

CVRIA

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA

Éves jelentés
2006

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA

HU

Hogyan juthat hozzá az EU hivatalos kiadványaihoz?

A Kiadóhivatal gondozásában megjelent kiadványok megvásárolhatók az EU-Könyvesboltban (EU Bookshop), azaz megrendelhetők a <http://bookshop.europa.eu/> címen, megjelölve az Ön által kiválasztott értékesítési pontot.

A (352) 29 29-42758-as számra küldött faxban kérheti a nemzetközi értékesítési hálózathoz tartozó boltok listáját.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA

ÉVES JELENTÉS 2006

Az Európai Községek Bírósága és Elsőfokú Bírósága,
valamint az Európai Unió Közszołgálati Törvényszéke
tevékenységének áttekintése

Luxembourg, 2007

www.curia.europa.eu

Az Európai Közösségek Bírósága
L-2925 Luxembourg
Telefon: (+352) 43 03-1
A Hivatal telexszáma: 2510 CURIA LU
A Bíróság faxszáma: (+352) 43 03-2600

Az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága
L-2925 Luxembourg
Telefon: (+352) 43 03-1
Az Elsőfokú Bíróság faxszáma: (+352) 43 03-2100

Az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke
L-2925 Luxembourg
Telefon: (+352) 43 03-1

A Sajtó- és Tájékoztatási Osztály faxszáma: (+352) 43 03-2500

Az Üzemeltetési Osztály faxszáma – Kiadványok Részlege: (+352) 43 03-2650

A Bíróság honlapja: <http://www.curia.europa.eu>

Szerkesztés lezárva: 2006. december 31.

A kiadvány csak a forrás megjelölésével sokszorosítható. A képek kizárólag jelen kiadvánnyal összefüggésben jelentethetők meg. Minden egyéb felhasználáshoz az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala engedélyét kell kérni.

Az Európai Unióról további információk találhatóak a következő internetcímen: <http://europa.eu>

A bibliográfiai adatok a kiadvány végén szerepelnek.

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, 2007

ISBN 92-829-0849-6

© Európai Közösségek, 2007

A kiadvány csak a forrás megjelölésével sokszorosítható.

Printed in Italy

FEHÉR, KLÓRMENTES PAPIRRA NYOMTATVA

Tartalomjegyzék

	Oldal
Előszó, a Bíróság elnöke, Vassilios Skouris	5
 I. fejezet	
<i>Az Európai Közösségek Bírósága</i>	
A – A Bíróság fejlődése és tevékenysége 2006-ban	9
B – A Bíróság összetétele	55
1. A Bíróság tagjai	57
2. A Bíróság összetételének változásai 2006-ban	75
3. Protokolláris sorrend	77
4. A Bíróság korábbi tagjai	79
C – A Bíróság igazságügyi statisztikái	81
 II. fejezet	
<i>Az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága</i>	
A – Az Elsőfokú Bíróság tevékenysége 2006-ban	111
B – Az Elsőfokú Bíróság összetétele	159
1. Az Elsőfokú Bíróság tagjai	161
2. Az Elsőfokú Bíróság összetételének változásai 2006-ban	171
3. Protokolláris sorrend	173
4. Az Elsőfokú Bíróság korábbi tagjai	175
C – Az Elsőfokú Bíróság igazságügyi statisztikái	177

III. fejezet*Az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke*

A – A Közzolgálati Törvényszék tevékenysége 2006-ban	201
B – A Közzolgálati Törvényszék összetétele	207
1. A Közzolgálati Törvényszék tagjai	209
2. Protokolláris sorrendek	213
C – A Közzolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái	215

IV. fejezet*Találkozók és látogatások*

A – Hivatalos látogatások és rendezvények a Bíróságon, az Elsőfokú Bíróságon és a Közzolgálati Törvényszéken	225
B – Tanulmányi látogatások	227
C – Ünnepeles ülések	231
D – Látogatások és hivatalos rendezvényeken való részvételek	233
 Egyszerűsített szervezeti ábra	 239
A Bíróság elérhetőségei	241

Előszó

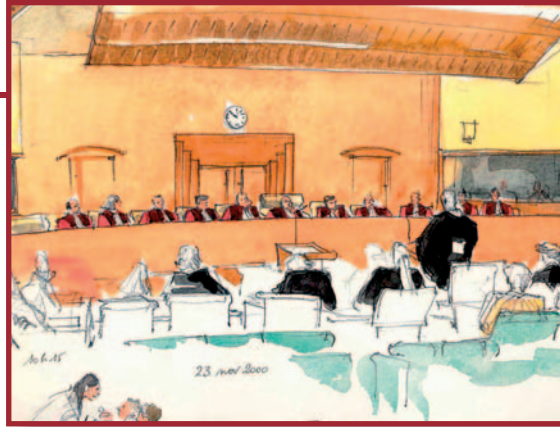
Az elmúlt évben mindenekelőtt egy új eljárástípus közeljövőben történő kidolgozását célzó vitaindító folyamat megkezdődésének lehetünk tanúi. A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségének keretében elfogadott rendelkezésekre vonatkozó előzetes döntéshozatali ügyek gyors elintézését célzó eljárást hívhatjuk „sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásnak”. Ezen erőteljesen fejlődő területre vonatkozó egyes előzetes döntéshozatali ügyek ugyanis különösen gyors elbírálást igényelhetnek, akár kényes jellegük miatt, akár a közösségi jogszabályok által meghatározott, rendkívül szoros határidők miatt. Mivel a jelenlegi eljárási szabályozás nem alkalmas az ilyen igényeknek való megfelelésre, kizárólag egy új eljárástípus tudja az elvárt hatékonyságot biztosítani.

A 2006-os évet emellett a Bíróság tagjainak részleges megújítása jellemezte, amely hat tag távozását eredményezte. E részleges megújítás keretében történt kinevezések során a tagállamok kormányai figyelembe vették az intézmény stabilitása megőrzésének igényét, lehetővé téve így a Bíróság számára, hogy nehézségek nélkül folytathassa feladatai ellátását. A Bíróság ezt csak üdvözölni tudja.

E jelentés oldalain az olvasó teljes körűen megismerheti az intézmény 2006-os fejlődését és tevékenységét. A szokásokhoz híven jelentős rész foglalkozik a Bíróság, az Elsőfokú Bíróság és a Közzszolgálati Törvényszék igazságszolgáltatási tevékenységének rövid, de teljes körű és statisztikai adatokkal alátámasztott bemutatásával.

V. Skouris
a Bíróság elnöke

I. fejezet

Az Európai Közösségek Bírósága

A – A Bíróság fejlődése és tevékenysége 2006-ban

Vassilios Skouris elnök

Az éves jelentés e része összefoglaló jelleggel mutatja be az Európai Közösségek Bíróságának 2006. évi tevékenységét. Először az intézmény ez évi fejlődését tekinti át, kiemelve a Bíróság működését érintő intézményi változásokat, valamint a Bíróság belső szervezetére és munkamódszereire vonatkozó módosításokat (1. pont). Másodsorban elemzi az intézmény munkaterhének alakulásával, valamint az eljárások átlagos időtartamával kapcsolatos statisztikákat (2. pont). Harmadsorban, mint minden évben, tárgykörönként ismerteti az ítélkezési gyakorlat lényegesebb fejlődési irányait (3. pont).

1. A Bíróság 2006. évi intézményi fejlődését a Bolgár és a Román Köztársaság 2007. január 1-jei csatlakozását előkészítő intézkedések elfogadása határozta meg (1.1 alpont). Az elmúlt év volt a Közzolgálati Törvényszék működésének első éve (1.2 alpont), és megkezdődött a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmek gyors és megfelelő elintézését célzó jogalkotási folyamat (1.3 alpont).

1.1. A 2004-es bővítés és húsz új bíró hivatalba lépése után másfél évvel a Bíróságnak meg kellett kezdenie a Bolgár és a Román Köztársaság 2007. január 1-jei csatlakozásának előkészítését. 2006 januárjában *ad hoc* munkacsoport jött létre az egyes szervezeti egységekigényeinek felmérése és az adminisztrációban elvégzendő előkészítő munkálatok összehangolásának biztosítása érdekében. 2006. július 1-jén megkezdődött a fordítószolgálat két új nyelvi osztályára az ott dolgozó személyek felvétele.

Az igazságszolgáltatási tevékenység megszervezését illetően a Bíróság a Bolgár és a Román Köztársaság csatlakozásának fényében egy új, öt bíróból álló tanács, valamint egy új, három bíróból álló tanács megalakítása mellett döntött. A Bíróságon így már négy, öt-öt bíróból álló tanács (az első, a második, a harmadik és a negyedik tanács) és négy, egyenként három bíróból álló tanács (az ötödik, a hatodik, a hetedik és a nyolcadik tanács) tevékenykedik. Minden egyes öt bíróból álló tanácsba hat bíró, míg a három bíróból álló tanácsokba öt bíró van beosztva, akik az eljárási szabályzat rendelkezéseinek megfelelően meghatározott rotációs rend szerint üléseznek.¹

1.2. A Hivatalos Lapban 2005. december 12-én közzétett, 2005. december 2-i határozat megállapította az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke szabályszerű megalakítását. Így a 2006-os év volt ezen új igazságszolgáltatási fórum működésének első teljes naptári éve, amely bíróság első ítéletét 2006. április 26-án hozta meg.

Az olvasó e jelentés III. fejezetében részletesen megismerheti a Közzolgálati Törvényszék tevékenységét és ugyanazon fejezet C. pontjában a működése első évére vonatkozó valamennyi igazságügyi statisztikát.

¹ A bolgár és a román bírák érkezését követően a második és a harmadik tanács hét bíróból áll, míg a hatodik és hetedik tanács egyenként hat bíróból.

1.3. A 2004. november 4-én és 5-én Brüsszelben ülésezett Európai Tanács elnökségi következtetéseit követően a Bíróság és az Európai Unió politikai szervei vitát indítottak a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségére vonatkozó előzetes döntéshozatali ügyek gyors elintézésének biztosítása érdekében meghozható intézkedésekről.

Ennek keretében a Bíróság 2006. szeptember 25-én a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel kapcsolatos eljárásról szóló vitairatot² terjesztett elő. Ebben a dokumentumban a Bíróság megállapította többek között, hogy a meglévő eljárások – beleértve az eljárási szabályzat 104a. cikkében foglalt gyorsított eljárást is – nem biztosíthatják ezen ügycsoportok kellően gyors elintézését, és jelezte, hogy egy új eljárástípust kellene bevezetni, amelyet „sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásnak” hívhatnánk. A Bíróság ezen eljárástípus vonatkozásában két opciót ismertetett.

2006. december 14-én a Bíróság e vitairatot kiegészítő dokumentumot³ terjesztett az Európai Unió Tanácsa elé, amely részletesebben elemzi e két eljárási opciót. E már megindult jogalkotási folyamat a Bíróság alapokmánya és eljárási szabályzata szükséges módosításainak elfogadására vezet majd annak érdekében, hogy a Bíróság a lehető leghatékonyabban tudja az ezen ügýtípusra vonatkozó eljárásokat lefolytatni.

2. A Bíróság 2006. évi igazságügyi statisztikái jelentős javulást mutatnak, mindezt már a harmadik egymást követő évben. E tekintetben fontos jelezni a Bíróság előtti eljárások időtartamának csökkenését és a folyamatban maradt ügyek számának csökkenését az érkezett ügyek számának jelentős növekedése ellenére.

2006-ban a Bíróság 503 ügyet fejezett be (nettó szám, figyelembe véve az egyesítéseket). A befejezett ügyek közül 351-et ítélettel fejeztek be, míg 151-ben végzést hoztak. Megjegyezzük, hogy a 2006-ban hozott ítéletek és végzések száma nem tér el jelentősen a 2005-ben hozottak számától (362 ítélet és 150 végzés), a folyamatban maradt ügyek számának az előző három évben történő fokozatos csökkenése ellenére (974 ügy 2003. december 31-én, 840 ügy 2004. december 31-én, 740 ügy 2005. december 31-én).

A Bíróságra 537 új ügy érkezett, amely a 2005-ben érkezett ügyek számához képest 13,3%-os növekedést jelent (474 ügy, összesítő számok). A 2006. december 31-én folyamatban maradt ügyek száma 731 (összesítő szám) volt.

Az eljárások időtartamának növekedését jelző tendenciának a már 2004-ben és 2005-ben megfigyelhető ellentétes irányba fordulása 2006-ra stabilizálódott. Az előzetes döntéshozatali ügyeket illetően az eljárások átlagos időtartama 19,8 hónap, míg 2004-ben ez 23,5 hónap, 2005-ben pedig 20,4 hónap volt. Az összehasonlító elemzés azt mutatja, hogy 1995 óta az előzetes döntéshozatali ügyek elintézésének átlagos időtartama 2006-ban volt a legrövidebb. A közvetlen keresetek és a fellebbezések elintézésének átlagos időtartama 20, illetve 17,8 hónap volt (21,3 hónap és 20,9 hónap 2005-ben).

² E dokumentum a Bíróság honlapján, az alábbi linken tekinthető meg: http://curia.europa.eu/fr/instit/txtdocfr/index_projet.htm.

³ E dokumentum a Bíróság honlapján, az alábbi linken tekinthető meg: http://curia.europa.eu/fr/instit/txtdocfr/index_projet.htm.

Az elmúlt évben az egyes ügyek elintézésének gyorsítása érdekében a Bíróság változó jelleggel alkalmazta a rendelkezésére álló különböző eszközöket (soron kívüli elbírálás, gyorsított eljárás, egyszerűsített eljárás és a főtanácsnok indítványa nélküli döntéshozatal). Gyorsított eljárás lefolytatását 5 ügyben kérték, ezeknél azonban nem teljesültek az eljárási szabályzat által előírt rendkívüli sürgősséget indokoló feltételek. A 2004-ben elfogadott gyakorlatnak megfelelően a gyorsított eljárás iránti kérelmeknek indokolt végzéssel a Bíróság elnöke ad helyt, illetve ő utasítja el a kérelmeket.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett bizonyos kérdésekre adott válasz kapcsán a Bíróság továbbra is rendszeresen alkalmazta az eljárási szabályzata 104. cikkének 3. §-ában meghatározott egyszerűsített eljárást. E rendelkezés alapján 16 végzést hoztak, így összesen 21 ügyet fejeztek be.

A Bíróság meglehetősen gyakran alkalmazta azt az alapokmány 20. cikke által biztosított lehetőséget is, hogy a főtanácsnok indítványa nélkül hozzon döntést, ha az ügy semmilyen új jogi kérdést nem vet fel. Jelezzük, hogy a 2006-ban kihirdetett ítéletek mintegy 33%-át főtanácsnoki indítvány mellőzésével hozták meg (2005-ben 35%-át).

Ami az ítéleteknek a Bíróság különböző ítélkező testületei közötti megoszlását illeti, megemlítenéd, hogy a 2006-ban befejezett ügyek majdnem 13%-át a Bíróság nagytanácsai és teljes ülései, 63%-át az öt bíróból álló tanácsok, míg 24%-át a három bíróból álló tanácsok tárgyalták. Az előző évhez képest az öt bíróból álló tanácsok által tárgyalt ügyek számának jelentős mértékű emelkedése (54% 2005-ben), a nagytanács által tárgyalt ügyek számának stabilizációja (13% 2005-ben) és a három bíróból álló tanácsok által tárgyalt ügyek számának jelentős csökkenése (33% 2005-ben) állapítható meg.

A 2006-os ítélkezési év statisztikai adataival kapcsolatos egyéb információkat e fejezet C. pontja tartalmazza.

3. Ez a pont a következő tárgykörök szerint csoportosítva ismerteti az ítélkezési gyakorlat lényegesebb fejlődési irányait:

alkotmányos vagy intézményi kérdések; uniós polgárság; az áruk szabad mozgása; mezőgazdaság; a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása; vízumok, menekültügy és bevándorlás; versenyszabályok; a jogszabályok közelítése; védjegyek; adózás; szociálpolitika; polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés; büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés, pontosítva azonban, hogy a benne felmerült fő kérdésre tekintettel egy adott tárgykörbe sorolt ítélet rendkívül gyakran más tárgykörhöz tartozó, nagy fontosságú kérdéseket is felvethet.

Alkotmányos vagy intézményi kérdések

A Bíróság 2006. február 7-én hozott véleményében (1/03. sz. vélemény, EBHT 2006., I-1145. o.) a Tanács kérelmére arról a kérdéstről nyilatkozott, hogy az Európai Közösség kizárólagos vagy csak a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik-e a Luganói Egyezményt felváltó, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló új egyezmény megkötésére.

A Bíróság a nemzetközi megállapodások Közösség általi megkötésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából levonható következtetéseket összefoglalva mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy ahhoz, hogy a csak ráruházott hatáskörrel rendelkező Közösség kizárólagos hatáskörének megléte a Szerződés kifejezett rendelkezései hiányában megállapítható legyen, a tervezett megállapodás és a hatályos közösségi jog közötti viszony konkrét elemzéséből kiindulva nyilvánvalóvá kell tenni, hogy a megállapodás megkötése a közösségi szabályokat hátrányosan érintheti. E vizsgálatot folytatta le mind a bírósági joghatósági szabályokat, mind a polgári és kereskedelmi ügyekben a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályokat illetően. Miután megállapította, hogy a joghatósági szabályok átfogó és koherens rendszerét előíró 44/2001/EK rendelet meglétének pusztán tényéből adódóan a bírósági joghatósági összeütközések elkerülését célzó szabályoknak az e rendelethez hasonlóan szintén átfogó rendszerét létrehozó bármely nemzetközi megállapodás hátrányosan érintheti a rendelet joghatósági szabályait, *in concreto* ellenőrizte, hogy annak ellenére ez a helyzet a tervezett megállapodás esetében is, hogy a megállapodásba beillesztettek egy „elválasztó” záradékot, amely szerint e megállapodás nem érinti a közösségi jog vonatkozó szabályainak tagállami alkalmazását, végül kifejtette, hogy ugyanez állapítható meg a határozatok elismerésének és végrehajtásának területén tervezett rendelkezéseket illetően is, mindezek alapján a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Közösség kizárólagos hatáskörrel rendelkezik az új Luganói Egyezmény megkötésére.

A C-177/04. sz., *Bizottság kontra Franciaország* ügyben (2006. március 14-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-2461. o.) a Bíróságnak az EK 228. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt benyújtott keresetről kellett határoznia.

Miután a Francia Köztársaság előadta, hogy az Európai Közösségek Bizottsága által a vele szemben felhozott panaszoknak az eljárás során történő átfogalmazását új kérelemnek kell tekinteni, amely a kereset elfogadhatatlanságát eredményezi, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy annak követelménye, hogy az EK 226. cikk alapján benyújtott kereset tárgyát az e rendelkezésben előírt pert megelőző eljárás során kell meghatározni, nem jelentheti azt, hogy az indokolással ellátott vélemény rendelkező részének és a kereseti kérelmeknek minden esetben teljesen meg kellene egyezniük, amennyiben a jogvita tárgyának nem a kiterjesztésére vagy a módosítására, hanem éppen ellenkezőleg, a korlátozására kerül sor. Ezért a Bizottság döntésétől függ, hogy a folyamatban lévő eljárás idején, a részleges teljesítés keretében elfogadott intézkedések figyelembevételével korlátozza az általa megállapítani kívánt kötelezettségszegés terjedelmét.

Miután bizonyítást nyert, hogy a Francia Köztársaságnak felrótt kötelezettségszegés a tények Bíróság általi vizsgálatának idején is fennállt, a Bíróság megvizsgálta a kényszerítő bírságra vonatkozó bizottsági javaslatot. Először emlékeztetett arra, hogy az EK 228. cikk célja a kötelezettségszegő tagállamnak a kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltak teljesítésére való ösztönzése, és ezáltal a közösségi jog tényleges alkalmazásának biztosítása, valamint hogy a kényszerítő bírság vagy átalányösszeg célja a megállapított kötelezettségszegés megszüntetésére ösztönző gazdasági kényszernek a szóban forgó tagállammal szemben való alkalmazása, ezeket tehát annak tükrében kell meghatározni, hogy milyen mértékű meggyőzésre van szükség ahhoz, hogy a szóban forgó állam változtasson magatartásán. A Bíróság feladata saját mérlegelési jogkörének gyakorlása során meghatározni a kényszerítő bírságot az alapszempontokra tekintettel, amelyek

főszabály szerint a jogsértés időtartama, súlyossága és a szóban forgó tagállam fizetőképessége. Figyelembe kell venni különösen az ítéletben foglaltak teljesítése elmaradásának a magán- és közérdekeket érintő következményeit és azt, hogy milyen sürgősen kell a szóban forgó tagállamot kötelezettségei teljesítésére szorítani. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy ha az ilyen, a Bizottság közleményeiben közzétetthez hasonló iránymutatások ténylegesen hozzá is járulnak a Bizottság tevékenysége átláthatóságának, előre láthatóságának és jogbiztonságának biztosításához, az is megállapítható, hogy az EK 228. cikk (2) bekezdésével a Bíróságra ruházott hatáskör gyakorlásának nem előfeltétele, hogy a Bizottság ilyen szabályokat állapítson meg, amelyek egyébként sem kötnék a Bíróságot. A jelen esetben a Bíróság elfogadta a jogsértés súlyosságát, a bruttó nemzeti terméket és az érintett tagállam rendelkezésére álló szavazatok számát jelző együttthatókat, ám nem fogadta el a jogsértés időtartamát jelző együttthatót. Úgy ítélve meg, hogy ezen együtttható kiszámításakor a Bíróság első ítélete és a tényállás általa történő vizsgálatának időpontja – és nem a kereset benyújtásának időpontja – közötti időtartamot kell figyelembe venni, a Bíróság az említett tagállamot a Bizottság által javasolthoz képest nagyobb összegű pénzbírság megfizetésére kötelezte.

A C-459/03. sz., *Bizottság kontra Írország* ügyben (2006. május 30-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-4635. o.) a Bíróság a Bizottság által indított, kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás keretében megállapította, hogy Írország – mivel a sellafeldi (Egyesült Királyság) székhelyű MOX üzemmel kapcsolatban Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága ellen az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye keretében indított vitarendezési eljárást – nem teljesítette az EK-Szerződés és az EAK-Szerződés több rendelkezéséből eredő kötelezettségeit. E következtetés levonásához a Bíróság többlépcsős érvelést követett. Mivel a Bizottság Írországnak az EK 292. cikk megsértését rója fel, amely cikk értelmében a tagállamok vállalják, hogy az EK-Szerződés értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitáikat kizárólag az e szerződésben előírt eljárások útján rendezik, a Bíróság először arra a kérdésre kereste a választ, hogy a tengerjogi egyezmény rendelkezései, amelyek megsértését Írország választottbíróság előtt rótta fel az Egyesült Királyságnak, olyan közösségi jogi rendelkezéseknek tekinthetők-e, amelyek valamely tagállam általi megsértése az EK 226. és azt követő cikkek által bevezetett kötelezettségszegés megállapításairánti eljárás alá tartozik. A nemzetközi megállapodások Közösség általi megkötésére vonatkozó szabályokat és a releváns közösségi szabályozást figyelembe vevő érvelést és az Írország által megsértettnek tekintett rendelkezések konkrét vizsgálatát követően, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az egyezménynek azok a rendelkezései, amelyekre Írország a MOX üzemmel kapcsolatos, a választottbíróság elé terjesztett vita keretében hivatkozott, a közösségi jogrendszer részét képező szabályok. Következésképpen a Bíróságnak van joghatósága az említett rendelkezések értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos vitára vonatkozó eljárás lefolytatására, valamint annak megállapítására, hogy valamely tagállam a fenti rendelkezéseket betartja-e, tehát az EK 292. cikk értelmében a Bíróság rendelkezik kizárólagos joghatósággal az Írország által a választottbíróság elé vitthet hasonló jogvita elbírálására. Ugyanakkor itt nem ér véget az Írországnak felrótt kötelezettségszegés. Az említett állam ugyanis közösségi kötelezettségeit sem teljesítette azzal, hogy közösségi aktusokat terjesztett az említett bíróság elé felülvizsgálatra, többek között az EK-Szerződés, illetve az EAK-Szerződés alapján elfogadott több irányelvet is, amely további megsértését jelenti a Bíróságnak a közösségi jogi rendelkezések értelmezésére és alkalmazására vonatkozó és az EK 292. cikkből és EAK 193. cikkből eredő kizárólagos joghatósága

tiszteletben tartása kötelezettségének. Írország egyébiránt nem tartotta be az EK 10. és EAK 193. cikkéből eredő jóhiszemű együttműködési kötelezettséget azzal, hogy anélkül indított a tengerjogi egyezményben előírt vitarendezési rendszer keretében eljárást, hogy az illetékes közösségi intézményeket tájékoztatta, illetőleg velük egyeztetett volna.

A C-173/03. sz., *Traghetti del Mediterraneo*-ügyben (2006. június 13-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság pontosította a tagállamok szerződésen kívüli felelőssége tárgyában, abban a sajátos esetben alkalmazandó szabályokat, amikor a közösségijogmegsértéséreabírósági jogkör gyakorlása keretében kerül sor. Különösképpen egy olyan nemzeti szabályozás közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről kell nyilatkoznia, amely egyrészt kizárja az állam bármilyen felelősségét a közösségi jognak a végső fokon ítélkező nemzeti bíróság által elkövetett megsértésével magánszemélynek okozott kárért, ha a közösségi jog megsértése az eljáró bíróság által végzett jogszabály-értelmezésből vagy a tényállási elemek és a bizonyítékok általa végzett értékeléséből ered, és amely másrészt az állam felelősségét a bíró szándékos vagy súlyosan kötelességszegő károkozására korlátozza. E tekintetben a Bíróság egyrészt úgy határozott, hogy ellentétes a közösségi joggal az olyan nemzeti szabályozás, amely általános szabályként kizárja a tagállam felelősségét a közösségi jognak a végső fokon ítélkező nemzeti bíróságnak felróható megsértésével magánszemélynek okozott kárért azzal az indokkal, hogy a közösségi jog megsértése az eljáró bíróság által végzett jogszabály-értelmezésből vagy a tényállási elemek és a bizonyítékok általa végzett értékeléséből ered, másrészt pedig kimondta, hogy ellentétes a közösségi joggal az olyan nemzeti szabályozás is, amely a tagállam felelősségét a bíró szándékos vagy súlyosan kötelességszegő károkozására korlátozza, ha az ilyen korlátozás az érintett tagállam felelősségének kizárására vezetne azokban az esetekben, amikor az alkalmazandó jog – a C-224/01. sz. *Köbler*-ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-10239. o.) 53–56. pontjaiban kifejtésre került – nyilvánvaló megsértésére került sor.

A C-432/04. sz., *Bizottság kontra Cresson* ügy (2006. július 11-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) lehetőséget adott a Bíróságnak arra, hogy pontosítsa a Bizottság tagjainak az EK 213. cikk szerinti kötelezettségeit. Úgy ítélte meg, hogy a „Bizottság tagjaként betöltött hivatalukból eredő kötelezettségek” fogalmát tágran kell értelmezni, és a feddhetetlenségi és tartózkodási kötelezettségen kívül magában foglalja a teljes függetlenség és a Közösség általános érdekében való eljárás kötelezettségét. Egy bizonyos súlyú kötelezettségszegés esetén a Szerződés által előírt szankció a felmentés, illetve az érintett nyugdíjjogosultságának vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatásokhoz való jogának megvonása. A Bizottság olyan tagja, akinek megbízatása megszűnt, elmarasztalható olyan kötelezettségszegésért, amelyet megbízatása során követett el, de amelyet csak azt követően tártak fel. Mivel a felmentésre már nem volt lehetőség, a Bíróság a kötelezettségszegés súlyosságának mértékét alapul véve szabadon dönthetett a jogosultságok részleges vagy teljes megvonásáról. A keresetindítási határidő ugyanakkor nem korlátlan, mivel a jogbiztonság alapvető követelményének és a védelemhez való jognak a tiszteletben tartása megköveteli, hogy az a személy, aki ellen a Bizottság közigazgatási eljárást indított, lehetőséget kapjon arra, hogy az említett eljárás során eredményesen kifejtse álláspontját. A Bíróság szerint továbbá az, hogy nincs a Bíróság határozata ellen jogorvoslati lehetőség, egyáltalán nem olyan jellegű mulasztás, amely – a Bizottság tagjainak a hatékony bírói jogvédelemhez való jogára tekintettel – akadályozná hatásköre gyakorlását. A szóban forgó biztos ellen felhozott panaszok vizsgálatát illetően

a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a büntetőeljárás folyamán tett megállapításokat figyelembe veheti, a Bíróságot ugyanakkor nem köti a tényekre vonatkozóan tett jogi minősítés, és hatásköre van annak megállapítására, hogy a felrótt tények a Bizottság tagjaként betöltött hivatalból eredő kötelezettségek megszegésének minősülnek-e. E megállapítások alapján és az iratanyag ténybeli elemeinek részletes vizsgálatát követően a Bíróság részben helyt adott a keresetnek, arra a következtetésre jutva, hogy a Bizottság szóban forgó tagja megszegte a Bizottság tagjaként betöltött hivatalából eredő – az EK 213. cikk (2) bekezdése és az EAK 126. cikke (2) bekezdése szerinti – kötelezettségeit. Ugyanakkor az eset körülményeire tekintettel a Bíróság úgy vélte, hogy a kötelezettségszegés megállapítása önmagában megfelelő szankciónak minősül, és mentesítette E. Cresson-t a nyugdíjjogosultsága vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatásokhoz való joga megvonásával járó szankció kiszabása alól.

A C-145/04. sz., *Spanyolország kontra Egyesült Királyság* ügyben (2006. szeptember 12-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) és a C-300/04. sz., *Eman és Sevinger* ügyben (2006. szeptember 12-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság a Szerződésnek az európai polgársággal és az európai parlamenti képviselők megválasztásával kapcsolatos szabályairól nyilatkozott, különösen az e választáson gyakorolható szavazati jog és annak gyakorlása vonatkozásában. A *Spanyolország kontra Egyesült Királyság* ügyben ugyanis a Bíróságnak a tagállamoknak az európai parlamenti választásokra vonatkozó választójogukra azokra a személyekre történő kiterjesztésére vonatkozó hatásköréről kellett döntenie, akik a közösségi jog értelmében nem az Európai Unió polgárai. A jelen esetben a Spanyol Királyság Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága egy olyan törvényét támadta, amely Gibraltárra vonatkozóan kimondja, hogy a Commonwealth e területen lakóhellyel rendelkező, nem közösségi polgárai az európai parlamenti választásokon aktív és passzív választójoggal rendelkeznek. E tekintetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az európai parlamenti választásokra vonatkozó aktív és passzív választójoggal rendelkezők körének meghatározása a közösségi jog tiszteletben tartása mellett a tagállamok hatáskörébe tartozik. Úgy vélte, hogy az EK 189., EK 190., EK 17. és EK 19. cikkel nem ellentétes az, hogy a tagállamok saját állampolgáraikon és a területükön lakóhellyel rendelkező uniós polgárokon kívül aktív és passzív választójogot adnak velük szoros kapcsolatban álló, meghatározott személyeknek. Emellett a Bíróság szerint a Szerződésnek az Európai Parlament összetételére és az uniós polgárságra vonatkozó rendelkezéseiből nem állapítható meg az uniós polgárság és a választójog közötti nyilvánvaló kapcsolat megléte. Végezetül, hangsúlyozva, hogy a Szerződésnek az uniós polgársággal kapcsolatos cikkeiből nem következik az az elv, hogy az uniós polgárok a Szerződés minden egyéb rendelkezésének a kizárólagos kedvezményezettjei, a Bíróság megállapította, hogy az Egyesült Királyság vitatott szabályozása összhangban van a közösségi joggal.

A fent hivatkozott *Eman és Sevinger* ügyben a Bíróság az EK 17. cikk, az EK 19. cikk (2) bekezdése, az EK 190. cikk és az EK 299. cikk (3) bekezdése értelmezéséről nyilatkozott a Raad van State (Hollandia) által azon jogvita keretében benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet követően, amelynek tárgya az volt, hogy két, arubai lakóhellyel rendelkező holland állampolgár vitatta az európai parlamenti képviselők 2004. június 10-i választása céljából a választói névjegyzékbe való felvétel iránti kérelmük utóbbi általi – lakóhelyük miatti – elutasítását. A Bíróság szerint azok a személyek, akik valamely tagállam állampolgárságával rendelkeznek, és akiknek a lakóhelye vagy tartózkodási helye az

EK 299. cikk (3) bekezdésében említett tengerentúli országokhoz és területekhez tartozó területen található, hivatkozhatnak az uniós polgárok számára a Szerződés második részében elismert jogokra. Ugyanakkor a tengerentúli országok és területek (TOT) a Szerződés negyedik részében (EK 182–188. cikk) a társulásra vonatkozóan meghatározott különleges szabályok alá tartoznak, oly módon, hogy a Szerződés általános rendelkezései kifejezett utalás nélkül nem alkalmazhatók rájuk, továbbá az Európai Parlamentre vonatkozó EK 189. és EK 190. cikk nem alkalmazható ezen országokra és területekre, következésképpen a tagállamok nem kötelesek azokban európai parlamenti választásokat tartani. Egyébiránt a közösségi jog jelenlegi állása szerint nem tiltja semmi, hogy a tagállamok a közösségi jogot tiszteletben tartva az európai parlamenti választásokra vonatkozó aktív és passzív választójog feltételeit az azon a területen való lakóhellyel rendelkezés kritériumára hivatkozással határozzák meg, ahol a választásokat tartják. Az egyenlő bánásmód elve mégis akadályát képezi annak, hogy a választott kritériumok azzal a következménnyel járjanak, hogy az összehasonlítható helyzetben lévő állampolgárokat eltérő módon kezeljék, anélkül hogy ezen eltérő bánásmód objektívan igazolható lenne.

A C-392/04. és C-422/04. sz., *i-21 Germany és Arcor* ügyben (2006. szeptember 19-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) alkalmat adott a Bíróságnak a közösségi jog elsőbbsége és a jogbiztonság közötti egyensúly kialakítására a közösségi jog megsértése miatt jogellenes közigazgatási aktus további sorsa vonatkozásában. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a jogbiztonság elvének megfelelően a közigazgatási szerv főszabály szerint nem köteles visszavonni az ésszerű jogorvoslati határidő lejártával vagy a jogorvoslati út kimerítésével jogerőssé vált közigazgatási határozatot. A Bíróság azonban elismerte, hogy ez az elv korlátozottan érvényesülhet négy feltétel teljesülése esetén: a nemzeti jog alapján a közigazgatási szerv hatáskörrel rendelkezik a határozat visszavonására; a szóban forgó határozat valamely végső fokon eljáró nemzeti bíróság ítélete nyomán vált jogerőssé; az említett ítélet – a Bíróság azt követő ítélkezési gyakorlatára tekintettel – a közösségi jog olyan téves értelmezésén alapul, amelyet anélkül fogadtak el, hogy előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz fordultak volna; az érintett személy azt követően, hogy tudomására jutott az említett ítélkezési gyakorlat, haladéktalanul a közigazgatási szervhez fordult (lásd a C-453/00. sz., *Kühne & Heitz* ügyben 2004. január 13-án hozott ítéletet, EBHT 2004., I-837. o.). Egyébiránt az egyenértékűség elve megköveteli, hogy a jogorvoslatokra alkalmazandó szabályok összessége, beleértve az előírt határidőket, különbségtétel nélkül vonatkozzon a közösségi jog és a belső jog megsértésén alapuló jogorvoslatokra. Amennyiben a nemzeti jogszabályok szerint a hatóság köteles visszavonni a jogerőssé vált, ám a belső joggal nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen közigazgatási határozatot, ugyanezen kötelezettségnek kell érvényesülnie a közösségi joggal való nyilvánvaló összeegyeztethetetlenség esetén is. A nemzeti bíróság ítéli meg, hogy a közösségi joggal összeegyeztethetetlen szabályozás nyilvánvalóan jogellenes-e az érintett nemzeti jog értelmében, és ebben az esetben levonja a nemzeti joga alapján abból eredő valamennyi következtetést.

Két ügyben merült fel a megsemmisítés iránti kereset elfogadhatóságára vonatkozó kérdés. Egyrészt a C-417/04. P. sz., *Regione Siciliana kontra Bizottság* ügyben (2006. május 2-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-3881. o.), amelynek tárgya egy olyan fellebbezés volt, amelyben a Regione Siciliana az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága azon végzésének hatályon kívül helyezését kérte, amely végzéssel az Elsőfokú Bíróság elfogadhatatlannak nyilvánította az Európai Regionális Fejlesztési Alap által biztosított pénzügyi támogatás

lezárásáról szóló bizottsági határozat megsemmisítése iránti kérelmét. A Bíróság emlékeztetett arra, hogy valamely regionális vagy helyi közigazgatási egység keresetét nem lehet valamely tagállam keresetéhez hasonlítani, mivel a tagállam fogalma az EK 230. cikk értelmében csak a tagállamok kormányzati hatóságaira vonatkozik. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy e cikk alapján valamely regionális vagy helyi közigazgatási egység, amennyiben a nemzeti jog alapján rendelkezik jogi személyiséggel, eljárást indíthat a neki címzett határozat vagy az olyan határozat ellen, amelyet ugyan rendeletként vagy egy másikként címzett határozatként hoztak, de őt közvetlenül és személyében érinti. Márpedig az Európai Regionális Fejlesztési Alap projektjének megvalósításáért felelős regionális hatóságot nem lehet úgy tekinteni, mint amelyet közvetlenül érint a szóban forgó tagállamnak címzett és az alap által biztosított pénzügyi támogatás lezárására vonatkozó bizottsági határozat. Másrészt a C-131/03. P. sz., *Reynolds Tobacco és társai kontra Bizottság* ügyben (2006. szeptember 12-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróságnak meg kellett vizsgálnia a Bizottság által hozott, keresetindításról rendelkező határozatok megsemmisítésének a lehetőségét. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy csak azok az intézkedések minősülnek megsemmisítés iránti keresettel megtámadható jogi aktusoknak és határozatoknak, amelyek olyan joghatásokat váltanak ki, amely joghatások a felperes érdekeit érinthetik, jelentősen módosítva annak jogi helyzetét. Így bár a kötelező erejű bírósági határozat eléréséhez elengedhetetlen a bírósághoz fordulás, de az ilyen határozat mint olyan nem határozza meg véglegesen az eljárás feleinek kötelezettségeit, és önmagában nem módosítja a vitás jogi helyzetet. A valamely intézmény jogellenes magatartása miatt – állításuk szerint azonban mégis – kárt szenvedett jogalanyok nincsenek megfosztva a bírósághoz fordulás lehetőségétől, hiszen a szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti kereset nyitva áll arra az esetre, ha a szóban forgó magatartás megalapozza a Közösség felelősségét.

A C-344/04. sz., *International Air Transport Association és társai* ügyben (2006. január 10-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-403. o.) a Bíróság az EK 234. cikk vonatkozásában úgy ítélte meg, hogy az a tény, hogy valamely közösségi jogi aktus érvényességét vitatják a nemzeti bíróság előtt, önmagában nem elégséges ok arra, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel kelljen a Bírósághoz fordulni. Valamely nemzeti bíróság, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében van jogorvoslati lehetőség, csak akkor köteles felfüggeszteni az eljárást és az érvényesség kérdésében előzetes döntéshozatali kérelemmel fordulni a Bírósághoz, ha arra az álláspontra jut, hogy a felek által előadott – vagy adott esetben hivatalból megvizsgált – érvénytelenségi ok vagy okok megalapozottak.

Végezetül, több ügyben is szembesült a Bíróság a közösségi jogi aktusok jogalapja megválasztásának problémájával. Ezek közül hat ügyet érdemes külön kiemelni.

Elsőként a 2003/106 határozatra⁴ vonatkozó, C-94/03. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyet (2006. január 10-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-1. o.) és a 304/2003⁵ rendeletre vonatkozó,

⁴ A nemzetközi kereskedelembe forgalmazott egyes veszélyes vegyi anyagok és növényvédő szerek előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási eljárásáról szóló rotterdami egyezménynek a Közösség nevében való jóváhagyásáról szóló, 2002. december 19-i 2003/106/EK tanácsi határozat (HL L 63., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 46. kötet, 91. o.).

⁵ A veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról szóló, 2003. január 28-i 304/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 63., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 46. kötet, 65. o.).

C-178/03. sz., *Bizottság kontra Parlament és Tanács* ügyet (2006. január 10-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-107. o.) említjük. A Bíróság mindkét ügyben megerősítette a kettős jogalapra vonatkozó ítélkezési gyakorlatában említett alapvető vezérelveket. A Bíróság ugyanis emlékeztetett arra, hogy egyfelől valamely közösségi jogi aktus jogalapjának megválasztását bíróságilag felülvizsgálható, objektív körülményekre kell alapítani, amelyek közé tartozik különösen a jogi aktus célja és tartalma; másfelől ha valamely közösségi jogi aktus vizsgálatából az derül ki, hogy az aktus kettős cél elérésére irányul, vagy két összetevőt foglal magában, és ezek egyike elsődlegesnek vagy túlnyomórészt meghatározónak mutatkozik, míg a másik csak járulékos jellegű, az aktust csak egy jogalapra kell alapítani, mégpedig arra, amelyet az elsődleges vagy túlnyomórészt meghatározó cél vagy összetevő megkövetel; és végül, ha kivételes esetben azt állapítják meg, hogy a jogi aktus egyidejűleg több cél elérésére irányul, vagy több olyan összetevőt foglal magában, amelyek elválaszthatatlanul kapcsolódnak össze úgy, hogy egymáshoz képest egyik sem másodlagos vagy közvetett, akkor az ilyen jogi aktust kivételesen a különböző, vonatkozó jogalapokra kell alapítani, kiemelve, hogy két jogalap alkalmazása mégis kizárt, amennyiben az azokra külön-külön előírt eljárások egymással összeegyeztethetetlenek, és/vagy a jogalapok halmozódása sérthetné a Parlament jogait. Ezen ítélkezési gyakorlatot alkalmazva a Bíróság az első ügyben megállapította, hogy a határozatot az EK 133. cikkre és az EK 175. cikk (1) bekezdésére kellett volna alapítani, összefüggésben az EK 300. cikk vonatkozó rendelkezéseivel, és annyiban meg kell semmisíteni, amennyiben annak alapja egyedül az EK 175. cikk (1) bekezdése volt, összefüggésben az EK 300. cikk (2) bekezdése első albekezdésének első mondatával és (3) bekezdésének első albekezdésével. A 304/2003 rendeletet az EK 133. cikkre és az EK 175. cikk (1) bekezdésére kellett volna alapítani, és annyiban meg kell semmisíteni, amennyiben az egyedül az EK 175. cikk (1) bekezdésén alapul.

Négy másik ügy közös vonása, hogy az EK 95. cikk jogalapkénti megválasztásának feltételeit érintik.

Mindenekelőtt a C-436/03. sz., *Parlament kontra Tanács* ügyben (2006. május 2-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-3733. o.) a Bíróság emlékeztetett azon ítélkezési gyakorlatára, miszerint az EK 95. cikk felhatalmazza a közösségi jogalkotót a belső piac megteremtése és működése feltételeinek javítását célzó intézkedések meghozatalára – ezen intézkedéseknek ténylegesen ezt kell célozniuk, tehát hozzá kell járulniuk a Szerződés által biztosított gazdasági szabadságok (amelyek között szerepel a letelepedés szabadsága) korlátainak kiküszöböléséhez; felhatalmazza továbbá olyan intézkedések meghozatalára is, amelyek megelőzhetik a nemzeti jogszabályalkotás heterogén fejlődéséből adódó kereskedelmi korlátok megjelenését – az ilyen korlátok megjelenését valószínűsíteni kell, a kérdéses intézkedéseknek pedig a megelőzésre kell irányulniuk. Ezért az adott ügyben a Bíróság úgy határozott, hogy az EK 95. cikk nem lett volna megfelelő jogalap az 1435/2003 rendelet⁶ elfogadásához, és a Tanács helyesen fogadta azt el az EK 308. cikk alapján. A Bíróság ezt követően, szintén ezen ítélkezési gyakorlatot alkalmazva határozott úgy a C-217/04. sz., *Egyesült Királyság kontra Parlament és Tanács* ügyben (2006. május 2-án

⁶ Az európai szövetkezet (SCE) statútumáról szóló, 2003. július 22-i 1435/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 207., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 280. o.).

hozott ítélet, EBHT 2006., I-3771. o.), hogy a 460/2004 rendeletet⁷ joggal alapították az EK 95. cikke. Egyébiránt a C-317/04. és C-318/04. sz., *Parlament kontra Tanács és Bizottság* ügyben (2006. május 30-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-4721. o.) a Bíróság – éppen ellenkezőleg – úgy határozott, hogy a 2004/496 határozatot⁸ érvényesen nem lehetett az EK 95. cikk alapján elfogadni, a 95/46 irányelv⁹ 25. cikkével összefüggésben, mivel az e határozat tárgyát képező megállapodás olyan adatfeldolgozási műveleteket érint – amennyiben azok a közbiztonsággal, a védelemmel, a nemzetbiztonsággal, továbbá a büntetőjog területén az állami tevékenységekkel kapcsolatosak –, amelyek a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első francia bekezdése értelmében nem tartoztak az irányelv hatálya alá. Végezetül, a C-380/03. sz., *Németország kontra Parlament és Tanács* ügyben (2006. december 12-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy amennyiben az EK 95. cikke mint jogalapra történő hivatkozás feltételei teljesülnek, a közösségi jogalkotót nem lehet megakadályozni abban, hogy erre a jogalapra hivatkozzon, tekintettel arra, hogy a közegészség védelme meghatározó a jogalap megválasztása során, szintén elsődlegesen ezen ítélkezési gyakorlat alapján határozott legutóbb úgy, hogy a közösségi jogalkotó a 2003/33 irányelv¹⁰ 3. és 4. cikkének kizárólag az EK 95. cikk alapján történő elfogadásával nem sértette meg az EK 152. cikk (4) bekezdése c) pontjában foglalt rendelkezéseket.

Európai polgárság

E területen a fent jelzett, az európai parlamenti képviselők megválasztásával kapcsolatos ügyeken kívül két ügyet érdemes külön kiemelni.

A C-406/04. sz. *De Cuyper*-ügyben (2006. július 18-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság azt vizsgálta, hogy az Európai Unió polgárainak mozgási és letelepedési szabadságával mennyire egyeztethető össze a munkanélküliségre vonatkozó belga szabályozás. Ez utóbbi lakóhellyel kapcsolatos kikötést alkalmaz a több mint 50 éves munkanélküliekkel szemben, jóllehet ez utóbbiak nem kötelesek a munkaerőpiacon rendelkezésre állni. A Bíróság mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy az uniós polgárok tartózkodási joga nem feltétel nélküli, hanem csak a Szerződésben és a végrehajtására hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel biztosított. A Bíróság megállapította, hogy a belga szabályozás, amely egyes állampolgárait pusztán azért hozza hátrányos helyzetbe, mert éltek a szabad mozgás és tartózkodás jogával, az

⁷ Az Európai Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökség létrehozásáról szóló, 2004. március 10-i 460/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 77., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 5. kötet, 35. o.).

⁸ Az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti, a PNR-adatoknak a légi szállítók általi feldolgozásáról és az Egyesült Államok Belbiztonsági Minisztériuma Vámügyi és Határvédelmi Irodájának történő továbbításáról szóló megállapodás megkötéséről szóló, 2004. május 17-i 2004/496/EK tanácsi határozat (HL L 183., 83. o., helyesbítve: HL 2005. L 255., 168. o.).

⁹ A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, módosított, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.).

¹⁰ A tagállamok dohánytermékek reklámozására és szponzorálására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről szóló, 2003. május 26-i 2003/33/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 152., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 460. o.).

EK 18. cikkben valamennyi uniós polgárnak biztosított szabadságok korlátozását jelenti. A Bíróság ugyanakkor elismerte, hogy ezt a korlátozást az érintett személyek állampolgárságától független, közérdekű objektív szempontok igazolták. A Bíróság így megállapította, hogy a lakóhellyel kapcsolatos kikötés előírása szükséges a munkanélküli szakmai és családi helyzetének ellenőrzéséhez, mert lehetővé teszi, hogy a foglalkoztatási hivatal ellenőrizhesse, hogy a munkanélküli-járadék kedvezményezettjének helyzetében történt-e olyan változás, amely kihat a biztosított ellátásra. A Bíróság azt is megjegyezte, hogy a munkanélküli-járadékok tárgyában végzett ellenőrzés olyan sajátosságokkal bír, amely a többi ellátás ellenőrzése során alkalmazottnál szigorúbb rendszert tesz indokolttá, valamint hogy az iratok vagy igazolások benyújtásához hasonló, kevésbé szigorú intézkedések megfosztanák az ellenőrzést annak váratlan jellegétől, amely így kevésbé hatékonyvá válna.

Ugyancsak a lakóhelyre vonatkozó feltételnek az EK 18. cikkel való összeegyeztethetősége került szóba a C-192/05. sz., *Tas-Hagen és Tas* ügyben (2006. október 26-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) egy olyan szabályozás kapcsán, amely a háború polgári áldozatainak járó juttatás nyújtására vonatkozik, és megköveteli, hogy az érintett a kérelem benyújtásának időpontjában e tagállam területén rendelkezzen lakóhellyel.

A Bíróság elsőként azt határozta meg, hogy ez a kérdés az EK 18. cikk hatálya alá tartozik-e. E tekintetben megállapította, hogy a közösségi jog fejlődésének jelenlegi szakaszában az olyan juttatás, amelynek célja a háború polgári áldozatainak kárpótlása, a tagállamok hatáskörébe tartozik, feltéve, hogy ezt a hatáskört a közösségi jog tiszteletben tartása mellett gyakorolják. Márpedig a jelen szabályozás mellett az EK 18. cikkben biztosított szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlása hatással volt a juttatás elnyerésének lehetőségére, így ezt a helyzetet nem lehet a közösségi joghoz egyáltalán nem kapcsolódónak tekinteni. A Bíróság a lakóhelyre vonatkozó feltétel megengedhetőségét illetően megállapította, hogy az eltántoríthat az EK 18. cikkben elismert szabadságok gyakorlásától, így e szabadságok korlátozásának minősül. Megállapította, hogy a lakóhelyre vonatkozó feltétel főszabály szerint igazolható azzal a szándékkal, hogy a háború polgári áldozataival szembeni szolidaritási kötelezettséget csak azon személyekre korlátozza, akiknek a háború alatt és után kapcsolata volt az érintett állam népével, így a lakóhelyre vonatkozó feltétel e személyeknek a társadalomhoz való kötődésének mértékéről tanúskodik. Miközben kiemeli a tagállamok széles mérlegelési mozgásterét a közösségi jog által nem szabályozott juttatásokat illetően, a Bíróság úgy véli, hogy a lakóhelyre vonatkozó kritériumot nem lehet az említett kötődést kellően tükröző jelnek tekinteni, amennyiben eltérő eredményekre vezethet a külföldön letelepedett olyan személyeket illetően, akiknek a juttatást nyújtó tagállam társadalmába való beilleszkedésének szintje mindenben összehasonlítható. A lakóhelyre vonatkozó olyan kritérium megállapítása, amely kizárólag a juttatás iránti kérelem időpontjára vonatkozik, nem minősül az igénylőnek a szolidaritását ily módon kifejező társadalomhoz való kötődését kellően jelző kritériumnak, így nem tartja tiszteletben az arányosság elvét.

Az áruk szabad mozgása

A C-23/04. – C-25/04. sz., *Sfakianakis* egyesített ügyekben (2006. február 9-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-1265. o.) a Bíróságnak a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és

azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló Európai Megállapodást kellett értelmeznie, különösen e Megállapodás¹¹ 4. jegyzőkönyve 31. cikkének (2) bekezdését és 32. cikkét, egy görög bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre válaszolva, amely bíróságnak Magyarországról származó gépjárművek Görögországba – a Megállapodás preferenciális vámeljárása keretében – történő behozatalára vonatkozó jogvitát kellett eldöntenie.

A Bíróság úgy határozott, hogy az egyrészt az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészt a Magyar Köztársaság közötti Társulási Tanács 3/96 határozatával módosított, említett Megállapodás 4. jegyzőkönyvének 31. cikke (2) bekezdését és 32. cikkét úgy kell értelmezni, hogy – függetlenül attól, hogy a szállítási bizonyítványok érvényességének megerősítését az importáló állam vámhatóságai kérésére végezték-e el, vagy sem – az importáló állam vámhatóságai kötelesek figyelembe venni a szállítási bizonyítványok érvényességéről az exportáló állam vámhatóságai által lefolytatott megerősítési eljárás eredményeivel szemben kezdeményezett jogorvoslatok tárgyában az exportáló államban hozott bírósági határozatokat, miután értesültek e jogorvoslatokról és e határozatok tartalmáról. A Bíróság ugyanezekben az egyesített ügyekben úgy ítélte meg, hogy a vámoknak az említett Megállapodásban előírt eltörlésének a hatékony érvényesülését sértik az adókkal és bírságokkal növelt vámok megfizetését előíró olyan közigazgatási határozatok, amelyeket az importáló állam vámhatóságai azt megelőzően hoztak, hogy értesültek volna az utólagos megerősítési eljárás megállapításaival szemben kezdeményezett jogorvoslatok végeredményéről, és amikor az exportáló állam szállítási bizonyítványokat eredetileg kibocsátó hatóságainak határozatait még nem vonták vissza vagy nem helyezték hatályon kívül.

Mezőgazdaság

A közös agrárpolitika vonatkozásában a C-310/04. sz., *Spanyolország kontra Tanács* ügyet (2006. szeptember 7-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) említenénk, amelyben a Spanyol Királyság a Bírósághoz a 864/2004 rendelettel¹² bevezetett és az 1782/2003 rendeletbe¹³ beillesztett, az ún. Mac Sharry-reformokat végrehajtó, új, közösségi gyapottámogatási rendszer ellen irányuló megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be. A Spanyol Királyság által felhozott egyes jogalapok közül a Bíróság az

¹¹ A Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, az 1993. december 13-i tanácsi és bizottsági határozattal (HL L 347., 1. o.) megkötésre és jóváhagyásra került Európai Megállapodás.

¹² A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló 1782/2003/EK rendelet módosításáról, valamint annak a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia Európai Unióhoz való csatlakozása következtében történő kiigazításáról szóló, 2004. április 29-i 864/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 161., 48. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 45. kötet, 136. o.).

¹³ A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendeletek módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 270., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 40. kötet, 269. o.).

arányosság elvének megsértésével kapcsolatos jogalap megalapozottságát állapította meg. Úgy határozott ugyanis, hogy a 864/2004 rendeletet megalkotó Tanács nem bizonyította, hogy az e rendelettel bevezetett új gyapottámogatási rendszert a mérlegelési jogkörének tényleges gyakorlásával fogadta el, ami a Bíróság szerint magában foglalta az ügyben releváns valamennyi tény és körülmény figyelembevételét, közöttük a bérköltségeket és a gyapottámogatási rendszer reformjának a gyapottisztító vállalkozások gazdasági helyzetére gyakorolt lehetséges hatásait. A Bíróság következtetésként úgy ítélte meg, hogy a neki benyújtott adatok nem teszik lehetővé számára annak ellenőrzését, hogy a közösségi jogalkotó a tárgyra vonatkozóan meglévő, széles mérlegelési jogkörének túllépése nélkül, hogyan juthatott arra a következtetésre, hogy a gyapotra vonatkozó terményspecifikus támogatás összegének az előző támogatási rendszerben fennálló, összes támogatás összegének 35%-ában való meghatározása elegendő a 864/2004 rendelet (5) preambulumbekzdésében kifejtett cél – a jövedelmezőség, tehát a növénytermesztése folytatása biztosításának – eléréséhez, amely cél a Görög Köztársaság csatlakozási okmányához csatolt 4. jegyzőkönyv (2) bekezdésében előírt célt tükrözi. A Bíróság így megsemmisítette a 864/2004 rendelet 1. cikkének 20. pontjával bevezetett 1782/2003 rendelet IV. címének 10a. fejezetét. Ugyanakkor felfüggesztette az említett megsemmisítés hatályát az új rendelet ésszerű időn belül való elfogadásáig.

A személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása

E rendkívül nagy területen az év jelentős ügyeit témakör szerint kell csoportosítani.

A Bíróság mindenekelőtt emlékeztetett, hogy a mozgás szabadságával kapcsolatos rendelkezések alkalmazásának korlátját képezik egyrészt a tisztán belső helyzetek, másrészt a joggal való visszaélés. Állandó ítélkezési gyakorlat ugyanis, hogy egy olyan helyzet, amelynek valamennyi összetevője egyetlen tagállamon belülre korlátozódik, nem tartozik a mozgás szabadságával kapcsolatos rendelkezések hatálya alá. E tekintetben a Bíróságnak rendszeresen vizsgálnia kell, vajon az a tény, hogy valamely közösségi polgár adóalany a gazdasági tevékenysége végzésének helye szerintitől eltérő tagállam területén telepedik le vagy rendelkezik lakóhellyel, olyan külső tényállási elem, amely elegendő ahhoz, hogy hivatkozasson a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása nyújtotta lehetőségekre. A 2006-os ügyek közül két ügyet érdemes kiemelni: a C-152/03. sz., *Ritter-Coulais*-ügyet (2006. február 21-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-1711. o.) és a C-470/04. sz. *N*-ügyet (2006. szeptember 7-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé).

A fent hivatkozott *Ritter-Coulais*-ügyben a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő ügy egy német állampolgárságú házaspárra vonatkozott, akik Németországban folytattak kereső tevékenységet, ott voltak adókötelesek, de Franciaországban laktak. Arra a kérdésre, hogy e német állampolgárok hivatkozhatnak-e a német adóhatósággal szemben a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezésekre a tulajdonukban álló ház – amelyben Franciaországban laktak – saját célra történő használatából eredő veszteségeik figyelembevétele érdekében, a Bíróság azt a választ adta, hogy a valós lakóhelyétől eltérő tagállamban dolgozó *Ritter-Coulais* házaspár helyzete az EK 39. cikk hatálya alá tartozik.

A fent hivatkozott *N*-ügyben azon holland adójogi rendelkezésekről volt szó, amelyek alapján a nemzeti terület elhagyása egy tekintet alá esik a társasági részesedést megtestesítő értékpapírok átruházásával, ezáltal az elhagyás időpontjában értéknövekedést terhelő adó fizetésére vonatkozó kötelezettség keletkezik. Az alapügyben fennálló helyzetben egy addig Hollandiában élő holland állampolgár lakóhelyét az Egyesült Királyságba helyezte át, ahol hosszú ideig semmiféle gazdasági tevékenységet nem végzett. Arra a kérdésre, hogy e holland állampolgár, aki kizárólagos tulajdonosa volt három, holland jog alá tartozó társaságnak, a holland adóhatósággal szemben hivatkozhatott-e a letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezésekre a megtámadott szabályozás vele szembeni alkalmazásának vitatása érdekében, a Bíróság kifejezetten a fent hivatkozott, a *Ritter-Coulais*-ügyben hozott ítéletére hivatkozva úgy válaszolt, hogy a lakóhelye áthelyezése óta alkalmazni kell az EK 43. cikket *N*. helyzetére.

A joggal való visszaélést illetően egy nemzeti bíróság azt kérdezte a Bíróságtól, hogy vajon a letelepedés szabadságával való visszaélésnek minősül-e az, ha az egyik tagállamban székhellyel rendelkező társaság abból a kizárólagos célból alapít és lát el tőkével társaságokat a másik tagállamban, hogy az utóbbi államban érvényesülő kedvezőbb adórendszer előnyeit élvezze. A Bíróság nemlegesen válaszolt a C-196/04. sz., *Cadbury Schweppes és Cadbury Schweppes Overseas* ügyben (2006. szeptember 12-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé). Az a körülmény, hogy a társaságot azzal a céllal hozták létre valamely tagállamban, hogy a kedvezőbb jogszabályok előnyeit élvezze, önmagában nem elegendő a visszaélés megállapításához, és nem igazolhatja a letelepedés szabadságát korlátozó rendelkezést. Ellenben az ilyen intézkedés igazolható, ha arra irányul, hogy megakadályozza a teljesen mesterséges, valós gazdasági tartalmat nélkülöző megállapodásokra irányuló magatartásokat, amelyek a nemzeti területen folytatott tevékenységből származó nyereség után általában fizetendő adó elkerülésére irányulnak.

Miként a mozgás szabadságára vonatkozó rendelkezések hatálya nem korlátlan, a közvetlen adókra vonatkozó tagállami hatáskörök terjedelme sem az, és a Bíróságnak többször alkalma nyílt az e területen meglévő, gazdag ítélkezési gyakorlatának további alakítására.

A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő közös rendszer alkalmazásával tilos nemcsak az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés, hanem a hátrányos megkülönböztetés (vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés) minden formája is, amelyek látszólag semleges ismérvek alkalmazásával voltaképpen azonos eredményre vezetnek. Az eltérő alkalmazás hátrányos megkülönböztetéskénti minősítése azonban eltérő szabályok hasonló helyzetekre történő alkalmazását vagy ugyanazon szabályok eltérő helyzetekre történő alkalmazását feltételezi. Közvetett hátrányos megkülönböztetés bizonyítása esetén van közérdeken alapuló kényszerítő okok miatti igazolási lehetőség, az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett.

A Bíróság által vizsgált egyes nemzeti adózási intézkedések között voltak a közösségi joggal összeegyeztethető és össze nem egyeztethető intézkedések is.

A közösségi joggal összeegyeztethetőként elismert nemzeti intézkedések között szerepelnek mindenekelőtt az objektíven összehasonlítható helyzetekre különbségtétel nélkül alkalmazandó intézkedések. Ez volt a helyzet a C-513/03. sz., *van Hilten-van der*

Heijden-ügyben (2006. február 23-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-1957. o.) egy olyan nemzeti szabályozás vonatkozásában, amelynek értelmében azon tagállami állampolgár hagyatéka, aki e tagállamban található lakóhelyének külföldre történő áthelyezését követő 10 éven belül meghal, oly módon illetékköteles, mintha ezen áthelyezésre nem került volna sor, kivéve a más országok által kivetett öröklési illeték utáni illetékkedvezményt. Mivel azonos feltételek mellett illetékköteles azon állampolgár hagyatéka, aki külföldre helyezte át lakóhelyét és azé, aki az érintett tagállamban maradt, az ilyen szabályozás nem tántorítja el az e tagállamból történő, illetve e tagállamba irányuló beruházásokat, sem a lakóhelyüket korábban külföldre áthelyező állampolgárok hagyatékának értékét nem csökkenti. Ami az érintett tagállamban lakóhellyel rendelkező, valamint a külföldön lakóhellyel rendelkező állampolgárok közti eltérő bánásmódot illeti, ezt nem lehet úgy tekinteni, mint amely az EK 56. cikk által tiltott, hátrányos megkülönböztetést valósít meg, mivel e különbség abból fakad, hogy a tagállamok jogosultak meghatározni az adóztatási joghatóságuk megosztásának szempontjait. Szintén ez volt a helyzet a C-513/04. sz., *Kerckhaert és Morres* ügyben (2006. november 14-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) egy olyan adójogszabály vonatkozásában, amely ugyanazon egységes adómértékkel adóztatja a nemzeti területen letelepedett társaság részvényei után járó osztalékot és a másik tagállamban letelepedett társaság részvényei után járó osztalékot, anélkül hogy figyelembe venné az ez utóbbi tagállamban jövedelemadó címén levont forrásadót. A Bíróság megállapította, hogy az illetőség szerinti állam adójogszabályai szempontjából az osztalékban részesülő részvényes helyzete nem lesz feltétlenül más pusztán azért, mert az osztalékot egy másik tagállamban letelepedett társaságtól kapja, amely tagállam az adóztatási jogának gyakorlása során ezt az osztalékot forrásadó alá vonja. Ez a jogszabály tehát nem ellentétes az EK 56. cikkel. A kettős adóztatás hátrányos következményei, amelyeket ez a rendszer von maga után, abból erednek, hogy két tagállam párhuzamosan gyakorolja adóztatási jogát. Ennélfogva a tagállamokra hárul a helyzet orvoslása, alkalmazva különösen a nemzetközi adóztatási gyakorlatban követett megosztási szempontokat.

A közösségi joggal összeegyeztethetőként elismert nemzeti intézkedések között szerepelnek továbbá az olyan intézkedések, amelyek, noha eltérően kezelik az objektíven összehasonlítható helyzeteket, a követett cél szempontjából végső soron semlegesek. A C-446/04. sz., *Test Claimants in the FII Group Litigation* ügy (2006. december 12-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) jó példa erre. Egy olyan általános szabályozás keretében, amely meg kívánja előzni, illetve mérsékelni kívánja a fizetett osztalék többszörös vagy gazdasági kettős adóztatását (ugyanazon jövedelem két különböző adóalanynál történő kettős adóztatása), Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága a belföldi illetőségű társaságok által fizetendő adó kiszámításakor az osztalékot, attól függően, hogy külföldről vagy belföldről származik, két különféle módszer szerint adóztatja meg. Míg a belföldi illetőségű társaságok által szintén belföldi illetőségű társaságoktól kapott osztalékokra a mentesítés módszerét alkalmazták, addig a belföldi illetőségű társaságok által külföldi illetőségű társaságoktól kapott osztalékokra a beszámítás módszerét. A Bíróság megállapította, hogy az ilyen szabályozás alapján a külföldről származó osztalékban részesülő belföldi illetőségű társaság helyzete hasonló a belföldről származó osztalékban részesülő részvényes társaság helyzetéhez a tekintetben, hogy mindkét esetben elvben többszörös adózás alá eshet. Ha nem hátrányos a külföldről származó osztalékok esetében, ezen eltérő kezelés nem ellentétes az EK 43. és 56. cikkel, ám ennek eldöntése a nemzeti bíróságokra tartozik.

A közösségi joggal összeegyeztethetőként elismert nemzeti intézkedések továbbá az össze nem hasonlítható helyzeteket eltérően kezelő intézkedések. Ez volt a helyzet a C-374/04. sz., *Test Claimants in Class IV of the Act Group Litigation* ügyben (2006. december 12-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága szabályozásának egy másik aspektusa vonatkozásában, amely meg kívánja előzni, illetve mérsékelni kívánja a fizetett osztalék többszörös, illetve gazdasági kettős adóztatását. A vitatott intézkedések ebben az esetben a belföldi illetőségű társaságok által fizetett osztalékok megadóztatásának módszerét érintették. Míg a belföldi illetőségű társaság által belföldi illetőségű társaság részére fizetett osztalék adójóváírásra jogosít, az ilyen osztalékban részesülő, külföldi illetőségű társaság nem volt adójóváírásra jogosult. Ez az adózás terén a belföldi és külföldi illetőségű társaságok közötti eltérő bánásmód ugyanakkor nem minősül hátrányos megkülönböztetésnek, állapította meg a Bíróság. Habár az adott tagállamban illetőséggel rendelkező, belföldről származó osztalékban részesülő részvényesek helyzete hasonló a hivatkozott tagállamban illetőséggel rendelkező, de külföldről származó osztalékban részesülő részvényesek helyzetéhez (a fent hivatkozott *Test Claimants in the FII Group Litigation* ügyben hozott ítélet), ez nem feltétlenül igaz az osztalékfizető társaság illetősége szerinti tagállam adójogszabályainak az ezen tagállamban illetőséggel rendelkező, illetve valamely más tagállamban illetőséggel rendelkező, osztalékban részesülő részvényesek helyzetére történő alkalmazása szempontjából. Ugyanis amennyiben az osztalékot fizető társaság és az abban részesülő részvényes nem ugyanazon tagállamban rendelkeznek illetőséggel, az osztalékot fizető társaság illetősége szerinti, vagyis a nyereség forrása szerinti tagállam nincs ugyanolyan helyzetben a többszörös vagy kettős adóztatás elkerülése vagy enyhítése tekintetében, mint az osztalékban részesülő részvényes illetősége szerinti tagállam. Az EK 43. és EK 56. cikk tehát hasonló esetben nem tiltja a belföldi és külföldi illetőségű társaságok közötti eltérő bánásmódot.

A közösségi joggal összeegyeztethetőként elismert nemzeti intézkedések végül azok a nemzeti intézkedések, amelyek esetében az eltérő kezelést közérdeken alapuló kényszerítő okok igazolják, mint például a C-290/04. sz., *FKP Scorpio Konzertproduktionen*-ügyben (2006. október 3-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé). Az alapügy tárgya egy olyan nemzeti szabályozás volt, amelynek értelmében a nem a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállambeli illetőségű szolgáltató díjára adólevonási eljárást kell alkalmazni, miközben az ezen tagállambeli illetőségű szolgáltatókra az adólevonást nem kell alkalmazni. A Bíróság a szolgáltatásnyújtási szabadság akadályának minősítette a szolgáltatás címzettjeinek az említett levonásra vonatkozó – felelősségre vonás terhe mellett – kötelezettségét. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az ilyen szabályozást az adózás helye szerinti államon kívül letelepedett személyek esetében a jövedelemadó-beszedés hatékonysága biztosításának szükségessége igazolja, és az a követett cél szempontjából arányos eszköznek minősül.

A közösségi joggal össze nem egyeztethetőnek ítélt nemzeti intézkedések között szerepelnek elsőként azok az intézkedések, amelyeket noha közérdeken alapuló kényszerítő okok igazolnak, a követett cél szempontjából aránytalanoknak bizonyulnak. Erre találhatunk példát a fent hivatkozott *N*-ügyben. A társasági részesedést megtestesítő értékpapírokkal rendelkező adóalany, aki, mivel pusztán a lakóhelyének külföldre történő áthelyezése következtében kötelezetté válik a még meg nem valósult értéknövekedést terhelő adó fizetésére, míg ha továbbra is az állampolgársága szerinti tagállam területén marad, az

értéknövekedés kizárólag annyiban lett volna adóköteles, amennyiben árfolyamnyereségként ténylegesen befolyt volna, lemondani kényszerül a szabad mozgáshoz való jogának gyakorlásától. Igaz, a vitatott nemzeti intézkedések közérdekű célt követnek, amennyiben a területiség elve alapján biztosítják a joghatóság tagállamok közötti megosztását, elkerülve ezzel a kettős adóztatást (ugyanazon jövedelem két különböző adóalanynál történő kettős adóztatása). Ugyanakkor az is igaz, hogy mind a rendes körülmények között fizetendő adó megfizetésének elhalasztásához szükséges biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettség, mind a lakóhely-áthelyezést követően bekövetkező értékcsökkenés érvényesítésének lehetetlensége a követett cél szempontjából aránytalanná teszi a vitatott adórendszert.

A közösségi joggal össze nem egyeztethetőnek ítélt nemzeti intézkedések között szerepelnek másodsorban azok az intézkedések, amelyek eltérően kezelnek összehasonlítható helyzeteket. A fent hivatkozott *Ritter-Coulais*-ügyben hozott ítéletben a Bíróság úgy vélte, hogy akadályt képez az a nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a más tagállamban munkavállalóként jövedelmet szerző és teljes körű adókötelezettséggel rendelkező magánszemély részére az említett jövedelem alapján ezen államban fizetendő adója megállapítása során annak a veszteségnek a figyelembevételét, amely abból ered, hogy mint állandó lakóhelyet saját céljaira használja a más tagállamban található, saját tulajdonában álló lakóházat, miközben a bérbeadásból származó jövedelmet figyelembe veszik. Jóllehet a kérdéses nemzeti szabályozás nem vonatkozik közvetlenül a belföldi lakóhellyel nem rendelkezőkre, e személyek azonban mégis gyakrabban tulajdonosai külföldön található lakóháznak, mint a belföldi lakóhellyel rendelkezők, és leggyakrabban más tagállam állampolgárai. Következésképpen az őket előnytelenebb helyzetbe hozó szabályozás ellentétes az EK 39. cikkel.

A C-386/04. sz., *Centro di Musicologia Walter Stauffer*-ügyben (2006. szeptember 14-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság arról a kérdésről döntött, hogy valamely tagállam kedvezőtlenebb elbánásban részesítheti-e azt a külföldi alapítványt, amely teljesíti az ebben az államban a közhasznúság elismeréséhez előírt feltételeket, mint az ugyanilyen típusú belföldi alapítványt. A Bíróság emlékeztetett arra, hogy noha az EK 58. cikk lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy adózás szempontjából eltérően kezeljék a külföldi illetőségű adóalanyokat, tiltja azokat az intézkedéseket, amelyek a szabad tőke mozgásra vonatkozó önkényes hátrányos megkülönböztetés vagy rejtett korlátozás eszközei. E körülmények között a teljes körű adókötelezettséggel rendelkező – azaz belföldi – és a korlátozott adókötelezettséggel rendelkező – azaz külföldi – alapítványok közötti különbségtétel csak akkor megengedhető, ha az eltérő bánásmód olyan helyzetekre vonatkozik, amelyek egymással objektíve nem összehasonlíthatóak, vagy azt közérdeken alapuló kényszerítő ok indokolja. E tekintetben a külföldi, a származási tagállamuk által közhasznúként elismert alapítványok, melyek teljesítik az ezen elismeréshez más tagállam joga által előírt feltételeket is, és a céljuk ugyanazon társadalmi érdekek előmozdítása, mint amelyeket ez utóbbi állam támogat, összehasonlítható helyzetben vannak az ugyanilyen típusú belföldi alapítványokkal. Ha nem igazolható, a külföldi alapítványok kedvezőtlen bánásmódban való részesítése következtésképpen ellentétes a közösségi joggal.

A fent hivatkozott *FKP Scorpio Konzertproduktionen*-ügyben hozott ítéletben a Bíróság újfent a nem belföldi illetőségű szolgáltatásnyújtók működési költségei elszámolhatóságának kérdésével szembesült. Az adóköteles jövedelmet eredményező gazdasági

tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó működési költségek tekintetében a belföldi és a nem belföldi illetőségű személyek összehasonlítható helyzetben vannak. A Bíróság a C-234/01. sz. *Gerritse*-ügyben (2003. június 12-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-5933. o.) kimondta, hogy az olyan nemzeti szabályozás esetében, amely a nem belföldi illetőségűek esetében kizárja a működési költségek elszámolását, viszont ezt a lehetőséget megadja a belföldi illetőségűeknek, fennáll a veszélye, hogy elsődlegesen a más tagállamok állampolgárait hozza kedvezőtlen helyzetbe, tehát a Szerződéssel ellentétes, közvetett hátrányos megkülönböztetést hordoz magában. Azt a nemzeti szabályozást is a Szerződéssel ellentétesnek találta, amely az adólevonási eljárásban nem, hanem csak az utólagos adó-visszatérítési eljárásban teszi lehetővé a működési költségek elszámolását.

Végezetül, a C-520/04. sz. *Turpeinen*-ügyben (2006. november 9-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság az Unió polgárainak szabad mozgására vonatkozó EK 18. cikkel ellentétesnek találta azt a nemzeti szabályozást, amely alapján ezen állam intézménye által a külföldi illetőségű személy részére folyósított öregségi nyugdíjat terhelő jövedelemadó bizonyos esetekben meghaladja azt az adót, amely abban az esetben lenne fizetendő, ha e személy belföldi illetőségű volna, feltéve, hogy a fent említett nyugdíj teszi ki e belföldi illetőségű személy jövedelmének teljes vagy majdnem teljes összegét. Hasonló esetben ugyanis a jövedelemadó szempontjából a belföldi illetőségű és a külföldi illetőségű adóalany objektíve összehasonlítható helyzetben van.

A letelepedési szabadsággal kapcsolatban két párhuzamos ügyben, amelyekben 2006. szeptember 19-én született ítélet, az egyikben egy előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés (C-506/04. sz. *Wilson*-ügy, az EBHT-ban még nem tették közzé), a másikban egy megsemmisítés iránti kereset (C-193/05. sz., *Bizottság kontra Luxemburg* ügy, az EBHT-ban még nem tették közzé) nyomán, a Bíróság úgy határozott, hogy az ügyvédi hivatásnak a saját tagállam szakmai címének használatával történő gyakorlásáról szóló irányelvvel¹⁴ ellentétes az a luxemburgi jogszabályi rendelkezés, amely a szakmai képesítésüket valamely másik tagállamban szerzett ügyvédek bejegyzését a tagállam három nyelve ismeretének előzetes ellenőrzéséhez köthette. A Bíróság pontosította ugyanis, hogy az irányelv 3. cikkének megfelelően a saját tagállamban történt bejegyzés igazolásának bemutatása az egyetlen olyan feltétel, amelyhez a fogadó tagállam a bejegyzést kötheti, lehetővé téve az érdekelt számára, hogy saját tagállamának szakmai címét használva gyakorolja tevékenységét. E tekintetben a Bíróság kiemelte, hogy az irányelvben az ismeretek előzetes ellenőrzésének rendszeréről való lemondás azon szabályokból következik, amelyek a jogalanyok védelmét és a gondos igazságszolgáltatást biztosítják, különösen az ügyvédek számára előírt azon kötelezettséget, hogy saját tagállamuk szakmai címét használva gyakorolják tevékenységüket, valamint azon etikai kötelezettséget, hogy ne vállaljon olyan ügyet, amely meghaladja a kompetenciáját, például a nyelvi ismereteinek hiánya miatt. A *Wilson*-ügyben a Bíróság egyébként úgy határozott, hogy a luxemburgi törvény nem felel meg az említett irányelv 9. cikkének, amely szerint a bejegyzést megtagadó határozatok ellen belső jogi jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani. A Bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy nem volt kellően garantálva a pártatlanság, mivel a bejegyzést megtagadó határozatok jelen esetben egy olyan szerv felülvizsgálata alá

¹⁴ Az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 77., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 83. o.).

tartoznak, amely első fokon kizárólag, másodfokon többségében az adott állam állampolgárságával rendelkező ügyvédek közül áll, és a semmisségi panasz a bírósági felülvizsgálatot nem ténykérdésben, hanem kizárólag jogkérdésben teszi lehetővé.

Végezetül a szolgáltatásnyújtás szabadságát illetően a Bíróság a C-452/04. sz. *Fidium Finanz*-ügyben (2006. október 3-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a közösségi joggal összeegyeztethetőnek ítélte az olyan nemzeti szabályozást, amely a valamely harmadik államban letelepedett társaság számára előzetes engedély megadásához köti a hitelnyújtási tevékenységnek az ország területén történő folytatását, és amely ezen engedély kibocsátását e társaság székhelyének vagy fiókjának az ország területén való elhelyezkedéséhez köti. Mivel egy harmadik országban székhellyel rendelkező társaság a tőke szabad mozgásával ellentétben nem hivatkozhat a szolgáltatásnyújtás szabadságára, a Bíróság szükségesnek tartotta meghatározni, hogy a szóban forgó tevékenység melyik alapvető szabadsághoz kapcsolódik. E tekintetben megállapította, hogy főszabály szerint mindkettőhöz kapcsolódhat. A Bíróság korábbi precedensek alapján kijelentette, hogy hasonló esetben meg kell vizsgálni, hogy ezen szabadságok gyakorlását ez milyen mértékben befolyásolja, és hogy az alapügy körülményeire figyelemmel az egyik szabadság a másikhoz képest nem másodlagos-e, és az adott rendelkezés ahhoz kapcsolódhat-e. Ilyen esetben a Bíróság főszabály szerint e két alapvető szabadság egyikére tekintettel vizsgálja meg a szóban forgó intézkedést. Jelen esetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az engedélyezésre vonatkozó vitatott szabályozás jelentős mértékben sérti a szolgáltatásnyújtás szabadságát, mivel az állandó telephely követelménye egyenesen e szabadság tagadásának tekintendő. Ugyanakkor egy ilyen szabályozásnak a tőke szabad mozgására gyakorolt esetleges hatása kizárólag a szolgáltatásnyújtás korlátozásának elkerülhetetlen következménye.

A szociális biztonság területét illetően a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, módosított 1408/71 rendeletre¹⁵ vonatkozó három ítéletre hívjuk fel a figyelmet.

Elsőként, az időnként „betegek szabad mozgásának” nevezett témakörben a C-372/04. sz. *Watts*-ügyben 2006. május 16-án hozott, fontos ítéletet kell említeni (EBHT 2006., I-4325. o.). A Bíróságnak az említett ügyben Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága nemzeti egészségügyi rendszerét (*National Health Service*, a továbbiakban: NHS) kellett vizsgálnia az 1408/71 rendelet 22. cikkének és az EK 49. cikk fényében. Az 1408/71 rendelet 22. cikke (2) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy az illetékes intézmény nem tagadhatja meg a betegről az engedélyt (azaz a gyakorlatban az E 112-es nyomtatványt), hogy egy másik tagállamba utazzon ellátás igénybevétele céljából, „ha nem részesülhet ilyen ellátásban az adott ellátásban való részesüléshez általában szükséges időn belül a lakóhely szerinti tagállamban, jelenlegi egészségi állapotának és a betegség valószínű lefolyásának figyelembevételével”. Mivel az NHS keretében a kórházi ellátás ingyenes, de a legkevésbé sürgős ellátások esetén meglehetősen hosszú várólista van, felmerült a kérdés, hogy milyen mértékben megengedett figyelembe venni a lakóhely szerinti államban a

¹⁵ Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.).

várakozási időt a szóban forgó rendelet 22. cikkében foglalt „az adott ellátásban való részesüléshez általában szükséges idő” meghatározásánál. Ebben a kérdésben a Bíróság elismerve a várólistás rendszer jogszerűségét, úgy ítélte meg, hogy az illetékes intézménynek akkor áll jogában a várakozási időre hivatkozva megtagadni az engedélyt, ha bizonyítja, hogy ez az időtartam nem haladja meg az engedély iránti kérelem időpontjában az érdekelt élettani állapotának, kórelőzményeinek, a betegség valószínű lefolyásának, az érdekelt fájdalmai intenzitásának vagy az érdekelt kedvezőtlen egészségi állapotának figyelembevételével megállapított kórházi kezelési szükségleteinek objektív orvosi értékelése alapján indokolt időtartamot. A Bíróság hozzátette, hogy a várakozási időt rugalmasan és dinamikusán kell meghatározni, lehetővé téve az időtartam felülvizsgálatát a beteg egészségi állapotának esetleges súlyosbodásától függően. A szolgáltatásnyújtás szabadságát illetően a Bíróság úgy határozott, hogy az EK 49. cikk hatálya alá tartozik az az eset, amikor az egészségi állapota alapján kórházi ellátást igénylő személy más tagállamba utazik, és díjazás ellenében ott veszi igénybe a szóban forgó ellátásokat, függetlenül az érintettre irányadó azon nemzeti rendszer működésétől, amelytől végső soron az említett ellátások költségeinek megtérítését kéri. A Bíróság megállapította továbbá, hogy az NHS-hez hasonló nemzeti rendszer, amely előzetes engedélyhez köti a más tagállamban rendelkezésre álló kórházi ellátások költségeinek megtérítését – miközben az e rendszer keretében rendelkezésre álló ellátások ingyenes igénybevételénem függilyen engedélytől –, akadályozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Ezt a korlátozást igazolhatják olyan tervezési szükségletek, melyek biztosítják a minőségi és kiegyensúlyozottan sokrétű kórházi ellátásokhoz való megfelelő és állandó hozzáférést, hozzájárulnak a költséghatékonyság biztosításához, valamint ahhoz, hogy az anyagi, műszaki és emberi erőforrások pazarlását elkerüljék. A Bíróság emlékeztetett továbbá arra, hogy az engedély megadásához szükséges feltételeknek a szóban forgó kényszerítő okokra tekintettel igazoltnak kell lenniük, és meg kell felelniük az arányosság követelményének. E tekintetben az NHS keretében előírt várólistákat illetően a Bíróság megállapította, hogy ha az említett várólistákból eredő határidő az adott egyéni esetben meghaladja az orvosilag indokolt időtartamot, az illetékes intézmény nem tagadhatja meg az engedély megadását e várólisták létre, a kezelésre szoruló eset sürgősségéhez kapcsolódó prioritások szokásos sorrendiségét esetlegesen ért sérelemre, a nemzeti rendszer keretében nyújtott ellátások ingyenességére, a más tagállamban igénybe venni kívánt ellátás költségtérítésére vonatkozó különleges pénzügyi előírások meghatározására vonatkozó kötelezettségre, illetve az említett ellátás és az illetékes tagállamban ennek megfelelő ellátás költségére hivatkozva. A Bíróság e tekintetben megállapította, hogy amennyiben az ellátások nem nyújthatók orvosilag indokolt időtartamon belül, az illetékes intézmények kötelesek költségtérítési rendszert meghatározni a más tagállamban nyújtott kórházi ellátásokra.

Másodsorban a Bíróság a C-466/04. sz. *Acereda Herrera*-ügyben (2006. június 15-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a valamely tagállam egészségügyi rendszerében biztosított által – a biztosító intézmény előzetes engedélye birtokában – más tagállamban igénybe vett kórházi ellátás egyes költségeinek viselését illetően megállapította, hogy a módosított 1408/71 rendelet 22. cikke (1) bekezdésének c) pontja, (2) bekezdése, valamint 36. cikke nem keletkeztetnek jogosultságot az említett biztosított számára a más tagállam területén felmerült saját, illetve az őt kísérő személy utazási, tartózkodási és étkezési költségeinek a biztosító intézmény által történő megtérítésére, kivéve a biztosított kórházi tartózkodásának és étkezésének költségeit. A Bíróság emlékeztetett e tekintetben, hogy

az 1408/71 rendelet 22. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti „pénzbeli ellátás” fogalma tartalmazza a szigorú értelemben vett orvosi ellátásokkal kapcsolatos költségeket, valamint a kórházi létesítményben való tartózkodás és étkezés miatt ezen ellátáshoz elválaszthatatlanul kapcsolódó kiadásokat, ugyanakkor kizárja az olyan járulékos költségeknek, mint a biztosított számára e más tagállam területén felmerült saját, illetve az őt kísérő személy utazási, tartózkodási és étkezési költségeinek az illetékes intézmény általi figyelembevételét.

Végezetül a C-50/05. sz. *Nikula*-ügyben (2006. július 18-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) az olyan nyugdíjak vonatkozásában, amelyet az adott személy az előző adóévben valamely tagállam intézménye általi folyósítást követően más tagállamban kap meg, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nem ellentétes a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, 1408/71 rendelet 33. cikke (1) bekezdésével az, ha a nyugdíjas lakóhelye szerinti tagállamban az említett rendelet 27. cikke szerinti ellátások nyújtására illetékes tagállam intézményei által alkalmazott betegbiztosítási járulékalap megállapítása során a lakóhely szerinti államban folyósított nyugdíjak mellett valamely másik tagállam intézményei által folyósított nyugdíjakat is e járulékalaphoz számítják, annyiban, amennyiben az említett járulékok nem haladják meg a lakóhely szerinti államban folyósított nyugdíjak összegét. Ellentétes azonban az EK 39. cikkel az, ha a másik tagállam intézményeitől kapott nyugdíjak összegét abban az esetben is figyelembe veszik, ha a járulékokat e másik tagállamban az ott kapott munkajövedelem terhére már megfizették. Az érintettek feladata annak megállapítása, hogy korábban ténylegesen sor került-e a járulékfizetésre.

Vízumok, menekültügy és bevándorlás

A Bizottság által a Spanyol Királyság ellen benyújtott megsemmisítés iránti kereset nyomán – amely kereset benyújtására az e tagállam hatóságainak abból álló gyakorlata miatt került sor, hogy csupán amiatt megtagadják a területre való beléptetést vagy a vízum kiadását tagállami állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársainak, hogy a Schengeni Információs Rendszerben (SIS) figyelmeztető jelzés hatálya alatt álltak – a Bíróság a C-503/03. sz., *Bizottság kontra Spanyolország* ügyben (2006. január 31-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-1097. o.) pontosította a Schengeni Végrehajtási Egyezmény (a továbbiakban: SMVE) és a személyek szabad mozgásának közösségi joga közötti kapcsolatot. Határozott továbbá az SMVE végrehajtása során a tagállamoktól elvárható magatartásról. Az első kérdésben a Bíróság úgy határozott, hogy valamely közigazgatási gyakorlatnak az SMVE rendelkezéseivel való összeegyeztethetősége csak annyiban igazolhatja a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok eljárását, amennyiben a kérdéses rendelkezések alkalmazása összeegyeztethető a személyek szabad mozgására vonatkozó közösségi szabályokkal. Így megállapította, hogy összeegyeztethető az SMVE-vel, hogy a tagállamok automatikusan megtagadják a beléptetést és a vízumkiadást az olyan külfölditől, aki beléptetési tilalmat elrendelő schengeni figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll. Mindazonáltal, amennyiben ez az SMVE által előírt automatikus elutasítás során nincs különbségtétel aszerint, hogy az érintett külföldi valamely tagállam állampolgárának házastársa vagy sem, meg kell vizsgálni, hogy ez az automatikus elutasítás összeegyeztethető-e a személyek szabad mozgására vonatkozó közösségi jogszabályokkal,

különösen pedig a 64/221 irányelvvel¹⁶. Pontosabban a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a SIS-be történő felvétel olyan ok meglétére utal, amely indokolja a schengeni térségbe való beléptetés megtagadását. Mindazonáltal ezt a jelzést meg kell erősíteniük olyan információknak, amelyek előzetesen lehetővé teszik annak megállapítását, hogy az érintett jelenléte a schengeni térségben valóságos, időszerű és kellően komoly veszélyt jelent, amely sérti a társadalom valamely alapvető érdekét. A Bíróság hozzátette, hogy e vizsgálat keretében a SIS-t lekérdező állam köteles megfelelően figyelembe venni a figyelmeztető jelzést kiadó állam által rendelkezésre bocsátott adatokat, mivel ez utóbbi államnak kötelessége a SIS-t lekérdező állam rendelkezésére bocsátani azokat a kiegészítő információkat, amelyek lehetővé teszik ez utóbbi számára a figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló személy által megtestesített fenyegetés jelentőségének konkrét megítélését.

A C-241/05. sz. *Bot*-ügyben (2006. október 3-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság az SMVE¹⁷ 20. cikkének (1) bekezdését értelmezte, amely előírja, hogy a vízumkötelezettség hatálya alá nem tartozó külföldiek az első beutazás időpontjától számított hat hónapon belül, de legfeljebb három hónapig szabadon mozoghatnak a Szerződő Felek területén, amennyiben megfelelnek az ugyanezen egyezmény 5. cikke (1) bekezdésének a), c), d) és e) pontjában említett beutazási feltételeknek, mégpedig a Conseil d'État (Franciaország) előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésére, amely előtt egy olyan, vízummentességet élvező román állampolgár ügye volt, aki miután a schengeni térségbe történt legelső beutazásától számított hat hónapon belül egymást követő tartózkodásai e térségben három hónapnál többet tettek ki, ismét beutazott oda e kezdeti hat hónapos időszak leteltét követően, és ott ezen újabb beutazást követő három hónapnál hamarabb ellenőrizték.

A Bíróság úgy határozott, hogy az SMVE 20. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben szereplő „első beutazás” fogalma a schengeni térségbe történő legelső beutazáson kívül magában foglalja az e legelső beutazástól számított hat hónapos időszak leteltét követően e térségbe történő első beutazást is, valamint a korábbi első beutazás időpontjától számított újabb hat hónapos időszak letelte utáni minden újabb első beutazást is.

A C-540/03. sz., *Parlament kontra Tanács* ügyben (2006. június 27-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság elutasította az Európai Parlament által a családegyesítési jogról szóló 2003/86 irányelv¹⁸ 4. cikke (1) bekezdésének utolsó albekezdése és (6) bekezdése, valamint 8. cikke ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetet. A Bíróság az Európai Parlament állításával ellentétben azt állapította meg, hogy e rendelkezések, amelyek előírják, hogy a tagállamok az irányelv alapján kötelesek

¹⁶ A külföldiek mozgására és tartózkodására vonatkozó, a közérdek [helyesen: közrend], közbiztonság vagy közegészség által indokolt különleges intézkedések összehangolásáról szóló, 1964. február 25-i 64/221/EGK tanácsi irányelv (HL 1964. 56., 850. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 11. o.).

¹⁷ A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenen, 1990. június 19-én aláírt egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.).

¹⁸ A családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (HL L 251., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 224. o.).

engedélyezni a családegyesítő és házastársa kiskorú gyermekének (beleértve az örökbe fogadott gyermeket), valamint – ha a szülő szülői felügyeleti joggal rendelkezik, és a kiskorú gyermek az ő eltartottja – a családegyesítő vagy házastársa kiskorú gyermekének (beleértve örökbe fogadott gyermekét is) beutazását és tartózkodását, illetve hogy a tagállam a családegyesítő számára előírhatja, hogy bizonyos – két évet meg nem haladó – időtartamon át jogszerűen tartózkodjék a tagállam területén azelőtt, hogy családtagjai követnék, tiszteletben tartják a közösségi jogrendben elismert alapvető jogokat. E következtetés levonásához a megtámadott rendelkezéseket összevetette az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkében szereplő, a családi élet tiszteletben tartásához való joggal, valamint a gyermek jogairól szóló egyezménnyel és a Nizzában 2000-ben ünnepélyesen kihirdetett alapjogi chartával¹⁹, megjegyezve ugyanakkor, hogy a szövegek a családtagok részére nem alapítanak alanyi jogot a valamely állam területére való beutazásuk engedélyezésére, és nem értelmezhetők oly módon, mintha az államokat megfosztanák a családegyesítési kérelmek mérlegelésének bizonyos lehetőségétől. A Bíróság figyelmen kívül hagyta az Európai Parlament által felhozott különböző érveket, annak vizsgálatához ragaszkodva, hogy a megtámadott rendelkezések által engedélyezett eltérések, azok megfogalmazására tekintettel, nem tekinthető olyanoknak, amelyek sértik a családi élet tiszteletben tartásához való alapvető jogot, a kiskorú gyermek mindenekfelett való érdekének figyelembevételére vonatkozó kötelezettséget vagy a koron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, sem önmagukban, sem pedig annyiban, amennyiben kifejezetten vagy hallgatólagosan megengednék, hogy a tagállamok megsértsék ezeket.

Versenyszabályok

E terület ítélkezési gyakorlatának bemutatásánál különbséget teszünk egyrészt a vállalkozásokra vonatkozó szabályok, másrészt az állami támogatások rendszere között.

Az első csoportba tartozók közül tizenhárom ítéletet érdemes kiemelni.

Az első ítélet azért jelentős, mert kiegészíti a vállalkozás fogalmának meghatározását, amely a versenyszabályok alkalmazási körét határozza meg. A C-205/03. P. sz., *FENIN kontra Bizottság* ügyben (2006. július 11-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy a közösségi versenyjogban ez a fogalom minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjától, pontosította, hogy e tekintetben a gazdasági tevékenységet a javak vagy szolgáltatások adott piacon történő forgalmazásából álló tevékenység jellemzi oly módon, hogy nem lehet elkülöníteni a vásárlási tevékenységet a termék utólagos felhasználásától a vásárlási tevékenység értékelésének keretében, és hogy az utólagos felhasználás szükségszerűen meghatározza a vásárlási tevékenység jellegét.

A Bíróság három másik ítéletben újfent megállapította az EK 81. cikk szerinti versenykorlátozó megállapodás fogalmának egyes elemeit, pontosítva azokat. A Bíróság a C-551/03. P. sz. *General Motors*-ügyben (2006. április 6-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-3173. o.) – mivel az

¹⁹ Az Európai Unió Alapjogi Chartája (HL 2000. C 364., 1. o.).

azonos nevű személygépkocsi-gyártó fellebbezést nyújtott be az Elsőfokú Bíróságnak a T-368/00. sz., *General Motors Nederland és Opel Nederland kontra Bizottság* ügyben 2003. október 21-én hozott ítélete (EBHT 2003., II-4491. o.) ellen – emlékeztetett arra, hogy egy megállapodás versenykorlátozó célúnak tekinthető akkor is, ha célja nem csupán a verseny korlátozása, hanem más, jogszerű célokat is követ, valamint arra, hogy az ilyen jellegű cél követésének megállapítása érdekében nem csupán a megállapodás kikötéseit kell figyelembe venni, hanem más tényezőket is, mint például a megállapodás által követett célokat, tekintettel a gazdasági és jogi összefüggésekre. A Bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy valamely forgalmazási megállapodás az EK 81. cikk értelmében véve versenykorlátozó célú, ha egyértelműen kitűnik belőle az a szándék, hogy az exportra történő eladást kevésbé kedvezően kell kezelni, mint a hazai eladásokat, és ha az érintett piac felosztásához vezet, kiemelve, hogy az ilyen cél nem csupán az export közvetlen korlátozásával érhető el, hanem közvetett intézkedésekkel is, mint a gépjárműszállító által a forgalmazási szerződések keretében hozott intézkedés, mely kizárja az exportra történő eladásokat a kereskedőkre alkalmazott jutalomrendszerből, mivel az ilyen intézkedések befolyásolják ezen ügyletek gazdasági feltételeit. Másfelől a Bíróság arra is emlékeztetett, hogy a felek szándéka nem szükséges elem annak meghatározásában, hogy a megállapodás célja versenykorlátozó volt-e, ugyanakkor semmi nem akadályozza a Bizottságot vagy a közösségi bíróságot abban, hogy tekintetbe vegye e szándékot. Végül az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Bíróság megállapította, hogy annak megállapítása érdekében, hogy valamely megállapodást tiltottnak kell-e tekinteni az általa okozott versenykorlátozás miatt, meg kell vizsgálni, hogy a vitatott megállapodás hiányában milyenek lennének a tényleges versenyfeltételek, és ennél fogva azt, hogy egy olyan esetben, mint a gépjárműszállító által a forgalmazási szerződések keretében hozott intézkedés, mely kizárja az exportra történő eladásokat a kereskedőkre alkalmazott jutalomrendszerből, meg kell vizsgálni, milyen lenne ez utóbbiak magatartása és az érintett piacon fennálló versenyhelyzet abban az esetben, ha az exportra történő eladás nem lenne kizárva a jutalompolitikából. A Bíróság a C-74/04. P. sz., *Bizottság kontra Volkswagen* ügyben (2006. július 13-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) – mivel a Bizottság fellebbezést nyújtott be az Elsőfokú Bíróságnak a T-208/01. sz., *Volkswagen kontra Bizottság* ügyben 2003. december 3-án hozott ítélete (EBHT 2003., II-5141. o.) ellen – úgy határozott, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodás létrejöttéhez elegendő, ha valamely látszólag egyoldalú magatartás legalább két fél között létrejött akarategység kifejezése, függetlenül attól, hogy ez az akarategység milyen formában tükröződik. E tekintetben így pontosítani tudta, hogy a gépjárműgyártónak a márkakereskedőihez intézett felhívása nem egyoldalú magatartás, hanem az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodás, amennyiben az egy korábban létrehozott általános megállapodás által szabályozott kereskedelmi kapcsolatok összességének részét képezi, amely nem jelenti azonban azt, hogy minden a gépjárműgyártó által a kereskedőkhöz címzett felhívás az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodásnak minősül, és nem menti fel a Bizottságot a forgalmazási szerződés felei között létrejött akarategység fennállása esetről esetre történő bizonyításának terhe alól. A Bíróság szerint a felek ilyen akarata az adott forgalmazási szerződésrendelkezéseiből és a felek magatartásából következik, különösen a kereskedőnek a gyártó által hozott intézkedéssel való hallgatóságos egyetértéséből. A Bíróság egy teljesen másik területet illetően a C-519/04. P. sz., *Meca-Medina és Majcen kontra Bizottság* ügyben (2006. július 18-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) – mivel fellebbezést nyújtottak be az Elsőfokú Bíróságnak a T-313/02. sz., *Meca-Medina és Majcen kontra Bizottság* ügyben 2004. szeptember 30-án hozott ítélete (EBHT 2004., II-3291. o.)

ellen –, miután kiemelte, hogy pusztán abból a körülményből, hogy valamely szabály tisztán sportjellegű, még nem következik, hogy az ezzel szabályozott tevékenységet gyakorló személy vagy a szabályt meghozó szervezet nem tartozik a Szerződés hatálya alá, és különösen a versenyjogi szabályok hatálya alá; ha a doppingellenes szabályozást vállalkozások társulása olyan határozatának kell tekinteni, amely korlátozza a felek cselekvési szabadságát, nem minősülne emiatt szükségszerűen a közös piaccal összeegyeztethetetlen versenykorlátozásnak az EK 81. cikk értelmében, amennyiben jogos célkitűzése igazolja. A Bíróság szerint az ilyen korlátozás ugyanis elválaszthatatlanul hozzátartozik a sportversenyek szervezéséhez és szabályos lefolytatásához, és éppen a sportolók közötti egészséges versengés biztosítására irányul. Elfogadva ugyanakkor azt, hogy a vitatott doppingellenes szabályozás megtorló jellege és a megsértése esetén alkalmazandó szankciók jelentősége kedvezőtlen hatással lehet a versenyre, mivel ha ezek a szankciók végső soron alaptalannak bizonyulnak, akkor a versenyben részt vevő sportoló indokolatlan kizárását és ezért a szóban forgó tevékenység gyakorlására vonatkozó feltételek torzítását eredményezhetik, a Bíróság pontosította azt, hogy az ilyen szabályozással megállapított korlátozások csak akkor nem esnek az EK 81. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá, ha arra a mértékre korlátozódnak, amely a sportversenyek szabályos lefolytatásához szükséges.

Három ítéletet kell még külön megemlíteni a versenyszabályok Bíróság általi érdemi alkalmazását illetően. A Bíróság a C-94/04. és C-202/04. sz., *Cipolla és társai* egyesített ügyekben (2006. december 5-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) – mivel a Corte d'appello di Torino (Olaszország) és a Tribunale di Roma (Olaszország) előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett elé – megállapította, hogy az EK 10., EK 81. és EK 82. cikkel nem ellentétes az, hogy valamely tagállam olyan szabályozó intézkedést fogadjon el, amely egy szakmai kamarai szerv által készített tervezet alapján olyan díjszabást hagy jóvá, amely az ügyvédi hivatáshoz tartozó személyek tiszteletdíjainak alsó határát rögzíti, és amelytől főszabály szerint nem lehet eltérni sem az ügyvédi hivatást gyakorlók által nyújtható szolgáltatások, sem olyan szolgáltatások esetén, amelyeket olyan gazdasági szereplő is nyújthat, akire a hivatkozott díjszabás nem alkalmazandó. A Bíróság azonban úgy ítélte meg, hogy az EK 49. cikkel ellentétes az olyan szabályozás, amely abszolút módon tiltja az ügyvédi tiszteletdíjra vonatkozó díjszabás által rögzített tiszteletdíjak legalsó határától való, megállapodásban rögzített eltérést olyan szolgáltatások esetében, amelyek egyrészt peres eljárással kapcsolatosak, másrészt ügyvédek által nyújthatók, és a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy az ilyen szabályozás – tekintettel az alkalmazás konkrét megvalósulására – valóban megfelel-e a fogyasztók védelmére és az igazságszolgáltatás megfelelő működésére irányuló céloknak, amelyek e szabályozást indokolhatják, illetve a szabályozás által előírt korlátozások nem tűnnek-e aránytalannak a fenti célkitűzésekhez viszonyítva. Végezetül a Bíróságnak a C-125/05. sz. *Vulcan Silkeborg*-ügyben (2006. szeptember 7-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé), valamint a C-376/05. és C-377/05. sz., *A. Brünsteiner* egyesített ügyekben (2006. december 5-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) szintén előzetes döntéshozatali eljárás keretében először nyílt alkalma a gépjárműágazatra alkalmazandó, utolsó csoportmentességi rendelet, az 1400/2002 rendelet²⁰ hatálybalépésével kapcsolatos

²⁰ A Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a gépjármű-ágazatbeli vertikális megállapodások és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2002. július 31-i 1400/2002/EK bizottsági rendelet (HL L 203., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 158. o.).

kérdésekről nyilatkozni, valamint első értelmezését megadni. Ezekben az ügyekben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az 1400/2002 rendelet hatálybalépése önmagában nem teszi szükségessé a szállító forgalmazási hálózatának átszervezését az 1475/95 rendelet²¹ 5. cikke (3) bekezdése első albekezdésének első francia bekezdése értelmében, mindenesetre a rendelet hatálybalépése miatt az adott szállító forgalmazási hálózatának sajátos szervezetére tekintettel olyan súlyú változtatások válhattak szükségessé, amelyet a hálózat valódi átszervezésének lehet tekinteni, és e tekintetben a nemzeti bíróságok vagy a választottbíróságok feladata az előttük folyó eljárás összes körülményének figyelembevételével annak megállapítása, hogy ez az eset áll-e fenn. A fent hivatkozott *A. Brünsteiner*-ügyben hozott ítéletben a Bíróság egyebekben úgy határozott, hogy az 1400/2002 rendelet 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az átmeneti időszaknak a rendelet 10. cikke szerinti lejártát követően az 1475/95 rendeletben előírt mentességi feltételeket teljesítő és az 1400/2002 rendelet 4. cikkében felsorolt különösen súlyos korlátozások valamelyikét tartalmazó szerződésekre nem alkalmazható az 1475/95 rendeletben előírt csoportmentesség, így az ilyen szerződésekben szereplő minden versenykorlátozó kikötés az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti tilalom hatálya alá eshet, amennyiben nem teljesülnek az EK 81. cikk (3) bekezdése szerinti mentesség alkalmazásának feltételei. A Bíróság e tekintetben pontosította, hogy nem a közösségi jog hatálya alá tartozó kérdés az, hogy az EK 81. cikkel összeegyeztethetetlen szerződéses kikötések tilalma milyen következménnyel jár a szerződés többi elemére vagy az abból származó kötelezettségekre, és így a nemzeti bíróság feladata, hogy a nemzeti jog alapján megvizsgálja azt, hogy egyes kikötéseknek az EK 81. cikkből folyó esetleges tilalma milyen hatással és következménnyel jár a szerződéses kapcsolatok összességére.

A versenyszabályok végrehajtásával kapcsolatos kérdésekre vonatkoznak azok az ítéletek, amelyekre a versenyszabályok Bíróság általi értelmezése kapcsán fel kell hívni a figyelmet.

Közülük kettőben az újdonság főként eljárásjogi és a bizonyításfelvételre vonatkozó kérdésekben rejlik. A Bíróság a C-105/04. P. sz., *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied kontra Bizottság* ügyben (2006. szeptember 21-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) és a C-113/04. P. sz., *Technische Unie kontra Bizottság* ügyben (2006. szeptember 21-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) kimondta – megerősítve, hogy a versenypolitika terén a közigazgatási eljárásokban az ésszerű eljárási határidő betartása közösségi jogi alapelv, amelynek a betartását a közösségi bíróságok biztosítják –, hogy az eljárási határidő túllépésének megállapítása, amely nem róható fel az érintett vállalkozásoknak, nem vezethet az említett elv megsértése címén a jogsértést megállapító határozat megsemmisítéséhez, csak abban az esetben, ha ez a határidő, megsértve a vállalkozások védelemhez való jogát, kihatott az eljárás tárgyára. Ezenkívül a Bíróság rámutatott, hogy a védelemhez való jog esetleges megsértésének vizsgálata a közigazgatási eljárás rendkívüli elhúzódása miatt nem korlátozódhat a közigazgatási eljárás második szakaszára, hanem a kifogásközlést megelőző szakaszra is vonatkoznia kell, és különösen azt kell megállapítania, hogy az eljárás elhúzódása érinthette-e a szóban forgó vállalkozások későbbi védekezési lehetőségeit. Ugyanebben a két ügyben a Bíróság másrészt – azon ítélezési gyakorlata

²¹ A Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a gépjármű-forgalmazási és szervizmegállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1995. június 28-i 1475/95/EK bizottsági rendelet (HL L 145., 25. o.).

alapján, amelynek értelmében az esetek többségében a versenyellenes magatartás vagy megállapodás fennállására lehet következtetni egyes véletlenekből és jelekből, amelyek együttesen vizsgálva, egyéb magyarázat hiányában, bizonyíthatják a versenyjogi szabályok megsértését – megállapította, hogy az a tény, hogy a folyamatos jogsértés fennállását nem bizonyították egyes meghatározott időszakok tekintetében, nem akadályozza annak megállapítását, hogy a jogsértés a hivatkozott időszakoknál összességében hosszabb időtartam alatt állt fenn, amennyiben ezt tárgyilagos és egybehangzó bizonyítékok megalapozzák. A Bíróság végezetül emlékeztetett arra, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazása érdekében, amikor a különböző magatartások – azonos, közös piacon belüli versenykorlátozó tárgyuk alapján – egy „átfogó terv” keretébe illeszkednek, a Bizottság a fenti cselekmények miatti felelősséget jogszerűen róhatja fel az összességében figyelembe vett jogsértésben való részvétel alapján, és nem lényeges a megállapodás tényleges hatása, amennyiben nyilvánvaló, hogy annak célja a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása. A Bíróság a fent hivatkozott *Technische Unie kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében emlékeztetett állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint valamely vállalkozás kartellben való részvételének kellő bizonyításához elegendő, ha a Bizottság megalapozza, hogy a vállalkozás részt vett olyan találkozón, amelyek során versenykorlátozó megállapodásokat kötöttek anélkül, hogy a vállalkozás ezt kifejezetten ellenezte volna, és amennyiben megállapításra került, hogy a vállalkozás részt vett ilyen találkozón, a vállalkozás feladata olyan bizonyítékok előterjesztése, amelyek megalapozzák azt, hogy a részvétele mentes volt minden versenykorlátozó szándéktól, bizonyítva azt, hogy jelezte versenytársainak, hogy a találkozón más szemlélettel vett részt.

Három másik ítélet is említést érdemel, amennyiben azok a bíróságok területén kiegészítik a Bíróság ítélkezési gyakorlatát. Közülök kettőben a Bíróság először ítélkezett a *ne bis in idem* elvének hatályával kapcsolatban olyan esetben, amikor a harmadik állam hatóságai közbeléptek az adott állam területén hatályos versenyjog szerinti büntetéskiszabási hatáskörükben eljárva. A Bíróság a C-289/04. P. sz., *Showa Denko kontra Bizottság* ügyben (2006. június 29-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) és a C-308/04. P. sz., *SGL Carbon kontra Bizottság* ügyben (2006. június 29-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) ugyanis, miután megerősítette, hogy, a *ne bis in idem* elve, amelyet az emberi jogokról szóló európai egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikke is elismer, a közösségi jog alapvető jogelve, amelynek betartását a bíróságok biztosítják, úgy határozott, hogy ez az elv nem alkalmazható olyan helyzetben, amikor a harmadik államok jogrendje és versenyhatóságai a saját jogkörükben eljárva avatkoznak közbe. Úgy ítélte meg ugyanis, hogy amikor a Bizottság valamely vállalkozás – akár nemzetközi jellegű kartellból származó – jogellenes magatartását szankcionálja, a Bizottság célja a közös piacon belül a szabad verseny védelme, amely az EK 3. cikk (1) bekezdésének g) pontja alapján a Közösség alapvető célkitűzése, és így a közösségi szinten védett jogtárgy sajátosságai miatt a Bizottságnak az erre vonatkozó hatásköre alapján tett értékelése jelentősen különbözhet a harmadik államok hatóságai által végzett értékeléstől. E megoldás következményeként a Bíróság azt is megállapította, hogy a harmadik államok hatóságai által kiszabott bírságok a Bizottságnak a közösségi versenyjog megsértése miatti bírság kiszabására vonatkozó hatáskörében biztosított mérlegelési jogköre során vehetők csupán figyelembe, és nem kizárt, hogy a Bizottság az arányosság vagy a méltányosság elve alapján figyelembe vegye a harmadik államok hatóságai által korábban kiszabott bírságot, mindenesetre erre nem köteles.

Még mindig e két ügy, valamint a C-301/04. P. sz., *Bizottság kontra SGL Carbon AG* (2006. június 29-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) elemzésénél maradva, a Bíróság másrészt pontosította a bírságok területén kialakított ítélkezési gyakorlatának néhányelvét. A fent hivatkozott *SGL Carbon kontra Bizottság* ügyben a Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a Bizottság a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló bizottsági iránymutatás²² alkalmazása során számos rugalmassági tényezőt tartalmazó számítási módszert alkalmazhat a 17. rendelet²³ 15. cikkének (2) bekezdésében meghatározott forgalomra vonatkozó felső korlát figyelembevétele mellett. Egyebekben emlékeztetett arra az ítélkezési gyakorlatra, miszerint a bírság meghatározása keretében a súlyosító körülmények figyelembevétele összhangban van a Bizottságnak a vállalkozások magatartásának a versenyjoggal való összhangjának biztosításából álló feladatával. Ellenben a Bizottság a bírság összegének meghatározása során nem köteles figyelembe venni az érintett vállalkozás veszteséges pénzügyi helyzetét, mivel egy ilyen kötelezettség elismerése indokolatlan versenyelőnyhöz juttatná a piaci feltételekhez legkevésbé alkalmazkodó vállalkozásokat. A Bíróság egyébiránt az adott ügyben megerősítette, hogy csak a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírság végső összegének kell a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében megállapított, 10%-os felső korlátot tiszteletben tartania, és e cikk következképpen nem tiltja azt, hogy a Bizottság a számítás egyes szakaszaiban a fenti korlátnál nagyobb közbenső összeget vegyen alapul, feltéve, hogy a kiszabott bírság végső összege azt nem haladja meg. Végül, folytatva ítélkezési gyakorlatát, amely szerint a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottságra ruházott hatáskör magában foglalja a bírság megfizetése határidejének, valamint azon időpontnak a megállapítását, amelytől késedelmi kamatot kell fizetni, csakúgy mint a késedelmi kamat mértékének, valamint a határozata végrehajtásával kapcsolatos részletes rendelkezések megállapítását, a Bíróság pontosította, hogy a Bizottság jogosan állapított meg a piacon egy közepes hitelező által érvényesített nál magasabb kamatmértéket, ami szükséges volt ahhoz, hogy visszatartsa a vállalkozásokat a bírság megfizetése során az időhúzásra irányuló magatartástól. A fent hivatkozott *Bizottság kontra SGL Carbon AG* ügyben a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatát alkalmazta, amely szerint az engedékenységi közlemény²⁴ alapján való bírságcsökkentés csak az átadott információ alapján indokolt, és, általánosabban, amennyiben az érintett vállalkozás magatartását úgy lehet tekinteni, hogy az annak részéről valódi együttműködési szándékot mutat, megállapítva, hogy nem tekinthető együttműködést tükrözőnek azon vállalkozás magatartása, amely jöllehet nem volt köteles válaszolni a Bizottság által feltett kérdésre, arra hiányos és félrevezető választ adott. Másfelől a Bíróság a fent hivatkozott *Showa Denko kontra Bizottság* ügyben arra is emlékeztetett, hogy a vállalkozásra a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírság megállapítása során számolni lehet az elrettentési tényezővel, amelyet nemcsak az érintett vállalkozás helyzete, hanem számos tényező figyelembevételével kell értékelni.

²² Az „Íránymutatás a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről” című bizottsági közlemény (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.).

²³ A Szerződés [81]. és [82]. cikkének végrehajtásáról szóló, 1962. február 6-i 17. (első) tanácsi rendelet (HL 1962. L 13., 204. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.).

²⁴ A kartellügyek esetében a pénzbírságok alóli mentességről és a pénzbírságok csökkentéséről szóló közlemény (HL 1996. C 207., 4. o.).

Végezetül még egy utolsó ítéletet kell e tárgykörben azért megemlíteni, mert megerősíti a Bíróság *Courage*-ügyben kialakított ítélkezési gyakorlatát (a C-453/99. sz., *Courage és Crehan* ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet, EBHT 2001., I-6297. o.). A C-295/04. – C-298/04. sz., *Manfredi és társai* ügyben (2006. július 13-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság ugyanis emlékeztetett arra, hogy mivel az EK 81. cikk (1) bekezdése közvetlen hatállyal bír a magánszemélyek közötti jogviszonyokban, és jogokat keletkeztet az érintett személyekre vonatkozóan, amelyeket a nemzeti bíróságnak biztosítani kell, bármely személynek joga van hivatkozni az EK 81. cikkel tiltott megállapodás vagy összehangolt magatartás semmisségére, és az elszenvedett károkért kártérítést követelni, amennyiben ok-okozati összefüggés áll fenn a megállapodás vagy összehangolt magatartás és a kár között. E tekintetben emlékeztetett arra is, hogy vonatkozó közösségi szabályozás hiányában az egyes tagállamok nemzeti jogrendszerének feladata megállapítani az e jog gyakorlására irányadó szabályokat, ideértve az „ok-okozati összefüggés” fogalmának alkalmazására vonatkozó szabályokat is, e szabályok azonban egyrészt nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló tagállami jogi keresetekre vonatkoznak (egyenértékűség elve), másrészt nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé a közösségi jogrend által biztosított jogok érvényesítését (tényleges érvényesülés elve).

Az államok által nyújtott támogatások területén öt ítéletet érdemes külön megemlíteni. Ezek lehetővé tették a Bíróság számára ítélkezési gyakorlatának megerősítését, pontosítva ugyanakkor olyan kérdéseket, mint a vállalkozás fogalma az EK 87. cikk (1) bekezdésének vonatkozásában, a támogatás fogalma vagy a bizalomvédelem elvének alkalmazása, valamint a nemzeti bíróságok feladata az állami támogatások ellenőrzési rendszerének alkalmazásában. A C-222/04. sz., *Cassa di Risparmio di Firenze és társai* ügyben (2006. január 10-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-289. o.) a Corte suprema di cassazione (Olaszország) egy sor kérdést terjesztett előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé az olasz állami bankok privatizációja révén létrejött szervezetekre vonatkozó adórendszernek a közösségi joggal való összeegyeztethetősége tárgyában, pontosabban az ez alkalommal a hagyományos takarékpénztárakat felváltó banki alapítványokra vonatkozó adórendszer összeegyeztethetősége vonatkozásában. Az első két kérdésre válaszul és a versenyjogban a „vállalkozások”, valamint a „gazdasági tevékenység” fogalmára vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlata alapján a Bíróság egyrészt kimondta, hogy azt a szervezetet, amely részesedéssel rendelkezik valamely társaságban, és ténylegesen gyakorolja ezen irányítást azáltal, hogy közvetlenül vagy közvetve beavatkozik a társaság ügyvezetésébe, úgy kell tekinteni, hogy részt vesz az irányított vállalkozás gazdasági tevékenységében, és ezen a címen e szervezetet magát is az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett „vállalkozásnak” kell minősíteni. A Bíróság ebből arra a következtetésre jutott, hogy „vállalkozásnak” és így az állami támogatásokról szóló közösségi szabályok hatálya alá tartozónak kell tekinteni valamely banki vállalkozás tőkéjét ellenőrző banki alapítványt, melynek rendszere tartalmaz olyan szabályokat, amelyek a befektető tőkebefektetési tevékenységén túlmutató szerepére utalnak, és lehetővé teszik ellenőrzési, valamint irányítási és pénzügyi támogatási szerep gyakorlását, azt mutatva, hogy szervezeti és működési kapcsolat állt fenn a banki alapítványok és a banki társaságok között. A banki alapítványokra a nemzeti jogalkotó által a közérdekű vagy társadalmilag hasznos területeken bízott szerepre tekintettel a Bíróság ugyanakkor különbséget tett a nonprofit szervezeteknek való hozzájárulások pusztá kifizetése és az e területeken közvetlenül végzett tevékenység között. Ugyanis csak a második esetben állapította meg az állami támogatásokra vonatkozó

közösségi szabályok alkalmazását, kiemelve, hogy amikor a banki alapítvány a közérdek és társadalmi hasznosság terén saját maga eljárva a nemzeti jog által számára engedélyezett pénzügyi, kereskedelmi, ingatlan- és egyéb vagyoni ügyleteket végzi, amelyek szükségesek vagy hozzájárulnak a banki alapítványra bízott célok eléréséhez, lehetősége van arra, hogy más gazdasági szereplőkkel versenyezve árukat és szolgáltatásokat kínáljon a piacon, és ennél fogva vállalkozásnak kell tekinteni, így alkalmazandók rá az állami támogatásokra vonatkozó közösségi szabályok. A Bíróság a harmadik kérdésre válaszolva, miután emlékeztetett különösen arra, hogy a támogatás fogalma általánosabb, mint a szubvencióé, és az az intézkedés, amellyel az állami hatóságok adómentességet biztosítanak egyes vállalkozásoknak, amelyek ugyan nem járnak együtt állami források átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozzák a kedvezményezettet, mint a többi befizetőt, állami támogatásnak minősül az EK 87. cikk (1) bekezdése alapján, megállapította, hogy állami támogatásnak lehet minősíteni az olyan osztalékadó-mentességet, amelynek kedvezményezettjei olyan banki alapítványok, melyek banki vállalkozásokban rendelkeznek részesedéssel, és amelyek kizárólag jótékonyági, oktatási, nevelési és tudományos kutatási tevékenységet folytatnak.

A C-182/03. és C-217/03. sz., *Belgium és Forum 187 kontra Bizottság* egyesített ügyekben (2006. június 22-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Belga Királyság és a Forum 187 asbl – a belgiumi koordinációs központokat képviselő szerv – a 2003/757/EK határozat²⁵ megsemmisítését kérték, különösen annyiban, amennyiben az még ideiglenesen sem engedélyezte a Belga Királyság számára azon központok koordinációs központi jogállásának meghosszabbítását, amelyek e rendszernek 2000. december 31-én kedvezményezettjei voltak. A felperes által felhozott és a bizalomvédelem elvének megsértésére alapított egyik jogalap megalapozottságának megállapításakor a Bíróság emlékeztetett arra, hogy feltétlen érvényesítendő közérdek hiányában a Bizottság – mivel nem gondoskodott a gazdasági szereplőt a közösségi szabályozás alapján jogszerűen megillető bizalmat védő, átmeneti intézkedéseket tartalmazó szabályozás eltörléséről – megsértett egy magasabb szintű jogszabályt. Másfelől a Bíróság megítélése szerint egyszerre sérti a bizalomvédelem és az egyenlőség általános elvét az a határozat, mellyel a Bizottság korábbi álláspontját megváltoztatva arra kötelezi a tagállamot, hogy szüntessen meg egy speciális adózási rendszert, arra hivatkozva, hogy az a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, anélkül hogy átmeneti intézkedéseket írna elő azon szereplők javára, akiknek a nehézség nélkül meghosszabbítható és a rendszer kedvezményeinek igénybevételéhez szükséges engedélye a határozatról szóló értesítéssel egyidejűleg vagy azt követően rövid időn belül járt le, miközben azt nem tiltja, hogy az említett időpontban folyamatban lévő engedélyek éveken keresztül hatályosak maradjanak; mindezek alapján az említett szereplők, akik a rövid határidő miatt nem tudtak alkalmazkodni a rendszer megváltozásához, minden esetben elvárhatták, hogy a Bizottság – korábbi álláspontjához visszatérve – újabb határozatot hozzon, amelyben engedélyezi számukra az e mérlegelés megváltozásából eredő következmények hatékony teljesítéséhez szükséges időt, és semmilyen feltétlen érvényesítendő közérdekekkel nem ellentétes, hogy számukra e szükséges idő rendelkezésre álljon.

²⁵ A belgiumi székhelyű koordinációs központoknak nyújtott támogatási programról szóló, 2003. február 17-i 2003/757/EK bizottsági határozat (HL L 282., 25. o.).

A C-88/03. sz., *Portugália kontra Bizottság* ügyben (2006. szeptember 6-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Portugál Köztársaság a 2003/442/EK határozat²⁶ megsemmisítése iránti kérelmet nyújtott be a Bírósághoz. Hivatkozva állandó ítélkezési gyakorlatára, amelynek értelmében az állami támogatás fogalma nem vonatkozik olyan állami intézkedésekre, amelyek különbséget tesznek a vállalkozások között, amennyiben ez a megkülönböztetés a vonatkozó adórendszer jellegéből vagy belső felépítéséből ered, a Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy az általános rendszer alkalmazása alóli kivételt előíró intézkedést csak akkor lehet erre hivatkozva igazolni, ha az érintett tagállam bizonyítani tudja, hogy az intézkedés az adórendszere alapelveinek vagy vezérlő elveinek közvetlen következménye, és a Bíróság pontosította, hogy e tekintetben különbséget kell tenni egyrészt az adott adórendszer – azon kívül álló – céljai, másrészt a magában az adórendszerben rejlő mechanizmusok között, amelyek szükségesek a fenti célok eléréséhez. A Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy valamely intézkedés szelektív jellegének vizsgálata során a viszonyításai keret meghatározása elengedhetetlen, úgy ítélte meg, hogy ez a keret nem szükségszerűen az állam területével esik egybe, így amennyiben valamely regionális vagy helyi hatóság a központi hatalomhoz viszonyítva kellően autonóm hatáskörének gyakorlása során a nemzeti szinten alkalmazott adókulcsnál alacsonyabb adókulcsot fogad el, amely csak az illetékessége alá tartozó területen jelen lévő vállalkozásokra vonatkozik, az adóintézkedés szelektív jellegének értékelése során a vonatkozó jogi keret az adott esetben érintett földrajzi területre korlátozódhat, amennyiben az államon belüli terület különösen jogállása és hatásköre miatt meghatározó szerepet játszik az illetékességi területén azon politikai és gazdasági környezet kialakításában, amelyben a vállalkozások működnek. A Bíróság szerint ahhoz, hogy az ilyen körülmények között elfogadott intézkedést kellően önálló hatáskör gyakorlása körében elfogadottnak lehessen tekinteni, szükséges mindenekelőtt, hogy az intézkedést olyan regionális vagy helyi hatóság fogadja el, amely alkotmányos síkon a központi kormánytól eltérő politikai és közigazgatási jogállással rendelkezik. Ezenfelül az intézkedés elfogadása során a központi kormány nem avatkozhat be közvetlenül annak tartalmát illetően. Végül, a régióban működő vállalkozásokra vonatkozó csökkentett adókulcs pénzügyi következményei nem kompenzálhatók más régióból vagy a központi kormánytól eredő hozzájárulásokkal vagy szubvenciókkal.

A C-526/04. sz. *Laboratoires Boiron*-ügyben (2006. szeptember 7-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Cour de cassation (Franciaország) két kérdést terjesztett előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé azon jogvita keretében, amelynek tárgya az 1998. évi társadalombiztosítási finanszírozásról szóló, 1997. december 19-i 97-1164. törvény 12. cikkével (a francia társadalombiztosítási törvény L-245-6-1. cikke) bevezetett, a gyógyszer-laboratóriumok által végzett, az egészségbiztosítási pénztárak általi visszatérítést eredményező gyógyszer-nagykereskedelem után fizetendő, ám a nagykereskedőket nem terhelő járulék volt, és amely vonatkozásában a Bíróság más kérdésekben már határozott a C-53/00. sz. *Ferring*-ügyben (2001. november 22-én hozott ítélet, EBHT 2001., I-9067. o.). A Bíróság az első kérdésre válaszolva és a *Banks*-ügy ítélkezési gyakorlatára (a C-390/98. sz. ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet, EBHT 2001., I-6117. o.) emlékeztetve, amelynek értelmében az adófizetésre kötelezett személyek azért, hogy kivonják magukat

²⁶

A nemzeti adózási rendszernek a személyi jövedelemadó és a társasági adó adókulcsának csökkentése tekintetében az Azori-szigetek Autonóm Régió sajátosságaihoz történő igazításáról szóló, 2002. december 11-i 2003/442/EK bizottsági határozat (HL 2003. L 150., 52. o.).

az adófizetés alól, vagy annak visszatéríttetése érdekében, nem hivatkozhatnak arra, hogy más vállalkozások mentesítése állami támogatásnak minősül, a Bíróság pontosította, hogy ez csak abban az esetben igaz, amikor egyes gazdasági szereplők mentességet kapnak valamely általános adó alól, és egészen más a helyzet, amikor olyan adóról van szó, amelynek a kétféle, versenyhelyzetben lévő gazdasági szereplő közül csak az egyik kategóriába tartozóak az alanyai. Amikor a járulékfizetők körét ilyen aszimmetrikus módon állapítják meg, a Bíróság szerint valójában a támogatás abból ered, hogy mentesül a járulékfizetés alól a gazdasági szereplők azon másik kategóriája, amellyel a járulékfizetésre kötelezett kategória közvetlen gazdasági kapcsolatban áll, és ennél fogva egy olyan rendszerben, ahol a gyógyszerforgalmazásnak két, egymással közvetlenül versengő módja van, és amelyben a nagykereskedők közvetlen értékesítési járulék alóli mentessége elsősorban arra irányul, hogy kiegyenlítse a gyógyszer-forgalmazási csatornák közötti versenyfeltételeit, amelyek a jogalkotó szerint azért torzultak, mert csak a nagykereskedőket terheli közszolgáltatási kötelezettség, maga a közvetlen értékesítési járulék az, ami a szóban forgó támogatásnak minősül, és nem valamely tőle elválasztható mentesség. A Bíróság határozata értelmében el kell fogadni, hogy valamely járulékfizetésre kötelezett gyógyszer-laboratórium annak érdekében, hogy visszatéríttesse azt a kifizetett összeget, amely a nagykereskedők által jogtalanul szerzett gazdasági előnynek felel meg, joggal hivatkozhat arra, hogy a nagykereskedők járulékfizetési kötelezettségének hiánya állami támogatást valósít meg. A Bíróság e tekintetben és a második kérdésre válaszolva – hivatkozva a jogalanyoknak a közösségi jog közvetlen hatályára alapított jogai védelmének biztosítására a vonatkozó közösségi szabályozás hiányában a nemzeti jogrendszereknek meghagyott eljárási autonómiára, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve tiszteletben tartásának szükségességéből származó kettős korlátra vonatkozó ítélkezési gyakorlatára – úgy ítélte meg, hogy nem ellentétes a közösségi joggal annak a nemzeti jogszabálynak az alkalmazása, amely az alapügyben szereplő adóhoz hasonló kötelező járulék visszatérítését annak – a kérelmezőt terhelő – bizonyításától teszik függővé, hogy a nagykereskedőknek a járulékmentességből szerzett előnye meghaladja a nemzeti szabályozásban rájuk nézve megállapított közszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséből eredő többletköltségüket, és különösen hogy a négy ún. *Altmark*-feltétel²⁷ közül legalább egy nem teljesült.

A C-368/04. sz., *Transalpine Ölleitung in Österreich* ügyben (2006. október 5-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) a Bírósághoz az EK 88. cikk (3) bekezdése utolsó mondatának értelmezésére irányuló előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtott be, amely lehetővé tette a Bíróság számára a nemzeti bíróságoknak az állami támogatások ellenőrzési rendszere alkalmazásában betöltött szerepe egyes elemeinek – azok pontosításával történő – megerősítését, különösen az említett rendelkezés szerinti bejelentési kötelezettség megszegésével nyújtott jogellenes, ám bizottsági határozattal utólag a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított támogatás esetén. A Bíróság az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében egyrészt úgy határozott, hogy az EK 88. cikk (3) bekezdésének utolsó mondatát úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróságokra hárul az a feladat, hogy megóvják a jogalanyok jogait azzal szemben, hogy a nemzeti hatóságok esetlegesen megsértik azt a tilalmat, amely a támogatásnak az azt

²⁷ A Bíróságnak a C-280/00. sz., *Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg* ügyben 2003. július 24-én hozott ítélete (EBHT 2003., I-7747. o.).

jóváhagyó bizottsági határozat elfogadása előtti végrehajtására vonatkozik, és hangsúlyozta – mint ahogy azt nem sokkal korábban a C-393/04. és C-41/05. sz. *Air Liquide Industries Belgium*-ügyben (2006. június 15-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) tette –, hogy ennek során a nemzeti bíróságoknak teljes mértékben figyelembe kell venniük a közösségi érdeket, amely megtiltja számukra olyan határozat hozatalát, amely kizárólag a támogatás kedvezményezettjei körének bővülését eredményezné. A Bíróság másrészt szintén emlékeztetett arra, hogy az olyan bizottsági határozat, amely valamely be nem jelentett támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánít, nem eredményezi az e rendelkezésben rögzített tilalom megsértésével hozott és ezért érvénytelen végrehajtási intézkedések utólagos legalizálását, mivel ellenkező esetben csorbulna az EK 88. cikk (3) bekezdése utolsó mondatának közvetlen hatálya és hatékony érvényesülése, valamint sérülnének a jogalanyok érdekei, amelyek megóvása a nemzeti bíróságok feladata. E tekintetben a Bíróság szerint csekély jelentősége van annak, hogy a bizottsági határozat megállapítja, hogy a szóban forgó támogatás értékelése a határozat elfogadását megelőző időszakra vonatkozik, vagy annak, hogy a visszatérítés iránti kérelmet a támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat elfogadása előtt vagy azt követően nyújtják-e be, minthogy e kérelem a bejelentés elmaradásából eredő jogellenes helyzethez kötődik. Emlékeztetve végül saját ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a nemzeti bíróságoknak kell biztosítaniuk azon jogalanyok számára, akik az állami támogatásokra vonatkozó bejelentési kötelezettség megsértésére hivatkozhatnak, hogy e sérelemnek a nemzeti joguknak megfelelően valamennyi jogkövetkezményét megállapítsák mind a szóban forgó támogatási intézkedések végrehajtásáról szóló jogi aktusok érvényességét, mind az e rendelkezés vagy az esetleges ideiglenes intézkedések megsértésével nyújtott pénzügyi támogatások visszatérítését illetően, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a nemzeti jog lehetőségeitől és az ott előírt jogorvoslati úttól függően a nemzeti bíróságnak tehát adott esetben el kell rendelnie, hogy a kedvezményezettek térítsék vissza a jogellenes támogatást akkor is, ha arról a Bizottság utólag megállapította, hogy a közös piaccal összeegyeztethető. Hasonlóképpen arra is köteles lehet a nemzeti bíróság, hogy az ilyen intézkedés jogellenességével okozott kár megtérítése iránti kérelemről döntsön.

A jogszabályok közelítése és egységes szabályozás

E területen a Bíróságnak a közösségi szabályozás több elemét kellett vizsgálnia.

A fent hivatkozott *International Air Transport Association és társai* ügyben hozott ítéletben a Bíróság azon kérdés vonatkozásában, vajon a légi utasok jogairól szóló 261/2004 rendelet²⁸ 6. cikke összeegyeztethető-e a Montreali Egyezményrel, úgy határozott, hogy az e cikkben meghatározott, a járatok jelentős késése esetén az utasoknak nyújtandó segítség és ellátás egységesített és azonnali kártalanítási intézkedés, mely nem gátolja, hogy az érintett utasok abban az esetben, ha a szóban forgó késés más kártérítési igényt keletkeztető kárt is okozott, a Montreali Egyezményben meghatározott feltételek szerint keresetet is indítsanak kárigényük érvényesítése érdekében. A Bíróság megítélése szerint az indokolási

²⁸ A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy jelentős késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.).

kötelezettségnek eleget tettek azáltal, hogy a rendeletből kiderül az intézmények által elérni kívánt lényegi célkitűzés, ennél fogva nem lehet megkövetelni, hogy az intézmény az általa hozott valamennyi szakmai döntést külön megindokolja. A közösségi jog általános elveinek részét képező arányosság elvét illetően, amely megköveteli, hogy a közösségi rendelkezés végrehajtására meghatározott eszközök alkalmasak legyenek a kitűzött cél megvalósítására, és ne haladják meg a cél megvalósításához szükséges mértéket, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az említett rendeletben az utasok számára előírt segítségnyújtás, ellátás és kártalanítás nem tűnik nyilvánvalóan alkalmatlannak a közösségi jogalkotó által kitűzött cél – a járatok törlésével és jelentős késésével érintett utasok védelme megerősítésének – eléréséhez. Az egyenlő bánásmód elvét illetően a Bíróság úgy vélte, az említett rendeletből eredő kötelezettségek nem érvénytelenek még akkor sem, ha e kötelezettségek nem vonatkoznak a többi közlekedési eszközre. A különféle közlekedési módok ugyanis nem felcsérelhetők, és a járat törlésével vagy jelentős késésével érintett utas objektíve eltérő helyzetben van, mint a más közlekedési eszközt használó utas. Másfelől a légi fuvarozók utasai által a járatok törlése vagy jelentős késése esetén elszenvedett károk hasonlóak, függetlenül attól, hogy melyik légitársasággal szerződtek, és tekintet nélkül az ezek által követett árpolitikára. Ezért az összes légitársaságot azonos módon kell kezelni.

Két ítélet vonatkozik a 85/374 irányelvre²⁹ és mindkettő különös jelentőséggel bír. Az egyik a gyártóról a szállítóra történő felelősségátvétel lehetőségeire vonatkozik, a másik pedig a termék forgalomba hozatalának időpontjára. A C-402/03. sz., *Skov és Bilka* ügyben (2006. január 10-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-199. o.) azt kérdezték a Bíróságtól, hogy ellentétes-e az említett irányelvvel egy olyan nemzeti szabály, amelynek értelmében a szállító a gyártó objektív felelősségével korlátlanul köteles felelni ugyanezen irányelv alapján. A Bíróság, megállapítva, hogy az irányelv objektív felelősséget ír elő, amely a gyártót terheli, és célja az általa szabályozott kérdések harmonizálása, arra a következtetésre jutott, hogy a felelősök körét kimerítő felsorolásnak kell tekinteni. Mivel az említett irányelv csak abban az esetben írja elő a szállító felelősségét, ha a gyártó nem állapítható meg, az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a hibás termékért a szállító közvetlenül köteles felelni a károsultakkal szemben, kiterjeszti a felelősök ezen körét, tehát nem elfogadható. Ellenben a gyártó vétkességén alapuló felelősségére vonatkozóan a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ugyanezen irányelvvel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a szállító köteles korlátlanul felelni a gyártó vétkességén alapuló felelősségével, mivel az említett irányelv által létrehozott rendszer nem zárja ki a szerződéses vagy szerződésen kívüli felelősségi rendszer alkalmazását, ha azok jogalapja különböző, mint például a rejtett gyártási hibákért vagy meghibásodásért való kellékszavatosság.

A C-127/04. sz. *O'Byrne*-ügyben (2006. február 9-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-1313. o.) egyrészt arról volt szó, hogy e termék mikor tekinthető forgalomba hozottnak, mivel a károsult számára biztosított jog elévülésének ideje a termék forgalomba hozatalától számított tíz év, másrészt van-e lehetőség valamelyik felet a perből elbocsátani, és helyette másikat perbe vonni, ha a keresetet tévesen olyan társaság ellen indítják, amelyik nem a termék tényleges gyártója. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy valamely terméket akkor lehet forgalomba hozottnak tekinteni, ha kikerült a gyártó által végzett gyártási folyamatból, és

²⁹ A hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelv (HL L 210., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 257. o.).

forgalmazási folyamatba került, amelynek során a vásárlóközönség számára felhasználás vagy fogyasztás céljára kínálják. Nincsen jelentősége annak, hogy a terméket a gyártó közvetlenül a felhasználónak vagy a fogyasztónak adja el, vagy az eladás az értékesítési lánc egy vagy több szereplőjén keresztül valósul meg. Ha az értékesítési lánc egyik szeme szorosan a gyártóhoz kötődik, e kapcsolat következményeként ez a jogalany úgy tekinthető, mint aki az érintett termék gyártási folyamatához tartozik, oly módon, hogy ha tévesen indítanak keresetet a termék gyártójának vélt társaság ellen, a nemzeti jognak kell megállapítania, milyen feltételek mellett lehet ilyen eljárásban valamelyik felet a perből elbocsátani, és helyette másikat perbe vonni, biztosítva az irányelv személyi hatályának tiszteletben tartását, miközben a felelősök körének meghatározása kimerítő jellegű.

Az összehasonlító reklám területén, a C-356/04. sz. *Lidl Belgium*-ügyben (2006. szeptember 19-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróságnak a 84/450 irányelvet³⁰ kellett értelmeznie. Az összehasonlító reklám két különös formájának – amelyek anélkül alapulnak ár-összehasonlításon, hogy a reklámüzenet pontosítaná, melyek az összehasonlított áruk és áraik – jogszerűségére vonatkozó kérdésre válaszolva a Bíróság egyrészt úgy határozott, hogy az említett irányelv nem tiltja meg, hogy az összehasonlító reklám együttesen vonatkozzon a két áruházlánc által forgalmazott mindennapi fogyasztási cikkek választékaira, amennyiben az említett választékot mindkét részből egyedi termékek alkotják, amelyek egyenként nézve teljesítik az ezen irányelvben szereplő összehasonlíthatósági követelményt. Egyébiránt azon követelmény, hogy a reklám „tárgyilagosan hasonlítja össze” a szóban forgó áruk tulajdonságait, nem jelenti azt, hogy az összehasonlított terméket és árat – azaz az összehasonlításba bevont reklámozó és annak valamennyi versenytársa termékeit és árait – kifejezetten és kimerítően fel kell sorolni a reklámban. Ezen áruk jellemzőinek ugyanakkor „ellenőrizhetőnek” kell lenniük, ami vonatkozik az áraikra és az áruházlánc által alkalmazott, összehasonlítható termék választékokra, és az azon fogyasztó által megvalósítható megtakarítások összegére vonatkozó általános árszínvonalra, amely fogyasztó az ilyen termékeket az áruházláncok közül az egyiknél, nem pedig a másiknál vásárolja meg. Amikor valamely tulajdonság említésén alapuló összehasonlítás elemeit az összehasonlító reklám nem sorolja fel, a reklámozónak – különösen a reklámüzenet címzettjei számára – meg kell jelölnie, hogy ez utóbbiak hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről. Másfelől a fő versenytársakhoz képest a reklámozó alacsonyabb árszínvonalát hirdető összehasonlító reklám, valamint egy termékmintára vonatkozó összehasonlítás a következő három esetben megtévesztő jellegű: ha nem tünteti fel, hogy az összehasonlítás csak egy ilyen mintára vonatkozik, és nem a reklámozó termékeinek egészére; ha nem határozza meg az elvégzett összehasonlítás elemeit, vagy nem tájékoztatja a címzettet arról az információforrásról, amelynél ez a meghatározás elvégezhető; ha együttes utalást tartalmaz a mindennapi szükségleti cikkek vásárlását az egyik, nem pedig a másik versenyző áruházláncnál végző fogyasztó által megvalósítható megtakarítási sávra, anélkül hogy egyediesítené az egyes említett versenytársaknál alkalmazott általános árszínvonalat, illetőleg az azoknál egymáshoz képest elérhető megtakarítások összegét, amennyiben a reklámozónál és nem annak valamely versenytársánál vásárolnak.

³⁰ Az 1997. október 6-i 97/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a megtévesztő reklámra és az összehasonlító reklámra vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1984. szeptember 10-i 84/450/EGK tanácsi irányelv (HL L 250., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 227. o.).

A C-168/05. sz. *Mostaza Claro*-ügyben (2006. október 26-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróságnak a 93/13 irányelvet³¹ kellett értelmeznie. Arra a kérdésre válaszolva, hogy a nemzeti bíróság helyt adhat-e a fogyasztó számára kedvezőtlen – mobiltelefon-előfizetési szerződésben szereplő, tisztességtelennek minősítendő feltétel alapján indított választottbírói eljárás befejezéseként hozott – választottbírói ítélet ellen benyújtott megsemmisítés iránti kérelemnek, noha a fogyasztó a választottbírói eljárás előtt nem hivatkozott e jellegre, a Bíróság úgy határozott, hogy az irányelvet akként kell értelmezni, hogy valamely nemzeti bíróság akkor is köteles vizsgálni a választottbírói kikötés semmisségét és megsemmisíteni ezt a választottbírói ítéletet, amennyiben megállapítja, hogy a fenti szerződés a fogyasztóra nézve hátrányos, tisztességtelen feltételt tartalmazott, ha a fogyasztó erre a semmisségre nem a választottbírói, hanem csak a megsemmisítés iránti eljárás során hivatkozott.

A szerzői jog és szomszédos jogok területén, a C-306/05. sz. *SGAE*-ügyben (2006. december 7-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság pontosította a 2001/29 irányelv³² 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát, amely bekezdés a szerzők számára kizárólagos jogot biztosít műveik hasonló közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására. Az Audiencia Provincial de Barcelona (Spanyolország) kérdésére válaszolva, amely az SGAE – a szerzői jogok kezelésére felhatalmazott szervezet Spanyolországban – és egy hoteltársaság közötti jogvitában merült fel, a Bíróságnak különösen azt kellett meghatároznia, hogy az említett fogalom lefedi-e a szállodai szobákban lévő televíziókészülékeken keresztül történő közvetítést. A nemzetközi jog figyelembevételével úgy értelmezve a 2001/29 irányelv rendelkezését, hogy annak célja közösségi szinten végrehajtani jelen esetben az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló, 1971. július 24-i berni egyezményt és a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) 1996. december 20-i szerzői jogi szerződését, a Bíróság átfogó megközelítést alkalmazott. Megállapította, hogy a művek lehetséges tévé nézői nemcsak a szobákban megszálló és azon vendégek, akik a szálloda bármely más olyan helyiségében tartózkodnak, ahol televíziókészülék áll rendelkezésre, hanem az őket felváltó vendégek is. Jelentős számú egyénről van szó, akik a 2001/29 irányelv értelmében nyilvánosságnak tekintendők. A Bíróság ezért megállapította, hogy még ha a tévékészülékek szállodai szobákban történő elhelyezése nem is minősül nyilvánossághoz közvetítésnek, nem ez a helyzet, ha a televíziókészülékek segítségével a szálloda a vendégei számára adásjeleket közvetít. Egyébiránt a szobák magánjellege nem bír jelentőséggel.

Védjegyek

A védjegy jog területén a C-108/05. sz. *Bovemij Verzekeringen*-ügyet (2006. szeptember 7-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) érdemes említeni, amely pontosítja, mely területet kell figyelembe venni annak vizsgálatakor, hogy a megjelölés szerzett-e

³¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

³² Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.).

használat révén megkülönböztetőképeséget a 89/104 irányelv³³ 3. cikke (3) bekezdésének értelmében valamely tagállamban, illetve tagállamok olyan csoportjában, mint amilyen az adott esetben a Benelux államok (amely a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében tagállamnak tekintendő), melyek a védjegyek területén közös szabályozással rendelkeznek. A Bíróság úgy határozott, hogy annak megítélésakor, hogy a használat révén megszerzett megkülönböztetőképeség okán az említett irányelv 3. cikke (1) bekezdése b)–d) pontjai szerinti kizáró okok alóli kivételről van-e szó az irányelv 3. cikkének (3) bekezdése értelmében, egyedül az érintett tagállam területének azon részén fennálló helyzet releváns, ahol a kizáró okokat megállapították. Ennélfogva az ugyanezen irányelv 3. cikke (3) bekezdése szerinti kizáró okok alóli kivétel alkalmazásának feltétele, hogy a védjegy használat révén megkülönböztetőképeséget szerzett azon tagállam – vagy a Benelux államok esetében annak – egész területén, ahol a kizáró ok fennáll. Egyébiránt, mivel az érintett tagállam területén hivatalos nyelv egy vagy több szavából álló megjelölésről van szó, és a tagállamnak csak egy bizonyos nyelvterületén áll fenn kizáró ok, azt kell vizsgálni, hogy e megjelölés használat révén megkülönböztetőképeséget szerzett-e e nyelvterület egészén. Így, mivel az adott ügyben szóban forgó megjelölés (EUROPOLIS) holland szót (polis) tartalmaz, a Benelux államoknak azt a részét kell figyelembe venni, ahol a holland nyelvet beszélik.

Adózás

E területen egy ügy vonatkozott a hátrányosan megkülönböztető belső adók tilalmára, három ügy pedig a hozzáadottérték-adó közösségi rendszerére.

A C-290/05. és C-333/05. sz., *Nádasdi* egyesített ügyekben (2006. október 5-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság a közösségi joggal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a magyar regisztrációs adót, amennyiben az a más tagállamokból behozott használt személygépkocsikra az értékcsökkenésük figyelembevétel nélkül alkalmazva, magasabb adóval terhelte a behozott használt személygépkocsikat, mint a Magyarországon már nyilvántartásba vett és első nyilvántartásba vételekor megadóztatott hasonló használt személygépkocsikat. A szóban forgó adót a más tagállamból származó termékekre vonatkozó hátrányosan megkülönböztető belső adó alkalmazásának az EK 90. cikk szerinti tilalma fényében vizsgálva a Bíróság összehasonlította az említett adónak a más tagállamokból behozott használt személygépkocsikra kifejtetthatását Magyarországról származó, hasonló személygépkocsit terhelő adó hatásával. Megállapította, hogy ez utóbbi, amelyre az adót új állapotában vetették ki, idővel veszít piaci értékéből, és ezen értékvesztéssel arányosan szintén csökken a személygépkocsi megmaradó értékében foglalt adó összege. Ugyanakkor a valamely másik tagállamban vásárolt, ugyanilyen típusú, korú, valamint a futott kilométert és egyéb jellemzőit tekintve is azonos személygépkocsit olyan adó terheli, amely nem csökken arányosan a személygépkocsi értékvesztésével, így azt magasabb adó terheli. A Bíróság ebből arra a következtetésre jutott, hogy az EK 90. cikk megkívánja az értékcsökkenés figyelembevételét a használt személygépkocsik adóztatása során.

³³ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.).

A C-415/04. sz. *Stichting Kinderopvang Enschede*-ügyben (2006. február 9-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-1385. o.) a Bíróságnak a 77/388 hatodik irányelv³⁴ 13. cikke A. része (1) bekezdésének g) és h) pontja szerinti közhasznú, azaz a szociális gondozással és a szociális biztonsággal, valamint a gyermek- vagy ifjúságvédelemmel szorosan összefüggő tevékenységek hozzáadottértékadó-mentességéről (a továbbiakban: HÉA) kellett nyilatkoznia. Az adott esetben nem haszonszerzési célú, a gyermekfelügyeleti szolgáltatást igénybe venni kívánó és az azt kínáló személyek közötti közvetítői minőséget ellátó intézmény által nyújtott szolgáltatásokról volt szó. A Bíróság úgy vélte, hogy az ilyen tevékenység hozzáadottértékadó-mentessége három feltételtől függ, amelyek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata. Elsőként, a napköziszlők által az intézmény tevékenységével szorosan összefüggő főtevékenységként végzett gyermekfelügyeleti szolgáltatásnak magának is teljesítenie kell a mentességi feltételeket, különösen a szolgáltatásnyújtónak elismerendő „szociális jelleg” feltételét. Másodsorban, a szóban forgó intézmény által közvetítőként nyújtott szolgáltatásoknak elengedhetetleneknek kell lenniük a gyermekfelügyeleti szolgáltatáshoz abban az értelemben, hogy a napköziszlők intézmény általi kiválasztásának és képzésének azt kell eredményezniük, hogy a felügyeleti szolgáltatás olyan természetű és minőségű, hogy nem lehetséges azonos értékű szolgáltatáshoz jutni e közvetítői szolgáltatás igénybevétele nélkül. Végezetül, e szolgáltatásoknak nem kell alapvetően arraszolgáltatniuk, hogy kiegészítő bevételeket szerezzenek azon tevékenységeken keresztül, amelyek közvetlenül versenyeznek az adó megfizetésére kötelezett üzleti vállalkozások tevékenységeivel.

A C-223/03. sz. *University of Huddersfield*-ügyben, valamint a C-255/02. sz., *Halifax és társai* ügyben (2006. február 21-én hozott ítéletek, EBHT 2006., I-1751. o. és EBHT 2006., I-1609. o.) a Bíróság kimondta, hogy a hozzáadottérték-adó területén a fent említett hatodik irányelv értelmében az ügyletek termékértékesítésnek, illetve szolgáltatásnyújtásnak és gazdasági tevékenységnek minősülnek, feltéve, hogy teljesítik az említett fogalmak alapjául szolgáló objektív feltételeket. Az adócsalás esetét kivéve irreleváns az a kérdés, hogy az érintett ügyletet kizárólag adóelőny elérése céljából hajtják-e végre, bármilyen más üzleti cél nélkül. A fent hivatkozott *Halifax és társai* ügyben feltett kérdések azonban lehetővé tették a Bíróság számára, hogy a visszaélésszerű magatartások – azaz azon ügyletek, amelyeket nem a rendes kereskedelmi ügyletek keretében hajtanak végre, hanem kizárólag abból a célból, hogy csalárd módon részesüljenek a közösségi jog által biztosított előnyökből – tilalmának elve a HÉA területére is alkalmazandó. Következésképpen az adóalany az előzetesen felszámított HÉA-t nem vonhatja le olyan ügyletekkel kapcsolatban, amelyek visszaélésszerű magatartást valósítanak meg. A Bíróság e tekintetben pontosította, hogy a HÉA területén visszaélésszerű magatartás fennállásához két feltételnek kell teljesülnie. Egyrészt a hatodik irányelv és az azt átültető nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezéseiben előírt feltételek formális fennállása ellenére az érintett ügyletek eredménye olyan adóelőny megszerzése kell legyen, amely ellentétes a fenti rendelkezések célkitűzéseivel. Másrészt az objektív körülmények összességéből ki kell tűnnie, hogy a szóban forgó ügyletek elsődleges célja valamely adóelőny megszerzése,

³⁴ Az 1995. április 10-i 95/7/EK tanácsi irányelvvel (HL L 102., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 274. o.) módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.).

mivel a visszaélésszerű magatartás tilalma nem releváns azokban az esetekben, amikor a végzett gazdasági tevékenységnek lehet más magyarázata is.

Ezen összefüggésben az ugyanazon a napon a C-419/02. sz., *BUPA Hospitals és Goldsborough Developments* ügyben hozott harmadik ítéletet is érdemes megemlíteni (2006. február 21-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-1685. o.), amelyben a Bíróság úgy határozott, hogy a hatodik irányelv 10. cikke (2) bekezdésének második albekezdése, amely előírja, hogy előlegfizetések esetén a HÉA még az előtt felszámíthatóvá válik, hogy a termékértékesítés, illetve a szolgáltatásnyújtás bekövetkezett volna, nem vonatkozik a pontosan meg nem határozott termékértékesítésért vagy a szolgáltatásnyújtásért fizetett előlegekre.

A C-475/03. sz. *Banca popolare di Cremona*-ügyben (2006. október 3-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság úgy határozott, hogy a termelési tevékenységet terhelő regionális adó (a továbbiakban: IRAP) összeegyeztethető a 77/388 hatodik irányelvvel, különösen annak 33. cikkével, amely megtiltja a tagállamoknak, hogy fenntartsanak vagy bevezessenek forgalmi adóként jellemezhető adókat. E következtetés levonásához a Bíróság összehasonlította ezen adó jellemzőit a HÉA-éval. E tekintetben megállapította, hogy az IRAP olyan adó, amelynek alapja a vállalkozás adott időszakban végzett termelésének nettó értéke (a „termelés értéke” és a „termelési ráfordítások” közötti különbség), amely olyan elemeket tartalmaz, amelyek nem állnak közvetlen kapcsolatban magukkal a termékértékesítésekkel és szolgáltatásnyújtásokkal. Az IRAP tehát a HÉA-val ellentétben nem tekinthető arányosnak az értékesített termékek vagy a nyújtott szolgáltatások árával. Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy nem minden adóalany számára lehetséges a szóban forgó adó áthárítása, így ez az adó nem úgy került kialakításra, hogy azt a végső fogyasztóra hárítsák, míg a HÉA kizárólag a végső fogyasztót terheli, és teljes mértékben semleges a végső adófelszámítást megelőző termelési és forgalmazási folyamatban részt vevő adóalanyok szempontjából, függetlenül az előzetesen teljesített ügyletek számától. Így mivel az IRAP nem rendelkezik a HÉA valamennyi alapvető jellemzőjével, nem minősíthető a hatodik irányelv 33. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalmi adó jellegű adónak, és fenntartása e rendelkezéssel nem ellentétes.

Szociálpolitika

A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 93/104 irányelv³⁵ állt három ügy középpontjában, míg egy negyedik ügy tárgya a női és férfi munkavállalók közötti hátrányos megkülönböztetés tilalma volt, egy ötödik ügyben pedig a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról volt szó.

A C-124/05. sz. *Federatie Nederlandse Vakbeweging*-ügyben (2006. április 6-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-3423. o.) a Bíróságtól azt kérdezték, ellentétes-e a 93/104 irányelv 7. cikkének (2) bekezdésével a korábbi években felhalmozott éves fizetett szabadság legrövidebb időtartamának pénzbeli megváltása. A Bíróság úgy határozott, hogy e rendelkezést akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha nemzeti rendelkezés a

³⁵ A 2000. június 22-i, 2000/34/EK irányelvvel (HL L 195., 41. o.) módosított, a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 1993. november 23-i 93/104/EK tanácsi irányelv (HL L 307., 18. o.; magyar nyelvű kiadás 5. fejezet, 2. kötet, 197. o.).

munkaviszony fennállása alatt lehetővé teszi az említett irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti rendes szabadság valamely adott évben fel nem használt napjainak pénzbeli juttatással való helyettesítését. A Bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy a munkavállalók rendes szabadsághoz való joga a közösségi szociális jog különös jelentőségű és olyan alapelvének tekintendő, amelytől nem lehet eltérni, és amelynek a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok általi végrehajtása kizárólag a magában az irányelvben rögzített korlátok között történhet. Ezen irányelv a munkavállalók biztonságának és egészségének hatékony védelme érdekében ezenkívül kimondja, hogy a munkavállalónak tényleges pihenéshez van joga, ugyanis az irányelv 7. cikkének (2) bekezdése csak a munkaviszony megszűnése esetén teszi lehetővé a rendes szabadság pénzbeli juttatással történő helyettesítését.

A C-131/04. és C-257/04. sz., *Robinson-Steele és társai* ügyben (2006. március 16-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-2531. o.) a Bíróság arról határozott, összeegyeztethető-e a 93/104 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével a rendes szabadsághoz való jog – üzemi kollektív megállapodás alapján – olyan formában történő kifizetése, hogy a munkavállalónak az elvégzett munka alapján kifizetett munkabér egy részét az éves rendes szabadság fejében nyújtott juttatásnak minősítik anélkül, hogy e címen a munkavállaló az elvégzett munkáért kapott munkabéren felüli juttatásban részesülne. A Bíróság egyértelműen megállapította, hogy az említett irányelv 7. cikkével ellentétes az, hogy az e rendelkezés szerinti minimális éves rendes szabadságra járó bért az illető munkaév folyamán részletekben fizessék ki, az elvégzett munka alapján járó munkabérrel együtt, nem pedig meghatározott időszakban, amikor a munkavállaló ténylegesen szabadságot vesz ki.

A C-484/04. sz., *Bizottság kontra Egyesült Királyság* ügyben (2006. szeptember 7-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróság kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset eljárási keretében hozott határozatot. A 2000/34 irányelvvel módosított, 93/104 irányelv értelmében nem teljesíti kötelezettségeit az a tagállam, amely az olyan munkavállalók esetén, akik munkaidejének egy részét nem mérik vagy nem határozzák meg előre, vagy akik azt maguk határozhatják meg tevékenységük sajátos jellege miatt, eltér a pihenőidőhöz való jogra vonatkozó egyes szabályoktól, és nem hozza meg a munkavállalók napi és heti pihenőidőhöz való jogának végrehajtásához szükséges intézkedéseket. A munkavállalók említett irányelvből eredő jogainak hatékony érvényesülése szükségszerűen maga után vonja, hogy a tagállamok kötelesek biztosítani a tényleges pihenőidőben való részesülés jogának tiszteletben tartását. Az a tagállam, amely az átültetést követően előírja a munkavállalók pihenőidőhöz való jogát, és amely az említett jogok végrehajtására vonatkozóan a munkáltatóknak és a munkavállalóknak címzett iránymutatásokban megállapítja, hogy a munkáltató azonban nem köteles gondoskodni arról, hogy a munkavállalók ténylegesen éljenek ezekkel a jogokkal, nem biztosítja sem az említett irányelvben szereplő minimumkövetelmények, sem az irányelv alapvető céljának betartását. Annak sugalmazásával, hogy még ha a munkáltatók nem is tudják megakadályozni, hogy a pihenőidőt igénybe vegyék a munkavállalók, semmilyen kötelezettségük nincs arra, hogy úgy járjanak el, hogy utóbbiaknak ténylegesen módjukban álljon az ilyen jogot gyakorolni, az ilyen iránymutatások egyértelműen megfoszthatják a lényegüktől az említett irányelv által biztosított jogokat, és nem felelnek meg az említett irányelv céljának, amely a minimális pihenőidőt elengedhetetlennek tekintia munkavállalók biztonságának és egészségének védelméhez.

A C-17/05. sz. *Cadman*-ügyben (2006. október 3-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróságnak az EK 141. cikket kellett értelmeznie, pontosítva ugyanakkor a 109/88. sz. *Danfoss*-ügyben (1989. október 17-én hozott ítélet, EBHT 1989., 3199. o.) megállapítottakat, majd miután rámutatott, hogy nem kizárt, hogy a szolgálati idő kritériumának alkalmazása kedvezőtlenebb hatást gyakorol a női munkavállalókra, mint a férfi munkavállalókra –, megállapította, hogy a munkáltatónak nem kell külön igazolnia e kritérium alkalmazását. A Bíróság megerősítette, hogy mivel a szolgálati idő kritériumának alkalmazása általában alkalmas a munkavállaló által megszerzett, a feladatainak jobb teljesítését lehetővé tevő tapasztalat jutalmazása jogszerű céljának elérésére, feltételezve, hogy e kritériumnak a díjazást meghatározó tényezőként való alkalmazása egyenlőtlenséget okoz az összehasonlítandó férfi és női munkavállalóknak az egyenlő vagy egyenlő értékű munka után járó díjazása tekintetében, a munkáltatónak nem kell külön igazolnia, hogy e kritérium alkalmazása az adott állás tekintetében alkalmas e cél elérésére, kivéve, ha a munkavállaló olyan bizonyítékokat szolgáltat, amelyek alkalmasak arra, hogy komoly kételyeket ébresszenek e tekintetben. Ebben az esetben a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy a főszabály szerint igaznak elfogadott tény, azaz hogy a szolgálati idő egyet jelent a tapasztalattal, és hogy az a munkavállaló számára lehetővé teszi feladatainak jobb teljesítését, a jelen esetben is igaz a kérdéses állás vonatkozásában. Egyebiránt ha a díjazás meghatározásához a teljesítendő munka értékelésén alapuló munkakör-besorolási rendszert alkalmaznak, nem szükséges bizonyítani, hogy az adott munkavállaló a releváns időszak során olyan tapasztalatot szerzett, amely lehetővé teszi számára feladatainak jobb teljesítését. Ezzel szemben objektív módon kell figyelembe venni a teljesítendő munka jellegét.

A C-212/04. sz., *Adeneler és társai* ügyben (2006. július 4-én hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróságnak az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló 1999/70 irányelv³⁶ mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 1. és 5. szakaszát kellett értelmeznie. Megállapítva, hogy az említett keretmegállapodás nem ír elő olyan általános kötelezettséget, amelynek értelmében a tagállamoknak elő kellene írniuk a határozott idejű szerződések határozatlan szerződéssé való átalakítását, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a keretmegállapodás 5. szakasza 1. pontjának a) alpontjával ellentétes az olyan egymást követő, határozott idejű munkaszerződések alkalmazása, amelyek egyedüli indoka, hogy azokat egy általános tagállami törvényi vagy rendeleti rendelkezés írja elő. Ezzel ellentétben az „objektív okok”-nak az említett szakasz szerinti fogalma értelmében – amely indokolja az egymást követő határozott idejű munkaszerződések vagy munkaviszonyok meghosszabbítását – az efféle egyedi munkaviszonyok nemzeti szabályozásban előírt alkalmazását csak konkrét, a szóban forgó tevékenységre és gyakorlásának feltételeire vonatkozó különös elemek indokolhatják. Ugyanígy ellentétes e megállapodással az a nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy csak azok a határozott idejű munkaszerződések vagy munkaviszonyok tekinthetők az említett szakasz értelmében véve „egymást követő”-nek, amelyek között nem telik el több mint 20 munkanap. Az ilyen rendelkezés sérti a keretmegállapodás tárgyát, célját, valamint hatékony érvényesülését, amennyiben lehetővé teszi a

³⁶ Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv (HL L 175., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 368. o.).

munkavállalók éveken át való bizonytalan alkalmazását, mivel a gyakorlatban a munkavállalónak az esetek többségében nem lenne más választása, minthogy mindig elfogadja a munkáltatójával kötött szerződések közötti 20 napos megszakításokat. Végül az említett keretmegállapodással ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely a közszférában általános jelleggel tiltja a munkáltatók „állandó és tartós” szükségleteinek kielégítésére vonatkozóan kötött – és jogellenesnek tekintendő –, egymást követő, határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé alakítását.

Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés

E területen a Bíróságnak az 1968-as Brüsszeli Egyezményt és a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló 1346/2000/EK rendeletet kellett értelmeznie.

A polgári és kereskedelmi ügyekben irányadó bírósági joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény Bíróság által történő értelmezéséről szóló, 1971. június 3-i jegyzőkönyv³⁷ keretében a Bíróság az egyezmény 16. cikke 4. pontjában szereplő, a szabadalmak bejegyzésével vagy érvényességével kapcsolatos kizárólagos joghatóság terjedelme vonatkozásában hozott határozatot. A C-4/03. sz. GAT-ügyben (2006. július 13-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé) a Bíróságnak feltett kérdés arra irányult, hogy a szerződő államok bíróságainak joghatósága, amelyeknek a területén a bejelentést tették vagy a lajstromozás történt, vagy valamely nemzetközi egyezmény értelmében úgy tekintendő, mintha az előbbiek e területen történtek volna, minden olyan peres eljárásra vonatkozik-e, amely valamely szabadalom bejegyzésével vagy érvényességével kapcsolatos, akár a keresetlevélben, akár kifogás útján merül fel a kérdés, vagy csak azokra, melyekben a kérdés keresetlevélben merült fel. Az egyezmény 16. cikke 4. pontjának célját figyelembe vevő értelmezés eredményeként a Bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az a kizárólagos joghatóság, amelyet e rendelkezés kimond, mindig alkalmazandó, akármilyen eljárás keretében merül fel a szabadalom bejegyzésének vagy érvényességének a kérdése, akár a keresetlevélben, akár kifogás útján, a kereset megindításának időpontjától kezdve vagy bármely ezt követő későbbi szakaszban. Egyedül ez a megoldás teszi lehetővé, hogy az előírt joghatósági szabály kötelező jellegét ne kerüljék meg, valamint az egyezménnyel felállított joghatósági szabályok előreláthatósága védelmét, a határozatok ellentmondásossága kockázatának elkerülését.

A C-341/04. sz., *Eurofood IFSC*-ügyben (2006. május 2-án hozott ítélet, EBHT 2006., I-3813. o.) a Bíróság a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló 1346/2000 rendelet³⁸ vonatkozásában fontos megállapításokat tett. A Bíróság pontosította különösen az adós „fő érdekeltiségei központja” fogalmát, amely meghatározza a fizetéseképtelenségi eljárás megindítására hatáskörrel rendelkező bíróságot, és amelynek az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell tekinteni a társaságok esetében. Amennyiben az anyavállalat és a leányvállalat létesítő okirat szerinti székhelye különböző tagállamban található, a

³⁷ HL 1975. L 204., 28. o.

³⁸ A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.).

leányvállalat fő érdekeltségei központjának meghatározása különösen fontos a rendelet által bevezetett, a tagállami bíróságok hatáskörének meghatározására vonatkozó rendszerben (jelen esetben az olasz Parmalat társaság írországi leányvállalatáról volt szó). Annak kimondását követően, hogy az említett rendszerben minden különálló jogi személynek minősülő adós tekintetében külön-külön bírósági hatáskör áll fenn, a Bíróság úgy vélte, a hatáskörrel rendelkező bíróság megállapításához fűződő jogbiztonság és az előreláthatóság biztosítása érdekében a létesítő okirat szerinti székhely vélelme csak akkor dönthető meg, ha objektív és harmadik személyek által megállapítható tényezők egy attól eltérő tényleges helyzet megállapítását teszik lehetővé, mint amit a létesítő okirat szerinti székhely elhelyezkedése tükröz. E tekintetben a Bíróság egy olyan „postafiók” társaság példáját hozta fel, amely nem végez semmiféle tevékenységet azon tagállam területén, ahol a székhelye található. Ugyanakkor kiemelte, hogy azon egyszerű tény, hogy valamely társaság gazdasági döntéseit egy másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalat ellenőrizvagyellenőrizheti, nem elégséges a rendeletben rögzített vélelem megdöntéséhez. Az *Eurofood IFSC*-ügyben hozott ítéletből az is következik, hogy a kölcsönös bizalom elve kizárja, hogy valamely tagállam bírósága felülvizsgálja a fizetéseképtelenségi főeljárást megindító tagállami bíróság hatáskörét.

Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés

A Bíróság két előzetes döntéshozatali ügyben értelmezte a Schengeni Végrehajtási Egyezmény³⁹ 54. cikkét, amely a *ne bis in idem* elvét írja elő a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében, és kifejtette, mit kell az e rendelkezés szerinti „ugyanazon cselekmény” fogalmán érteni.

A C-436/04. sz. *Van Esbroeck*-ügyben (2006. március 9-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-2333. o.) miután pontosította, hogy az említett elv alkalmazandó valamely részes államban olyan tényállás alapján indított büntetőeljárásban, amely miatt az érintettet más részes államban már elítélték, ám az ítélet meghozatalakor ezen egyezmény ez utóbbi államban még nem volt hatályos, amennyiben ezen egyezmény a *ne bis in idem* elve alkalmazási feltételei meglétének az újabb eljárást lefolytató hatóság általi vizsgálatok a kérdéses részes államokban hatályban van, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 54. cikkét akként kell értelmezni, hogy egyfelől a történeti tényállásnak, azaz az egymáshoz elválaszthatatlanul kötődő körülmények együttesének az azonossága minősül irányadó szempontnak e cikk alkalmazásakor, függetlenül e tényállás jogi minősítésétől és a védett jogi tárgytól, másfelől az ugyanazon kábítószereknek ezen egyezmény valamely részes államából való kivitelében és más részes állam területére való bevitelében megnyilvánuló büntetendő és büntetőeljárás alapját képező cselekmény főszabály szerint az ezen 54. cikk értelmében vett „ugyanazon cselekménynek” minősül, ám ennek végérvényes mérlegelése a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok feladata.

³⁹ A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenen aláírt egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.).

A C-150/05. sz. *Van Straaten*-ügyben (2006. szeptember 28-án hozott ítélet, az EBHT-ban még nem tették közzé), amelyben hasonló kérdésre ugyanezt a választ adta, a Bíróság pontosította, hogy a *ne bis in idem* elvét valamely részes állam igazságügyi hatóságainak a terheltet bizonyítékok hiányában felmentő jogerős határozatára is alkalmazni kell.

B – A Bíróság összetétele

(A 2006. október 12-i protokolláris sorrend)

Első sor, balról jobbra:

Juhász E., P. Küris, R. Schintgen, A. Rosas és P. Jann tanácselnökök; V. Skouris, a Bíróság elnöke; C. W. A. Timmermans és K. Lenaerts tanácselnökök; J. Kokott első főtanácsnok; J. Klučka tanácselnök.

Második sor, balról jobbra:

G. Arestis, K. Schiemann, R. Silva de Lapuerta és A. Tizzano bírák; D. Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok; J. N. Cunha Rodrigues bíró; M. Poiares Maduro főtanácsnok; J. Makarczyk és M. Ilešič bírák.

Harmadik sor, balról jobbra:

E. Levits bíró; P. Mengozzi főtanácsnok; L. Bay Larsen, U. Löhmus, J. Malenovský és A. Borg Barthet bírák; E. Sharpston főtanácsnok; P. Lindh bíró.

Negyedik sor, balról jobbra:

V. Trstenjak főtanácsnok; J.-C. Bonichot és A. Ó Caoimh bírák; Y. Bot főtanácsnok; J. Mazák főtanácsnok; T. von Danwitz bíró és R. Grass hivatalvezető.

1. A Bíróság tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Vassilios Skouris

Született 1948-ban; jogi diplomát szerez a Berliini Szabadegyetemen (1970); alkotmányjogi és közigazgatási jogi doktorátus a Hamburgi Egyetemen (1973); akkreditált egyetemi tanár a Hamburgi Egyetemen (1972–1977); a Bielefeldi Egyetemen a közjog egyetemi tanára (1978); a Theszaloníki Egyetemen a közjog egyetemi tanára (1982); belügyminiszter (1989 és 1996 között); a Krétai Egyetem Egyetemi Tanácsának tagja (1983–1987); a Theszaloníki Egyetemen a Nemzetközi és Európai Gazdasági Jogi Központ igazgatója (1997-től); a görög Egyesület az Európai Jogért elnöke (1992–1994); a görög Nemzeti Kutatási Bizottság tagja (1993–1995); a görög tisztviselők kiválasztását felügyelő legfőbb bizottság tagja (1994–1996); a Trieri Európai Jogi Akadémia Tudományos Tanácsának tagja (1995-től); a Görög Országos Bíró- és Ügyészképző Intézet igazgatótanácsának tagja (1995–1996); a Külügyminisztérium Tudományos Tanácsának tagja (1997–1999); a Görög Gazdasági és Szociális Tanács elnöke 1998-ban; 1999. június 8-tól a Bíróság bírója; 2003. október 7-től a Bíróság elnöke.

Francis Geoffrey Jacobs

Született 1939-ben; Barrister; Queen's Counsel; tisztviselő az Emberi Jogok Európai Bizottságának titkárságán; jogi referens J. P. Warner főtanácsnoknál; az európai jog professzora a Londoni Egyetemen; a King's College Center of European Law (London) igazgatója; több európai jogi kiadvány szerzője; 1988. október 7-től 2006. január 10-ig főtanácsnok a Bíróságon.

Claus Christian Gulmann

Született 1942-ben; tisztviselő az Igazságügyi Minisztériumban; jogi referens Max Sørensen bíró mellett; a nemzetközi közjog tanára és dékán a Koppenhágai Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán; ügyvéd; több választottbíróság tagja és elnöke; a közigazgatási fellebbviteli bíróság tagja; 1991. október 7-től 1994. október 6-ig főtanácsnok a Bíróságon; 1994. október 7-től 2006. január 10-ig a Bíróság bírója.

Antonio Mario La Pergola

Született 1931-ben; az összehasonlító és általános közjog és az alkotmányjog egyetemi tanára (Padovai Egyetem, Bolognai Egyetem és Római Egyetem); az Igazságszolgáltatási Tanács tagja (1976–1978); az Alkotmánybíróság tagja, majd elnöke (1986–1987); a közösségi politikák minisztere (1987–1989); az Európai Parlament képviselője (1989–1994); 1994. október 7-től 1994. december 31-ig a Bíróság bírója; 1995. január 1-jétől 1999. december 14-ig főtanácsnok a Bíróságon; 1999. december 15-től 2006. május 3-ig a Bíróság bírója.

Jean-Pierre Puissochet

Született 1936-ban; államtanácsos (Franciaország); az Európai Közösségek Tanácsa Jogi Szolgálatának igazgatója, majd főigazgatója (1968–1973); az Agence nationale pour l'emploi főigazgatója (1973–1975); az Ipari Minisztérium általános igazgatásának igazgatója (1977–1979); az OECD jogi ügyekért felelős igazgatója (1979–1985); az Institut international d'administration publique igazgatója (1985–1987); jogtanácsos, a Külügyminisztérium jogi osztályának igazgatója (1987–1994); 1994. október 7-től 2006. október 6-ig a Bíróság bírója.

Philippe Léger

Született 1938-ban; főtisztviselő az Igazságügyi Minisztériumban (1966–1970); kabinetfőnök, majd szaktanácsadó a népjóléti miniszter kabinetjében (1976); az igazságügy-miniszter (garde des Sceaux) kabinetjének szaktanácsadója (1976–1978); a büntető- és kegyelmi ügyek igazgatóhelyettese, Igazságügyi Minisztérium (1978–1983); a Párizsi Fellebbviteli Bíróság bírása (1983–1986); az igazságügy-miniszter (garde des Sceaux) kabinetfőnök-helyettese, Igazságügyi Minisztérium (1986); a Bobigny Elsőfokú Bíróság elnöke (1986–1993); az igazságügy-miniszter (garde des Sceaux) államminiszterének kabinetfőnöke (Igazságügyi Minisztérium) és a Párizsi Fellebbviteli Bíróság főtanácsnoka (1993–1994); a René Descartes Egyetem (Paris V) docense (1988–1993); 1994. október 7-től 2006. október 6-ig főtanácsnok a Bíróságon.

Peter Jann

Született 1935-ben; a Bécsi Egyetemen szerez jogi doktorátust (1957); bírói kinevezés, majd a szövetségi Igazságügyi Minisztériumba osztják be (1961); Bécsi Straf-Bezirksgericht sajtóügyeket tárgyaló bírása (1963–1966); a szövetségi Igazságügyi Minisztérium szóvivője (1966–1970), majd különböző tisztségeket tölt be a minisztérium nemzetközi osztályán; a Parlament Igazságügyi Bizottságának tanácsadója és szóvivője (1973–1978); az Alkotmánybíróság tagja (1978); az Alkotmánybíróság állandó előadó bírása 1994 végéig; 1995. január 19-től a Bíróság bírása.

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer

Született 1949-ben; bíró; a Consejo General del Poder Judicial (Igazságszolgáltatási Tanács) bírása; egyetemi tanár; a Consejo General del Poder Judicial elnökének kabinetfőnöke; az Európai Emberi Jogi Bíróság ad hoc bírása; a Tribunal Supremo bírása 1996-tól; 1995. január 19-től a Bíróság főtanácsnoka.

Romain Schintgen

Született 1939-ben; vezető tisztviselő a Munkaügyi Minisztériumban; a Gazdasági és Szociális Tanács elnöke; a Société nationale de crédit et d'investissement és a Société européenne des satellites tisztviselője; az Európai Szociális Alap bizottságának, a munkavállalók szabad mozgásával foglalkozó tanácsadó bizottság kormányzati képviselője, továbbá az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért igazgatótanácsának kormányzati képviselője; 1989. szeptember 25-től 1996. július 11-ig bíró az Elsőfokú Bíróságon; 1996. július 12-től a Bíróság bírója.

Ninon Colneric

Született 1948-ban; tanulmányait Tübingenben, Münchenben és Genfben végezte; tudományos kutatásokat folytatott Londonban, jogi doktorátust szerzett a Münchener Egyetemen; az Arbeitsgericht Oldenburg bírója; a Brémai Egyetemen habilitál, munkajogot, jogszociológiát és szociális jogot tanít; megbízott előadó a Frankfurteri Egyetem és a Brémai Egyetem jogi karán; a Landesarbeitsgericht Schleswig-Holstein elnöke (1989); Kirgizisztánban a munkajog reformjára irányuló „European Expertise Service” (EU) projekt szakértője (1994–1995); a munkajog és az európai munkajog tiszteletbeli egyetemi tanára a Brémai Egyetemen; 2000. július 15-től 2006. október 6-ig a Bíróság bírója.

Stig von Bahr

Született 1939-ben; dolgozik a svéd kormány titkárságán, a parlament ombudsmanja mellett, továbbá minisztériumokban, többek között a Pénzügyminisztériumban, ahol a helyettes államtitkár asszisztense; a Göteborgi Kammarätten (közigazgatási fellebbviteli bíróság) bírója 1981-ben, majd a Regeringsrätten (Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság) bírója 1985-ben; a pénzügyi és a számviteli jogalkotás területén számos javaslat szerzője; az inflációhoz igazodó jövedelmek adóztatásáért felelős bizottság elnöke, a Számviteli Tanács elnöke és a magánvállalkozások társulása adózási szabályaival foglalkozó bizottság szakmai előadója; a könyvelési szabályokkal foglalkozó bizottság elnöke; a Nemzeti Igazságszolgáltatási Tanács, valamint a Pénzügyi Felügyeleti Hatóság Tanácsának a tagja; több cikke megjelent a pénzügyi jogalkotás területén; 2000. október 7-től 2006. október 6-ig a Bíróság bírója.

Antonio Tizzano

Született 1940-ben; oktatási feladatokat lát el olasz egyetemeken; jogtanácsos Olaszország Európai Közösségek melletti állandó képviseletén (1984–1992); a Semmítőszéken és más felsőbb bíróságokon eljáró ügyvéd; nemzetközi tárgyalásokon és kormányközi konferenciákon az olasz küldöttség tagja, többek között az Egységes Európai Okmány és az Európai Unióról szóló szerződés tárgyalásán; több kiadvány szerzője; az Európai Bizottság pénzügyeinek vizsgálatával megbízott független szakértői csoport tagja (1999); az európai jog egyetemi tanára, a Római Egyetem Nemzetközi és Európai Jogi Intézetének igazgatója; 2000. október 7-től 2006. május 3-ig főtanácsnok a Bíróságon; 2006. május 4-től a Bíróság bírása.

José Narciso da Cunha Rodrigues

Született 1940-ben; különböző bírósági tisztségeket tölt be (1964–1977); különböző kormányzati feladatokat lát el az igazságszolgáltatási rendszer reformjáról szóló tanulmányok koordinálásával és végrehajtásával kapcsolatban; az Emberi Jogok Európai Bizottságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának kormányzati megbízottja (1980–1984); az Európa Tanács Emberi Jogi Főbizottságának szakértője (1980–1985); a büntetőjog és büntető eljárási jog felülvizsgálataért felelős bizottság tagja; Procurador-Geral da República (1984–2000); az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) felügyelőbizottságának tagja (1999–2000); 2000. október 7-től a Bíróság bírása.

Christiaan Willem Anton Timmermans

Született 1941-ben; jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1966–1969); az Európai Közösségek Bizottságának tisztviselője (1969–1977); jogi doktorátus (Leideni Egyetem); a Groningeni Egyetemen az európai jog egyetemi tanára (1977–1989); az Arnhemi Fellebbviteli Bíróság helyettes bírása; több tanulmány szerzője; az Európai Bizottság Jogi Szolgálatának főigazgató-helyettese (1989–2000); az európai jog tanára az Amszterdami Egyetemen; 2000. október 7-től a Bíróság bírása.

Leendert A. Geelhoed

Született 1942-ben; kutató asszisztens az Utrechti Egyetemen (1970–1971); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1971–1974); vezető tanácsos az Igazságügyi Minisztériumban (1975–1982); a kormányzati politikáról szóló tanácsadó bizottság tagja (1983–1990); különböző oktatási feladatokat lát el; a Gazdasági Minisztérium közigazgatási államtitkára (1990–1997); az Általános Ügyek Minisztériumának közigazgatási államtitkára (1997–2000); 2000. október 7-től 2006. október 6-ig a Bíróság főtanácsnoka.

Christine Stix-Hackl

Született 1957-ben; jogi doktor (Bécsi Egyetem); európai jog posztgraduális tanulmányokat folytat (Collège d'Europe, Bruges); a diplomáciai testület tagja (1982-től); európai uniós szakértő a Külügyminisztérium jogi osztályán (1985–1988); szakértő az Európai Bizottság Jogi Szolgálatánál (1989); a Külügyminisztériumban az „EU Jogi Szolgálat” vezetője (1992–2000, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter); részt vesz Ausztriának az Európai Gazdasági Térséghez és az Európai Unióhoz való csatlakozási tárgyalásain; 1995-től az Európai Közösségek Bírósága előtt eljár Ausztria képviselőjeként; Ausztria zürichi konzulja (2000); tanít és publikál; 2000. október 7-től 2006. október 6-ig a Bíróság főtanácsnoka.

Allan Rosas

Született 1948-ban; a Turkui Egyetemen (Finnország) szerez jogi doktorátust; tanár a Turkui Egyetem (1978–1981) és az Åbo Akademi Jogtudományi Karán (Turku/Åbo) (1981–1996); ez utóbbin az Emberi Jogi Intézet igazgatója (1985–1995); számos nemzeti és nemzetközi egyetemi állást tölt be; több tudományos társaság tagja; több nemzeti és nemzetközi kutatási programot és projektet koordinál, különösen a következő területeken: közösségi jog, nemzetközi jog, alapjogok és emberi jogok, alkotmányjog és összehasonlító közigazgatási jog; a finn küldöttség tanácsadójaként, illetve tagjaként különböző konferenciákon és nemzetközi tanácskozásokon a finn kormány képviselője; jogi szakértő különböző kormány- és parlamenti bizottságokban Finnországban, valamint az ENSZ-nél, az UNESCO-nál, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnél (EBESZ) és az Európa Tanácsnál; 1995-től, az Európai Bizottság Jogi Szolgálatánál a külkapcsolatokért felelős vezető jogtanácsos; 2001 márciusától az Európai Bizottság Jogi Szolgálatának általános igazgatóhelyettese; 2002. január 17-től a Bíróság bírója.

Rosario Silva de Lapuerta

Született 1954-ben; jogot végez (Universidad Complutense de Madrid); abogado del Estado (ügyvéd) Malagában; abogado del Estado (ügyvéd) a Közlekedési, Idegenforgalmi és Távközlési Minisztériumban, majd a Külügyminisztérium Jogi Szolgálatnál; abogado del Estado Jefe a Bíróság előtti ügyekért felelős állami jogi szolgálatnál és helyettes főigazgató az Abogacia General del Estado nemzetközi és közösségi jogi szolgálatnál (Igazságügyi Minisztérium); a közösségi igazságszolgáltatás rendszerének jövőjéről tanácskozó bizottság tagja; a spanyol küldöttség vezetője az „Elnökség barátai” elnevezésű, a Nizzai Szerződés alapján a jogrendszer reformjával foglalkozó bizottságban és a Tanács „Bíróság” elnevezésű ad hoc bizottságában; a közösségi jog tanára (École Diplomatique, Madrid); a „Noticias de la Unión Europea” folyóirat társszerkesztője; 2003. október 7-től a Bíróság bírója.

Koen Lenaerts

Született 1954-ben; jogi diplomát és PhD fokozatot szerez (Katholieke Universiteit, Leuven); Master of Laws, Master in Public Administration (Harvard University); tanársegéd (1979–1983), majd az európai jog tanára (1983-tól), a Leuveni Katholieke Universiteit; jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1984–1985); a Collège d'Europe tanára Brüsszelben (1984–1989); ügyvéd a Brüsszeli Ügyvédi Kamarában (1986–1989); a Harvard Law School vendégtanára (1989); 1989. szeptember 25-től 2003. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírója; 2003. október 7-től a Bíróság bírója.

Juliane Kokott

Született 1957-ben; jogi tanulmányok (Bonn, Genf); LL.M. (American University/Washington D.C.); jogi doktorátus (Heidelbergi Egyetem, 1985; Harvard Egyetem, 1990); vendégprofesszor a Berkeley Egyetemen (1991); a német és külföldi közjog, a nemzetközi jog és az európai jog tanára az Augsburgi Egyetemen (1992), a Heidelbergi Egyetemen (1993) és a Düsseldorf-i Egyetemen (1994); a német bíró helyettese az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) választott- és békéltető nemzetközi bíróságán; a WBGU (a globális környezeti változásokkal foglalkozó német tudományos tanácsadó bizottság) alelnöke (1996); a nemzetközi jog, a nemzetközi kereskedelmi és az európai jog egyetemi tanára a St. Gallen-i Egyetemen (1999); a St. Gallen-i Egyetem Nemzetközi és Európai Kereskedelmi Jogi Intézetének igazgatója (2000); a St. Gallen-i Egyetem kereskedelmi jogi posztgraduális programjának igazgatóhelyettese (2001); 2003. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro

Született 1967-ben; jogot végez (Lisszaboni Egyetem, 1990); tanársegéd (European University Institut, 1991); Doctor of Laws (European University Institute, Firenze, 1996); vendégprofesszor (London School of Economics; Collège de l'Europe, Natolin); Institut Ortega y Gasset (Madrid); Portugál Katolikus Egyetem; Institut d'études européennes (Makaó); egyetemi tanár (Universidade Nova, Lisszabon, 1997); Fulbright Visiting Research Fellow (Harvard Egyetem, 1998); a Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Akadémia társigazgatója; társszerkesztő (Hart Series on European Law and Integration, „European Law Journal”) és több jogi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja; 2003. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

Született 1937-ben; jogi tanulmányok (Cambridge); barrister (1964–1980); Queen’s Counsel (1980–1986); bíró a High Court of England and Wales bíróságon (Anglia és Wales Fellebbviteli Bírósága, 1986–1995); Lord Justice of Appeal (1995–2003); 1985-től a Honourable Society of the Inner Temple rangidős tagja, 2003-ban kincstárnoka; 2004. január 8-tól a Bíróság bírása.

Jerzy Makarczyk

Született 1938-ban; jogi diplomát szerez (1966); a nemzetközi közjog egyetemi tanára (1974); Senior Visiting Fellow az Oxfordi Egyetemen (1985); a Tokiói Nemzetközi Keresztény Egyetem egyetemi tanára (1988); több nemzetközi közjogi, közösségi jogi és emberi jogi kiadvány szerzője; több, a nemzetközi közjoggal, az európai joggal és az emberi jogokkal foglalkozó tudományos társaság tagja; a lengyel kormány képviselőjében tárgyal az orosz csapatoknak a Lengyel Köztársaság területéről történő kivonásáról; a Külügyminisztérium helyettes államtitkára, majd államtitkára (1989–1992); az ENSZ Közgyűlésén a lengyel küldöttség vezetője; az Emberi Jogok Európai Bíróságának bírása (1992–2002); a Nemzetközi Jogi Intézet vezetője (2003); a Lengyel Köztársaság elnökének tanácsadója külügyi és emberi jogi ügyekben (2002–2004); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Pranas Kūris

Született 1938-ban; a Vilniusi Egyetemen szerez jogi diplomát (1961); a jogtudományok kandidátusa a Moszkvai Egyetemen (1965); doctor habilitus (Dr. hab) a Moszkvai Egyetemen (1973); gyakornok, Institut des hautes études internationales, Université de Paris (igazgató: prof. Ch. Rousseau) (1967–1968); a Litván Tudományos Akadémia címzetes tagja (1996); doctor honoris causa a litván egyetem jogi karán (2001); a Vilniusi Egyetemen oktatási és igazgatási feladatokat lát el (1961–1990); a nemzetközi közjogi tanszéken oktató, docens, majd egyetemi tanár, a jogi kar dékánja; több posztot is betölt a kormányzatban és a diplomáciai és igazságügyi szolgálatban; igazságügy-miniszter (1990–1991), államtanácsos (1991), a Litván Köztársaság belgiumi, luxemburgi és hollandiai nagykövete (1992–1994); az Emberi Jogok Európai Bíróságának bírása (1994 júniusától 1998 novemberéig); a litván Legfelsőbb Bíróság bírása és elnöke (1994 decemberétől 1998 októberéig); az Emberi Jogok Európai Bíróságának bírása (1998 novembere óta); több nemzetközi konferencián vesz részt; a Litván Köztársaság küldöttségének tagja a Szovjetunióval folytatott tárgyalásokon (1990–1992); több (körülbelül 200) tanulmány szerzője; 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Juhász Endre

Született 1944-ben; a Szegedi Tudományegyetemen szerez jogi diplomát (1967); jogi szakvizsga (1970); összehasonlító jogi tanulmányokat folytat a Strasbourgi Egyetemen posztgraduális szinten (1969, 1970, 1971, 1972); a Külkereskedelmi Minisztérium jogi osztályának munkatársa (1966–1974); a jogszabály-előkészítő osztály vezetője (1973–1974); a brüsszeli magyar nagykövetség kereskedelmi kirendeltségének titkáráként közösségi kérdésekkel foglalkozik (1974–1979); a Külkereskedelmi Minisztérium osztályvezetője (1979–1983); a washingtoni magyar nagykövetség kereskedelmi alkirendeltségének vezetője (1983–1989); a Külkereskedelmi Minisztérium, majd a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának főosztályvezetője (1989–1991); főtárgyaló a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, valamint azok tagállamai közötti társulási megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások során (1990–1991); a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának főosztályvezetője, a tárca Európai Ügyek Hivatalának vezetője (1992); a tárca közigazgatási államtitkára (1993–1994); államtitkár, az Európai Ügyek Hivatalának vezetője, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium címzetes államtitkára (1994); a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövete (1995 januárjától 2003 májusáig); főtárgyalóként vezeti az uniós csatlakozási tárgyalásokat (1998 júliusától 2003 áprilisáig); az európai uniós koordinációért felelős tárca nélküli miniszter (2003 májusától); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

George Arestis

Született 1945-ben; az Athéni Egyetemen szerez jogi diplomát (1968); M. A. in Comparative Politics and Government fokozatot szerez a Kenti Egyetemen (Canterbury, 1970); Cipruson ügyvédi tevékenységet folytat (1972–1982); District Court Judge (1982); President of the District Court (1995); Administrative President of the District Court (Nicosia, 1997–2003); a Ciprusi Legfelsőbb Bíróság bírása (2003); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

Született 1947-ben; 1973-ban jogi diplomát szerez a Máltai Királyi Egyetemen; 1975-ben mint Notary to Government lép a máltai közszolgálatba; kormánytanácsadó (1978), kormány-főtanácsadó (1979), helyettes Attorney General (1988), és 1989-ben Málta köztársasági elnöke kinevezi Attorney Generalnak; a Máltai Egyetemen részmunkaidőben előadásokat tart polgári jogból (1998–2004); tagja a Máltai Egyetem Tanácsának (1998–2004); az igazságszolgáltatás igazgatásáért felelős bizottság tagja (1994–2004); a Máltai Választottbírói Központ Igazgatótanácsának tagja (1998–2004); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Marko Ilešič

Született 1947-ben; jogi diplomát szerez (Ljubljana Egyetem); összehasonlító jogi tanulmányokat folytat (Strasbourg Egyetem és Coimbra Egyetem); ügyvéd; a Ljubljana Munkaügyi Bíróság bírása (1975–1986); a Sportügyi Bíróság elnöke (1978–1986); a Triglav biztosítótársaság választottbírójának bírása (1990–1998); a tőzsde választottbírójának elnöke (1995 óta); a tőzsde választottbírójának bírása (1998 óta); a Jugoszláv és a Szlovén Kereskedelmi Kamara bírása (1991-ig, illetve 1991 óta); a Párizsi Nemzetközi Kereskedelmi Kamara bírása; az UEFA és a FIFA Fellebbviteli Bíróságának bírása (1988, illetve 2000 óta); a Szlovén Jogászok Egyesületének elnöke; az International Law Association, az International Maritime Committee és számos más nemzetközi jogi társaság tagja; a polgári jog, a kereskedelmi jog és a nemzetközi magánjog egyetemi tanára; a Ljubljana Egyetem jogi karának dékánja; számos jogi kiadvány szerzője; 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Jiří Malenovský

Született 1950-ben; a prágai Károly Egyetemen szerez jogi diplomát (1975); egyetemi adjunktus (1974–1990), dékánhelyettes (1989–1991), a nemzetközi és európai jogi tanszék vezetője a brnói Masaryk Egyetemen (1990–1992); Csehszlovákia Alkotmánybíróságának bírója (1992); az Európa Tanács melletti nagykövet (1993–1998); az Európa Tanács Miniszterek Bizottságának elnöke (1995); a Külügyminisztérium főosztályvezetője (1998–2000); az International Law Association szlovák és cseh tagozatának vezetője (1999–2001); alkotmánybíró (2000–2004); a Jogalkotási Tanács tagja (1998–2000); a Hágai Állandó Választottbíróság tagja (2000 óta); a nemzetközi közjog egyetemi tanára a brnói Masaryk Egyetemen (2001); 2004. május 11-től a Bíróság bírója.

Ján Klučka

Született 1951-ben; a Pozsonyi Egyetemen szerez jogi diplomát (1974); a nemzetközi jog egyetemi tanára a Kassai Egyetemen (1975 óta); alkotmánybíró (1993); a Hágai Állandó Választottbíróság tagja (1994); a Velencei Bizottság tagja (1994); a Szlovák Nemzetközi Jogi Társaság elnöke (2002); 2004. május 11-től a Bíróság bírója.

Uno Lohmus

Született 1952-ben; 1986-ban szerez jogi diplomát; az ügyvédi kamara tagja (1977–1998); a Tartui Egyetem büntetőjogi vendégprofesszora; az Emberi Jogok Európai Bíróságán bíró (1994–1998); az észti Legfelsőbb Bíróság elnöke (1998–2004); az alkotmányjogi bizottság tagja; a büntető törvénykönyv előkészítő bizottságának tanácsadója; a büntetőeljárás törvényt előkészítő munkacsoport tagja; számos emberi jogi és alkotmányjogi kiadvány szerzője; 2004. május 11-től a Bíróság bírója.

Egils Levits

Született 1955-ben; a Hamburgi Egyetemen jogi és politológiai diplomát szerez; a Kieli Egyetem jogi karának tudományos munkatársa; a lett parlament tanácsadója nemzetközi jogi, alkotmányjogi és a jogalkotási reformmal kapcsolatos kérdésekben; a Lett Köztársaság nagykövete Németországban és Svájcban (1992–1993), Ausztriában, Svájcban és Magyarországon (1994–1995); miniszterelnök-helyettes, igazságügy-miniszter, megbízott külügyminiszter (1993–1994); békéltető bíró az EBESZ keretén belül működő választott- és békéltető nemzetközi bíróságon (1997 óta); az Állandó Választottbírók tagja (2001 óta); 1995-től az Emberi Jogok Európai Bíróságának bírója, 1998-ban és 2001-ben újraválasztják; számos alkotmányjogi, közigazgatási jogi, jogalkotási reformmal kapcsolatos és közösségi jogi kiadvány szerzője; 2004. május 11-től a Bíróság bírója.

Aindrias Ó Caoimh

Született 1950-ben; polgári jogból szerzett diplomát (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); szakoklevelet szerzett európai jogból (University College Dublin, 1977); barrister az Ír Ügyvédi Kamaránál (1972–1999); európai jogot ad elő (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); számos ügyben az ír kormány képviselője az Európai Közösségek Bírósága előtt; az ír High Court bírója (1999 óta); a Honorable Society of King's Inns rangidős tagja (bencher) (1999 óta); az Ír Európai Jogi Társaság alelnöke; az International Law Association (ír tagozatának) tagja; Andreas O'Keeffe (Aindrias Ó Caoimh) fia, aki 1974 és 1985 között a Bíróság bírója volt; 2004. október 13-tól a Bíróság bírója.

Lars Bay Larsen

Született 1953-ban; politikatudományi diploma (1976), jogi diploma (1983), Koppenhágai Egyetem; tisztviselő az Igazságügyi Minisztériumban (1983–1985); a családjog oktatója (1984–1991), majd docense (1991–1996) a Koppenhágai Egyetemen; az Advokatsamfund csoportvezetője (1985–1986); csoportvezető az Igazságügyi Minisztériumban (1986–1991); az ügyvédi kamara tagja (1991); osztályvezető (1991–1995), a rendészeti főosztály vezetője (1995–1999), a jogi főosztály vezetője (2000–2003) az Igazságügyi Minisztériumban; a Dán Királyság képviselője a K-4 Bizottságban (1995–2000), a Schengeni Központi Csoportban (1996–1998) és az Europol Igazgatótanácsában (1998–2000); a Højesteret bírója (2003–2006); 2006. január 11-től a Bíróság bírója.

Eleanor Sharpston

Született 1955-ben; gazdaságtudományi, nyelvi és jogi tanulmányok a King's College-ban, Cambridge-ben (1973–1977); asszisztens és kutató a Corpus Christi College-ban, Oxfordban (1977–1980); az ügyvédi kamara tagja (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 és 1990–2005); Sir Gordon Slynn főtanácsnok, majd bíró mellett jogi referens (1987–1990); az európai jog és az összehasonlító jog professzora (Director of European Legal Studies) a University College Londonon (1990–1992); professzor (Lecturer) a jogi karon (1992–1998), majd docens (Affiliated Lecturer) (1998–2005) a Cambridge-i Egyetemen; Fellow of King's College, Cambridge (1992-től); docens és kutató (Senior Research Fellow) a Cambridge-i Egyetemen a Centre for European Legal Studies-ban (1998–2005); Queen's Counsel (1999); Benchers of Middle Temple (2005); 2006. január 11-től a Bíróság főtanácsnoka.

Paolo Mengozzi

Született 1938-ban; a Bolognai Egyetemen a nemzetközi jog professzora és az európai közösségi jogi Jean Monnet Tanszék vezetője; doctor honoris causa a madridi Carlos III Egyetemen; vendégprofesszor a Johns Hopkins (Bologna Center), a St. Johns (New York), a Georgetown, a Paris II, a Georgia (Athén) és az Institut universitaire international (Luxembourg) egyetemeken; a Nijmegeni Egyetemen szervezett European Business Law Pallas Program koordinátora; az Európai Közösségek Bizottsága Közbeszerzési Tanácsadó Bizottságának tagja; kereskedelmi és ipari helyettes államtitkár a Tanács soros olasz elnöksége alatt; a Kereskedelmi Világszervezettel (WTO) foglalkozó európai közösségi munkacsoport tagja és a WTO-val foglalkozó hágai Nemzetközi Jogi Akadémia kutatóközpontja 1997-es ülésének igazgatója; 1998. március 4-től 2006. május 3-ig az Elsőfokú Bíróság bírója; 2006. május 4-től főtanácsnok a Bíróságon.

Pernilla Lindh

Született 1945-ben; a Lundi Egyetemen szerez jogi diplomát; a Stockholmi Fellebbviteli Bíróságon bíró (assessor); a Külügyminisztérium kereskedelmi főosztályán a jogi szolgálat munkatársa és főigazgatója; 1995. január 18-tól 2006. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírója; 2006. október 7-től a Bíróság bírója.

Yves Bot

Született 1947-ben; a Rouen-i Egyetemen szerez jogi diplomát; jogi doktorátus (Université de Paris II Panthéon-Assas); a mansi jogi kar docense; a mansi ügyészségen ügyészhelyettes, majd első ügyészhelyettes (1974–1982); államügyész a dieppe-i elsőfokú bíróságon (1982–1984); államügyész-helyettes a strasbourgi elsőfokú bíróságon (1984–1986); államügyész a bastiai elsőfokú bíróságon (1986–1988); a caen-i fellebbviteli bíróság főtanácsnoka (1988–1991); államügyész a mansi elsőfokú bíróságon (1991–1993); az igazságügy-miniszter (garde des Sceaux) államminisztere melletti megbízott (1993–1995); államügyész a Nanterre-i elsőfokú bíróságon (1995–2002); államügyész a párizsi elsőfokú bíróságon (2002–2004); főügyész a párizsi fellebbviteli bíróságon (2004–2006); 2006. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Ján Mazák

Született 1954-ben; jogi doktorátus (Pavol Jozef Safarik Egyetem, Kassa, 1978); a polgári jog (1994) és a közösségi jog (2004) professzora; a kassai jogi kar közösségi jogi intézetének igazgatója (2004); a kassai Krajský súd (területi bíróság) bírója (1980); a kassai Mestský súd (városi bíróság) elnökhelyettese (1982) és elnöke (1990); a szlovák ügyvédi kamara tagja (1991); jogi tanácsadó az Alkotmánybíróságon (1993–1998); igazságügyminiszter-helyettes (1998–2000); az Alkotmánybíróság elnöke (2000–2006); a Velencei Bizottság tagja (2004); 2006. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Jean-Claude Bonichot

Született 1955-ben; a Metz-i Egyetemen szerez jogi diplomát, az Institut d'études politiques de Paris-n szerez diplomát; az École nationale d'administration volt hallgatója; rapporteur (1982–1985); a kormány megbízottja (1985–1987 és 1992–1999); ülnök (1999–2000); majd az Államtanács Peres Ügyek Szekciója hatodik alszekciójának elnöke (2000–2006); jogi referens a Bíróságon (1987–1991); a munkaügyi és szakképzési miniszter kabinetfőnöke, majd államminiszter, közszolgálati és közigazgatási modernizációs miniszter (1991–1992); az Államtanács Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés melletti jogi szolgálatának vezetője (2001–2006); docens a Metz-i Egyetemen (1988–2000), majd az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (2000 óta); több közigazgatási jogi, közösségi jogi és európai emberi jogi kiadvány szerzője; a „Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme” alapítója és szerkesztőbizottságának elnöke, a „Bulletin juridique des collectivités locales” társalapítója és szerkesztőbizottságának tagja; az intézményi és a területrendezési, városi és településjogi kutatócsoportok tudományos tanácsának elnöke; 2006. október 7-től a Bíróság bírāja.

Thomas von Danwitz

Született 1962-ben; tanulmányok Bonnban, Genfben és Párizsban; jogi államvizsga és szakvizsga (1986 és 1992); jogi doktorátus (Bonni Egyetem, 1988); nemzetközi közigazgatási diploma (École nationale d'administration, 1990); habilitáció (Bonni Egyetem, 1996); a német közjog és az európai jog professzora (1996–2003), dékán a Bochumi Ruhr Egyetem jogi karán (2000–2001); a német közjog és az európai jog professzora (Kölni Egyetem, 2003–2006); a Közjogi és Közigazgatástudományi Intézet igazgatója (2006); vendégprofesszor a Fletcher School of Law and Diplomacy-n (2000), a François Rabelais Egyetemen (Tours, 2001–2006) és az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (2005–2006); 2006. október 7-től a Bíróság bírāja.

Verica Trstenjak

Született 1962-ben; bírói szakvizsga (1987); a Ljubljana-i Egyetemen szerez jogi doktorátust (1995); jogelméletet, államelméletet és magánjogot oktató egyetemi tanár (1996 óta); kutató; doktori tanulmányokat folytat a Zürichi Egyetemen, a Bécsi Egyetem Összehasonlító Jogi Intézetében, a hamburgi nemzetközi magánjogi Max Planck Intézetben, az Amszterdami Szabadegyetemen; a Bécsi és a németországi Freiburgi Egyetem, valamint a hamburgi Bucerius Law School vendégprofesszora; a Tudományos és Technológiai Minisztérium jogi szolgálatának vezetője (1994–1996), majd államtitkára (1996–2000); a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter (2000); 2003 óta az európai polgári törvénykönyv munkacsoport (Study Group on European Civil Code) tagja; a Humboldt kutatási projekt (Humboldt Stiftung) felelőse; az európai joggal és a magánjoggal kapcsolatos több mint száz jogi cikk és számos könyv szerzője; a Szlovén Jogászok Egyesülete által odaítélt, a „2003-as év jogásza” díj nyertese; több jogi folyóirat kiadótanácsának tagja; a Szlovén Jogászok Egyesületének főtárgya, számos jogászegyesület, többek között a Gesellschaft für Rechtsvergleichung tagja; 2004. július 7-től 2006. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírójá; 2006. október 7-től a Bíróság bírójá.

Roger Grass

Született 1948-ban; a párizsi Institut d'études politiques-ben végez, posztgraduális diplomát szerez közjogból; az államügyész helyettese a Versailles-i Elsőfokú Bíróságon; vezető tisztviselő a Bíróságon; a Párizsi Fellebbviteli Bíróság melletti főügyészség főtárgya; az igazságügy-miniszter (garde des Sceaux) kabinetjének munkatársa; a Bíróság elnökének jogi referense; 1994. február 10-től a Bíróság hivatalvezetője.

2. A Bíróság összetételének változásai 2006-ban

2006. január 10-i ünnepélyes ülés

Az Európai Községek tagállamai kormányainak képviselői 2005. július 20-i és 2005. október 14-i határozatukkal Lars Bay Larsent és Eleanor V. E. Sharpstont 2009. október 6-ig bírónak, illetve főtanácsnökká nevezték ki az Európai Községek Bíróságára.

Lars Bay Larsen Claus Christian Gullmann utóda, aki 1991. október 7-től 1994. október 6-ig főtanácsnok és 1994. október 7-től bírónak volt a Bíróságon. Eleanor V. E. Sharpston Francis Geoffrey Jacobs utóda, aki 1988. október 7-től volt főtanácsnok a Bíróságon.

2006. május 3-i ünnepélyes ülés

Az Európai Községek tagállamai kormányainak képviselői 2006. április 6-i határozatukkal Antonio Tizzanót és Paolo Mengozzit 2006. október 6-ig bírónak, illetve főtanácsnökká nevezték ki az Európai Községek Bíróságára.

Antonio Tizzano, aki 2000. október 7-től főtanácsnok a Bíróságon, Antonio Mario La Pergola utóda. Paolo Mengozzi, aki 1998. március 4-től bírónak az Elsőfokú Bíróságon, Antonio Tizzano főtanácsnok helyébe lépett a Bíróságon.

2006. október 6-i ünnepélyes ülés

Az Európai Községek tagállamai kormányainak képviselői 2006. április 6-i és 2006. szeptember 20-i határozatukkal a 2006. október 7-től 2012. október 6-ig terjedő időszakra megújították Peter Jann, Christiaan Timmermans, Konrad Schiemann, Jiří Malenovský, Antonio Tizzano, José Narciso da Cunha Rodrigues, Pranas Kūris, George Arestis, Anthony Borg Barthet és Egils Levits bírák, valamint Paolo Mengozzi főtanácsnok megbízatását.

Ugyanezen határozatokkal bírónak nevezték ki Pernilla Lindh-et, aki Stig von Bahr helyébe lépett, Jean-Claude Bonichot-t, aki Jean-Pierre Puissochet helyébe lépett, és Thomas von Danwitzot, aki Ninon Colneric helyébe lépett, valamint főtanácsnökká Yves Bot-t, aki Philippe Léger helyébe lépett. A főtanácsnokokra vonatkozó, a tagállamok betűrend szerinti sorrendjét követő rotációs rendszer alkalmazásával nevezték ki Verica Trstenjakot, aki Leendert A. Geelhoed helyébe lépett, valamint Ján Mazákot, aki Christine Stix-Hackl helyébe lépett.

3. Protokolláris sorrend

2006. január 1-jétől január 10-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
 P. JANN, az I. tanács elnöke
 C. W. A. TIMMERMANS, a II. tanács elnöke
 A. ROSAS, a III. tanács elnöke
 C. STIX-HACKL, első főtanácsnok
 K. SCHIEMANN, a IV. tanács elnöke
 J. MAKARCZYK, az V. tanács elnöke
 J. MALENOVSKÝ, a VI. tanács elnöke
 F. G. JACOBS, főtanácsnok
 C. GULMANN, bíró
 A. LA PERGOLA, bíró
 J.-P. PUISOCHET, bíró
 P. LÉGER, főtanácsnok
 D. RUIZ-JARABO COLOMER, főtanácsnok
 R. SCHINTGEN, bíró
 N. COLNERIC, bíró
 S. von BAHN, bíró
 A. TIZZANO, főtanácsnok
 J. N. CUNHA RODRIGUES, bíró
 L. A. GEELHOED, főtanácsnok
 R. SILVA de LAPUERTA, bíró
 K. LENAERTS, bíró
 J. KOKOTT, főtanácsnok
 M. POIARES MADURO, főtanácsnok
 P. KÜRIS, bíró
 JUHÁSZ E., bíró
 G. ARESTIS, bíró
 A. BORG BARTHET, bíró
 M. ILEŠIČ, bíró
 J. KLUČKA, bíró
 U. LÖHMUS, bíró
 E. LEVITS, bíró
 A. Ó CAOIMH, bíró

R. GRASS, hivatalvezető

2006. január 11-től május 3-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
 P. JANN, az I. tanács elnöke
 C. W. A. TIMMERMANS, a II. tanács elnöke
 A. ROSAS, a III. tanács elnöke
 C. STIX-HACKL, első főtanácsnok
 K. SCHIEMANN, a IV. tanács elnöke
 J. MAKARCZYK, az V. tanács elnöke
 J. MALENOVSKÝ, a VI. tanács elnöke
 A. LA PERGOLA, bíró
 J.-P. PUISOCHET, bíró
 P. LÉGER, főtanácsnok
 D. RUIZ-JARABO COLOMER, főtanácsnok
 R. SCHINTGEN, bíró
 N. COLNERIC, bíró
 S. von BAHN, bíró
 A. TIZZANO, főtanácsnok
 J. N. CUNHA RODRIGUES, bíró
 L. A. GEELHOED, főtanácsnok
 R. SILVA de LAPUERTA, bíró
 K. LENAERTS, bíró
 J. KOKOTT, főtanácsnok
 M. POIARES MADURO, főtanácsnok
 P. KÜRIS, bíró
 JUHÁSZ E., bíró
 G. ARESTIS, bíró
 A. BORG BARTHET, bíró
 M. ILEŠIČ, bíró
 J. KLUČKA, bíró
 U. LÖHMUS, bíró
 E. LEVITS, bíró
 A. Ó CAOIMH, bíró
 L. BAY LARSEN, bíró
 E. SHARPSTON, főtanácsnok

R. GRASS, hivatalvezető

2006. május 4-től október 6-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
P. JANN, az I. tanács elnöke
C. W. A. TIMMERMANS, a II. tanács elnöke
A. ROSAS, a III. tanács elnöke
C. STIX-HACKL, első főtanácsnok
K. SCHIEMANN, a IV. tanács elnöke
J. MAKARCZYK, az V. tanács elnöke
J. MALENOVSKÝ, a VI. tanács elnöke
J.-P. PUISOCHET, bíró
P. LÉGER, főtanácsnok
D. RUIZ-JARABO COLOMER, főtanácsnok
R. SCHINTGEN, bíró
N. COLNERIC, bíró
S. von BAHR, bíró
A. TIZZANO, bíró
J. N. CUNHA RODRIGUES, bíró
L. A. GEELHOED, főtanácsnok
R. SILVA de LAPUERTA, bíró
K. LENAERTS, bíró
J. KOKOTT, főtanácsnok
M. POIARES MADURO, főtanácsnok
P. KÜRIS, bíró
JUHÁSZ E., bíró
G. ARESTIS, bíró
A. BORG BARTHET, bíró
M. ILEŠIČ, bíró
J. KLUČKA, bíró
U. LÖHMUS, bíró
E. LEVITS, bíró
A. Ó CAOIMH, bíró
L. BAY LARSEN, bíró
E. SHARPSTON, főtanácsnok
P. MENGGOZZI, főtanácsnok

R. GRASS, hivatalvezető

2006. október 12-től december 31-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
P. JANN, az I. tanács elnöke
C. W. A. TIMMERMANS, a II. tanács elnöke
A. ROSAS, a III. tanács elnöke
K. LENAERTS, a IV. tanács elnöke
R. SCHINTGEN, az V. tanács elnöke
J. KOKOTT, első főtanácsnok
P. KÜRIS, a VI. tanács elnöke
JUHÁSZ E., a VIII. tanács elnöke
J. KLUČKA, a VII. tanács elnöke
D. RUIZ-JARABO COLOMER, főtanácsnok
A. TIZZANO, bíró
J. N. CUNHA RODRIGUES, bíró
R. SILVA de LAPUERTA, bíró
M. POIARES MADURO, főtanácsnok
K. SCHIEMANN, bíró
J. MAKARCZYK, bíró
G. ARESTIS, bíró
A. BORG BARTHET, bíró
M. ILEŠIČ, bíró
J. MALENOVSKÝ, bíró
U. LÖHMUS, bíró
E. LEVITS, bíró
A. Ó CAOIMH, bíró
L. BAY LARSEN, bíró
E. SHARPSTON, főtanácsnok
P. MENGGOZZI, főtanácsnok
P. LINDH, bíró
Y. BOT, főtanácsnok
J. MAZÁK, főtanácsnok
J.-C. BONICHOT, bíró
T. von DANWITZ, bíró
V. TRSTENJAK, főtanácsnok

R. GRASS, hivatalvezető

4. A Bíróság korábbi tagjai

Massimo Pilotti bíró (1952–1958), elnök (1952–1958)
Petrus Josephus Servatius Serrarens bíró (1952–1958)
Otto Riese bíró (1952–1963)
Louis Delvaux bíró (1952–1967)
Jacques Rueff bíró (1952–1959 és 1960–1962)
Charles Léon Hammes bíró (1952–1967), elnök (1964–1967)
Adrianus Van Kleffens bíró (1952–1958)
Maurice Lagrange főtanácsnok (1952–1964)
Karl Roemer főtanácsnok (1953–1973)
Rino Rossi bíró (1958–1964)
Andreas Matthias Donner bíró (1958–1979), elnök (1958–1964)
Nicola Catalano bíró (1958–1962)
Alberto Trabucchi bíró (1962–1972), majd főtanácsnok (1973–1976)
Robert Lecourt bíró (1962–1976), elnök (1967–1976)
Walter Strauss bíró (1963–1970)
Riccardo Monaco bíró (1964–1976)
Joseph Gand főtanácsnok (1964–1970)
Josse J. Mertens de Wilmars bíró (1967–1984), elnök (1980–1984)
Pierre Pescatore bíró (1967–1985)
Hans Kutscher bíró (1970–1980), elnök (1976–1980)
Alain Louis Dutheillet de Lamothe főtanácsnok (1970–1972)
Henri Mayras főtanácsnok (1972–1981)
Cearbhall O'Dalaigh bíró (1973–1974)
Max Sørensen bíró (1973–1979)
Alexander J. Mackenzie Stuart bíró (1973–1988), elnök (1984–1988)
Jean-Pierre Warner főtanácsnok (1973–1981)
Gerhard Reischl főtanácsnok (1973–1981)
Aindrias O'Keeffe bíró (1975–1985)
Francesco Capotorti bíró (1976), majd főtanácsnok (1976–1982)
Giacinto Bosco bíró (1976–1988)
Adolphe Touffait bíró (1976–1982)
Thymen Koopmans bíró (1979–1990)
Ole Due bíró (1979–1994), elnök (1988–1994)
Ulrich Everling bíró (1980–1988)
Alexandros Chloros bíró (1981–1982)
Sir Gordon Slynn főtanácsnok (1981–1988), majd bíró (1988–1992)
Simone Rozès főtanácsnok (1981–1984)
Pieter VerLoren van Themaat főtanácsnok (1981–1986)
Fernand Grévisse bíró (1981–1982 és 1988–1994)
Kai Bahlmann bíró (1982–1988)
G. Federico Mancini főtanácsnok (1982–1988), majd bíró (1988–1999)
Yves Galmot bíró (1982–1988)
Constantinos Kakouris bíró (1983–1997)
Carl Otto Lenz főtanácsnok (1984–1997)

Marco Darmon főtanácsnok (1984–1994)
René Joliet bíró (1984–1995)
Thomas Francis O’Higgins bíró (1985–1991)
Fernand Schockweiler bíró (1985–1996)
Jean Mischo főtanácsnok (1986–1991 és 1997–2003)
José Carlos De Carvalho Moithinho de Almeida bíró (1986–2000)
José Luis da Cruz Vilaça főtanácsnok (1986–1988)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias bíró (1986–2003), elnök (1994–2003)
Manuel Díez de Velasco bíró (1988–1994)
Manfred Zuleeg bíró (1988–1994)
Walter Van Gerven főtanácsnok (1988–1994)
Giuseppe Tesauró főtanácsnok (1988–1998)
Paul Joan George Kapteyn bíró (1990–2000)
John L. Murray bíró (1991–1999)
David Alexander Ogilvy Edward bíró (1992–2004)
Georges Cosmas főtanácsnok (1994–2000)
Günter Hirsch bíró (1994–2000)
Michael Bendik Elmer főtanácsnok (1994–1997)
Hans Ragnemalm bíró (1995–2000)
Leif Sevón bíró (1995–2002)
Nial Fennelly főtanácsnok (1995–2000)
Melchior Wathelet bíró (1995–2003)
Krateros Ioannou bíró (1997–1999)
Siegbert Alber főtanácsnok (1997–2003)
Antonio Saggio főtanácsnok (1998–2000)
Fidelma O’Kelly Macken bíró (1999–2004)

— Elnökök

Massimo Pilotti (1952–1958)
Andreas Matthias Donner (1958–1964)
Charles Léon Hammes (1964–1967)
Robert Lecourt (1967–1976)
Hans Kutscher (1976–1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980–1984)
Alexander John Mackenzie Stuart (1984–1988)
Ole Due (1988–1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias (1994–2003)

— Hivatalvezetők

Albert Van Houtte (1953–1982)
Paul Heim (1982–1988)
Jean-Guy Giraud (1988–1994)

C – A Bíróság igazságügyi statisztikái

A Bíróság tevékenysége általában

1. Befejezett, érkezett és folyamatban maradt ügyek (2000–2006)

Befejezett ügyek

2. Az eljárások jellege (2000–2006)
3. Ítéletek, végzések, vélemények (2006)
4. Ítélező testület (2006)
5. A kereset tárgya (2006)
6. Elrendelt ideiglenes intézkedések: a határozat tartalma (2006)
7. Tagállami kötelezettségszegés megállapítása tárgyában hozott ítéletek: a határozat tartalma (2006)
8. Az eljárások időtartama (2000–2006)

Érkezett ügyek

9. Az eljárások jellege (2000–2006)
10. Közvetlen keresetek – A kereset jellege (2006)
11. A kereset tárgya (2006)
12. Tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetek (2000–2006)
13. Gyorsított eljárások (2000–2006)

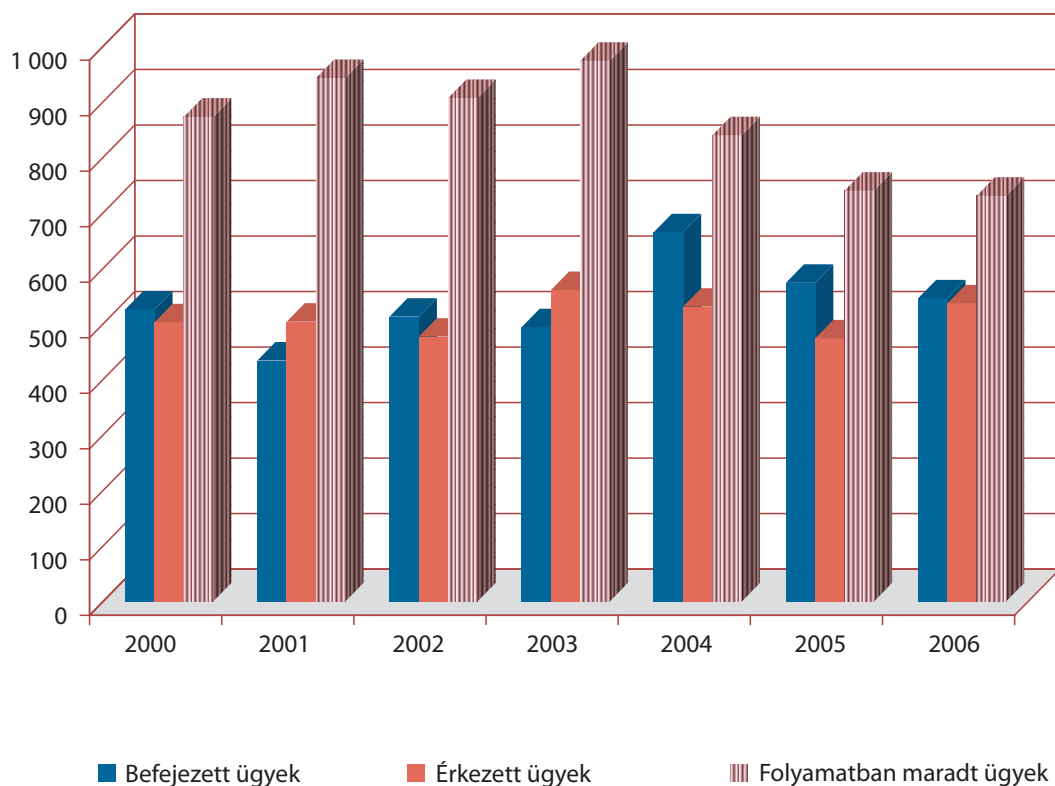
December 31-én folyamatban maradt ügyek

14. Az eljárások jellege (2000–2006)
15. Ítélező testület (2006)

Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2006)

16. Érkezett ügyek és ítéletek
17. Érkezett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (tagállamonként és évenként)
18. Érkezett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (tagállamonként és bíróságokként)
19. Érkezett tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetek

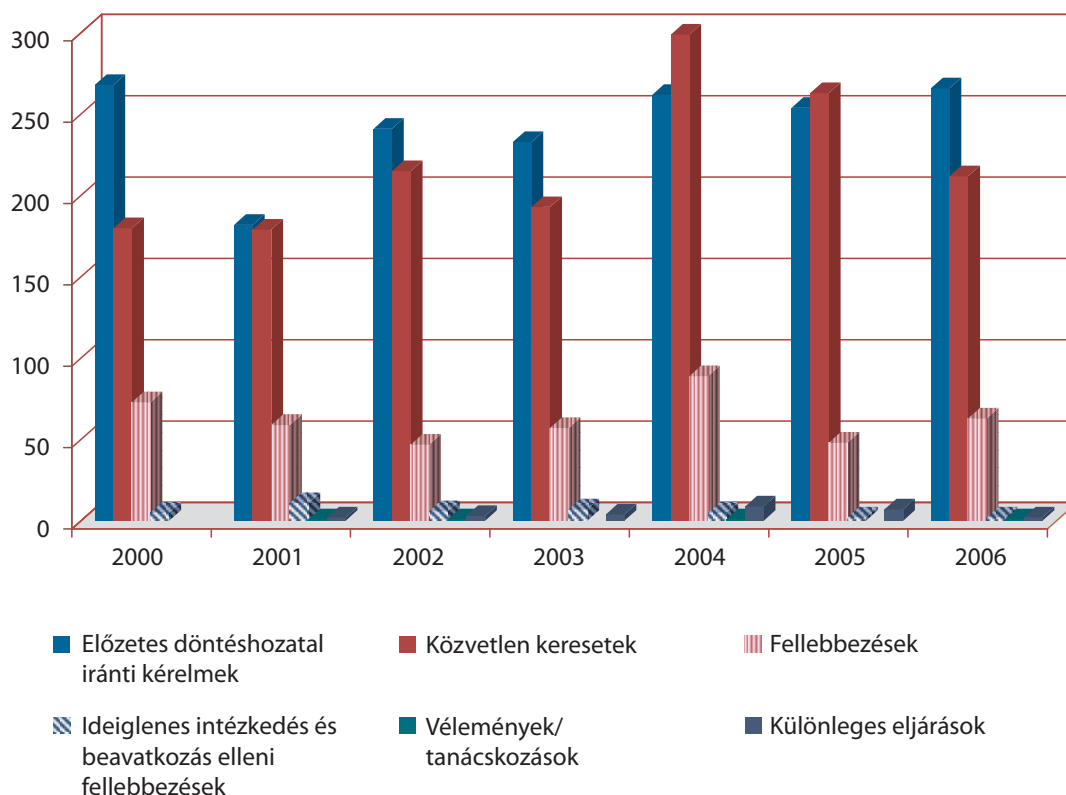
1. A Bíróság tevékenysége általában – Befejezett, érkezett és folyamatban maradt ügyek (2000–2006)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Befejezett ügyek	526	434	513	494	665	574	546
Érkezett ügyek	503	504	477	561	531	474	537
Folyamatban maradt ügyek	873	943	907	974	840	740	731

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

2. Befejezett ügyek – Az eljárások jellege (2000–2006)^{1 2}

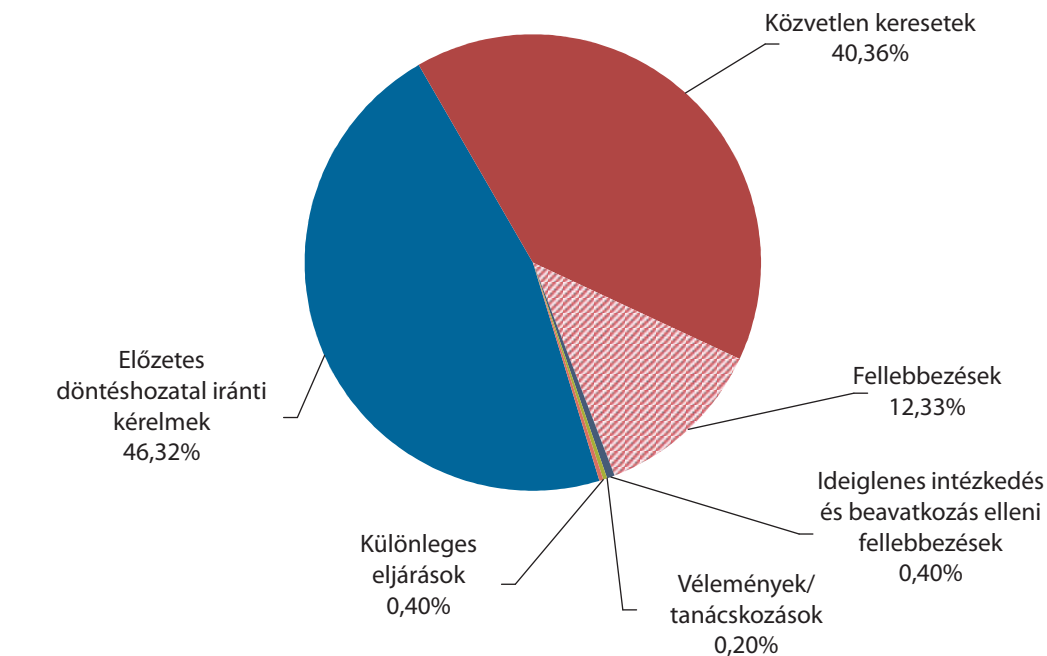

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	268	182	241	233	262	254	266
Közvetlen keresetek	180	179	215	193	299	263	212
Fellebbezések	73	59	47	57	89	48	63
Ideiglenes intézkedés és beavatkozás elleni fellebbezések	5	11	6	7	5	2	2
Vélemények/tanácskozások		1	1		1		1
Különleges eljárások		2	3	4	9	7	2
Összesen	526	434	513	494	665	574	546

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² „Különleges eljárásnak” minősül a költségek megállapítása (eljárási szabályzat 74. cikk); a költségmentesség (eljárási szabályzat 76. cikk); az ítélet elleni ellentmondás (eljárási szabályzat 94. cikk); a harmadik személy jogorvoslata (eljárási szabályzat 97. cikk); az ítélet értelmezése (eljárási szabályzat 102. cikk); a perújítás (eljárási szabályzat 98. cikk); az ítélet kijavítása (eljárási szabályzat 66. cikk); a végrehajtás foganatosítása iránti eljárás (az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv); a mentelmi ügyek (az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv).

3. Befejezett ügyek – Ítéletek, végzések, vélemények (2006)¹

	Ítéletek	Ügydöntő végzések ²	Ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzések ³	Egyéb végzések ⁴	Vélemények	Összesen
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	192	18		23		233
Közvetlen keresetek	130			73		203
Fellebbezések	28	30		4		62
Ideiglenes intézkedés és beavatkozás elleni fellebbezések			1	1		2
Vélemények/tanácskozások					1	1
Különleges eljárások	1	1				2
Összesen	351	49	1	101	1	503

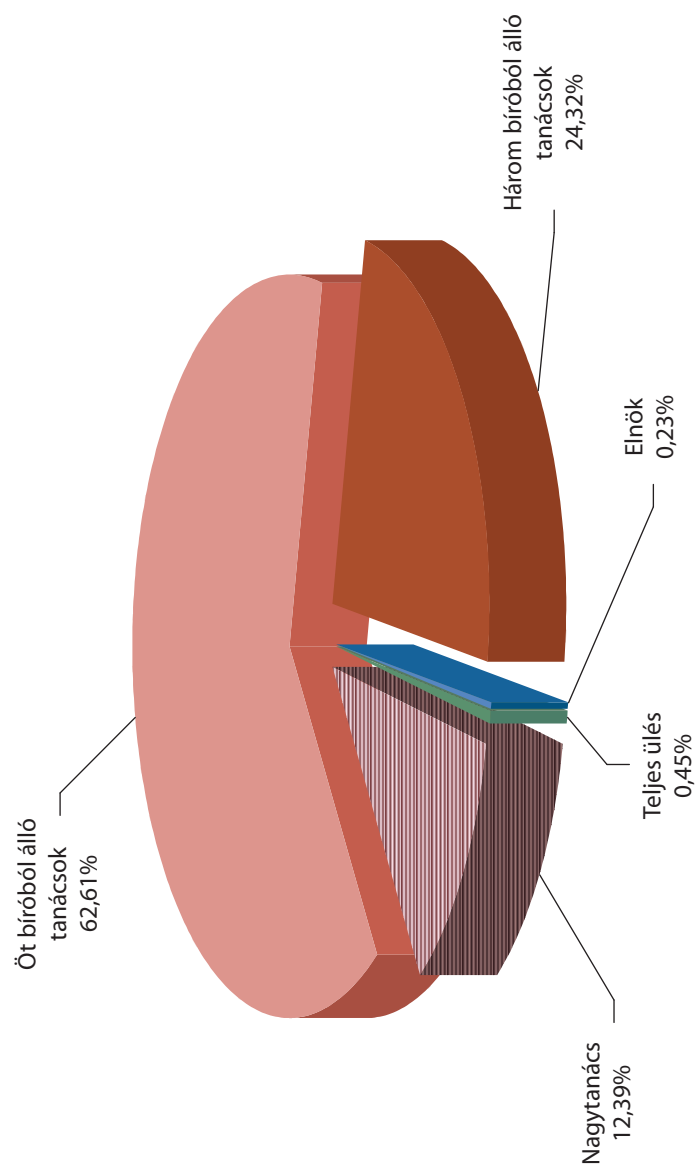
¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, figyelembe véve az összefüggés miatti egyesítéseket is (egyesített ügyek = egy ügy).

² Eljárást befejező, ügydöntő végzések (elfogadhatatlanság, nyilvánvaló elfogadhatatlanság...).

³ Az EK-Szerződés 185. vagy 186. cikke (jelenleg EK 242. és EK 243. cikk), az EK-Szerződés 187. cikke (jelenleg EK 244. cikk), továbbá az EAK- vagy ESZAK-Szerződés megfelelő rendelkezései szerint előterjesztett kérelmek alapján, illetve az ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás elleni fellebbezés alapján indult eljárásban hozott végzések.

⁴ Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy az Elsőfokú Bírósághoz történő visszautalással befejező végzések.

4. Befejezett ügyek – Ítélező testület (2000–2006)¹

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Ítéletek/vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/vélemények	Végzések ²	Összesen
Teljes ülés	31	6	37	33	2	35	27	4	31	48	2	50	21		21	1		1	2		2
Nagytanács (petit plenum)	91		91	24		24	52		52	35		35	1		1						
Nagytanács													31	1	32	59		59	55		55
Öt bíróból álló tanácsok	162	3	165	155	13	168	177	10	187	200	8	208	257	18	275	245	5	250	265	13	278
Három bíróból álló tanácsok	50	40	90	59	42	101	60	27	87	51	27	78	113	61	174	103	51	154	67	41	108
Elnök		4	4		11	11		3	3		7	7		6	6		2	2		1	1
Összesen	334	53	387	271	68	339	316	44	360	334	44	378	423	86	509	408	58	466	389	55	444

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² Eljárást befejező, ügydöntő jellegűek (az eljárást törölve), a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy az Elsőfokú Bírósághoz történő visszautalással befejező végzésektől eltérő határozatok).

5. Befejezett ügyek – A kereset tárgya (2006)¹

	Ítéletek/ vélemények	Végzések ²	Összesen
Adózás	51	4	55
Állami támogatások	21	2	23
Áruk szabad mozgása	8		8
Brüsszeli egyezmény	4		4
Energia	6		6
Európai polgárság	4		4
Halászati politika	7		7
Igazságügy és belügy	1	1	2
Intézményi jog	12	3	15
Jogsabályok közelítése	17	2	19
Kereskedelempolitika	1		1
Kiváltságok és mentességek	1		1
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	39	1	40
Közös vámtarifa	7		7
Közösségek saját forrásai	6		6
Közösségi jogi elvek		1	1
Külkapcsolatok	9	2	11
Letelepedés szabadsága	18	3	21
Mezőgazdaság	28	2	30
Migráns munkavállalók szociális biztonsága	6	1	7
Regionális politika	2		2
Szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége	9		9
Szállítások	8	1	9
Szellemi tulajdon	14	5	19
Személyek szabad mozgása	18	2	20
Szociálpolitika	25	4	29
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	14	3	17
Tőke szabad mozgása	4		4
Vállalkozások joga	5	5	10
Vámunió	8	1	9
Versenyjog	26	4	30
EK-Szerződés	379	47	426
EU-Szerződés	3		3
ESZAK-Szerződés			
EAK-Szerződés	3	1	4
Eljárás	1	1	2
Tisztviselők személyzeti szabályzata	3	6	9
Egyéb	4	7	11
MINDÖSSZESEN	389	55	444

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

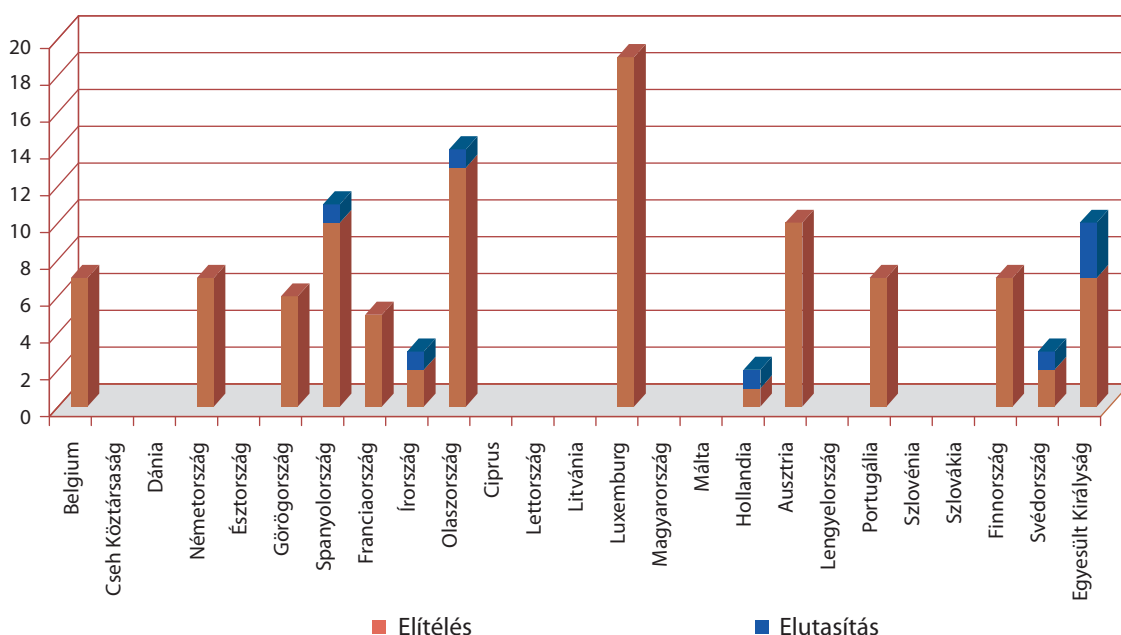
² Eljárást befejező ügydöntő jellegűek (az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy az Elsőfokú Bírósághoz történő visszautalással befejező végzésektől eltérő határozatok).

6. **Befejezett ügyek – Elrendelt ideiglenes intézkedések: a határozat tartalma (2006)**¹

	Ideiglenes intézkedések száma	Ideiglenes intézkedések és beavatkozás elleni fellebbezések száma	A határozat tartalma	
			Elutasítás/a megtámadott határozat helyben hagyása	Egyezség/a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése
Versenyjog		2	2	
Összesen EK-Szerződés		2	2	
EAK-Szerződés				
Egyéb				
MINDÖSSZESEN		2	2	

¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, figyelembe véve az összefüggés miatti egyesítéseket is (egyesített ügyek = egy ügy).

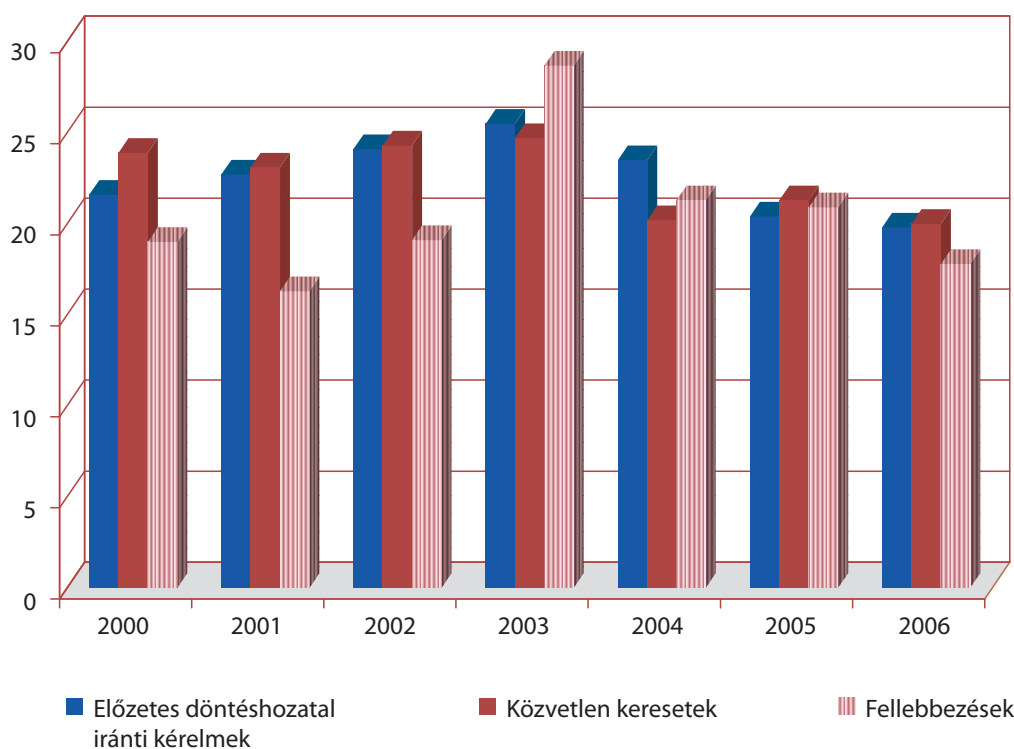
7. Befejezett ügyek – Tagállami kötelezettségszegés megállapítása tárgyában hozott ítéletek: a határozat tartalma (2006)¹

¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, figyelembe véve az összefüggés miatti egyesítéseket is (egyesített ügyek = egy ügy).

8. Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama (2000–2006)¹

(eljárást befejező ítéletek és ügydöntő végzések)²

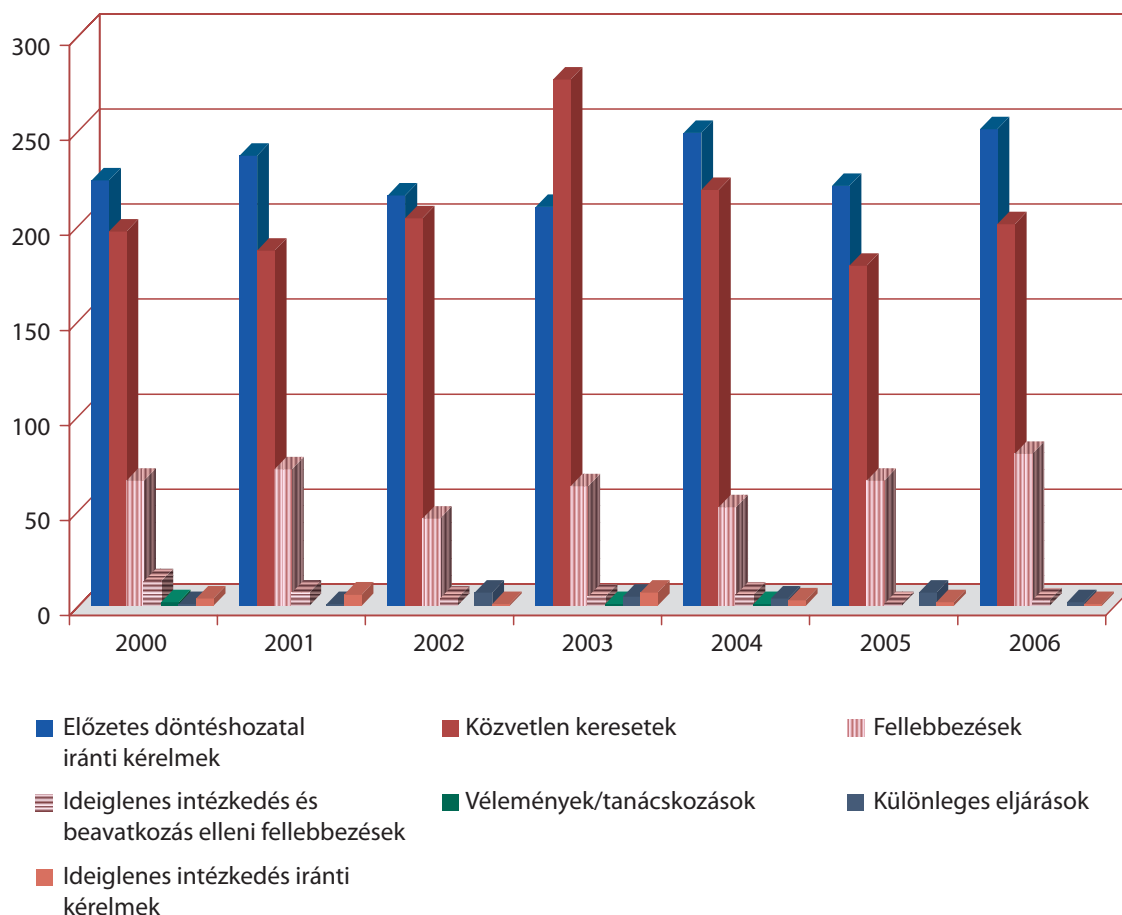
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	21,6	22,7	24,1	25,5	23,5	20,4	19,8
Közvetlen keresetek	23,9	23,1	24,3	24,7	20,2	21,3	20
Fellebbezések	19	16,3	19,1	28,7	21,3	20,9	17,8

¹ Az eljárások időtartamára vonatkozó számításnál nem vették figyelembe azokat az ügyeket, amelyek során közbenső ítéletet hoztak, vagy bizonyításfelvétel volt; a véleményeket és a tanácskozásokat; a különleges eljárásokat (a költségek megállapítása, költségmentesség, ítélet elleni ellentmondás, harmadik személy jogorvoslata, ítélet értelmezése, perújítás, ítélet kijavítása, végrehajtás foganatosítása iránti eljárás, mentelmi ügyek); a törlési, a kereset okafigyottá válásának megállapításával az eljárást befejező vagy az Elsőfokú Bírósághoz visszautaló végzésekkel befejeződő ügyeket; az ideiglenes intézkedés iránti eljárásokat, valamint az ideiglenes intézkedés és beavatkozás elleni fellebbezéseket.

Az időtartamot hónapokban és hónaptizedekben fejezik ki.

² Az eljárást törléssel, a kereset okafigyottá válásának megállapításával vagy az Elsőfokú Bírósághoz történő visszautalással befejező végzésektől eltérő határozatokról van szó.

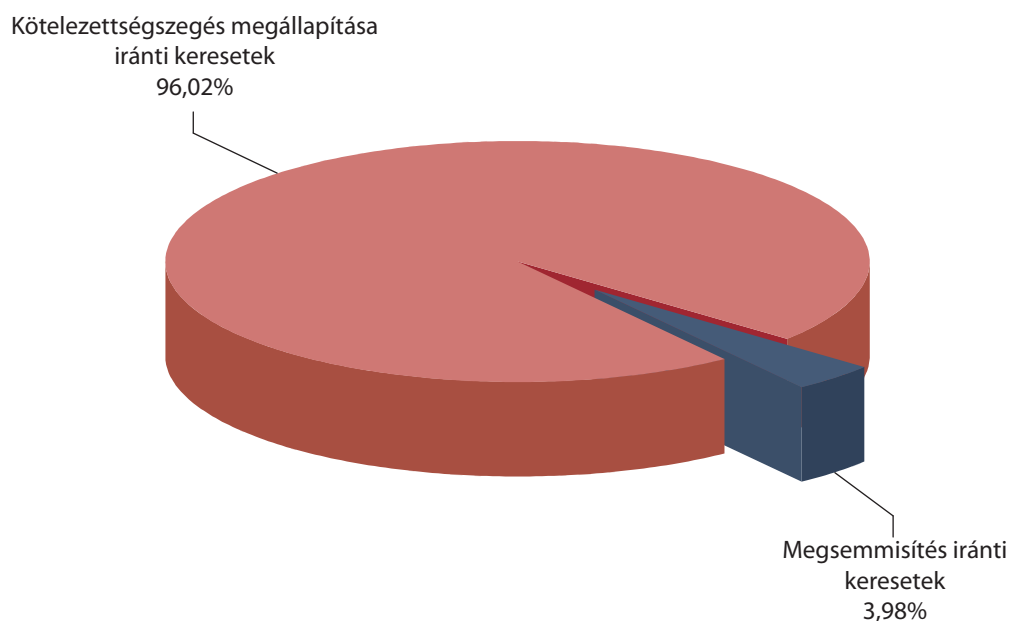
9. Befejezett ügyek – Az eljárások jellege (2000–2006)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	224	237	216	210	249	221	251
Közvetlen keresetek	197	187	204	277	219	179	201
Fellebbezések	66	72	46	63	52	66	80
Ideiglenes intézkedés és beavatkozás elleni fellebbezések	13	7	4	5	6	1	3
Vélemények/tanácskozások	2			1	1		
Különleges eljárások	1	1	7	5	4	7	2
Összesen	503	504	477	561	531	474	537
Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	4	6	1	7	3	2	1

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

10. Érkezett ügyek – Közvetlen keresetek – A kereset jellege (2006)¹

Megsemmisítés iránti keresetek	8
Intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetek	
Kártérítési keresetek	
Kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetek	193
Választottbírói kikötés	
Egyéb	
Összesen	201

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

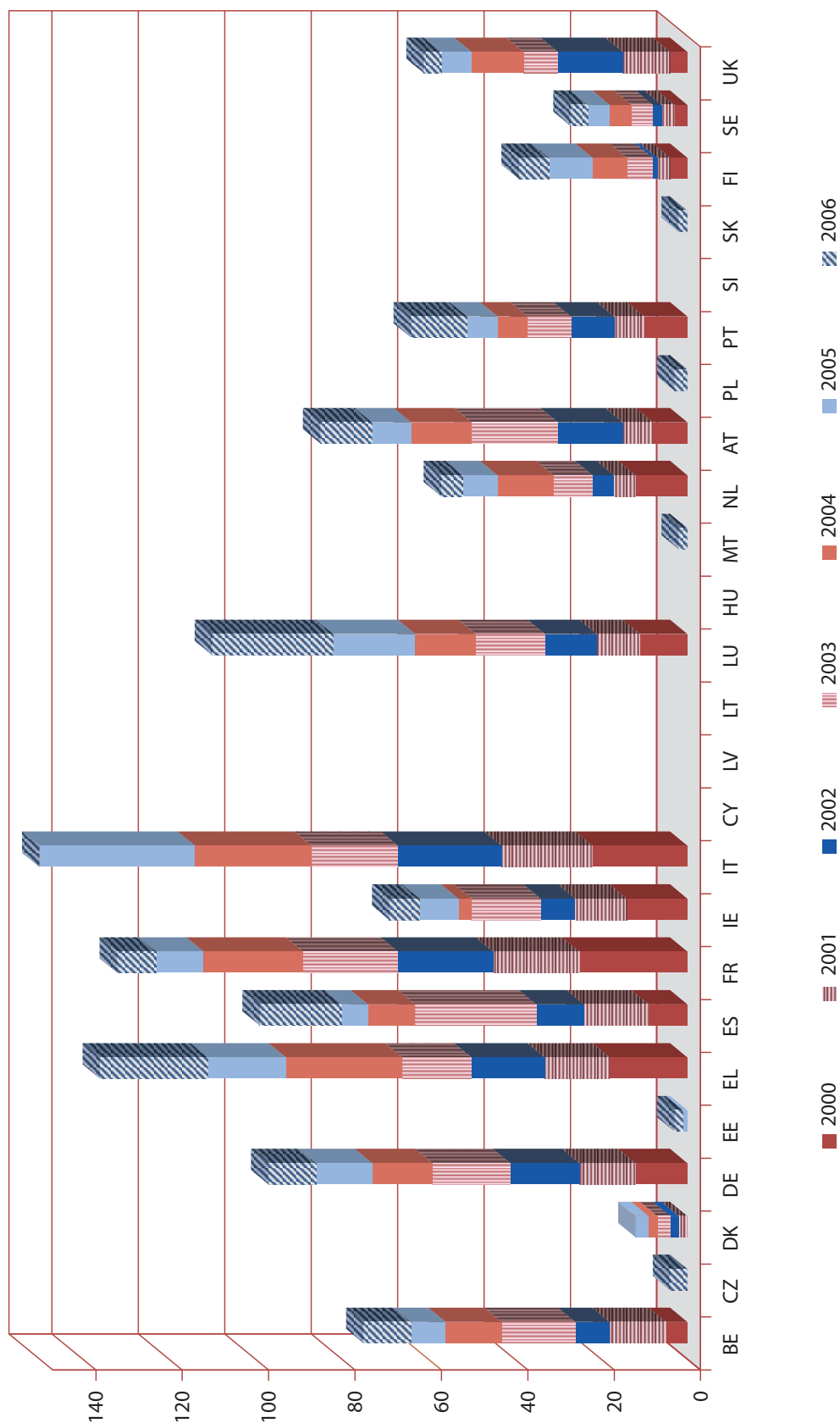
11. Érkezett ügyek¹ – A kereset tárgya (2006)²

	Közvetlen keresetek	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Fellebbezések	Ideiglenes intézkedés és beavatkozás elleni fellebbezések	Összesen	Különleges eljárások
Adózás	7	27			34	
Állami támogatások	5	9	6		20	
Áruk szabad mozgása	5	8			13	
Brüsszeli egyezmény		2			2	
Energia	2	4			6	
Európai polgárság		5			5	
Halászati politika	1		4		5	
Igazságügy és belügy	1	1			2	
Intézményi jog	7	1	2		10	
Iparpolitika	10	6			16	
Jogszabályok közelítése	10	8			18	
Kereskedelempolitika			1		1	
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	54	3	2	1	60	
Közös kül- és biztonságpolitika		1	2		3	
Közös vámtarifa		9			9	
Közösségek saját forrásai	2		2		4	
Közösségi jogi elvek		5			5	
Külkapcsolatok	2	5	4		11	
Letelepedés szabadsága	14	17			31	
Mezőgazdaság	11	43	3		57	
Migráns munkavállalók szociális biztonsága		9			9	
Regionális politika		2	4		6	
Szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége	8	5			13	
Szállítások	7	2			9	
Szellemi tulajdon		4	19		23	
Személyek szabad mozgása	5	8	1		14	
Szociálpolitika	21	17			38	
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	12	10			22	
Tőke szabad mozgása	2	5			7	
Vállalkozások joga	13	12	1		26	
Vámunió		7			7	
Versenyjog	1	14	15	2	32	
EK-Szerződés	200	249	66	3	518	
EU-Szerződés						
ESZAK-Szerződés		1			1	
EAK-Szerződés	1		1		2	
Eljárás						2
Tisztviselők személyzeti szabályzata		1	13		14	
Egyéb		1	13		14	2
MINDÖSSZESEN	201	251	80	3	535	2

¹ Az ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket nem vették figyelembe.

² A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

12. Érkezett ügyek – Tagállami kötelezettségesség megállapítása iránti keresetek (2000–2006)¹

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Összesen ²
2000	5			12		18	9	25	14	22				11			12	8		10			4	3	4	157
2001	13		2	13		15	15	20	12	21				10			5	7		7			3	3	11	157
2002	8		2	16		17	11	22	8	24				12			5	15		10			1	2	15	168
2003	17		3	18		16	28	22	16	20				16			9	20		10			6	5	8	214
2004	13		2	14		27	11	23	3	27				14			13	14		7			8	5	12	193
2005	8		3	13	1	18	6	11	9	36				19			8	9		7			10	5	7	170
2006	11	4		11	2	25	19	9	7	25				28		2	5	12	3	13		2	7	4	4	193

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

Az EK-Szerződés 93., 169., 170., 171. és 225. cikke (jelenleg EK 88., EK 226., EK 227., EK 228. és EK 298. cikk), EAK 141., EAK 142. és EAK 143. cikk, valamint ESZAK 88. cikk.

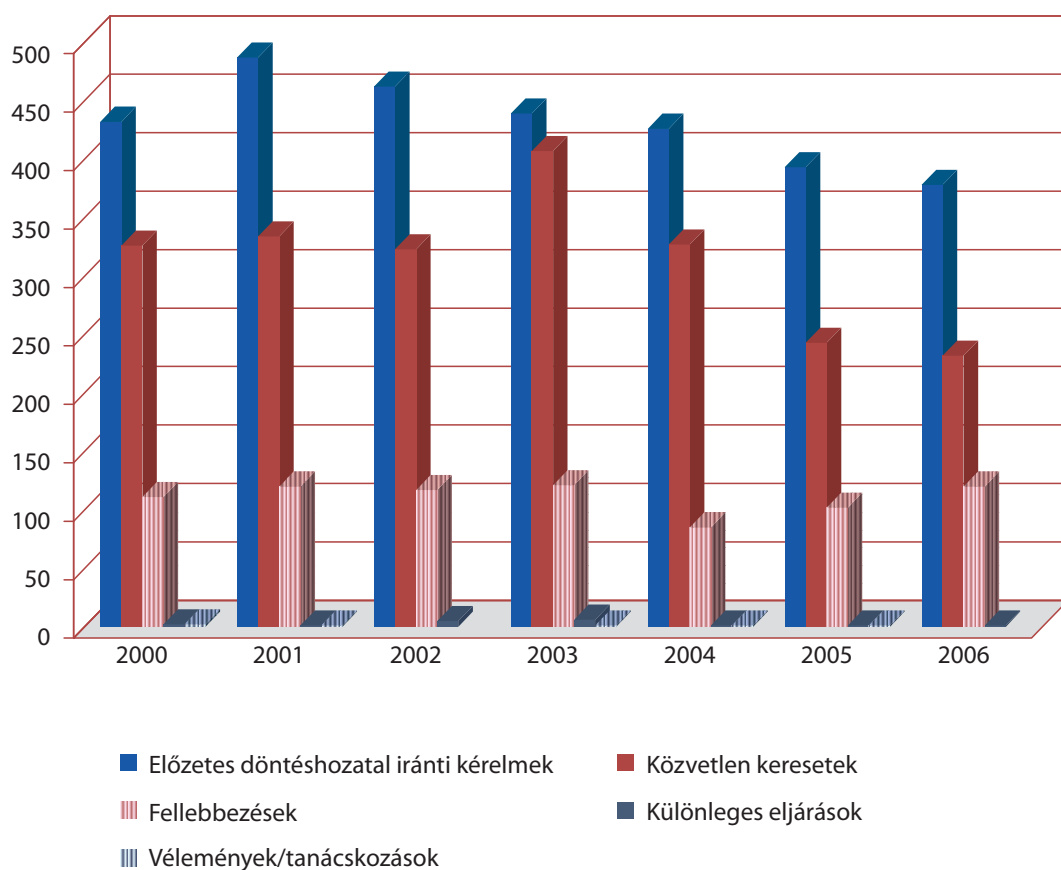
² Ebből egy keresetet az EK-Szerződés 170. cikke (jelenleg EK 227. cikk) alapján terjesztettek elő.

13. Érkezett ügyek – Gyorsított eljárások (2000–2006)¹

	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		Összesen
	Elfogadott	Eljárás lefolytatása nélkül	Elfogadott	Eljárás lefolytatása nélkül	Elfogadott	Eljárás lefolytatása nélkül	Elfogadott	Eljárás lefolytatása nélkül	Elfogadott	Eljárás lefolytatása nélkül	Elfogadott	Eljárás lefolytatása nélkül	Elfogadott	Eljárás lefolytatása nélkül	
Közvetlen keresetek						1		3	1	2					7
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek		1	1	5		1		3		10		5		5	31
Fellebbezések				2			1	1							4
Vélemények										1					1
Összesen		1	1	7		2	1	7	1	13		5		5	43

¹ Az ügyek Bíróság előtti gyorsított eljárásban való elbírálása a 2000. július 1-jén hatályba lépett eljárási szabályzat 62a., 104a. és 118. cikke alapján lehetséges.

14. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Az eljárások jellege (2000–2006)¹

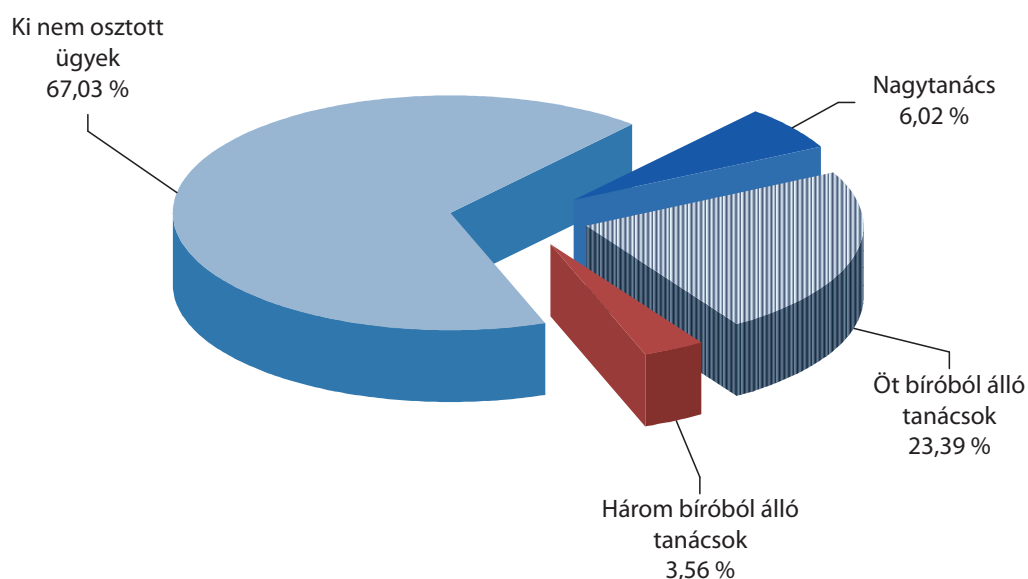

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	432	487	462	439	426	393	378
Közvetlen keresetek	326	334	323	407	327	243	232
Fellebbezések	111	120	117	121	85	102	120
Különleges eljárások	2	1	5	6	1	1	1
Vélemények/tanácskozások	2	1		1	1	1	
Összesen	873	943	907	974	840	740	731

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

15. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testület (2006)¹

Megoszlás 2006-ban

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ki nem osztott ügyek	634	602	546	690	547	437	490
Teljes ülés	34	31	47	21	2	2	
Nagytanács (petit plenum)	26	66	36	1			
Nagytanács				24	56	60	44
Öt bíróból álló tanácsok	129	199	234	195	177	212	171
Három bíróból álló tanácsok	42	42	42	42	57	29	26
Elnök	8	3	2	1	1		
Összesen	873	943	907	974	840	740	731

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

16. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2006) – Érkezett ügyek és ítéletek

Évek	Érkezett ügyek ¹						Ítéletek ²
	Közvetlen keresetek ³	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Fellebbezések	Ideiglenes intézkedés és beavatkozás elleni fellebbezések	Összesen	Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	
1953	4				4		
1954	10				10		2
1955	9				9	2	4
1956	11				11	2	6
1957	19				19	2	4
1958	43				43		10
1959	47				47	5	13
1960	23				23	2	18
1961	25	1			26	1	11
1962	30	5			35	2	20
1963	99	6			105	7	17
1964	49	6			55	4	31
1965	55	7			62	4	52
1966	30	1			31	2	24
1967	14	23			37		24
1968	24	9			33	1	27
1969	60	17			77	2	30
1970	47	32			79		64
1971	59	37			96	1	60
1972	42	40			82	2	61
1973	131	61			192	6	80
1974	63	39			102	8	63
1975	62	69			131	5	78
1976	52	75			127	6	88
1977	74	84			158	6	100
1978	147	123			270	7	97
1979	1 218	106			1 324	6	138
1980	180	99			279	14	132
1981	214	108			322	17	128
1982	217	129			346	16	185
1983	199	98			297	11	151

>>>

Évek	Érkezett ügyek ¹						Ítéletek ²
	Közvetlen keresetek ³	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Fellebbezések	Ideiglenes intézkedés és beavatkozás elleni fellebbezések	Összesen	Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	
1984	183	129			312	17	165
1985	294	139			433	23	211
1986	238	91			329	23	174
1987	251	144			395	21	208
1988	193	179			372	17	238
1989	244	139			383	19	188
1990 ⁴	221	141	15	1	378	12	193
1991	142	186	13	1	342	9	204
1992	253	162	24	1	440	5	210
1993	265	204	17		486	13	203
1994	128	203	12	1	344	4	188
1995	109	251	46	2	408	3	172
1996	132	256	25	3	416	4	193
1997	169	239	30	5	443	1	242
1998	147	264	66	4	481	2	254
1999	214	255	68	4	541	4	235
2000	199	224	66	13	502	4	273
2001	187	237	72	7	503	6	244
2002	204	216	46	4	470	1	269
2003	278	210	63	5	556	7	308
2004	220	249	52	6	527	3	375
2005	179	221	66	1	467	2	362
2006	201	251	80	3	535	1	351
Összesen	7 908	5 765	761	61	14 495	342	7 178

¹ Összesítő számok, a különleges eljárások nélkül.

² Nettó számok.

³ A véleményeket beleértve.

⁴ A tisztviselők által benyújtott keresetekkel 1990 óta az Elsőfokú Bíróság foglalkozik.

**17. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2006) –
Érkezett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (tagállamonként és évenként)¹**

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Benelux ²	Összesen
1961																	1										1
1962																	5										5
1963														1			5										6
1964																	4										6
1965				4				2									1										7
1966																	1										1
1967	5			11				3						1			3										23
1968	1			4				1		1							2										9
1969	4			11				1						1													17
1970	4			21				2		2							3										32
1971	1			18				6		5				1			6										37
1972	5			20				1		4							10										40
1973	8			37				4		5				1			6										61
1974	5			15				6		5							7								1		39
1975	7		1	26				15		14				1			4								1		69
1976	11			28				8	1	12							14								1		75
1977	16		1	30				14	2	7							9								5		84
1978	7		3	46				12	1	11							38								5		123
1979	13		1	33				18	2	19				1			11								8		106
1980	14		2	24				14	3	19							17								6		99
1981	12		1	41				17		11				4			17								5		108
1982	10		1	36				39		18							21								4		129

>>>

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Benelux ²	Összesen
1983	9		4	36				15	2	7							19								6		98
1984	13		2	38				34	1	10							22								9		129
1985	13			40				45	2	11				6			14								8		139
1986	13		4	18		2	1	19	4	5				1			16								8		91
1987	15		5	32		17	1	36	2	5				3			19								9		144
1988	30		4	34			1	38		28				2			26								16		179
1989	13		2	47		2	2	28	1	10				1			18		1						14		139
1990	17		5	34		2	6	21	4	25				4			9		2						12		141
1991	19		2	54		3	5	29	2	36				2			17		3						14		186
1992	16		3	62		1	5	15		22				1			18		1						18		162
1993	22		7	57		5	7	22	1	24				1			43		3						12		204
1994	19		4	44			13	36	2	46				1			13		1						24		203
1995	14		8	51		10	10	43	3	58				2			19	2	5					6	20		251
1996	30		4	66		4	6	24		70				2			10	6	6				3	4	21		256
1997	19		7	46		2	9	10	1	50				3			24	35	2				6	7	18		239
1998	12		7	49		5	55	16	3	39				2			21	16	7				2	6	24		264
1999	13		3	49		3	4	17	2	43				4			23	56	7				4	5	22		255
2000	15		3	47		3	5	12	2	50							12	31	8				5	4	26	1	224
2001	10		5	53		4	4	15	1	40				2			14	57	4				3	4	21		237
2002	18		8	59		7	3	8		37				4			12	31	3				7	5	14		216
2003	18		3	43		4	8	9	2	45				4			28	15	1				4	4	22		210
2004	24		4	50		18	8	21	1	48				1	2		28	12	1				4	5	22		249
2005	21	1	4	51		11	10	17	2	18				2	3		36	15	1	2			4	11	12		221
2006	17	3	3	77		14	17	24	1	34			1	1	4		20	12	2	3		1	5	2	10		251
Összesen	533	4	111	1 542		117	180	717	48	896			1	60	9		666	288	3	60		1	47	63	418	1	5 765

¹ Az EK-Szerződés 177. cikke (jelenleg EK 234. cikk), az EU 35. cikk (1) bekezdése, ESZAK 41. cikk, EAK 150. cikk, 1971. évi jegyzőkönyv.

² C-265/00. sz., Campina Melkunie-ügy.

**18. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása
(1952–2006) – Érkezett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek
(tagállamonként és bíróságonként)**

			Összesen
Belgium	Cour de cassation	68	
	Cour d'arbitrage	5	
	Conseil d'État	38	
	Egyéb bíróságok	422	533
Cseh Köztársaság	Nejvyššího soudu		
	Nejvyšší správní soud		
	Ústavní soud		
	Egyéb bíróságok	4	4
Dánia	Højesteret	19	
	Egyéb bíróságok	92	111
Németország	Bundesgerichtshof	102	
	Bundesverwaltungsgericht	73	
	Bundesfinanzhof	233	
	Bundesarbeitsgericht	17	
	Bundessozialgericht	72	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Egyéb bíróságok	1 044	1 542
Észtország	Riigikohus		
	Egyéb bíróságok		
Görögország	Άρειος Πάγος	9	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	26	
	Egyéb bíróságok	82	117
Spanyolország	Tribunal Supremo	17	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Egyéb bíróságok	155	180
Franciaország	Cour de cassation	74	
	Conseil d'État	34	
	Egyéb bíróságok	609	717
Írország	Supreme Court	15	
	High Court	15	
	Egyéb bíróságok	18	48
Olaszország	Corte suprema di Cassazione	90	
	Consiglio di Stato	57	
	Egyéb bíróságok	749	896

>>>

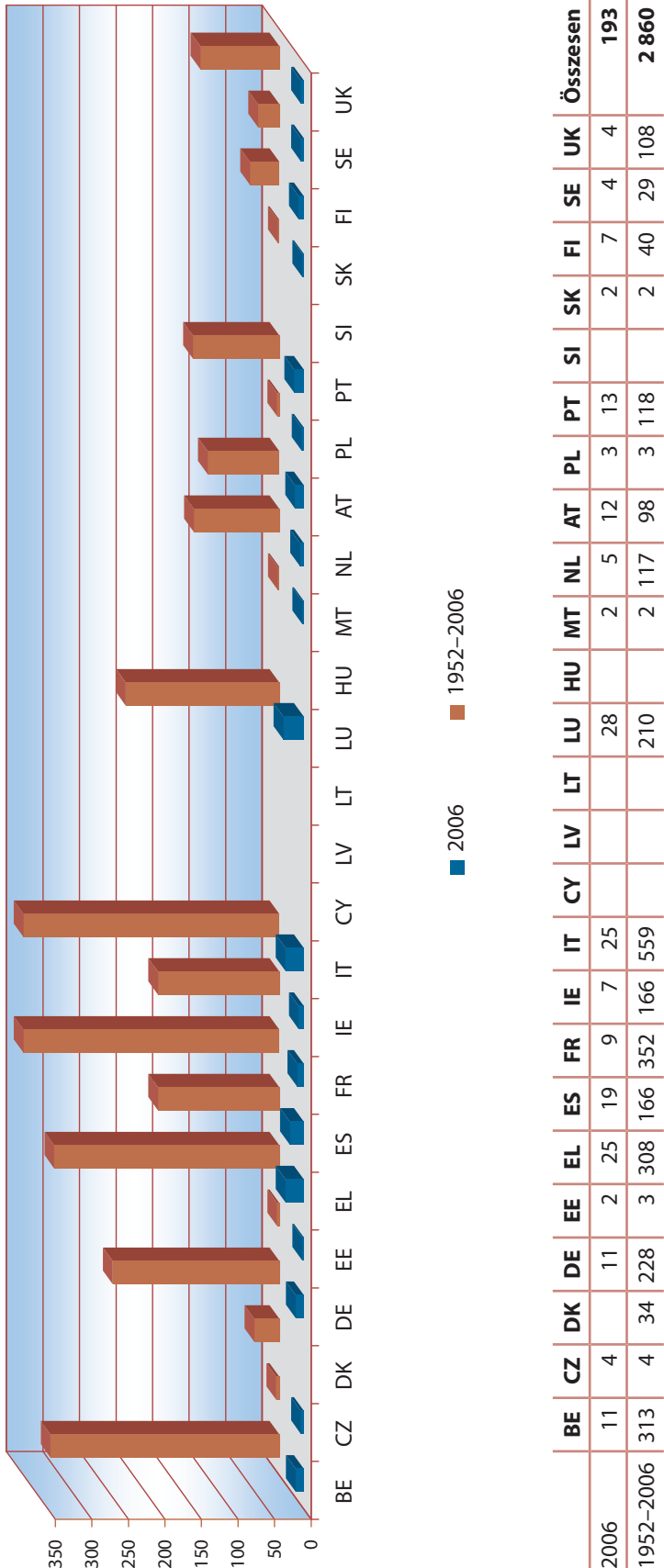
			Összesen
Ciprus	Ανώτατο Δικαστήριο		
	Egyéb bíróságok		
Lettország	Augstākā tiesa		
	Satversmes tiesa		
	Egyéb bíróságok		
Litvánia	Konstitucinis Teismas		
	Lietuvos Auksciausiasis		
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	1	
	Egyéb bíróságok		1
Luxemburg	Cour supérieure de justice	10	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	7	
	Egyéb bíróságok	30	60
Magyarország	Legfelsőbb Bíróság	1	
	Szegedi Ítéltábla	1	
	Egyéb bíróságok	7	9
Málta	Constitutional Court		
	Qorti ta' l-Appel		
	Egyéb bíróságok		
Hollandia	Raad van State	51	
	Hoge Raad der Nederlanden	147	
	Centrale Raad van Beroep	44	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	134	
	Tariefcommissie	34	
	Egyéb bíróságok	256	666
Ausztria	Verfassungsgerichtshof	4	
	Oberster Gerichtshof	59	
	Oberster Patent- und Markensenat	1	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	46	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Egyéb bíróságok	150	288

>>>

			Összesen
Lengyelország	Sąd Najwyższy		
	Naczelny Sąd Administracyjny		
	Trybunał Konstytucyjny		
	Egyéb bíróságok	3	3
Portugália	Supremo Tribunal Administrativo	1	
	Supremo Tribunal de Justiça	34	
	Egyéb bíróságok	25	60
Szlovénia	Vrhovno sodišče		
	Ustavno sodišče		
	Egyéb bíróságok		
Szlovákia	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd		
	Egyéb bíróságok	1	1
Finnország	Korkein hallinto-oikeus	18	
	Korkein oikeus	7	
	Egyéb bíróságok	22	47
Svédország	Högsta Domstolen	8	
	Marknadsdomstolen	3	
	Regeringsrätten	19	
	Egyéb bíróságok	33	63
Egyesült Királyság	House of Lords	35	
	Court of Appeal	38	
	Egyéb bíróságok	345	418
Benelux	Cour de justice/Gerechtshof ¹	1	1
Összesen			5 765

¹ C-265/00. sz., Campina Melkunie-ügy.

19. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2006) –
Érkezett tagállami kötelezettségesség megállapítása iránti keresetek¹

A Spanyolország ellen indított ügyek számába beletartozik a Belgium által az EK-Szerződés 170. cikke (jelenleg EK 227. cikk) alapján benyújtott kereset is.
A Franciaország ellen indított ügyek számába beletartozik az Írország által az EK-Szerződés 170. cikke (jelenleg EK 227. cikk) alapján benyújtott kereset is.
Az Egyesült Királyság ellen indított ügyek számába beletartozik az EK-Szerződés 170. cikke (jelenleg EK 227. cikk) alapján benyújtott három kereset is, amelyek közül egyet Franciaország, kettőt pedig Spanyolország terjesztett elő.
¹ Az EK-Szerződés 93., 169., 170., 171. és 225. cikke (jelenleg EK 88., EK 226., EK 227., EK 228. és EK 298. cikk), EAK 141., EAK 142. és EAK 143. cikk, valamint ESZAK 88. cikk.

II. fejezet

Az Európai Közösségek
Elsőfokú Bírósága

A – Az Elsőfokú Bíróság tevékenysége 2006-ban

Bo Vesterdorf elnök

2006 már a második olyan év megszakítás nélkül, amelynek során az Elsőfokú Bíróság a beérkezett ügyek számát meghaladó számú ügyet fejezett be (436 befejezett ügy szemben a 432 beérkezett üggyel). Általános jelleggel megállapítható, hogy a beérkezett ügyek száma csökken (432 szemben a 2005-ben beérkezett 469 üggyel). Ez a csökkenés azonban csak látszólagos, és azzal magyarázható, hogy a közszolgálati ügyeket 2006-ban már nem az Elsőfokú Bíróság elé terjesztik, hanem azok elbírálására ezentúl a Közzolgálati Törvényszék rendelkezik hatáskörrel.¹ A közszolgálati jogvitákat és a különleges eljárásokat nem számítva a beérkezett ügyek száma valójában jelentős (33%-os) növekedést mutat (387 ügy szemben a 2005-ben beérkezett 291 üggyel). A védjegyekkel kapcsolatosan beérkezett ügyek száma 46%-kal növekedett (2006-ban 143 szemben a 2005-ben beérkezett 98 üggyel), míg a közszolgálatról és a szellemi tulajdontól különböző tárgyú ügyek számát 26%-os növekedés jellemzi (244 szemben a korábbi 193 üggyel). A befejezett ügyek száma ugyanakkor csökkent (436 szemben a korábbi 610 üggyel), azonban ezzel kapcsolatban is meg kell jegyezni, hogy a 2005. év folyamán 117 ügyet a Közzolgálati Törvényszékhez történt áttétellel fejeztek be. Ha nem vesszük számításba ezeket az ügyeket, akkor a 2006-ban befejezett ügyek számának csökkenése ugyan még mindig fennáll, azonban kevésbé jelentős (436 szemben a korábbi 493 üggyel).

Végeredményben a folyamatban maradt ügyek száma az előző évihez képest változatlan maradt, azaz éppen csak meghaladta az ezret (1029 szemben a 2005. évben folyamatban maradt 1033 üggyel). Ebből a szempontból megállapítható, hogy 2007. január 1-jén az összes folyamatban maradt ügy közel 25%-át a szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos jogviták alkották. Annak ellenére, hogy egyrésről 82 közszolgálati ügy van még mindig folyamatban az Elsőfokú Bíróság előtt, másrésről a Közzolgálati Törvényszék ítéletei ellen előterjesztett első fellebbezések már megérkeztek az Elsőfokú Bíróságra (2006. december 31-én számuk 10 volt) az Elsőfokú Bíróság előtti peres ügyek jellege fokozatosan megváltozik, és egyre több a gazdasági tárgyú jogvita.

Az eljárások átlagos időtartama enyhén növekedett ebben az évben, mivel – a közszolgálati ügyek és a szellemi tulajdonnal kapcsolatos ügyek kivételével – annak mértéke a 2005. évi 25,6 hónapról 2006-ra 27,8 hónapra emelkedett. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy a 2006-os év során az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának a 76a. cikkében meghatározott gyorsított eljárás alkalmazását az Elsőfokú Bíróság a kért 10 ügy közül 4-ben engedélyezte.

Mindemellett, a Bíróságra bírónak kinevezett Pernilla Lindh, valamint a Bíróságra főtanácsnoknak kinevezett Paolo Mengozzi és Verica Trstenjak október 6-án távoztak az Elsőfokú Bíróságról. Ugyanezen a napon a helyükre Nils Wahlt, Enzo Moavero Milanest és Miro Preket nevezték ki.

¹ A 2006. év során a Közzolgálati Törvényszék ugyanakkor egy ügyet utalt az Elsőfokú Bíróság elé.

E jelentés keretében lehetetlenség kimerítő jelleggel számot adni az Elsőfokú Bíróság 2006. évi gazdag ítélkezési gyakorlatáról. Kizárólag az ehhez a legszembetűnőbb hozzájárulással szolgáló ítéleteket idézzük fel, amelyek kiválasztása szükségképpen részben szubjektív alapokon nyugszik.² Ezek a jogszerűséggel kapcsolatos jogviták (I), a kártérítéssel kapcsolatos jogviták (II) és végül az ideiglenes intézkedések iránti eljárások (III) területére vonatkoznak.

I. *Jogszerűséggel kapcsolatos jogviták*

A. **Az EK 230. és EK 232. cikk alapján benyújtott keresetek elfogadhatósága**

A 2006. év során az e tárgykörben elért legjelentősebb fejlődés a keresettel megtámadható jogi aktusok fogalmához és, valamivel kisebb mértékben, a keresetőségi jog fogalmához kapcsolódik.

1. **A keresettel megtámadható jogi aktusok**

A töretlen ítélkezési gyakorlat szerint az EK 230. cikk értelmében azok a jogi aktusok és határozatok minősülnek megsemmisítés iránti keresettel megtámadhatónak, amelyek olyan kötelező joghatásokat váltanak ki, amelyek a felperes érdekeit érinthetik, jelentősen megváltoztatva annak jogi helyzetét³. A 2006. év során nem kevesebb mint hét ügy is jelezte e kérdés időszerűségét.

Elsőként három ítélet tisztázta az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által elfogadott aktusok elleni megsemmisítés iránti keresetek határait⁴. Az Elsőfokú Bíróság először a **Camós Grau kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy az OLAF felperest is érintő vizsgálati jelentése nem változtatta meg jelentősen annak jogi helyzetét, mivel a jelentés nem tartalmaz semmilyen kötelezettséget, még eljárásjogit sem, a címzett hatóságok vonatkozásában. Másodszor, az Elsőfokú Bíróság ugyanezen megközelítés alapján a **Tillack kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében kifejtette, hogy az OLAF-nak a nemzeti igazságügyi hatóságok részére történő információtovábbítása szintén nem támadható meg megsemmisítés iránti keresettel. Az információk OLAF általi továbbítása

² Például nem teszünk említést a dömpingellenes vámról, amely területen ugyanakkor figyelemre méltó fejlődés következett be, nevezetesen az Elsőfokú Bíróság T-274/02. sz., Ritek és Prodisc Technology kontra Tanács ügyben 2006. október 24-én hozott ítéletében (az EBHT-ban még nem tették közzé), valamint a közszolgálati jogról.

³ A Bíróság 60/81. sz., IBM kontra Bizottság ügyben 1981. november 11-én hozott ítéletének (EBHT 1981., 2639. o.) 9. pontja és a 346/87. sz., Bossi kontra Bizottság ügyben 1989. február 14-én hozott ítéletének (EBHT 1989., 303. o.) 23. pontja.

⁴ Lásd az Elsőfokú Bíróság T-309/03. sz., Camós Grau kontra Bizottság ügyben 2006. április 6-án hozott ítéletét, a T-193/04. sz., Tillack kontra Bizottság ügyben 2006. október 4-én hozott ítéletét és az Elsőfokú Bíróság T-4/05. sz., Strack kontra Bizottság ügyben 2006. március 22-én hozott végzését (fellebbezett: C-237/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé őket).

ugyanis, noha azokat a nemzeti hatóságoknak komolyan kell megvizsgálniuk, a vonatkozásukban semmilyen kötelező joghatással nem jár, mivel e hatóságok szabadon dönthetnek arról, hogy az OLAF vizsgálata alapján milyen intézkedéseket tesznek. Végül a **Strack kontra Bizottság** ügyben hozott végzésében az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy az OLAF-ot esetlegesen felróható magatartásokról tájékoztató tisztviselő megsemmisítés iránti keresettel nem támadhatja meg az e tájékoztatás nyomán megindított vizsgálatot befejező határozatot.

Másodsorban a 2006. év során az „Osztrák bankok - »Lombard club«” elnevezésű ügyekben hozott ítéleteiben az Elsőfokú Bíróság a Bizottság meghallgatási tisztviselője által meghozott határozatokkal szemben benyújtott keresetek elfogadhatóságát mondta ki⁵. Egyrészt az **Österreichische Postsparkasse és a Bank für Arbeit und Wirtschaft kontra Bizottság** ügyben két hitelintézet kérte a banki díjtételek meghatározására vonatkozó kifogásközlések nem bizalmas szövegváltozatainak egy politikai pártnak történő megküldéséről rendelkező határozatok megsemmisítését. Az Elsőfokú Bíróság ítéletében kimondta, hogy a Bizottság azon határozata, amelyben a jogsértés miatt eljárás alá vont vállalkozást tájékoztatja arról, hogy a vállalkozás által közölt információk nem tekinthetők a közösségi jog által garantált titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó információknak, és ennél fogva közölhetők a panaszos harmadik személlyel, a szóban forgó vállalkozás jogi helyzetének jelentős megváltoztatásával joghatásokat vált ki a vállalkozás tekintetében. Ezért e határozat keresettel megtámadható aktusnak minősül. Másrészt a **Bank Austria Creditanstalt kontra Bizottság** ügyben a Bank Austria Creditanstalt a Bizottság határozata nem bizalmas szövegváltozatának a Hivatalos Lapban történő közzétételével szembeni kifogását elutasító meghallgatási tisztviselő határozatának megsemmisítését kérte. Az Elsőfokú Bíróság ítéletében megállapította, hogy a 2001/462 határozat⁶ 9. cikkének harmadik bekezdése alapján a meghallgatási tisztviselő által hozott határozat joghatásokat vált ki, mivel azt a kérdést dönti el, hogy a közzétéendő szöveg tartalmaz-e nemcsak üzleti titkokat vagy hasonló védelem alá tartozó más információkat, hanem más olyan információkat is, amelyeket nem lehet nyilvánosságra hozni vagy azért, mert a közösségi jogszabályok alapján sajátos védelemben részesülnek, vagy azért, mert jellegüknél fogva a szakmai titoktartási kötelezettség alá tartoznak. Az ilyen határozat következképpen keresettel megtámadható aktusnak minősül.

Harmadsorban, a **Deutsche Bahn kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében⁷ az Elsőfokú Bíróság pontosította a keresettel megtámadható aktus fogalmának terjedelmét az állami támogatások területén a 659/1999 rendelet⁸ 4. cikkének (2) bekezdése alapján a Bizottság

⁵ Az Elsőfokú Bíróság T-198/03. sz., Bank Austria Creditanstalt kontra Bizottság ügyben 2006. május 30-án hozott ítélete, valamint a T-213/01. és T-214/01. sz., Österreichische Postsparkasse és Bank für Arbeit und Wirtschaft kontra Bizottság ügyekben 2006. június 7-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé őket). A 81. cikk alkalmazására irányuló eljárásról szóló, 2002. június 11-i 2004/138/EK bizottsági határozat (COMP/36.571/D I. sz., Osztrák bankok – »Lombard Club« ügyben) (HL 2004. L 56., 1. o.).

⁶ Az egyes versenyjogi eljárásokban a meghallgatási tisztviselők megbízásáról szóló, 2001. május 23-i 2001/462/EK, ESZAK bizottsági határozat (HL L 162., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 151. o.).

⁷ Az Elsőfokú Bíróság T-351/02. sz., Deutsche Bahn kontra Bizottság ügyben 2006. április 6-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁸ Az EK-Szerződés 88. cikke alkalmazásának részletes szabályairól szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.).

által elfogadott határozatok vonatkozásában. Az adott ügyben a Bizottság közlekedésért felelős tagja írásban tájékoztatta a felperest, hogy nem ad helyt az EK 88. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítását kezdeményező panaszának. A levél világos és pontos indokolást tartalmazott azon indokok vonatkozásában, amelyek alapján a nemzeti intézkedés nem minősül az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak. A Bizottság álláspontja szerint ugyanakkor csak egy tájékoztató levélről volt szó, nem pedig a 659/1999 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése szerinti határozatról, következésképpen az annyiban nem minősült keresettel megtámadható jogi aktusnak, amennyiben nem váltott ki joghatásokat.

Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor kimondta, hogy a Bizottság által a panaszos vállalkozáshoz intézett levél az EK 230. cikk hatálya alá tartozik, ha a Bizottság, mivel feltételezett jogellenes támogatásra vonatkozó információról szerzett tudomást, és emiatt a 659/1999 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése alapján köteles késedelem nélkül megvizsgálni az információt, nem elégszik meg azzal – miként azt a hivatkozott rendelet 20. cikke számára lehetővé teszi –, hogy a panaszost arról tájékoztassa, miszerint nincsenek megfelelő indokok arra, hogy állást foglaljon az ügyben, hanem végleges és indokolt állásfoglalást fogad el, amelyben megállapítja, hogy a kérdéses intézkedés nem minősül támogatásnak. Ekként eljárva a Bizottság csak az említett rendelet 4. cikkének (2) bekezdése szerinti határozatot fogadhat el. A Bizottság ezért nem jogosult kizárni a közösségi bíróság felülvizsgálatának köréből a határozatát azáltal, hogy kijelenti: nem fogadott el ilyen határozatot, megpróbálván azt visszavonni, illetve arról döntvén, hogy a 659/1999 rendelet 25. cikkét megsértve nem címezi e határozatot az érintett tagállamnak. Ebből a szempontból lényegtelen az, hogy a vitás levél nem olyan végleges határozatból ered, amelyet a biztosok testülete fogadott el a panasszal kapcsolatban, vagy hogy e határozatot nem tették közzé.

Végül negyedsorban a **Schneider Electric kontra Bizottság** ügyben hozott végzésében⁹ az Elsőfokú Bíróság első alkalommal határozott egy összefonódás második fázisú vizsgálati eljárásának megindítását elrendelő bizottsági határozat elleni kereset elfogadhatóságáról. Az adott ügyben a Schneider és Legrand, elektronikai kiefeszültségű berendezések gyártói közötti összefonódást összeegyeztethetetlennek minősítő határozatnak, valamint a két vállalkozás szétválását elrendelő határozatnak az Elsőfokú Bíróság két ítéletével történő megsemmisítését követően újból megindított közigazgatási eljárásban a Bizottság fogadott el ilyen határozatot¹⁰. A felperes vitatta a Bizottság határozatait, egyrészt a második fázisú vizsgálati eljárás megindítása, másrészt az eljárás befejezése miatt.

Az Elsőfokú Bíróság végzésében az ügy körülményeiből azt a következtetést vonta le, hogy az a vállalkozás, amely miután elérte az összefonódást megtiltó bizottsági határozat Elsőfokú Bíróság általi megsemmisítését, a Bizottság számára az újabb határozat elfogadására nyitva álló határidő alatt lemond az általa megszerzett vállalkozásról, nem hivatkozhat arra, hogy a Bizottságnak ezen lemondás lefolytatásáról született döntést követően meghozott, az összefonódás második fázisú vizsgálati eljárásának megindítását elrendelő határozata, vagy az ezen lemondás végrehajtása után hozott, és így okafogyottá

⁹ Az Elsőfokú Bíróság T-48/03. sz., Schneider Electric kontra Bizottság ügyben 2006. január 31-én hozott végzése (fellebbezett: C-188/06. P. sz. ügy), (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁰ Az Elsőfokú Bíróság a T-310/01. sz. és a T-77/02. sz., Schneider Electric kontra Bizottság ügyekben 2002. október 22-én hozott ítéletei (EBHT 2002., II-4071. o.) és (EBHT 2002., II-4201. o.).

vált említett eljárást befejező bizottsági határozat sérelmet okoz neki. Másodlagosan az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását elrendelő határozat csak egy egyszerű előkészítő intézkedésnek minősül. Ha az ilyen határozat ugyan meg is hosszabbítja az összefonódás végrehajtásának felfüggesztését, valamint a második fázisú vizsgálati eljárás során a Bizottsággal való együttműködés kötelezettségét, e következmények - amelyek egyébként közvetlenül az összefonódásokra alkalmazandó rendeletről származnak, és amelyeket természetesen az összefonódás összeegyeztethetőségének előzetes ellenőrzése idézett elő - nem haladják meg az eljárási aktusokra jellemző joghatásokat, következésképpen nem érintik a Schneider Electric jogi helyzetét. Ebből a szempontból az Elsőfokú Bíróság elutasítja az ezen vállalkozás által javasolt, az állami támogatások közösségi rendszerével való analógia alkalmazását. Az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján hozott határozattal szemben - amely a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint bizonyos esetekben képes önálló joghatások kiváltására¹¹ - ugyanis a második fázisú vizsgálati eljárás megindítását elrendelő határozat önmaga nem tartalmaz semmilyen olyan kötelezettséget, amelyet ne idézett volna már elő az érintett vállalkozások kezdeményezésére az összefonódásnak a Bizottság részére történt bejelentése.

2. Kereshetőségi jog

a) Személyében való érintettség

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azok a jogalanyok, akik nem címzettjei egy határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos tulajdonságaik vagy olyan ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, amely minden más személytől megkülönbözteti, és ezáltal a határozat címzettjéhez hasonló módon egyéníti őket¹².

2006. során az Elsőfokú Bíróság ezen elveket a **Boyle és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében¹³ alkalmazta. Az ügy tárgya a Bizottságnak Írországhoz címzett és Írország halászflojtájának többéves orientációs programja (POP IV) célkitűzéseinek növelésére irányuló kérelmet elutasító határozata volt. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a felperesek, akik az ír halászflojta részét képező hajók tulajdonosai voltak, bár nem voltak címzettjei a határozatnak, az mégis személyükben érintette őket. Az Írország által benyújtott kapacitásnövelési kérelem a hajótulajdonosok - köztük a felperesek - egyéni kérelmeinek összességéből állt. Jóllehet a megtámadott határozat címzettje Írország, meg kell állapítani, hogy a határozat egysor megjelölt hajót érint, és ezért egysor egyedi határozat összességének kell tekinteni, amelyek mindegyike kihatással van az említett hajók tulajdonosainak jogi helyzetére. A kérdéses hajók tulajdonosainak száma és személyazonossága már a

¹¹ A Bíróság C-312/90. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1992. június 30-án hozott ítéletének (EBHT 1992., I-4117. o.) 21-23. pontja.

¹² A Bíróság 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítéletének (EBHT 1963., 197. o.) 223. pontja.

¹³ Az Elsőfokú Bíróság T-218/03-T-240/03. sz., Boyle és társai kontra Bizottság ügyben 2006. június 13-án hozott ítéletei (fellebbezett: C-373/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé); lásd még az Elsőfokú Bíróság T-192/03. sz., Atlantean kontra Bizottság ügyben 2006. június 13-án hozott ítéletét (az EBHT-ban még nem tették közzé).

megtámadott határozat meghozatalának időpontja előtt meghatározott és ellenőrizhető volt, és a Bizottság tudhatta, hogy határozata kizárólag az említett tulajdonosok érdekeire és helyzetére hat ki. A megtámadott határozat így, meghozatalának időpontjában, meghatározott személyek zárt körét érintette, amelyek jogait a Bizottság szabályozni kívánta. Az így létrejött tényhelyzet a felpereseket tehát minden más személytől megkülönböztette, és őket a jogi aktus címzettjéhez hasonlóan egyénítette.

b) *Kereshetőségi jog az állami támogatásokkal kapcsolatos jogvitákban*

A Bizottság kontra Aktiongemeinschaft Recht und Eigentum ügyben 2005-ben hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy egyrészt az EK 88. cikk (3) bekezdésében meghatározott, állami támogatások előzetes vizsgálati eljárásának lezárásakor meghozott határozat megsemmisítése iránt benyújtott kereset abban az esetben elfogadható, ha azzal az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett személy az eljárási jogait kívánja védelmezni, másrészt ha a magánszemély a támogatást értékelő határozat, mint olyan, megalapozottságát vagy a hivatalos vizsgálati eljárás lezárásakor elfogadott határozatot vonja kétségbe, akkor az ilyen határozat megsemmisítése iránt általa előterjesztett kereset csak akkor elfogadható, ha sikerül bizonyítania, hogy a Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett sajátos helyzetben van¹⁴.

Az Elsőfokú Bíróság által 2006-ban hozott két ítélet lehetővé tette ezen különbségtétel gyakorlati alkalmazásának pontosítását abban az esetben, ha a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül határozott¹⁵.

Egyrészt, az **Air One kontra Bizottság** ügyben¹⁶ a felperes, egy olasz légitársaság, azzal a panasszal fordult a Bizottsághoz, hogy az olasz hatóságok a repülőtéri szolgáltatások és a földi kiszolgálás árának csökkentése formájában jogellenes állami támogatásokban részesítették a Ryanair légitársaságot. A felperes azt is kérte a Bizottságtól, hogy kötelezze az Olasz Köztársaságot e támogatások nyújtásának felfüggesztésére. Mivel intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetről volt szó, amely a megsemmisítés iránti keresettel együtt ugyanazon egyetlen jogi út kifejeződése, az Elsőfokú Bíróságnak el kellett döntenie, hogy az állami támogatások előzetes vizsgálati eljárásának lezárásakor a Bizottság által meghozandó legalább egy határozat megsemmisítése vonatkozásában a felperes rendelkezik-e kereshetőségi joggal. Az Elsőfokú Bíróság erre az esetre a Bíróság ítélkezési gyakorlatát vette alapul, és ezen összefüggésben pontosította az „elégletes versenytársi viszony” fogalmát, amely ahhoz szükséges, hogy valamely vállalkozás a támogatás kedvezményezettje versenytársának legyen minősíthető, és így következésképpen az EK

¹⁴ A Bíróság C-78/03. P. sz., Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben 2005. december 13-án hozott ítélete (EBHT 2005., I-10737. o.).

¹⁵ Az állami támogatások területére vonatkozó kereshetőségi joggal összefüggésben lásd még az Elsőfokú Bíróság T-117/04. sz., Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren és társai kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 27-én hozott ítéletét (az EBHT-ban még nem tették közzé), amelyben az Elsőfokú Bíróság az EK 88. cikk (2) bekezdésében meghatározott hivatalos vizsgálati eljárás lezárásakor elfogadott határozat vitatása kapcsán kizárta egy egyesületnek és annak tagjainak kereshetőségi jogát.

¹⁶ Az Elsőfokú Bíróság T-395/04. sz., Air One kontra Bizottság ügyben 2006. május 10-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

88. cikk (2) bekezdése szerinti érintett félnek legyen tekinthető. Az adott ügyben az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a kereset elfogadhatónak nyilvánítása érdekében elegendő annak megállapítása, hogy a felperes és a támogatás kedvezményezettje közvetlenül vagy közvetett módon közös nemzetközi légi utat használ, és hogy a felperes olyan rendszeres légi utasszállítási szolgáltatások fejlesztésében érdekelt, amelyek kiinduló, illetve célállomásai olasz, elsősorban regionális repülőterek, amelyek vonatkozásában versenyben állhat a kedvezményezettel.

Másrészt, a **British Aggregates kontra Bizottság** ügyben¹⁷ a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül akként határozott, hogy nem emel kifogást a megvizsgált adóval szemben. Az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett arra, hogy ha a felperes vitatja a támogatást értékelő határozat, mint olyan, megalapozottságát, az a pusztán tény, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében ő érintettnek tekinthető, nem elegendő a kereset elfogadhatóságának megállapításához. A felperesnek ezért bizonyítania kell, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett sajátos helyzetben van. Ez az eset áll fenn különösen akkor, ha a felperes piaci helyzetét lényegesen befolyásolja a szóban forgó határozat tárgyát képező támogatás. Az adott esetben azonban, miként azt az Elsőfokú Bíróság megállapította, a felperes, amely vállalkozások társulása, nem elégedett meg annak megtámadásával, hogy a Bizottság megtagadta a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását, hanem a megtámadott határozat megalapozottságát is vitatta. Megvizsgálván azt, hogy a felperes megjelölte-e azokat az okokat, amelyek miatt a vizsgált határozat alkalmas tagjai közül legalább az egyik versenyhelyzetének lényeges befolyásolására a kérdéses piacon, az Elsőfokú Bíróság arra a megállapításra jutott, hogy ezen intézkedés célja az adóköteles tiszta sóder és az azt helyettesítő adómentes termékek piaci eloszlásának általános jelleggel történő módosítása volt. Egyébként ez az intézkedés alkalmas a felperes egyes tagjai versenyhelyzetének tényleges befolyásolására, mivel azok közvetlen versenyhelyzetben vannak a szóban forgó környezetvédelmi adó bevezetésének köszönhetően versenyképessé vált adómentes anyagokat előállító vállalkozásokkal. Mivel ez az intézkedés alkalmas volt a felperes bizonyos tagjai versenyhelyzetének jelentős befolyásolására, ezért a keresetét elfogadhatónak nyilvánította az Elsőfokú Bíróság.

c) *Közvetlen érintettség*

Két feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy a felperest az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében véve közvetlenül érintettnek lehessen tekinteni. Először is, a szóban forgó jogi aktusnak közvetlen hatást kell gyakorolnia a magánszemély jogi helyzetére. Másodszor, a nevezett jogi aktus nem hagyhat semmilyen mérlegelési lehetőséget az esetleges végrehajtásával megbízott címzettek számára, mivel az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és egyéb köztes szabályok alkalmazása nélkül, csak a közösségi szabályozás alapján történik¹⁸. E második feltétel akkor is teljesül, ha a tagállam azon lehetősége, hogy ne hajtsa

¹⁷ Az Elsőfokú Bíróság T-210/02. sz., British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 13-án hozott ítélete (fellebbezett: C-487/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁸ A Bíróság C-386/96. P. sz., Dreyfus kontra Bizottság ügyben 1998. május 5-én hozott ítéletének (EBHT 1998., I-2309. o.) 43. pontja, és az Elsőfokú Bíróság T-69/99. sz., DSTV kontra Bizottság ügyben 2000. december 13-án hozott ítéletének (EBHT 2000., II-4039. o.) 24. pontja.

végre a szóban forgó jogi aktust, tisztán elméleti jellegű, amennyiben nem kétséges a jogi aktusnak megfelelő következmények kiváltására irányuló akarata¹⁹.

Ezen elveket a már hivatkozott **Boyle és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletben alkalmazva az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy Írország halászflojtájának többéves orientációs programja (POP IV) célkitűzéseinek növelésére irányuló bizonyos kérelmeket elutasító határozat közvetlenül érinti a kérdéses hajók tulajdonosait. A megtámadott határozatban ugyanis a Bizottság, mint ebben a kérdésben egyedül hatáskörrel rendelkező hatóság, végérvényesen határozott egyes magántulajdonú hajók kapacitásnövelésének a vonatkozó szabályozás alkalmazási feltételei alapján való támogathatóságáról. Minthogy ily módon a Bizottság megállapította, hogy a felperesek tulajdonában lévő hajók e feltételeket nem teljesítik, a megtámadott határozat közvetlen és végleges hatása az, hogy megfosztja e hajókat valamely közösségi jogi intézkedés kedvezményében való részesülés lehetőségétől. A nemzeti hatóságok ugyanis semmilyen mérlegelési jogkörrel nem rendelkeznek e határozat végrehajtását illetően. Az Elsőfokú Bíróság e tekintetben elutasította azt az érvet, amely szerint Írország elméletileg határozhat úgy, hogy a POP IV keretei között meghatározott felső határon belül kiegészítő kapacitást engedélyez a felperesek hajóira vonatkozólag. Az Elsőfokú Bíróság szerint az ilyen jellegű esetleges nemzeti határozat ugyanis nem fosztaná meg automatikus alkalmazásától a megtámadott határozatot, mivel e nemzeti határozat jogi szempontból nem érintené a megtámadott határozat közösségi jogi alkalmazását. Ennek a nemzeti határozatnak az lenne a hatása, hogy újra módosítaná a felperesek helyzetét, aminek e második megváltozása kizárólag az új nemzeti határozat, és nem a megtámadott határozat végrehajtásának eredménye lenne.

B. A vállalkozásokra alkalmazandó versenyjogszabályok

Ebben az évben az Elsőfokú Bíróság a versenyellenes megállapodásokat tiltó anyagi jogi szabályok vonatkozásában összesen 26 ítéletet hozott, amelyek közül nem kevesebb, mint 18 ítéletet a kartellek területén²⁰. A kartelleken kívül az Elsőfokú Bíróság az EK 81. és 82.

¹⁹ A fent hivatkozott Dreyfus kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontja.

²⁰ Az Elsőfokú Bíróság T-26/02. sz., Daiichi Pharmaceutical kontra Bizottság ügyben és a T-15/02. sz., BASF kontra Bizottság ügyben 2006. március 15-én hozott ítéletei (az EBHT-ban még nem tették közzé őket); a T-279/02. sz., Degussa kontra Bizottság ügyben 2006. április 5-én hozott ítélete (fellebbezett: C-266/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-198/03. sz., Bank Austria Creditanstalt kontra Bizottság ügyben 2006. május 30-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-213/01. és T-214/01. sz., Österreichische Postsparkasse és Bank für Arbeit und Wirtschaft kontra Bizottság ügyben 2006. június 7-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-304/02. sz., Hoek Loos kontra Bizottság ügyben 2006. július 4-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); T-153/04. sz., Ferriere Nord kontra Bizottság ügyben, T-59/02. sz., Archer Daniels Midland kontra Bizottság (citromsav) ügyben, a T-329/01. sz., Archer Daniels Midland kontra Bizottság (nátrium-glükonát) ügyben, a T-44/02. OP., T-54/02. OP., T-56/02. OP., T-60/02. OP. és T-61/02. OP. sz., Dresdner Bank és társai kontra Bizottság ügyben, a T-43/02. sz., Jungbunzlauer kontra Bizottság ügyben, a T-330/01. sz., Akzo Nobel kontra Bizottság ügyben, a T-322/01. sz., Roquette Frères kontra Bizottság ügyben, valamint a T-314/01. sz., Avebe kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 27-én hozott ítéletei (az EBHT-ban még nem tették közzé őket); a T-120/04. sz., Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ügyben 2006. november 16-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-303/02. sz., Westfalen Gassen Nederland kontra Bizottság ügyben 2006. december 5-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-217/03. és T-245/03. sz., FNCBV és társai kontra Bizottság ügyben 2006. december 13-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-259/02–T-264/02. és T-271/02. sz., Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság ügyben 2006. december 14-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

cikk alkalmazása kapcsán négy ítéletet hozott²¹, valamint négy ítéletben határozott az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó érdemi kérdésekről²².

1. A versenyjogi szabályok értelmében vett vállalkozás fogalma

A fent hivatkozott **SELEX Sistemi Integrati kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság a SELEX Sistemi Integrati SpA, a légiforgalom-irányítási rendszerek ágazatában tevékenykedő társaság panaszának a Bizottság által történt elutasítását vitató keresetről határozott. E panasz arra vonatkozott, hogy a légi közlekedés irányítási berendezések és rendszerek (ATM) szabványosításával kapcsolatos feladatainak teljesítése során az Eurocontrol állítólag megsértette a versenyszabályokat. A panaszt azzal az indokkal utasították el, hogy az Eurocontrol szóban forgó tevékenységei nem minősülnek gazdasági jellegűnek.

Ezen ítéletében az Elsőfokú Bíróság először is emlékeztetett a Bíróság azon következetes ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a „vállalkozás” fogalma minden, gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjától. Ebből a szempontból gazdasági tevékenységnek minősül minden olyan tevékenység, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatában áll²³. Ezen elveket alkalmazva az Elsőfokú Bíróság ezt követően kimondta, hogy az Eurocontrol szabványosítási tevékenysége, mind a normák kidolgozását, mind azok elfogadását, valamint az ATM-rendszerek prototípusainak beszerzését, továbbá e területen a szellemi tulajdonjogok EUROCONTROL általi kezelését illetően, nem minősíthető gazdasági tevékenységnek. Ellenben az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy az Eurocontrol nemzeti hatóságoknak nyújtott tanácsadási tevékenysége, amely a nyilvános ajánlati felhívások dokumentációjának megszövegezésekor, valamint az ezen ajánlati felhívásban részt vevő vállalkozások kiválasztási eljárásában való segítségnyújtásban nyilvánul meg, olyan piacon történő szolgáltatásnyújtásnak minősül, amely piacon az e téren szakértelemmel rendelkező magánvállalkozások ugyanúgy tevékenykedhetnek. Márpedig az a tény, hogy valamely tevékenységet magánvállalkozás is folytathat, további jele annak, hogy az vállalkozási tevékenységnek tekinthető. Mindemellett, ha az a tény, hogy ez a segítségnyújtási tevékenység térítésmentes és azt közérdekű cél érdekében folytatják, lehet annak a jele, hogy e tevékenység nem bír gazdasági jelleggel, azonban ez nem zárja ki, hogy gazdasági tevékenységnek lehessen tekinteni. Az Elsőfokú Bíróság tehát arra a

²¹ Az Elsőfokú Bíróság T-328/03. sz., O2 (Germany) kontra Bizottság ügyben 2006. május 2-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-168/01. sz., GlaxoSmithKline Services kontra Bizottság ügyben és a T-204/03. sz., Haladjian Frères kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 27-én hozott ítéletek (az EBHT-ban még nem tették közzé őket), valamint a T-155/04. sz., SELEX Sistemi Integrati kontra Bizottság ügyben 2006. december 12-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

²² Az Elsőfokú Bíróság T-282/02. sz., Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ügyben 2006. február 23-án hozott ítélete (fellebbezett: C-202/06. P. sz. ügy); a T-177/04. sz., easyJet kontra Bizottság ügyben 2006. július 4-én hozott ítélete; a T-464/04. sz., Impala kontra Bizottság ügyben 2006. július 13-án hozott ítélete (fellebbezett: C-413/06. P. sz. ügy) és a T-417/05. sz., Endesa kontra Bizottság ügyben 2006. július 14-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé őket).

²³ A Bíróság C-41/90. sz., Höfner és Elser ügyben 1991. április 23-án hozott ítéletének (EBHT 1991., I-1979. o.) 21. pontja és a C-180/98–C-184/98. sz., Pavlov és társai ügyben 2000. szeptember 12-én hozott ítéletének (EBHT 2000., I-6451. o.) 74. pontja.

következtetésre jutott, a Bizottság helytelenül állapította meg, hogy a szóban forgó tevékenységek nem minősülhetnek gazdasági tevékenységeknek.

2. A versenyjog alkalmazása az agrárszektorban

2003. április 2-i határozatával²⁴, a Bizottság összesen 16,68 millió euró összegű bírságokkal sújtotta a marhahúságazat legjelentősebb francia szövetségeit. A mezőgazdasági termelőket és a vágóhidakat képviselő e szövetségeket azért szankcionálták, mert a közösségi joggal ellentétes kartellben vettek részt. E megállapodást még annak feltételezett megszűnése időpontját, 2001. november végét követően is tovább folytatták szóban, mindezt a Bizottság azon figyelmeztetése ellenére, amelyben felhívta a szövetségek figyelmét e kartell jogellenes jellegére. A megállapodást a marhahúságazatnak a „kergemarhakórnak” nevezett bovin spongiform encephalopathia újabb eseteinek felfedezése nyomán a 2000. évtől kezdődő súlyos válsága által jellemzett gazdasági környezetben kötötték meg.

A fent hivatkozott **FNCBV és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében e határozattal szemben előterjesztett keresetet elbírálvá az Elsőfokú Bíróság, miután elutasította a felperesek azon érveit, miszerint a Bizottság megsértette egyesülési szabadságukat, megállapította, hogy a szankcionált megállapodás nem részesülhet a mezőgazdasági termékek termelésével és kereskedelmével összefüggő tevékenységek vonatkozásában a 26. rendelet²⁵ által meghatározott mentesítésben. Jóllehet az ilyen mentesítés csak abban az esetben alkalmazható, ha a megállapodás egyrészt előmozdítja az EK 38. cikk valamennyi célkitűzését, másrészt, ha az szükséges e célkitűzések megvalósításához, azonban az adott ügyben nem ez volt a helyzet: ha a megállapodást olyannak lehetett is tekinteni, amely szükséges a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítására vonatkozó célkitűzés eléréséhez, azonban fennállt a veszélye annak, hogy sérti a fogyasztók elfogadható ár ellenében történő ellátásának célkitűzését, és nem vonatkozott a piacok stabilizálására.

3. Az EK 81. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlat eredményei

a) Az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazása

Az EK 81. cikk (1) bekezdése szerint a közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.

²⁴ Az [EK 81.] cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/C.38.279/F3 „Francia marhahús” ügy) 2003. április 2-án hozott 2003/600/EK bizottsági határozat (HL L 209., 12. o.).

²⁵ Az egyes versenyszabályok mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazásáról szóló, 1962. április 4-i, 26. tanácsi rendelet (HL 1962. 30., 993. o.; magyar nyelvű kiadás 3. fejezet, 1. kötet, 6. o.).

— A kartellek versenyellenes célja vagy hatása

A **GlaxoSmithKline Services kontra Bizottság** ügyben hozott ítélet, amely a párhuzamos kereskedelem korlátozása és a verseny védelme közötti összefüggésekre vonatkozott, fontos előrelépést jelentett az európai gyógyszeripari ágazatban fennálló verseny korlátozását célzó megállapodás fogalma vonatkozásában. A Glaxo Wellcome, a GlaxoSmithKline spanyol leányvállalata, amely a gyógyszerkészítmények nemzetközileg legjelentősebb gyártóinak egyike, a gyógyszerkészítmények nagykereskedői vonatkozásában új általános értékesítési feltételeket fogadott el, amelyek előírták, hogy gyógyszereit differenciált áron adják el a spanyol nagykereskedőknek, attól függően, hogy melyik nemzeti betegbiztosítási rendszer viseli annak költségét, illetve attól függően, hogy Spanyolországban vagy más tagállamban hozzák-e a gyógyszereket forgalomba. A gyakorlatban azon gyógyszereket, amelyeket arra szántak, hogy költségüket a Közösség más tagállamában térítsék meg, magasabb áron kellett értékesíteni, mint amelyeket arra szántak, hogy költségüket Spanyolországban térítsék meg, ahol az adminisztráció maximálta az árakat. A GlaxoSmithKline ezen általános értékesítési feltételeket bejelentette a Bizottságnak, amely számos, benyújtott panasz alapján eljárva megállapította, hogy a szóban forgó általános értékesítési feltételek célja és hatása a verseny korlátozása.

Az Elsőfokú Bíróság ítéletében ugyanakkor megállapította, hogy a gyógyszerek párhuzamos kereskedelmének korlátozását célzó megállapodást nem lehet kizárólag jellegénél fogva, azaz függetlenül a versenyhelyzetre vonatkozó elemzéstől olyannak tekinteni, amelynek célja a verseny korlátozása. Még ha elfogadott is, hogy a párhuzamos kereskedelem bizonyos védelmet élvez, azonban ez nem önmagára tekintettel illeti meg, hanem azért, mert egyrészt elősegíti a kereskedelem fejlődését, másrészt a verseny erősödését, azaz e második szempontból azért, mert a végső fogyasztóknak biztosítja a hatékony verseny előnyeit az ellátás és az árak vonatkozásában. Következésképpen, ha elfogadott tény is az, hogy a párhuzamos kereskedelem korlátozását célzó megállapodást főszabály szerint olyannak kell tekinteni, mint amelynek célja a verseny korlátozása, így ezen minőségében azt is vélelmezni lehet, hogy megfosztja a végső fogyasztókat ezen előnyöktől. Márpedig, az adott esetben figyelembe véve azt a jogi és gazdasági környezetet, amelyben a GlaxoSmithKline általános értékesítési feltételei alkalmazásra kerültek, nem lehet azt vélelmezni, hogy azok megfosztották volna a végső gyógyszerfogyasztókat az ilyen előnyöktől. Egyrészt a nagykereskedők, akiknek az a feladata, hogy a termelők közötti versenyt felhasználva biztosítsák a kiskereskedelem ellátását, olyan gazdasági szereplők, akik az értékláncolat köztes szakaszában tevékenykednek, és képesek arra, hogy megtartsák a párhuzamos kereskedelemről az árak vonatkozásában esetlegesen származó előnyöket, amely esetben ez az előny nem jelenik meg a végső fogyasztóknál. Másrészt, mivel a szóban forgó gyógyszereknek a közhatalom által rögzített vagy ellenőrzött árai az alkalmazandó szabályozás miatt csak nagy vonalakban voltak alávetve a kereslet-kínálat szabad érvényesülésének, ezért nem lehet elsőre adottnak tekinteni azt, hogy a párhuzamos kereskedelem az árcsökkenés, és így a végső fogyasztók jólétének növelése irányában hat. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy e körülményekre tekintettel a megállapodás korlátozó jellegét nem lehet kizárólag rendelkezéseinek egyszerű olvasatából levezetni, mégha figyelembe is vesszük azok szövegkörnyezetét, hanem szükségszerűen meg kell vizsgálni hatásait is.

A megállapodásnak a versenyre gyakorolt hatásait vizsgálva az Elsőfokú Bíróság nem fogadta el a Bizottságnak a határozatában e kérdéssel kapcsolatban kifejtett egyes elemzéseit, mindamellett megállapította, hogy a szóban forgó gyógyszerek egységárára gyakorolt nyomást – amely a megállapodás hiányában létezett volna – a megállapodás a végső fogyasztók kárára csökkentette, ahol végső fogyasztó alatt egyszerre a betegeket és a jogosultak érdekében eljáró nemzeti betegségbiztosítási rendszereket is érteni kell.

— A bizonyítottság megkövetelt mértéke

A fent hivatkozott **Dresdner Bank és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság emlékeztet arra, hogy az ártatlanság védelmének általános elvére tekintettel a bíróság részéről felmerülő bármely kétely annak a vállalkozásnak a javára kell szolgáljon, amely a jogsértést megállapító határozat címzettje. A Bizottságnak tehát pontos és egyező bizonyítékokat kell nyújtania annak bizonyítására, hogy a jogsértés megtörtént. Ugyanakkor a Bizottság által szolgáltatott minden egyes bizonyítéknak nem szükséges a jogsértés valamennyi elemét tekintve eleget tennie e feltételeknek: elegendő, ha az intézmény által felhozott bizonyítékok csoportja összességében értékelve megfelel e követelménynek. Az adott ügyben az öt felperes bank azt állította, hogy az 1997. október 15-én tartott találkozójukon az euró mint közös valuta bevezetése és az euró papírpénzként történt bevezetése közötti átmeneti időszakban az euró váltópénzének pénzürméire vonatkozó pénzváltási jutalékok mértékére és rendszerére vonatkozó semmilyen megállapodást nem kötöttek. Az Elsőfokú Bíróság megvizsgálta mind az 1997. október 15-i találkozó hátterére vonatkozó bizonyítékokat, mind az e találkozóra vonatkozó közvetlen bizonyítékokat, és akként ítélte meg, hogy azok bizonyító ereje nem elegendő ahhoz, hogy minden ésszerű kétségen felül arra lehessen következtetni, hogy a jelenlévő bankok megkötötték a szankcionált megállapodást.

— A megállapodás vizsgálata során a Bizottságot terhelő kötelezettségek

A fent hivatkozott **O2 (Germany) kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett arra, ahhoz, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdésében megállapított tilalomra tekintettel értékeljük valamely megállapodásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét, meg kell vizsgálni a megállapodás gazdasági és jogi hátterét, a tárgyát, a hatásait, azt hogy érinti-e a Közösségen belüli kereskedelmet – figyelembe véve különösen azt a gazdasági közeget, amelyben a vállalkozások működnek –, az e megállapodással érintett árukat vagy szolgáltatásokat, valamint az érintett piac szerkezetét és működésének tényleges feltételeit. Mindemelllett, az adott ügghöz hasonló olyan ügyben, ahol elismerték, hogy a megállapodás nem irányul versenyellenes célra, meg kell vizsgálni a megállapodás hatásait, és a megállapodás megtiltásához olyan tényezők megléte szükséges, amelyek arra utalnak, hogy a verseny működése érezhetően akadályozott, korlátozott vagy torzult. A verseny működését abban a tényleges közegben kell értelmezni, amely a vitatott megállapodás hiányában létrejött volna, és a verseny megváltozását különösen akkor nem kell feltételezni, ha a megállapodás éppen hogy szükségesnek tűnik ahhoz, hogy egy vállalkozás új térségben szerezzen piacot.

Az Elsőfokú Bíróság szerint ez a megközelítés nem egyenlő az EK 81. cikk (1) bekezdésében foglalt „józan mérlegelés” elve alkalmazásával, amely a megállapodás versenyt szolgáló, illetve versenyellenes hatásainak mérlegelését, hanem a megállapodásnak a tényleges és lehetséges versenyre gyakorolt hatásainak, valamint a megállapodás hiányában kialakult versenyhelyzetnek a figyelembevételét jelenti, mivel ez a két szempont szorosan összetartozik. Az Elsőfokú Bíróság hozzáfűzte, hogy az ilyen vizsgálat különösen szükséges azokon a piacokon, ahol a liberalizáció folyamatban van, vagy amelyek kialakulóban vannak, mint a harmadik generációs mobiltávközlési piac itt tárgyalt esetében, ahol a verseny hatékonysága problematikus lehet például egy erőfölényben lévő szereplő piaci jelenléte miatt, a koncentrált piacszerkezet miatt vagy a piacra lépés jelentős akadályai miatt.

Az adott ügyben az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a vitás határozat több elemzési hiányosságban szenved. Egyrészt a határozat nem tárgyalja objektíven a megállapodás nélküli versenyhelyzetet, amely torzítja a megállapodásnak a versenyre gyakorolt tényleges és lehetséges hatásainak értékelését. Annak érdekében, hogy helytállóan lehessen megítélni, mennyire volt szüksége a megállapodásra az O2 (Germany)-nak ahhoz, hogy belépjen a harmadik generációs mobiltávközlési piacra, a Bizottságnak alaposabban meg kellett volna vizsgálnia azt a kérdést, hogy megállapodás hiányában is jelen lett volna-e a felperes ezen a piacon. Másrészt a vitás határozat nem bizonyítja konkrétan a szóban forgó, kialakulóban lévő piac tekintetében, hogy a megállapodás roamingra vonatkozó rendelkezéseinek versenykorlátozó hatásuk van, hanem csak elvi jellegű és általános megállapításokat tesz e tekintetben.

b) *Az EK 81. cikk (3) bekezdésének alkalmazása*

Az EK 81. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor a vállalkozások közötti megállapodás hozzájárul az áruk forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek, illetve anélkül, hogy lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.

A fent hivatkozott **GlaxoSmithKline Services kontra Bizottság** ügyben a felperes olyan bizonyítékokat szolgáltatott, amelyekkel azt igyekezett alátámasztani, hogy a párhuzamos kereskedelem hatékonyságcsökkenést eredményezett, mivel csökkentette fejlesztési képességeit. Azt állította, hogy a vitás megállapodás, hatást gyakorolva a párhuzamos kereskedelemre és javítván az ő mozgásterét, lehetővé tette fejlesztési képességei növelését. Márpedig a Bizottságnak a felperes által felhozott egyes releváns bizonyítékokra vonatkozó vizsgálata nem tekinthető elégségesnek az adminisztráció által levont következtetések alátámasztásához. A Bizottság nem mellőzhette volna annak vizsgálatát, hogy a vitás határozat lehetővé tette-e a felperes fejlesztési képességeinek javítását, és ezáltal növelte volna az egyes termékek közötti verseny hatékonyságát, figyelemmel arra, hogy a gyógyszeripari ágazatban a párhuzamos

kereskedelem versenyre gyakorolt hatása nem egyértelmű. A hatékonyságnövelést, amelyet a termékek közötti verseny vonatkozásában a megállapodás képes előidézni – amely verseny szerepét az adott esetben alkalmazandó szabályozás korlátozza –, ahhoz a hatékonyságcsökkenéshez kell viszonyítani, amelyet a megállapodás a termékek közötti versenyben eredményezhet. Az Elsőfokú Bíróság következőképpen e kérdésben megsemmisítette a Bizottság határozatát.

4. Az EK 82. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlat eredményei

Ebben az évben az Elsőfokú Bíróság mindössze két ítéletben vizsgálta meg az EK 82. cikkben foglalt feltételeket, és mindkét ügy panaszok elutasításával volt kapcsolatos.

Egyrészt a vállalkozás fogalmával összefüggésben korábban már hivatkozott **SELEX Sistemi Integrati kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a felperes panaszában nem bizonyította, hogy az Eurocontrolnak a nemzeti hatóságok részére nyújtott tanácsadási tevékenysége keretében folytatott magatartása megfelelne az EK 82. cikk alkalmazási feltételeinek, mivel semmilyen versenyhelyzet létét nem lehetett megállapítani az Eurocontrol és a felperes, illetve az érintett ágazatban tevékenykedő más vállalkozás között.

Másrészt a fent hivatkozott **Haladjian Frères kontra Bizottság** ügyben a Haladjian Frères társaság olyan panaszt nyújtott be a Bizottsághoz, amelyben az EK 82. cikk számos olyan megsértésére hivatkozott, amelyet állítólagosan az amerikai Caterpillar társaság okozott a pótalkatrészek forgalmazási rendszerének kiépítésével. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a felperes által felhozott érvek nem kérdőjelezték meg a Bizottságnak a jogi tényezőkre és a ténybeli bizonyítékokra vonatkozó értékelését, és ez utóbbi megalapozottan utasította el a felperes panaszát. Az állítólagos tisztességtelen ügyleti árak kikötésére, az értékesítés fogyasztók kárára történő korlátozására, valamint az üzletfelekkel szemben egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazására vonatkozó kifogásokat ugyanis elutasították, tekintettel arra, hogy a szóban forgó rendszer nem szigeteli el a közös piacot, mivel sem ténylegesen, sem jogilag nem teszi lehetetlenné az európai árnál alacsonyabb áron behozott alkatrészek versenyét.

5. A versenyellenes gyakorlatok megszüntetésére irányuló eljárás

- a) *Harmadik személyek jogos érdeke és a versenyszabályok alkalmazására vonatkozó eljárások lefolytatása*

A fent hivatkozott **Österreichische Postsparkasse és Bank für Arbeit und Wirtschaft kontra Bizottság**, valamint a **Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság** ügyekben hozott ítéleteiben az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a termékeket vagy szolgáltatásokat megvásárló olyan végső ügyfélnek, mint amilyen az osztrák bankok szolgáltatásait ügyfélként igénybe vevő politikai párt, a kifogásközléshez való hozzáférés tekintetében fennáll a jogos érdeke. Annak a végső ügyfélnek, aki igazolja, hogy a szóban forgó versenykorlátozás sérti vagy sértheti a gazdasági érdekeit, jogos érdeke fűződik

ahhoz, hogy kérelmet vagy panaszt nyújtson be annak érdekében, hogy a Bizottság megállapítsa az EK 81. és az EK 82. cikk megsértését. Mivel a belső piacon a versenytorzulást megakadályozni hivatott jogszabályok végső célja a fogyasztó jólétének növelése, az ilyen ügyfelek ahhoz fűződő jogos érdekének elismerése, hogy a Bizottságtól kérjék az EK 81. és EK 82. cikk megsértésének megállapítását, hozzájárul a versenyjog céljainak megvalósulásához. A fent hivatkozott **Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság mindezek mellett pontosította, hogy egyrészt, az érdekelt fél panaszosi minőségének elismerése és részére a kifogásközlés megküldése a közigazgatási eljárás bármely szakaszában megtörténhet, másrészt a kifogásközléshez való hozzáférés jogát nem lehet korlátozni ezen irattal való esetleges visszaélésre vonatkozó egyszerű gyanú alapján.

b) *Az önvádra kötelezés tilalma*

A fent hivatkozott **Archer Daniels Midland kontra Bizottság (citromsav)** ügyben hozott ítélet lehetővé tette az Elsőfokú Bíróság számára, hogy pontosítsa azokat a feltételeket, amelyek között a Bizottság valamely vállalkozással szemben felhasználhatja a harmadik ország hatósága előtt tett beismerő vallomásokat anélkül, hogy megsértené a közösségi jog által elismert önvádra kötelezés tilalmát²⁶. A Bayer, a szankcióval sújtott kartell egyik tagja, átadta a Bizottságnak az amerikai Federal Bureau of Investigationnak (FBI) a felperes egyik képviselőjének az amerikai hatóságok előtti kihallgatásáról készített jelentését, amelyet később felhasználtak a kifogásközlésben, majd a vállalkozást szankcióval sújtó határozatban is. Ezen határozattal szemben előterjesztett keresetében a felperes azt állította, hogy nem biztosítottak számára lehetőséget arra, hogy a közösségi jog által is elismert önvádra kötelezés tilalmából következő jogával éljen. Az Elsőfokú Bíróság ítéletében ugyanakkor megállapította, hogy semmilyen rendelkezés nem tiltja a Bizottság számára, hogy olyan iratot használjon fel bizonyítékként, amelyet nem a Bizottság által lefolytatott eljárásban készítettek el. Mégis, az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az olyan nyilatkozat felhasználása, amelyet a Bizottság előtt indított eljárás összefüggéseitől különböző összefüggésben tettek meg, és ha ez a nyilatkozat esetlegesen olyan információkat tartalmaz, amelyek szolgáltatását az érintett vállalkozás jogosult lett volna megtagadni, a Bizottság köteles az érintett vállalkozás számára a közösségi jog által biztosított jogokkal azonos eljárási jogokat garantálni. Így a Bizottság köteles hivatalból megvizsgálni, hogy első látásra vannak-e komoly kétségek a tekintetben, hogy tiszteltetben tartották-e az érintett felek eljárási jogait azon eljárás során, amelyben azok az említett nyilatkozatokat tették. Ilyen kételyek hiányában úgy kell tekinteni, hogy megfelelően biztosították az érintett felek eljárási jogait, ha a Bizottság a kifogásközlésben egyértelműen kijelenti – adott esetben csatolva az e nyilatkozatra vonatkozó iratokat –, hogy a szóban forgó nyilatkozatokat fel kívánja használni. Az adott ügyben a Bizottság ezen elvek egyikét sem sértette meg, mivel a kérdéses jelentést mellékelte a kifogásközléshez, és Archer Daniels Midland nem vitatta ezen dokumentum felhasználását.

²⁶ Az önvádra kötelezés tilalmával kapcsolatban lásd a 374/87. sz., Orkem kontra Bizottság ügyben 1989. október 18-án hozott ítéletet (EBHT 1989., 3283. o.).

c) *A jogi aktusok nyilvánossága és a szakmai titok fogalma*

A fent hivatkozott **Bank Austria Creditanstalt kontra Bizottság** ügyben a felperes lényegében egy bírságot kiszabó határozat közzétételének jogellenességére hivatkozik, mivel az adott ügyben e határozat közzététele nem volt kötelező. Az Elsőfokú Bíróság ítéletében elutasította ezt a jogalapot kimondva, hogy főszabálynak minősül az intézmények azon lehetősége, hogy az általuk elfogadott jogi aktusokat közzétegyék. Ezen elv alól ugyanakkor léteznek kivételek annyiban, amennyiben a közösségi jog – különösen a szakmai titoktartási kötelezettség betartását biztosító rendelkezések révén – tiltja e jogi aktusok vagy az ezekben foglalt egyes információk nyilvánosságra hozatalát. Az Elsőfokú Bíróság ezt követően meghatározta a szakmai titok fogalmát kimondva, hogy ahhoz, hogy az információkra, jellegükénél fogva, kiterjedjen e védelem, először is elengedhetetlen, hogy csak a személyek szűk köre ismerje őket. Továbbá olyan információknak kell lenniük, amelyek nyilvánosságra hozatala alkalmas arra, hogy súlyos kárt okozzon akár az információt nyújtónak, akár harmadik személynek. Végül az is szükséges, hogy azok az érdekek, amelyek az információ nyilvánosságra hozatala révén sérülhetnek, objektíve védelemre szoruljanak. Következésképpen valamely információ bizalmas jellegének megítélése a nyilvánosságra hozatallal szembenálló jogos érdekeknek és a közérdeknek a mérlegelését igényli, amely közérdek pedig megköveteli, hogy a közösségi intézmények a nyilvánosság elvének a lehető legmesszemenőbb tiszteletben tartása mellett folytassák tevékenységüket. Márpedig, miként azt az Elsőfokú Bíróság megállapította, a közösségi intézkedések átláthatóságához fűződő közérdek és az azzal esetleg ütköző érdekek közötti egyensúlyt teremtette meg a közösségi jogalkotó a másodlagos jog különböző jogi aktsaiban, különösen a 45/2001 és az 1049/2001 rendeletben²⁷. Az Elsőfokú Bíróság következtetésképpen megállapította, hogy a szakmai titok fogalma és e két rendelet között megfeleltethetőségi viszony áll fenn. Amennyiben a másodlagos jog ilyen rendelkezései tiltják az információk nyilvánosságra hozatalát, vagy kizárják az azokat tartalmazó iratokba való betekintés jogát, ezeket az információkat szakmai titoktartási kötelezettség alá tartozó információknak kell tekinteni. Amennyiben azonban a nyilvánosságnak joga van betekinteni az egyes információkat tartalmazó iratokba, ezeket az információkat nem lehet jellegükénél fogva szakmai titoktartási kötelezettség alá tartozóknak tekinteni.

6. Bírságok

2006-ban az Elsőfokú Bíróság számos ítéletet hozott az EK 81. cikk megsértése miatt kiszabott bírságok jogszerűségével, illetve azok megfelelő jellegével kapcsolatban. Ebben az évben a legszembetűnőbb fejlődés a büntetések jogszerűségének elvével, a bírságkiszámítási iránymutatások alkalmazásával, a forgalom 10%-ában meghatározott felső határral, valamint az Elsőfokú Bíróságnak a bírságok vonatkozásában érvényesülő korlátlan felülvizsgálati jogkörével volt kapcsolatos.

²⁷ A személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2001. L 8., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 26. kötet, 102. o.) és az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.).

a) *A büntetések jogszerűségének elve*

A fent hivatkozott **Jungbunzlauer kontra Bizottság** és a **Degussa kontra Bizottság** ügyekben hozott ítéleteiben az Elsőfokú Bíróság elutasította a 17. rendelet²⁸ 15. cikkének (2) bekezdésével kapcsolatos jogellenességi kifogást, amelyben arra hivatkoztak, hogy ezen rendelkezés ellentétes a büntetések jogszerűségének elvével. A felperesek szerint, akik a citromsav és a metionin piacokra kiterjedő kartell tagjai voltak, e rendelkezés jogellenesen biztosít a Bizottság részére diszkrecionális jogkört a bírság célszerűsége eldöntésének és összege meghatározásának területén.

Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a büntetések jogszerűségének elve – az Emberi Jogok Európai Bíróságának az emberi jogok európai egyezménye 7. cikkének (1) bekezdésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával kialakított értelmezésével összhangban – a versenyjogi szabályok megsértése miatt kiszabott bírságokra is megfelelően alkalmazandó, és nem követeli meg a szankciók kiszabása alapjául szolgáló rendelkezések megfogalmazásának olyan mértékű pontosságát, hogy az e rendelkezések megsértésének esetleges következményei teljes bizonyossággal előre láthatóak legyenek. Mindezek mellett, noha a szankciókiszabást illetően széles a Bizottság mérlegelési mozgástere, azonban nem korlátlan, mivel korlátozza azt a 10%-os felső határ, a jogsértések időtartama és súlya, az egyenlő bánásmód és az arányosság elve, az egyenlő bánásmód elvének a fényében vizsgált korábbi közigazgatási gyakorlata, végül pedig az önkorlátozás, amelyet a Bizottság az engedékenységi közlemény és a bírságkiszámítási iránymutatások elfogadásával saját maga vonatkozásában vezetett be. Az Elsőfokú Bíróság következőképpen elutasította a felhozott jogellenességi kifogást.

b) *Iránymutatások*

Noha a Bizottság 2006. szeptember 1-jén új bírságkiszabási iránymutatást fogadott el, azonban a meghozott ítéletek, a nemrég előterjesztett keresetekhez hasonlóan, még csak az 1998-ban elfogadott iránymutatásra vonatkoznak²⁹.

Általánosan elfogadott tény, hogy a Bizottság kötve van az iránymutatásokhoz. A fent hivatkozott **Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében ugyanakkor az Elsőfokú Bíróság kifejtette, hogy az ilyen önkorlátozás összeegyeztethető a Bizottság részére fentartott érdemi mérlegelési mozgástérrel. Az iránymutatások elfogadása így nem fosztotta meg jelentőségétől a korábbi ítélkezési gyakorlatot, amely szerint a Bizottság olyan mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, hogy a kiszabandó bírságok összegének meghatározásakor az ügy

²⁸ A Szerződés 85. és 86. cikkének végrehajtásáról szóló, 1962. február 6-i 17. első tanácsi rendelet (HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.).

²⁹ Iránymutatás a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.). Ezen iránymutatások helyébe lépett az Iránymutatás az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról (HL 2006. C 210., 2. o.). Az új iránymutatásokat azokban az ügyekben kell alkalmazni, amelyekben a kifogásközlést 2006. szeptember 1-je után küldték meg.

körülményeitől függően figyelembe vegyen vagy figyelmen kívül hagyjon bizonyos tényezőket. Abban az esetben, ha a Bizottság eltér az iránymutatásokban meghatározott módszertől, az Elsőfokú Bíróság feladata megvizsgálni azt, hogy ez az eltérés jogszerűen igazolt és jogilag megfelelően indokolt-e. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor kimondta azt is, hogy a Bizottság mérlegelési mozgásteret és annak általa kialakított korlátai nem határozzák meg előre a közösségi bíróság által gyakorolt korlátlan felülvizsgálati jogkört.

Lényegében az enyhítő körülmények értelmezésének különös esetére is ugyanezen elveket kiterjesztve az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy az iránymutatásoknak a figyelembe veendő enyhítő körülményekre vonatkozó kógens jellegű előírásainak hiányában meg kell állapítani, hogy a bíróságok összegének az enyhítő körülményekre tekintettel történő esetleges csökkentésének átfogó jellegű mérlegelését illetően a Bizottság megőrzött bizonyos mozgásteret.

A 2006. év során az Elsőfokú Bíróság az eddigi gyakorlatot folytatva tovább pontosította az iránymutatások bizonyos rendelkezéseit, például a tényleges hatás fogalmát a fent hivatkozott **Archer Daniels Midland (nátrium-glükonát)** és az **Archer Daniels Midland (citromsav)** ügyekben hozott ítéleteiben, az irányító szerephez kapcsolódó súlyosító körülményeket a fent hivatkozott **BASF kontra Bizottság** és az **Archer Daniels Midland kontra Bizottság (citromsav)** ügyekben hozott ítéleteiben, valamint a jogsértésnek a Bizottság első intézkedései nyomán történő abbahagyásához kötődő enyhítő körülményeket a fent hivatkozott **Archer Daniels Midland (citromsav)** és az **Archer Daniels Midland (nátrium-glükonát)** ügyekben hozott ítéleteiben.

c) *10%-os felső határ*

A 17. rendelet előírja, miként azt a jövőben az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése is kimondja, hogy az EK 81. és EK 82. cikk szerinti jogsértésben részt vevő vállalkozások és vállalkozások társulásai tekintetében a bíróság egyenként nem haladhatja meg az előző üzleti év teljes forgalmának 10%-át.

A versenyjogi szabályoknak az agrárszektorban történő alkalmazása kapcsán már hivatkozott **FNCBV és társai kontra Bizottság** ügyben a megtámadott határozat indokolása hiányos volt, amennyiben a Bizottság egyetlen mondatot sem szentelt a 10%-os felső határ betartásának és ezen határ kiszámítása érdekében figyelembe veendő forgalomnak. Az Elsőfokú Bíróság mégis úgy ítélte meg, hogy a Bizottságnak az a lehetősége, hogy ne a szövetségek saját forgalmát, hanem azok tagjainak forgalmát vegye figyelembe nem korlátozódik – az ítélezési gyakorlat által már kialakított – azon körülményre, amikor a társulás tagjait is kötelezni lehet. Ugyanis a társulás valóságos gazdasági erejét kell felmérni. Következésképpen más különös körülmények is igazolhatják valamely társulás tagjai forgalmának figyelembevételét, mint például az a tény, hogy a társulás által elkövetett jogsértés a tagjainak a tevékenységeivel volt kapcsolatos, valamint hogy a társulás által folytatott gyakorlat közvetlenül tagjai érdekeit szolgálta, és azokkal együttműködve fejtette ki azt, mivel a társulás nem rendelkezett olyan objektív érdekekkel, amelyek a tagjai érdekeihez képest önálló jelleggel bírtak volna. Márpedig ez történt az adott ügyben is. A szankcióval sújtott szövetségek feladata lényegében tagjainak védelme és érdekeik képviselete volt. A vitás megállapodás

mindezek mellett tagjaiknak a tevékenységével volt kapcsolatos, és közvetlenül azok érdekében kötötték meg. Végül azt a megyei szövetségek és a helyi agrárszakszervezetek – amelyek az adott ügyben szankcióval sújtott nemzeti szövetségek tagjai voltak – közötti helyi megállapodások megkötése révén hajtották végre.

d) *A korlátlan felülvizsgálati jogkör alkalmazása*

Az Elsőfokú Bíróság a 17. rendelet 17. cikke és az 1/2003 rendelet 31. cikke alapján a bírságot kiszabó határozattal szembeni kereset kapcsán az EK 229. cikk szerinti korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára a Bizottság által kiszabott bírságok összegének csökkentését vagy felemelését. 2006-ban az Elsőfokú Bíróság e hatáskörét több alkalommal és eltérő jelleggel gyakorolta.

Így a vitaminkartellekre vonatkozó ügyekben az Elsőfokú Bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörét kizárólag arra használta, hogy levonja a határozat jogszerűségét érintő hibák következményeit. A fent hivatkozott **BASF kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság szerint a súlyosító körülményeknek a Bizottság általi értékelése – amely a bírságnak az alapösszeghez képest történő felemelését eredményezte – jogellenességének megállapítása megnyitotta az utat a közösségi bíróság számára a korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlásához, hogy így az adott ügy valamennyi releváns körülményére tekintettel helyben hagyja, megsemmisítse vagy megváltoztassa az említett bírságfelemelést. Általánosabb szinten, mivel a BASF azt kérte, hogy a jogellenesség megállapításától függetlenül gyakorolja korlátlan felülvizsgálati jogkörét, az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy felülvizsgálati jogkörének a gyakorlása a döntés jogszerűségére korlátozódik a Bizottság azon határozatát illetően, amelyben az a versenyjogi szabályok megsértését állapítja meg, és bírságot szab ki, mivel az őt megillető korlátlan felülvizsgálati jogkört adott esetben csak az érintett vállalkozás által keresetével megtámadott határozat jogellenességének megállapítását követően tudja gyakorolni, és ezt annak érdekében, hogy – szükség esetén e határozat megsemmisítése vagy megváltoztatása révén – a kiszabott bírság meghatározásakor elkövetett jogsértés következményeit orvosolja.

Az ipari gázokkal kapcsolatos kartellre vonatkozó, fent hivatkozott **Hoek Loos kontra Bizottság** ügyben azonban az Elsőfokú Bíróság a felperes érvelését a határozatban foglalt bírság megsemmisítésére vagy csökkentésére vonatkozó kérelem szemszögéből vizsgálta. Ebben az összefüggésben kimondta, hogy a kiszabott bírságnak a jogsértés súlyához és időtartamához viszonyított arányosságának értékelése az Elsőfokú Bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörébe tartozik³⁰. Mivel végül az összes kifogást elutasította, az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a felperesre kiszabott bírság végső összege „teljességgel megfelelőnek tűnik, a felperes által felhozott egyetlen körülmény sem indokolja ezen összeg csökkentését”. Ugyanígy a fent hivatkozott **Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a határozat jogszerűségével kapcsolatos felülvizsgálaton kívül az ő hatáskörébe tartozik annak értékelése is, hogy indokolt-e gyakorolnia korlátlan felülvizsgálati jogkörét a kartell

³⁰ Lásd a fent hivatkozott Westfalen Gassen Nederland kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet és a fent hivatkozott T-329/01. sz., Archer Daniels Midland kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 380. pontját.

különböző tagjaira kiszabott bírság vonatkozásában. Így a felperesek által felhozott jogalapok elutasítását követően az Elsőfokú Bíróság a kiszabott bírság megfelelő jellegének megerősítése érdekében többször gyakorolta korlátlan felülvizsgálati jogkörét.

Végül a már hivatkozott **FNCBV és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a Bizottság enyhítő körülményként vette figyelembe egyrészt azt, hogy először sújtott szankcióval kizárólag szakszervezeti szövetségek között létrejött, alapvető mezőgazdasági termékekre vonatkozó és a termelési lánc két szereplőjét érintő kartellt, másrészt az ügyegyedig gazdasági összefüggéseit, amelyeket a kergemarhák új eseteinek felfedezése nyomán 2000-től a súlyos válsággal érintett marhahúságazat jellemzett. Ezen tényekre tekintettel a Bizottság a felperesekre vonatkozó bírságok összegét 60%-kal csökkentette. Az Elsőfokú Bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva kimondta, hogy e csökkentés, bármilyen jelentős is, nem vette kellően figyelembe az adott ügy kivételes jellegű körülményeit. Ezért megállapította, hogy az a megfelelő, ha a felperesek vonatkozásában a bírság összege csökkentésének mértéke 70%, következésképpen további 10%-os csökkentés alkalmazása a bírság összege kapcsán.

Megjegyezzük, hogy az Elsőfokú Bíróság két ügyben megvizsgálta a Bizottság által kiszabott bírság összege felemelésének lehetőségét is.

Így a fent hivatkozott **Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság** ügyben a Bizottság azt kérte az Elsőfokú Bíróságtól, hogy emelje fel az említett bankra kiszabott bírság összegét azon indok alapján, hogy e bank az Elsőfokú Bíróság előtt vitatta először a szankcionált megállapodások egy részének létezését. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy ebből a szempontból fontos szerepe van annak a kérdésnek, hogy a felperes magatartása arra kényszerítette-e a Bizottságot, hogy – mindazon várakozás ellenére, amelyre a felperesnek a közigazgatási eljárás során tanúsított együttműködése ésszerűen indítható – az Elsőfokú Bíróság előtt olyan, a jogsértés alapjául szolgáló tények vitatásával kapcsolatos védekezést alakítson ki és terjesszen elő, amely tényekkel kapcsolatban alappal gondolhatta azt, hogy a felperes azokat többet nem kérdőjelezi meg. Az Elsőfokú Bíróság az adott ügyben megállapította, hogy a szankció súlyosítása nem lenne arányban a vitatott pontoknak mind a megtámadott határozat tartalma, mind a Bizottság által kialakított védekezés szempontjából elhanyagolható jelentőségével, amely védekezést egyáltalán nem nehezített meg a felperes magatartása.

Ellenben a fent hivatkozott **Roquette Frères kontra Bizottság** ügyben az Elsőfokú Bíróság azt követően emelte fel a vitatott bírság összegét, hogy először csökkentette azt. Az Elsőfokú Bíróság elsőként megállapította, hogy a felperessel szemben kiszabott bírság összege nincs összhangban annak a nátrium-glükonát-piacon elfoglalt helyzetével. Még ha semmit sem lehetett a Bizottság terhére róni, mivel a bírság összegét a felperestől származó, homályos és összefüggéstelen információk alapján állapította meg, az Elsőfokú Bíróság mégis orvosolta a határozat ezen hiányosságát, és csökkentette a bírság összegét. Ezt követően az Elsőfokú Bíróság 5000 euróval felemelte a bírság összegét figyelemmel arra a tényre, hogy felperes – tisztában lévén a Bizottság részéről bekövetkező tévedés veszélyével – a tájékoztatáskérését követően helytelenül közölte a forgalmára vonatkozó adatokat. Mivel a 17. rendelet lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy 100-tól 5000 euróig terjedő összegű bírságot szabjon ki abban az esetben, ha a vállalkozás a tájékoztatáskérésre válaszul pontatlan adatokat szolgáltat, az Elsőfokú Bíróság a bírság összegének az e

rendelkezésben meghatározott felső határnak megfelelő felemelésekor figyelemmel volt a felperes súlyos hanyagságára.

Végül az Elsőfokú Bíróság ugyanazén ítéletben határozott a korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlásának szabályairól is: ezen jogköre alapján az Elsőfokú Bíróság a felperes kifogásaira tekintettel figyelembe vehet olyan kiegészítő információelemeket is, amelyeket a bíróság összegének meghatározásakor nem említettek meg a megtámadott határozatban, amely értékelést egyébként megerősített a fent hivatkozott **Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében is. Ugyanakkor az Elsőfokú Bíróság a **Roquette Frères kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében pontosította, hogy a jogbiztonság elvére tekintettel ezt a lehetőséget főszabályként a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően meglévő, és a Bizottság által a határozathozatalakor megismerhető információelemek figyelembevételére kell korlátozni. Ettől eltérő megközelítés azt eredményezné, hogy az olyan kérdés értékelésével, amelyet korábban nem terjesztettek az adminisztráció elé, az Elsőfokú Bíróság az adminisztráció helyébe lépne, megsértve így a hatáskörmegosztás rendszerét, valamint a közigazgatás és az igazságszolgáltatás közötti intézményi egyensúlyt.

7. Az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat eredményei

2006-ban az Elsőfokú Bíróság a 4064/89 rendelet alkalmazásával kapcsolatban három ítéletet hozott, valamint egy negyedik ítéletet az azt felváltó 139/2004 rendelet végrehajtásával összefüggésben³¹.

a) A Bizottság hatásköre az összefonódások ellenőrzése területén

A 4064/89 és 139/2004 rendeletek kizárólag a közösségi léptékű összefonódásokra alkalmazandók, amely lépték meghatározása az összefonódásban részt vevő felekre vonatkozó több forgalmi értékhatártól függ. 2006-ban hozott két ítélet pontosította e szempontból a Bizottság hatáskörét.

Először is a fent hivatkozott **Endesa kontra Bizottság** ügyben hozott ítélet pontosította azokat a szempontokat, amelyek alapján a közösségi lépték vizsgálata érdekében ki kell számítani az összefonódásban részt vevő két fél forgalmát. Az adott ügyben a Gas Natural, az energiaszektorban tevékenykedő spanyol társaság, a spanyol versenyhatóságoknak bejelentette az Endesa, jelentős részben a villamosenergia-szektorban tevékenykedő spanyol társaság, alaptőkéjének összességét kitevő részvényeire vonatkozó nyilvános vételi ajánlatát. Figyelemmel arra, hogy a 139/2004 rendeletnek megfelelően az összefonódás közösségi léptékű volt, és következésképpen a Bizottságnak kellett volna bejelenteni, az Endesa panasszal fordult a Bizottsághoz, amely elutasította azt. Az Endesa

³¹ A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet (HL L 395., 1. o., helyesbítés: HL 1990. L 257., 13. o.), amelyet a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 40. o.) helyezett hatályon kívül.

az Elsőfokú Bíróság előtt arra hivatkozva vitatta ezt a határozatot, hogy a Bizottság az ő forgalmát helytelenül értékelte.

Az Elsőfokú Bíróság ítéletében megállapította, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet nem ír elő kifejezetten olyan kötelezettséget a Bizottságnak, hogy hivatalból bizonyosodjon meg arról, hogy minden olyan összefonódás, amelyet nem neki jelentettek be, valóban nem közösségi léptékű. Ugyanakkor amennyiben valamely vállalkozás panaszt nyújt be a Bizottsághoz, mivel úgy véli, hogy a Bizottságnak be nem jelentett valamely összefonódás közösségi léptékű, az utóbbi köteles ellenőrzési hatósági hatásköréről állást foglalni. Következésképpen elvileg a panaszosnak kell bizonyítania panasa megalapozottságát, miközben a Bizottság feladata, hogy a gondos ügyintézés érdekében gondos és pártatlan vizsgálatot folytasson le a hozzá benyújtott panaszról, és indokolással ellátott választ adjon a panaszos által előterjesztett érvekre. Mindezek mellett a Bizottság nem köteles minden esetben hivatalból megbizonyosodni arról, hogy a neki benyújtott auditált pénzügyi beszámolók a valóságot hűen tükrözik-e, továbbá nem köteles az összes elképzelhető kiigazítást megvizsgálni. Csupán akkor kell e kiigazításokat megvizsgálnia, amikor különös problémákra hívják fel a figyelmét.

Az adott ügyben az Endesa azt állította, hogy a Bizottságnak az ő forgalmára vonatkozó vizsgálatának a nemzetközi számviteli standardokon, nem pedig a hatályos spanyol szabványokon kellett volna alapulnia. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor úgy értelmezte a 139/2004 rendeletet, hogy az arra kötelezi a Bizottságot, hogy a vállalkozásoknak az előző üzleti évre vonatkozó, a hatályos szabályozásnak megfelelően elkészített és auditált pénzügyi beszámolóit vegye alapul. Márpedig az adott ügyben a 2004. üzleti évre vonatkozó pénzügyi beszámolókra alkalmazandó szabályok Spanyolországban az általánosan elfogadott nemzeti számviteli elvek voltak, nem pedig a nemzetközi számviteli standardok, amelyeket a nemzeti számviteli standardok alkalmazásáról szóló rendelet értelmében csak a 2005. üzleti évtől kellett alkalmazni.

Az Elsőfokú Bíróság az Endesa azon érveit is elutasította, amelyek szerint a Bizottságnak két kiigazítást is végre kellett volna hajtania, egyrészt az Endesa elosztási tevékenységére, másrészt a gázkereskedelmi tevékenységére vonatkozóan. Ebben az összefüggésben az Elsőfokú Bíróság pontosította, hogy a jogbiztonság követelményére tekintettel az összefonódás vizsgálatára hatáskörrel rendelkező hatóság meghatározásánál figyelembe veendő forgalmat elvileg a közzétett éves pénzügyi beszámoló alapján kell meghatározni. Ezért tehát csupán kivételes esetekben – amennyiben ezt kivételes körülmények indokolják – lehet olyan kiigazításokat alkalmazni, amelyek az érintett vállalkozások valós gazdasági helyzetét jobban tükrözik. Az Elsőfokú Bíróság következtésképpen végül elutasította az Endesa keresetét.

Másodszor a fent hivatkozott **Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság** ügyben hozott ítélet számos pontosítást tett a több jogi ügylet révén megvalósított összefonódásnak a Bizottság általi egységesként történő értékelését illetően. A keresetet a Bizottság azon határozata ellen terjesztették elő, amelyben azt követően engedélyezte visszaható hatállyal a CVK holland közös vállalkozásnak a német Haniel csoport és a Cementbouw Handel & Industrie (mindkettő az építőanyag-kereskedelemben tevékenykedik) által történő megszerzését, hogy e két vállalkozás kötelezettséget vállalt a korábbi közös vállalkozási megállapodásuk megszüntetésére.

Az ügy alapja egy bonyolult összefonódás volt, amelyet két elkülönült jogi ügyletcsoporthoz tartozott, amelyek közül az egyiket bejelentették a holland versenyhatóságoknak, amely engedélyezte azt. A Cementbouw Handel & Industrie keresetében a Bizottság azon lehetőségét vitatta, hogy több elkülönült ügyletet egyetlen összefonódásnak minősítsen.

Az Elsőfokú Bíróság az összefonódás fogalmának a felek által követett gazdasági logikának megfelelő végső célokat figyelembe vevő értelmezését fogadta el. Kimondta ezért, hogy a 4064/89 rendelet értelmében vett ilyen összefonódás több, formailag elkülönült jogi ügylet révén is megvalósulhat, mivel ezek az ügyletek – amelyek célja egy vagy több vállalkozás számára egy vagy több vállalkozás tevékenysége felett a közvetlen vagy közvetett gazdasági ellenőrzés megszerzése – egymással összefüggőnek, amennyiben egyiket sem valósították volna meg a másik nélkül. Az adott ügyben a Bizottság nem hibázott azzal, hogy a kérdéses ügyleteket egymással összefüggőnek minősítette.

Egyébként a Bizottság nem sértette meg a 4064/89 rendelet által a nemzeti és a közösségi hatóságok között kialakított hatáskörmegosztást akkor, amikor valamely későbbi ügylettel együttesen vizsgált meg egy attól elválaszthatatlan olyan ügyletet, amely önállóan vizsgálva nem teljesítette volna a közösségi léptékűség követelményét, és amelyet a nemzeti versenyhatóság már engedélyezett. Ebben az esetben ugyanis mesterkélt lenne azt mondani, hogy az engedélyezett ügylet gazdasági szempontból önálló.

b) *Az összefonódás eredeti tervének módosítása érdekében tett kötelezettségvállalások*

A 4064/89 rendelet 8. cikkének (2) bekezdése lényegében akként rendelkezik, hogy a Bizottságnak jóvá kell hagynia az összefonódás tervét, ha megállapítja, hogy – adott esetben az eredeti tervvel érintett vállalkozások által elvégzett módosítások után – az összeegyeztethető a közös piaccal. A Bizottság tehát attól a feltételtől teheti függővé határozata meghozatalát, hogy a vállalkozások betartják az összefonódás összeegyeztethetősége érdekében vele szemben vállalt kötelezettségeiket.

Az előzőekben ismertetett **Cementbouw kontra Bizottság** ügyben az Elsőfokú Bíróság újból megvizsgálta az arányosság elve és a feleknek a Bizottság által feltárt versenyjogi problémák teljes megoldása érdekében történő kötelezettségek vállalására vonatkozó szabadsága közötti kényes egyensúly kérdését. A szóban forgó összefonódás vizsgálatára vonatkozó eljárás során a felek, köztük a felperes is, egymást követően terjesztettek elő kötelezettségvállalási tervre vonatkozó javaslatokat, amelyeket a Bizottság elutasított, majd tettek végleges kötelezettségvállalásokat, amelyeket azonban elfogadott.

Az Elsőfokú Bíróság először megállapította, hogy a kötelezettségvállalási terv nem tette lehetővé a Bizottság által feltárt versenyjogi probléma teljes megoldását. A végleges kötelezettségvállalásokat illetően – mivel azok meghaladták az összefonódást megelőző versenyhelyzet visszaállításának célját – az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a Bizottság köteles volt azokat tudomásul venni, és az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítani. Következésképpen nem volt lehetősége sem az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánítania, sem olyan határozatot elfogadnia, amely a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja az

összefonódást olyan, a felek által javasolttól eltérő feltételeket írva elő, amelyek az összefonódás előtti helyzet szigorú visszaállítását célozzák. A 4064/89 rendelet nem teszi lehetővé, hogy a Bizottság valamely összefonódás összeegyeztethetőségét kimondó nyilatkozatát az általa egyoldalúan, a bejelentést tevő felek által vállalt kötelezettségektől függetlenül előírt feltételektől tegye függővé. A felperes következésképpen nem hivatkozhatott sikerrel az arányosság elvének Bizottság általi megsértésére, sem azt nem állíthatta az adott esetben, hogy a Bizottság önkényes nyomására tette e kötelezettségvállalási javaslatokat.

c) *Közös erőfölény létrejöttének értékelése*

Az ítélkezési gyakorlat³² szerint három feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy az összefonódás nyomán a közös piacon vagy annak lényeges részén fennálló tényleges versenyt jelentősen korlátozó közös erőfölény jöjjön létre. Először is a piacnak kellően átláthatónak kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye a magatartásukat összehangoló vállalkozások számára, hogy megfelelően nyomon kövessék az összehangolás betartását. Másodszor lennie kell valamely visszatartó mechanizmusnak is az eltérés esetére. Harmadszor az összehangolásban részt nem vevő vállalkozások, mint például a jelenlegi és jövőbeli versenytársak, valamint az ügyfelek magatartása nem veszélyeztetheti az összehangolástól várt eredményeket.

A fent hivatkozott **Impala kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság pontosította a közös erőfölény létrejöttének veszélyével kapcsolatban a Bizottság kötelezettségeit akkor, amikor valamely összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított. Ebben az ügyben a Bertelsman és a Sony, a médiában tevékenykedő két társaság, bejelentették a Bizottságnak azt az összefonódási tervet, amely szerint a Sony BMG név alatt készített zenei felvételekkel kapcsolatos nemzetközi tevékenységüket egyesítik. Először a Bizottság arról tájékoztatta a feleket, hogy az összefonódást ideiglenesen a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította, mivel az a zenei felvételek piacán közös erőfölényt erősített volna meg. Ugyanakkor a felek meghallgatása után a Bizottság engedélyezte az ügyletet. Az Impala, a zenei felvételekkel foglalkozó független társaságokat összefogó nemzetközi egyesület, ezen határozat megsemmisítését kérte az Elsőfokú Bíróságtól.

Az Elsőfokú Bíróság ítéletében, a fent hivatkozott Airtours kontra Bizottság ügyben hozott ítéletből származó ítélkezési gyakorlatra támaszkodva, emlékeztetett arra a közös erőfölény létrejöttének veszélye kapcsán, hogy a 4064/89 rendelet keretében a Bizottság köteles értékelését a releváns piacot a jövő szempontjából kutató elemzésre alapítani, amely a piac és a versenyfeltételek valószínű alakulására vonatkozó kényes előrejelzést tesz szükségessé. Ellenben, nem a közös erőfölény veszélyének, hanem már ilyen erőfölény létének a megállapítása a határozat meghozatalakor fennálló helyzet konkrét elemzésén nyugszik. Következésképpen, ha az Elsőfokú Bíróság által az Airtours kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben meghatározott három feltétel bizonyosan szükséges is a közös

³² Az Elsőfokú Bíróság T-342/99. sz., Airtours kontra Bizottság ügyben 2002. június 6-án hozott ítéletének (EBHT 2002., II-2585. o.) 62. pontja.

erőfölény fennálltának a megállapításához, azonban azokat a közös erőfölény jelenlétéhez kapcsolódó jelekre, megnyilvánulásokra és jelenségekre vonatkozó bizonyítékok és arra utaló jelzések alapján közvetett módon is meg lehet állapítani.

Különösen az árak hosszú távon történő szoros összhangba hozása, főleg ha azok a versenyhelyzetben általában alkalmazott árakat meghaladják, csatlakozik a közös erőfölényes helyzetre jellemző más tényezőkhez, és elegendő lehet – más ésszerű magyarázat hiányában – az ilyen erőfölény fennállásának bizonyítására, még ha nincsenek szilárd bizonyítékok is a piac erős átláthatóságára, azonban ezt ilyen körülmények között vélelmezni lehet. Ugyanakkor, mivel a felperes az adott ügyben az Airtours kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben meghatározott feltételek megsértésére való hivatkozásra szorítkozott, az Elsőfokú Bíróság köteles volt e feltételek betartásának vizsgálatára.

Mivel az adott ügyben a zenei felvételek piacán korábban is fennálló közös erőfölény megerősítéséről volt szó, az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a határozat szerint e piacon a közös erőfölény hiánya levezethető a szóban forgó termék sokféleségéből, a piac átláthatóságának hiányából, valamint a piacon tevékenykedő öt legnagyobb társaság közötti megtorló intézkedések hiányából. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az az állítás, miszerint a zenei felvételek piaca nem kellően átlátható ahhoz, hogy lehetővé tegye a közös erőfölényt, egyrészt jogilag nem volt elégségesen indokolva, másrészt nyilvánvaló értékelési hibában szenved annyiban, amennyiben az annak alapjául szolgáló bizonyítékok hiányosak, és nem tartalmazzák a Bizottság által figyelembe vehető, releváns adatok összességét, valamint jelegüknel fogva nem alkalmasak a belőlük levont következtetések alátámasztására. Az Elsőfokú Bíróság mindemellett megjegyezte, hogy a Bizottság a megtorló intézkedések múltbeli gyakorlására vonatkozó bizonyítékok hiányára támaszkodott, jóllehet az ítélkezési gyakorlat szerint az egyszerű hatékony visszatartó mechanizmusok megléte is elegendő. Ugyanis ha a társaságok betartják a közös politikát, akkor nem szükséges szankciókat alkalmazni. Ezen összefüggésben az Elsőfokú Bíróság pontosította, hogy hiteles és hatékony visszatartó eszközök az adott esetben is léteztek, különösen a lemezcégek szankcionálásának lehetősége, amely a válogatások kiadásából történő kizárást jelentette. Sőt, feltételezve azt, hogy ebből a szempontból a megfelelő teszt annak ellenőrzése lett volna, hogy a múltban alkalmaztak-e ilyen megtorló eszközöket, a Bizottság által lefolytatott vizsgálat azonban e szempontból is elégtelen volt.

Egyébként a zenei felvételek piacán az egybeolvadás után közös erőfölény lehetséges létrehozását illetően az Elsőfokú Bíróság azt rótta fel a Bizottságnak, hogy e tekintetben túlságosan rövid vizsgálatot folytatott le, és a határozatban ezzel kapcsolatban csak néhány felszínes és formális észrevételt tett. Az Elsőfokú Bíróság mindezek mellett úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem támaszkodhatott volna, anélkül hogy ne követett volna el így hibát, a piac átláthatóságának hiányára vagy a megtorló intézkedések múltbeli gyakorlására vonatkozó bizonyítékok hiányára annak megállapítása érdekében, hogy az összefonódás nem hordozta a közös erőfölény kialakításának, mint következménynek a veszélyét. A közös erőfölény létrejöttének vizsgálata ugyanis a jövő szempontjából történő értékelésen alapul, amelynek így arra kell vezetnie, hogy megakadályozza a kizárólag a fennálló helyzetre történő támaszkodást. Az Elsőfokú Bíróság következőképpen megsemmisítette a megtámadott határozatot.

C. Állami támogatások

1. Anyagi jogi szabályok

Az EK 87. cikk (1) bekezdése szerint „[h]a e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.

Miként azt az Elsőfokú Bíróság a **Le Levant 001 és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében³³ megerősítette, az állami támogatásnak minősítéshez az e rendelkezés szerinti minden feltételnek teljesülnie kell, és a Bizottságot terhelő indokolási kötelezettségnek szintén minden egyes feltétel tekintetében eleget kell tenni. Az adott ügy tárgyát képező támogatás egyes tengerentúli beruházásokra vonatkozóan az eredetileg az 1986. július 11-i francia törvénnyel előírt adócsökkentési intézkedések körébe tartozott, amellyel szemben a Bizottság nem emelt kifogást az EK 87. cikk alapján. A szóban forgó ügylet abban állt, hogy természetes személy befektetők kizárólag e célból alapított egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságokon (EURL) keresztül mintegy hét éven át közös tulajdonban működtették és finanszírozták e törvény keretén belül a *Le Levant* nevű tengerjáró hajót.

Az Elsőfokú Bíróság ítéletében megállapította, hogy a megtámadott határozat nem világít rá arra, hogy a szóban forgó támogatás mennyiben felel meg az EK 87. cikk (1) bekezdésébe foglalt négy feltétel közül háromnak. Először is a tagállamok közötti kereskedelem érintettségére vonatkozóan az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy a Bizottság nem pontosította, hogy a szóban forgó támogatás mennyiben képes érinteni az említett kereskedelmet, mivel azt a Saint-Pierre és Miquelon szigeteken működtetni kívánt személyszállító hajóra nyújtották, amelyek a közösségi területen kívül esnek. Másodszor, ami a támogatás kedvezményezettjének nyújtott előnyt és az említett előny megkülönböztető jellegét illeti, az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy a megtámadott határozat nem tartalmazta annak indokolását, hogy a szóban forgó támogatás előnyhöz juttatta a magánbefektetőket. Harmadszor az említett támogatásnak a versenyre gyakorolt hatását illetően az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a megtámadott határozat alapján nem volt megállapítható, hogy a támogatás miért érinti vagy érinthetné a versenyt ezen a piacon. Éppen ezen indokolás hiányossága miatt semmisítette meg az Elsőfokú Bíróság a Bizottság határozatát.

Ebből a szempontból meg kell jegyezni, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott határozatok részben vagy egészben történő megsemmisítését eredményező indokolás hiányát vagy elégtelenségét állapította meg az **Ufex és társai kontra Bizottság**,

³³ Az Elsőfokú Bíróság T-34/02. sz., *Le Levant 001 és társai kontra Bizottság* ügyben 2006. február 22-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

Lucchini kontra Bizottság, valamint az **Olaszország és Wam kontra Bizottság** ügyekben hozott ítéleteiben³⁴.

Jóllehet az Elsőfokú Bíróság ebben az évben az állami támogatások rendszerének más pontjaival kapcsolatban is hozott ítéletet, mi csak a **British Aggregates kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletet említjük meg, amelyben az Elsőfokú Bíróság a nemzeti intézkedésnek a kizárólag egyes vállalkozások vagy egyes tevékenységi ágazatok javára szelektív előnyök biztosítására alkalmas jellegét vizsgálta meg³⁵.

Az adott ügyben Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága ökoadókat vezetett be, amely főszabály szerint a tiszta sóder – vagyis az építőiparban és a közmunkáknál alkalmazott elsődlegesen kitermelt sóder – értékesítését sújtja, és célja az újrahasznosított sóder és más helyettesítő anyagok alkalmazásának maximalizálása a tiszta sóder helyett, azok gazdaságos felhasználásának előmozdítása, valamint az adóval sújtott sóder kitermelés környezetvédelmi költségei beépítésének biztosítása a szennyező fizet elvvel összhangban. Az Elsőfokú Bíróság ezzel az adójogi intézkedéssel kapcsolatban megvizsgálta, hogy a Bizottság jogosan állapította-e meg, az intézkedés által bevezetett különbségtétel az alkalmazandó általános rendszer jellegéből vagy felépítéséből következik. Ugyanis, ha ez a különbségtétel más célokon alapul, mint az általános rendszer által kitűzött célok, akkor a szóban forgó intézkedés főszabály szerint olyanak minősül, amelyre nézve teljesül az EK 87. cikk (1) bekezdésében foglalt szelektivitási feltétel.

Az Elsőfokú Bíróság szerint a környezetvédelmi adó vagy ökoadó olyan önálló adójogi intézkedés, amelyet annak környezetvédelmi célja és sajátos kivetése jellemez. Bizonyos termékek vagy szolgáltatások megadóztatásáról rendelkezik annak érdekében, hogy belefoglalja azok árába a környezetvédelmi költségeket, és/vagy hogy az újrahasznosított termékeket versenyképesebbé tegye, és hogy az előállítókat, valamint a fogyasztókat azon tevékenységek irányába terelje, amelyek a környezetet jobban tisztelik. Márpedig megengedett a tagállamok számára – amelyek hatáskörrel rendelkeznek a környezetvédelmi politika terén –, hogy ágazati ökoadókat hozzanak létre egyes környezetvédelmi célkitűzésekre figyelemmel. A tagállamok a különféle aktuális érdekek kiegyensúlyozásakor a környezetvédelem terén fennálló prioritásai és ebből következően, az ökoadóval terhelni szándékozott termékek és szolgáltatások meghatározása terén rendelkeznek különösen nagy szabadsággal. Ebből főszabály szerint az következik, hogy önmagában az a körülmény, hogy egy ökoadó olyan pontosan meghatározott intézkedést képez, amely bizonyos meghatározott termékekre vagy szolgáltatásokra irányul, és nem lehet a környezetre összehasonlítható hatást gyakorló, hasonló tevékenységek mindegyikére alkalmazható általános adórendszerbe integrálni, nem teszi lehetővé annak megállapítását,

³⁴ Az Elsőfokú Bíróságnak a T-613/97. sz., Ufex és társai kontra Bizottság ügyben 2006. június 7-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé); a T-166/01. sz., Lucchini kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 19-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé), valamint a T-304/04. és T-316/04. sz., Olaszország és Wam kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 6-án hozott ítélete (fellebbezés alatt) (az EBHT-ban még nem tették közzé).

³⁵ Az Elsőfokú Bíróság T-210/02. sz., British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 13-án hozott ítélete (fellebbezett: C-487/06. P. sz. ügy). A támogatások szelektív jellegét érinti az Elsőfokú Bíróság T-92/02. sz., Stadtwerke Schwäbisch Hall és társai kontra Bizottság ügyben 2006. január 26-án hozott ítélete (fellebbezett: C-176/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé).

hogy az ezen ökoadó alól mentes, hasonló tevékenységek szelektív előnyben részesülnek. Az adott ügyben a Bizottság nem lépte túl mérlegelési jogkörének határait a megtámadott határozatban annak megállapításával, hogy a szóban forgó adó alkalmazási körének körülhatárolását a kifejtett környezetvédelmi célok megvalósításának szándéka indokolja, következésképpen az említett adó nem minősült állami támogatásnak.

2. Eljárási kérdések

a) *Az érintettek észrevételek előterjesztéséhez való joga*

2006-ban az Elsőfokú Bíróság két ítéletben az eljárást megindító határozatokkal kapcsolatban kiemelte azok pontosságát annak érdekében, hogy lehetővé tegyék harmadik személyek számára észrevételek előterjesztését.

Először, a már ismertetett **Le Levant 001 és társai kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság pontosította a Bizottságnak az EK 88. cikk (2) bekezdéséből fakadó kötelezettségeit azon személyeket védő eljárási garanciák tiszteletben tartásával kapcsolatban, akiket a valamely nemzeti intézkedésnek az EK 87. cikk (1) bekezdésével való összeegyeztethetlenségét megállapító határozat érint. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a támogatás kedvezményezettjeinek azonosítása mindenképpen releváns ténybeli és jogi kérdésnek minősül, amelyet az eljárást megindító határozatnak – amennyiben az eljárás ezen szakaszában lehetséges – tartalmaznia kell, mivel a kedvezményezettek meghatározása alapján tudja a Bizottság a későbbiekben elfogadni a visszatérítetési határozatot. Márpedig az Elsőfokú Bíróság az adott ügyben azt állapította meg, hogy az eljárást megindító határozat egyáltalán nem tesz utalást arra, hogy a befektetők a hivatkozott támogatás esetleges kedvezményezettjei lennének, hanem épp ellenkezőleg, arra enged következtetni, hogy a támogatás kedvezményezettje a tulajdonközösség irányítója, amelyet a hajó működtetőjeként és végső tulajdonosaként határoz meg. Az Elsőfokú Bíróság ebből azt állapította meg, hogy mivel a Bizottság megfosztotta a magánbefektetőket az észrevételeik hatékony előterjesztésének lehetőségétől, ezért megsértette az EK 88. cikk (2) bekezdését, valamint a közösségi jog általános alapelvét, amely szerint mindazoknak a személyeknek, akikkel szemben sérelmet okozó határozatot hozhatnak, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy ismertessék álláspontjukat azokkal az érvekkel kapcsolatban, amelyeket a Bizottság a vitatott határozat alátámasztásául terükre felhozott.

Másodszor a **Kuwait Petroleum (Nederland) kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében³⁶ az Elsőfokú Bíróság pontosította, hogy a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy az eljárás megindításáról szóló közleményben a kérdéses támogatásra vonatkozó végleges elemzést terjesszen elő. Ezzel ellentétben szükséges, hogy a Bizottság kielégítően határozza meg vizsgálatának keretét annak érdekében, hogy a maga részéről az érdekeltet ne fossza meg az észrevételeik megtételéhez való joguktól. Az adott ügyben azonban a kedvezményezettek azonosítását lehetővé tevő alapvető elgondolás szerepelt a

³⁶ Az Elsőfokú Bíróság T-354/99. sz., Kuwait Petroleum (Nederland) kontra Bizottság ügyben 2006. május 31-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

közleményben, így a Bizottság lehetőségeihez képest helyesen teljesítette azon feladatát, hogy az érdekelteket olyan helyzetbe hozza, hogy a támogatás hivatalos vizsgálatára vonatkozó eljárás keretében megtehessek észrevételeiket.

- b) *A Bizottság előtti igazgatási szakaszban fel nem hozott tényekre való hivatkozás az Elsőfokú Bíróság előtt*

2006-ban kihirdetett két ítéletében az Elsőfokú Bíróság kiegészítette azt az ítélkezési gyakorlatát, amely korlátozza a felperes azon jogát, hogy az Elsőfokú Bíróság előtt olyan tényekre hivatkozzon, amelyek nem álltak a Bizottság rendelkezésére az igazgatási szakaszban³⁷.

A **Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében³⁸ az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy mivel a felperes nem vett részt az igazgatási eljárásban, nem hivatkozhat olyan körülményekre, amelyek az igazgatási eljárás során nem voltak ismertek a Bizottság előtt, noha a felperest név szerint megjelölték mint a szóban forgó támogatás kedvezményezettjét, és a Bizottság felhívta a német hatóságokat és az esetleges érdekelt feleket, hogy bizonyítsanak egyes tényeket. Valójában mivel a Bizottság az érdekeltek számára lehetővé tette észrevételeik előterjesztését, nem lehet felróni neki, hogy nem vett figyelembe olyan tényeket, amelyeket már az igazgatási eljárás folyamán közölni kellett volna vele, de nem adták elő őket, a Bizottság ugyanis nem kötelezhető arra, hogy hivatalból és feltételezések alapján vizsgálja, hogy milyen tényeket kellett volna a tudomására hozni.

Az Elsőfokú Bíróság a **Ter Lembeek kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében³⁹ ugyanebben az értelemben mondta ki azt, hogy noha a felperes pontosan tudta, hogy hivatalos vizsgálati eljárást indítottak, és szükséges és fontos bizonyos információk benyújtása, a felperes úgy döntött, hogy nem vesz részt ebben az eljárásban, mialatt azonban azt nem vitatta, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatot kellően indokolták ahhoz, hogy jogait megfelelően gyakorolhassa. Ezen körülmények között a felperes nem hivatkozhat először az Elsőfokú Bíróság előtt olyan információkra, amelyek ismeretlenek voltak a Bizottság előtt a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában, sem kizárólag olyan információkra alapozott jogalapra, amelyek nem voltak ismertek a Bizottság előtt a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában.

³⁷ Az Elsőfokú Bíróság T-109/01. sz., Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben 2004. január 14-én hozott ítéletének (EBHT 2004., II-127. o.) 50. és 51. pontja, valamint a T-111/01. és T-133/01. sz., Saxonia Edelmetalle et Zema kontra Bizottság ügyben 2005. május 11-én hozott ítéletének (az EBHT-ban még nem tették közzé) 67–70. pontja.

³⁸ Az Elsőfokú Bíróság T-17/03. sz., Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke kontra Bizottság ügyben 2006. április 6-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

³⁹ Az Elsőfokú Bíróság T-217/02. sz., Ter Lembeek kontra Bizottság ügyben 2006. november 23-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

c) *Ésszerű határidő*

Az **Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid és Federación Catalana de Estaciones de Servicio kontra Bizottság** ügyben⁴⁰ az EK 88. cikk (3) bekezdésében meghatározott előzetes vizsgálat szakasza majdnem 28 hónapig tartott. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy mivel az előzetes vizsgálat időtartamának az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti ésszerűségét a mindenkor esét saját körülményei alapján kell megítélni, az adott ügyben sem a felperesek által a Bizottságnak benyújtott iratok mennyisége, sem az ügy más körülményei nem igazolják a Bizottság által elvégzett előzetes vizsgálat időtartamát. Ugyanakkor más körülmények hiányában, amelyek fennállták a felperesek nem bizonyították, az Elsőfokú Bíróság nem tekintette elegendőnek a Bizottság határozatának jogellenessé nyilvánításához csupán azt a tényt, hogy a határozatot az ésszerű határidő letelte után hozták meg. Az Elsőfokú Bíróság következtésképpen a megsemmisítés iránti keresetet elutasította.

D. Közösségi védjegy

Ebben az évben újra számos, a 40/94 tanácsi rendelet⁴¹ alkalmazásával kapcsolatos ügy érkezett. Az elbírált védjegyügyek száma (90) így az Elsőfokú Bíróság által 2006-ban befejezett ügyek 20%-át képviseli.

1. A lajstromozás feltétlen kizáró okai

A lajstromozás feltétlen kizáró okaival érdemben foglalkozó ügyekben hozott, összesen 8 ítélet közül az Elsőfokú Bíróság kettőben rendelkezett a határozat hatályon kívül helyezéséről⁴². A 2006. évi ítélkezési gyakorlat lényegében a kérelem tárgyát képező megjelölés megkülönböztetőképességének hiányára és leíró jellegére (a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja) alapított feltétlen kizáró okokkal volt kapcsolatos. Például az italokat, ízesítőket és folyékony élelmiszereket tartalmazó műanyag flakon formáját, a WEISSE SEITEN megjelölést bizonyos adathordozók és papírtermékek vonatkozásában, valamint bizonyos élelmiszer-ipari termékek kapcsán a hosszúkás, fonatot vagy egyszerű csavarmintát idéző formát megkülönböztetőképességgel nem rendelkezőnek és leíró jellegűnek ítélte az Elsőfokú Bíróság⁴³.

⁴⁰ Az Elsőfokú Bíróság T-95/03. sz., Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid és Federación Catalana de Estaciones de Servicio kontra Bizottság ügyben 2006. december 12-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁴¹ A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.).

⁴² Az Elsőfokú Bíróság T-188/04. sz., Freixenet kontra OHIM (matt feketére csiszolt üveg formája) ügyben, és a T-190/04. sz., Freixenet kontra OHIM (fehérre csiszolt üveg formája) ügyben 2006. október 4-én hozott ítéletei (az EBHT-ban nem tették közzé őket).

⁴³ Az Elsőfokú Bíróság T-129/04. sz., Develey kontra OHIM (műanyag flakon formája) ügyben 2006. március 15-én hozott ítélete (fellebbezett: C-238/06. P. sz. ügy), a T-322/03. sz., Telefon & Buch kontra OHIM – Herold Business Data (Weisse Seiten) ügyben 2006. március 16-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé őket), valamint T-15/05. sz., De Waele kontra OHIM (kolbász formája) ügyben 2006. május 31-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

2. A lajstromozás viszonylagos kizáró okai

Az e kérdéssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat ez évben is igen gazdagnak bizonyult. Példaként említhetjük a megkülönböztetőképesség hiánya és a nagy közismertségnek örvendő jelleg közötti kapcsolat vonatkozásában adott pontosításokat a **Vitakraft-Werke Wührmann kontra OHIM – Johnson’s Veterinary Products (VITACOAT)** ügyben hozott ítéletben, vagy a két védjegy közötti összeütközés időbeli viszonylatban történő értékelését a **MIP Metro kontra OHIM – Tesco Stores (METRO)** ügyben hozott ítéletben⁴⁴. Ugyanakkor itt csak azokat az újdonságokat ismertetjük, amelyek egyrészt a „védjegycsalád” fogalmával, másrészt a védjegy tényleges használata által biztosított oltalom terjedelmével kapcsolatosak.

a) A „védjegycsalád” fogalma

A **Ponte Finanziaria kontra OHIM – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE)** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság kimondta a „védjegycsalád” fogalmának a jelentőségét az összetéveszthetőség megítélésével összefüggésben⁴⁵. Ebben az ügyben a felperes azt állította, hogy az ugyanazon „bridge” szóelem jelenlétével jellemzett korábbi védjegyek „védjegycsaládot” vagy „sorozatvédjegyeket” alkotnak. Véleménye szerint e körülmény alkalmas az objektív összetéveszthetőség előidézésére. Jóllehet a 40/94 rendelet nem tartalmazza a „védjegycsalád” fogalmát, az Elsőfokú Bíróság szerint az összetéveszthetőséget összességében kell vizsgálni, figyelembe véve minden releváns tényezőt az adott ügyben. Márpedig, miként azt hozzáfűzte, az összetéveszthetőség fennállásának értékelése szempontjából ilyen releváns tényezőnek minősül az a tény, hogy a közösségi védjegybejelentéssel szembeni felszólalás több korábbi védjegyben alapul, és e védjegyek olyan jellegzetességeket mutatnak, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy azok „sorozat” vagy „család” részét képezik. Ez különösen akkor lehetséges, ha a védjegyek teljes egészében tartalmazzák ugyanazt a megkülönböztető elemet, és másik grafikai vagy szóelemmel egészülnek ki, így különböztetve meg egyiket a másiktól, vagy ha azok az eredeti védjegyből kivont azonos elő- vagy utótagot ismétlik meg. Ezen előfeltevések esetén a bejelentett védjegy és a sorozat részét képező korábbi védjegyek közötti lehetséges asszociáció révén akkor merülhet fel az összetéveszthetőség, amikor a bejelentett védjegy olyan hasonlóságokat mutat a korábbi védjegyekkel, amelyek alkalmasak arra, hogy a fogyasztó azt higgye, hogy a bejelentett védjegy ugyanakkor a sorozatnak a részét képezi, és ezért az általa jelölt áruk kereskedelmi szempontból ugyanattól a személytől származnak, mint a korábbi védjegyekkel jelölt áruk, vagy eredetüket tekintve kapcsolatban vannak vele.

⁴⁴ Lásd az Elsőfokú Bíróság T-277/04. sz., Vitakraft-Werke Wührmann kontra OHIM – Johnson’s Veterinary Products (VITACOAT) ügyben 2006. július 12-én hozott ítéletét és a T-191/04. sz., MIP Metro kontra OHIM – Tesco Stores (METRO) ügyben 2006. szeptember 13-án hozott ítéletét (fellebbezett: C-493/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé őket).

⁴⁵ Az Elsőfokú Bíróság T-194/03. sz., Ponte Finanziaria kontra OHIM – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE) ügyben 2006. február 23-án hozott ítélete (fellebbezett: C-234/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé).

Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor ezt a megoldást arra az esetre korlátozta, amikor két feltétel együttesen teljesül. Először is, a korábban lajstromozott védjegysorozat jogosultjának igazolnia kell a sorozathoz tartozó összes védjegy használatát, vagy legalábbis annyi védjegy használatát, amennyi alkalmas „sorozat” képzésére. Másodszor a sorozathoz tartozó védjegyekkel való hasonlóságon túlmenően a bejelentett védjegynek nemcsak hasonlónak kell lennie, hanem olyan jellemzőkkel is kell rendelkeznie, amelyek a sorozatba való illeszkedéshez szükségesek. Az Elsőfokú Bíróság pontosította, hogy nem állna fenn ez az eset, ha például a korábbi sorozatvédjegyek közös elemét a sorozathoz tartozó védjegyekben általában elfoglalt helyétől eltérő helyen, illetve eltérő jelentéstartalommal szerepeltetnék. Az adott ügyben az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a fenti feltételek első része nem teljesült, mivel a felperes a hivatkozott sorozatból csak két korábbi védjegynek a piacon való jelenlétét bizonyította.

b) *A védjegy tényleges használata által biztosított oltalom terjedelme*

A 40/94 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése szerint, ha a jogosult a lajstromozástól számított öt éven belül nem kezdte meg a közösségi védjegy tényleges használatát a Közösségben az árujegyzékben szereplő árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, vagy ha az ilyen használatot öt éven át megszakítás nélkül elmulasztotta, a közösségi védjegyoltalomra alkalmazni kell az e rendeletben meghatározott jogkövetkezményeket, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja. E rendelkezés (2) bekezdése előírja, hogy tényleges használatnak minősül a közösségi védjegy olyan alakban történő használata is, amely a lajstromozott alaktól csak a megkülönböztetőképeséget nem érintő elemekben tér el.

Mindezek mellett a 40/94 rendelet 43. cikkének (2) bekezdése szerint, ha a felszólalást korábbi közösségi védjegy jogosultja nyújtotta be, a bejelentő kérelmére igazolnia kell, hogy a közösségi védjegybejelentés meghirdetését megelőző öt évben a felszólalás alapjául szolgáló korábbi közösségi védjegy tényleges használatát az árujegyzékben szereplő és a felszólalásban hivatkozott árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a Közösségben megkezdte, vagy kellőképpen igazolja a használat elmaradását, feltéve, hogy a korábbi közösségi védjegyet a közösségi védjegybejelentés meghirdetésének napjánál legalább öt évvel korábban lajstromozták. Ugyanezen rendelkezés értelmében, ha a korábbi közösségi védjegyet csak az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások egy részével kapcsolatban használták, a felszólalás vizsgálata során úgy kell tekinteni, mintha a védjegyet csak a szóban forgó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében lajstromozták volna. A 40/94 rendelet 43. cikkének (3) bekezdése ezen elvek alkalmazását kiterjeszti a korábbi nemzeti védjegyek esetére is.

A fent hivatkozott **Ponte Finanziaria kontra OHIM** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság a felperesnek a „defenzív védjegy” fogalmára alapozott érveléséről kellett határoznia. E fogalom az olasz jogban lehetővé teszi a védjegyoltalom elvesztésének szabálya alól egy kivétel létesítését, azon feltétel esetén, ha a nem használt védjegy jogosultja egyidejűleg olyan más hasonló, érvényes védjegy vagy védjegyek jogosultja, amelyek közül legalább az egyiket ugyanazon áruk, illetve szolgáltatások jelölésére használják.

Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor kimondta, hogy a „defenzív védjegy” fogalmát a közösségi védjegyoltalmi rendszer nem ismeri, amely a védjegyekhez kapcsolódó jogok elismerésének alapvető feltételeként a szóban forgó megjelölésnek a kereskedelemben a lajstromozott áruk, illetve szolgáltatások tekintetében történő használatát írja elő. Ebből a szempontból az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a defenzív lajstromozás nem minősül a használat elmaradásának a 40/94 rendelet 43. cikkének (2) bekezdése szerinti „megfelelő okának”. E fogalom ugyanis olyan okokra utal, amelyek a védjegy használatát gátló akadályok fennállásán, illetve olyan helyzeten alapulnak, amikor a védjegy kereskedelemben történő használata – az üggyel kapcsolatos releváns körülmények összességére tekintettel – túlságosan megerősített lenne. Ilyen lenne például az az eset, amikor a nemzeti szabályozás, amely a védjeggyel jelölt áruk forgalmazására vonatkozó korlátozásokat ír elő. Éppen ellenkezőleg, nem ez a helyzet az olyan nemzeti rendelkezés esetén, amely lehetővé teszi az olyan megjelölések védjegyként történő bejelentését, amelyeket egyértelműen valamely másik, kereskedelmi felhasználás tárgyát képező megjelölést védő (defenzív) szerepük miatt eleve nem a kereskedelembe való használat céljából jelentenek be.

A „defenzív védjegy” fogalmára nem vonatkozik a védjegy jogosultja számára biztosított azon lehetőség sem, hogy a tényleges használatot a lajstromozott alaktól csak enyhén eltérő alakban a kereskedelembe való használatra vonatkozó bizonyítékok szolgáltatásával támassza alá. Az Elsőfokú Bíróság szerint a 40/94 rendelet 15. cikke (2) bekezdése a) pontjának a célja az, hogy lehetővé tegye a védjegy jogosultja számára a kereskedelmi felhasználás során a megjelölés olyan módosítását, amely a megkülönböztető képességet nem érintve lehetővé teszi, hogy a megjelölést az érintett áruk és szolgáltatások értékesítésének és reklámozásának igényeihez igazítsák. E rendelkezés tárgyi hatálya az olyan helyzetekre korlátozandó, amelyekben a védjegy jogosultja által konkrétan használt megjelölés azt az alakot ölti, amellyel ugyanezen védjegyet a kereskedelembe használják. Ezzel szemben e rendelkezés nem teszi lehetővé a lajstromozott védjegy jogosultjának azt, hogy – a valamely másik lajstromozás tárgyát képező eltérő védjegy használatának a javára való hivatkozással – kivonja magát a védjegy használatának rá háruló kötelezettsége alól.

3. Formai és eljárási kérdések

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) fórumai közötti funkcionális folyamatosságból következik, hogy a 40/94 rendelet 74. cikke (1) bekezdése alkalmazási körében (amely rendelkezés a lajstromozás viszonylagos kizáró okaival összefüggő eljárásban a vizsgálatnak a felek által felhozott jogalapokra és az általuk előterjesztett kérelmekre való korlátozását írja elő) a fellebbezési tanácsnak a határozata meghozatalánál a fellebbező által akár az első fokon eljáró fórum előtti, akár pedig – a 74. cikk (2) bekezdésére figyelemmel (amely szerint az OHIM figyelmen kívül hagyhatja azokat a tényeket vagy bizonyítékokat, amelyeket az érintett felek nem kellő időben terjesztettek elő) – a fellebbezési eljárásban előterjesztett ténybeli és jogi elemekre kell támaszkodnia⁴⁶.

⁴⁶ A T-308/01. sz., Henkel kontra OHIM – LHS (UK) (KLEENCARE) ügyben 2003. szeptember 23-án hozott ítélet (EBHT 2003., II-3253. o.) 32. pontja.

Az Elsőfokú Bíróság ebben az évben is folytatta ítélezési gyakorlata terjedelmének pontosítását, mind ténybeli, mind jogi szempontból meghatározva a fellebbezési tanács előtti vizsgálat tárgyát.

Egyrészt a fellebbezési tanács ténybeli vizsgálatát illetően az Elsőfokú Bíróság a **La Baronia de Turis kontra OHIM – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE)** ügyben és a **Caviar Anzali kontra OHIM – Novomarket (Asetra)** ügyben hozott ítéleteiben kimondta, hogy a fellebbezési tanács ugyanazon hatáskörökkel rendelkezik a fellebbezés elbírálása tekintetében, mint az a fórum, amely a megtámadott határozatot hozta, és hogy az általa lefolytatott vizsgálat az egész jogvitára – annak az elbírálás idején mutatózó terjedelmében – kiterjed⁴⁷. Ezért a fellebbezési tanácsok által gyakorolt felülvizsgálat nem korlátozódik a megtámadott határozat jogszerűségének vizsgálatára, hanem a fellebbezési eljárás devolutív hatálya miatt a jogvita egészének új értékelését feltételezi, mivel a fellebbezési tanácsoknak az eredeti kérelmet teljes egészében újra kell vizsgálniuk és figyelembe kell venniük a kellő időben benyújtott bizonyítékokat. Az Elsőfokú Bíróság következőképpen kimondta, hogy a 40/94 rendelet 74. cikkének (2) bekezdése az OHIM-ot felhatalmazza, fakultatív jelleggel, hogy figyelmen kívül hagyja azokat a bizonyítékokat, amelyeket az érintett felek nem „kellő időben” terjesztettek elő; e fogalmat valamely fellebbezési tanács előtti eljárásban úgy kell értelmezni, mint amely a fellebbezés benyújtására nyitva álló határidőre, illetve a kérdéses eljárásban megjelölt határidőre vonatkozik. Mivel ez a fogalom az OHIM előtt folyamatban lévő valamennyi eljárásban irányadó, az első fokon határozatot hozó fórum által a bizonyítékok benyújtására megjelölt határidők letelte tehát nem befolyásolja annak meghatározását, hogy azokat a fellebbezési tanácshoz „kellő időben” nyújtották-e be. A fellebbezési tanács ezáltal köteles figyelembe venni az elé beterveztett bizonyítékokat függetlenül attól, hogy azokat a felszólalási osztályhoz benyújtották-e vagy sem. Az adott ügyben, mivel a vitatott iratokat a felperes a fellebbezési tanácshoz a beadványának mellékleteként a 40/94 rendelet 59. cikkében meghatározott négy hónapos határidőn belül nyújtotta be, a beterveztésük a 40/94 rendelet 74. cikkének (2) bekezdése értelmében nem volt késedelmesnek tekinthető.

Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor kimondta, hogy meg kell vizsgálni a téves jogalkalmazásból levonandó következtetéseket, mivel egy eljárási szabálytalanság csak akkor vonja maga után a határozat teljes vagy részleges megsemmisítését, ha megállapítást nyer, hogy e szabálytalanság hiányában a megtámadott határozatnak más lett volna a tartalma. Az adott ügyben, emlékeztetve arra, nem az Elsőfokú Bíróság feladata, hogy az OHIM helyett mérlegelje a kérdéses bizonyítékokat, az Elsőfokú Bíróság megállapította, nem zárható ki, hogy azok a bizonyítékok, amelyek figyelembevételét a fellebbezési tanács helytelenül elutasította, olyan természetűek lehetnek, amelyek a megtámadott határozat tartalmát megváltoztathatják. Következőképpen az Elsőfokú Bíróság hatályon kívül helyezte a megtámadott határozatot⁴⁸.

Másrészt, a fellebbezési tanács által lefolytatandó jogi vizsgálatot illetően az Elsőfokú Bíróság a **DEF-TEC Defense Technology kontra OHIM – Defense Technology (FIRST**

⁴⁷ Az Elsőfokú Bíróság T-323/03. sz., La Baronia de Turis kontra OHIM – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE) ügyben 2006. július 10-én hozott ítélete és a T-252/04. sz., Caviar Anzali kontra OHIM – Novomarket (Asetra) ügyben 2006. július 11-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé őket).

⁴⁸ A lényegileg azonos elemzést lásd a fent hivatkozott Torre Muga-ügyben hozott ítéletben.

DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR) ügyben hozott ítéletében pontosította, hogy a jogi vizsgálat terjedelme főszabályként nem kizárólag a fellebbező fél által hivatkozott jogalapoktól függ⁴⁹. Ezért még ha a fellebbező fél nem hivatkozott is külön jogalapra, a fellebbezési tanács – a rendelkezésre álló valamennyi releváns jogi és ténybeli elem fényében – köteles megvizsgálni, hogy a fellebbezés tárgyát képező határozat jogszerűen elfogadható volt-e, vagy sem. Az adott ügyben a felperes az Elsőfokú Bíróság előtt a felszólalási osztály határozatának az aláírások hiányából eredő érvénytelenségére hivatkozott. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy jóllehet a fellebbezési tanács előtt nem hozták fel ezt a jogalapot, amennyiben a formai szabályok megsértése megállapítható, azt a fellebbezési tanácsnak hivatalból meg kellett volna állapítania.

Az Elsőfokú Bíróság ebben az évben – szintén eljárásjogi szempontból – megvizsgálta azt a kérdést, hogy milyen tényekre lehet előtte hivatkozni a fellebbezési tanács határozatával szemben.

A fent hivatkozott **Vitakraft-Werke Wührmann kontra OHIM** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság korábbi ítélkezési gyakorlatára támaszkodott annak megállapítása érdekében, hogy az olyan tények, amelyekre anélkül hivatkoznak az Elsőfokú Bíróság előtt, hogy azt korábban felhozták volna az OHIM előtti eljárás során, csak abban az esetben befolyásolhatják a határozat jogszerűségét, ha ezen tényeket az OHIM-nak hivatalból figyelembe kellett volna vennie. A 40/94 rendelet 74. cikkének (1) bekezdéséből – amely szerint a lajstromozás viszonylagos kizáró okaival összefüggő eljárásban az OHIM a vizsgálat során a felek által előterjesztett tényálláshoz, bizonyítékokhoz és érvekhez, valamint a kérelem szerinti igényekhez kötve van – következik, hogy az OHIM nem köteles hivatalból olyan tényeket figyelembe venni, amelyre a felek nem hivatkoztak az eljárás során. Következésképpen az ilyen tények nem befolyásolhatják a fellebbezési tanács határozatának jogszerűségét.

Ellenben az **Armacell kontra OHIM – nmc (ARMAFOAM)** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy az a tény, hogy a fél a felszólalási osztály előtt elismerte, hogy a szóban forgó védjegyekkel megjelölt áruk potenciálisan azonosak lehetnek, majd ezt követően kijelentette a felszólalási osztály előtt, hogy az áruk hasonlóságának kérdését nem lehet eldönteni, tekintettel az ütköző védjegyeket megkülönböztető állítólagos eltérésekre, egyáltalában nem vezethet oda, hogy az OHIM elvesse azon kérdést, vajon az említett védjegyekkel érintett áruk hasonlóak vagy azonosak-e⁵⁰. Következésképpen e körülmény még kevésbé vezethet ahhoz, hogy megfossza a felperest azon jogától, hogy vitathassa a fellebbezési tanács előtt, a jogvita jogi és ténybeli keretei között, az ezen fórum által e tárgyban végzett értékelést.

⁴⁹ Az Elsőfokú Bíróság T-6/05. sz., DEF-TEC Defense Technology kontra OHIM – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR) ügyben 2006. szeptember 6-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁵⁰ Az Elsőfokú Bíróság T-172/05. sz., Armacell kontra OHIM – nmc (ARMAFOAM) ügyben 2006. október 10-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

E. A dokumentumokhoz való hozzáférés

Ebben az évben mindössze két ítéletet hozott az Elsőfokú Bíróság a dokumentumokhoz való hozzáférésnek az 1049/2001 rendeletre⁵¹ tekintettel történő megtagadása kapcsán. Ezek az ítéletek ugyanakkor lehetővé tették az Elsőfokú Bíróság számára, hogy pontosítsa az ellenőrzések és vizsgálatok céljának védelmén, valamint a bírósági eljárások céljának védelmén alapuló kivételek hatályát.

Egyrészt, a **Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében, amelynek a tárgya az állami támogatásokra vonatkozó eljárással kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelem elutasítása volt, az Elsőfokú Bíróság kimondta, a Bizottság számára arra az egyszerű tényre való hivatkozás, hogy a dokumentumok hozzáférhetővé tétele veszélyeztetné a Bizottság, a tagállam és az érintett vállalkozások között a folyamatban lévő vizsgálatok során szükséges párbeszédet, nem bizonyítja olyan különleges körülmények fennállását, amelyek alkalmasak annak igazolására, hogy miért nem folytatta le azon dokumentumok konkrét és egyenkénti vizsgálatát, amelyekhez hozzáférést kértek.

Másrészt a **Franchet és Byk kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság az OLAF és a Bizottság belső ellenőrzési szolgálata bizonyos dokumentumaihoz való hozzáférés megtagadását vizsgálta meg. E dokumentumokat az Eurostaton belül elkövetett szabálytalanságokra vonatkozó vizsgálat keretében megküldték a francia és a luxembourgi hatóságoknak. Az adott ügyben a felperesek felelősségét vizsgálták.

Az Elsőfokú Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy az intézmények dokumentumaihoz való hozzáférés elve alóli kivételeket megszorítóan kell értelmezni és alkalmazni, megvizsgálta, hogyan alkalmazta a Bizottság az említett kivételeket, különösen a bírósági eljárások védelme, illetve az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelmén alapuló kivételeket.

Az Elsőfokú Bíróság az első kivételt illetően kimondta, hogy az adott ügy körülményei között a Bizottság csak kizárólag egy adott bírósági eljárás céljaira készült, az OLAF által megküldött különböző dokumentumokat tarthatta volna vissza. Azért, hogy a nemzeti hatóságok, vagy az intézmények milyen intézkedéseket tesznek az OLAF által megküldött jelentések és információk következményeként, teljes mértékben és kizárólagosan e hatóságok felelősek, és előfordulhat, hogy az OLAF által a nemzeti hatóságok vagy valamely intézmény számára megküldött információk nyomán nemzeti szinten nem indul bírósági eljárás, illetve közösségi szinten nem indul fegyelmi vagy igazgatási eljárás. A nemzeti eljárási szabályok betartását megfelelően biztosítja, ha az intézmény megbizonyosodik arról, hogy a dokumentumok hozzáférhetővé tétele nem ütközik a nemzeti jogba. Így kétséges esetben az OLAF-nak meg kellett volna keresnie a nemzeti bíróságot, és csak akkor tagadhatta volna meg a hozzáférhetővé tételt, ha a nemzeti bíróság ellenezte volna az említett dokumentumok hozzáférhetővé tételét.

⁵¹ Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.). Az Elsőfokú Bíróság T-391/03. és T-70/04. sz., Franchet és Byk ügyben 2006. július 6-án hozott ítélete, valamint a T-237/02. sz., Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság ügyben 2006. december 14-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé őket).

Az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelmén alapuló második kivételt illetően az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy ezt a rendelkezést csak akkor lehet alkalmazni, ha a kérdéses dokumentumok hozzáférhetővé tétele a szóban forgó ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok befejezését veszélyeztethetné. Ezért azt kell vizsgálni, hogy a megtámadott határozatok meghozatalakor még folyamatban voltak-e azok az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok, amelyeket a kért dokumentumok hozzáférhetővé tétele veszélyeztethetett volna, valamint, hogy azokat ésszerű időn belül folytatták-e le. A Bizottság az adott ügyben nem követett el sem jogi, sem értékelési hibát, amikor úgy ítélte meg, hogy az első megtámadott határozat meghozatalakor meg kell tagadni a francia és luxemburgi hatóságok számára megküldött dokumentumokhoz való hozzáférést azzal az indokkal, hogy e dokumentumok hozzáférhetővé tétele hátrányosan befolyásolná az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelmét. Ugyanakkor az OLAF által a Bizottságnak megküldött egyes dokumentumokkal kapcsolatban megállapították, hogy az OLAF elvont módon nyilatkozott, anélkül hogy jogilag megfelelően bizonyította volna, hogy e dokumentumok hozzáférhetővé tétele ténylegesen, hátrányosan befolyásolta az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelmét, valamint, hogy a hivatkozott kivétel valóban alkalmazható az e dokumentumokban foglalt adatok összességére. A hozzáférést megtagadó határozatot következképpen az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette annyiban, amennyiben az ezen utóbbi dokumentumokra vonatkozott.

Végül megemlítjük az 1049/2001 rendeletből fakadó elveknek a **Kallianos kontra Bizottság** ügyben hozott ítélet kapcsán történő alkalmazását, amely egy köztisztviselő által az illetményéből történő visszatartást elrendelő határozat ellen előterjesztett kereseten alapul, amelynek egyik jogalapjában az átláthatóság hiányára hivatkozik⁵². Ebben az ügyben a felperes a Bizottság jogi szolgálatának a felperes személyes helyzetére vonatkozó véleményeihez kért hozzáférést. Márpedig, jóllehet a felperes a kérelmét nem az 1049/2001 rendeletre alapozva terjesztette elő, azonban ezen rendelettel kapcsolatos ítélezési gyakorlatra tekintettel mondta ki az Elsőfokú Bíróság, hogy a Bizottság részben megsértette a felperes iratokhoz való hozzáférési jogát. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor nem semmisítette meg a Bizottság határozatát, mivel a jogi vélemény hozzáférhetővé tételének megtagadása egyáltalán nem érintette hátrányosan a felperes védekezését.

F. Közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) – a terrorizmus elleni küzdelem

Az Elsőfokú Bíróság ebben az évben három ítéletet hozott a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatban⁵³. Az első kettő kiegészíti a Yusuf és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság, valamint a Kadi kontra Tanács és Bizottság

⁵² Az Elsőfokú Bíróság T-93/04. sz., Kallianos kontra Bizottság ügyben 2006. május 17-én hozott ítélete (fellebbezett: C-323/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁵³ Az Elsőfokú Bíróságnak a T-253/02. sz., Ayadi kontra Tanács ügyben (fellebbezett: C-403/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé) és a T-49/04. sz., Hassan kontra Tanács és Bizottság ügyben (fellebbezett: C-399/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban nem tették közzé) 2006. július 12-én hozott ítéletei, valamint a T-228/02. sz., Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran kontra Tanács ügyben 2006. december 12-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

ügyekben hozott ítéletekben⁵⁴ kialakított elveket, míg a harmadik eddig újszerű jogi összefüggésben jelenik meg.

A 2001. szeptember 11-i terrortámadást követően az Egyesült Nemzetek Szervezetének Biztonsági Tanácsa több határozatot is elfogadott, felhívva az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) valamennyi tagállamát a Tálibánnal, Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida-hálózattal és a velük összeköttetésben álló személyek és szervezetek által közvetlenül vagy közvetve ellenőrzött alapok és más pénzeszközök befagyasztására. A Biztonsági Tanács egy szankcióbizottságot bízott meg az érintett személyek meghatározásával és a lista naprakészen tartásával. Ezeket a határozatokat az érintett személyek és szervezetek forrásainak befagyasztását elrendelő több tanácsi rendelet révén hajtották végre a Közösségen belül. Az érintett személyeket és szervezeteket olyan listára vették fel, amelyet a Bizottság – a szankcióbizottság által végrehajtott frissítések alapján – rendszeresen felülvizsgál. Az államok, a szankcióbizottság hozzájárulásával, humanitárius okokból eltéréseket engedélyezhetnek a pénzeszközök befagyasztása alól. A listáról való törlés érdekében a szankcióbizottságnál kérelmet lehet előterjeszteni egy külön eljárás szerint azon állam közvetítésével, ahol az érintett személy lakik, vagy amelynek állampolgára.

Chafiq Ayadit, Dublinban (Írország) lakó tunéziai állampolgárt, és Faraj Hassant, líbiai állampolgárt, akit a Brixtoni (Egyesült Királyság) Büntetés-végrehajtási Intézetben tartanak fogva, is felvették a szóban forgó közösségi listára. E két személy azt kérte az Elsőfokú Bíróságtól, hogy semmisítse meg ezt az intézkedést. Az Elsőfokú Bíróság az ez alapján hozott két ítéletben több ponton pontosította a pénzüsszegek befagyasztására vonatkozó eljárást.

A fent hivatkozott **Ayadi kontra Tanács** ügyben hozott ítéletében miután emlékeztetett arra, hogy a megtámadott rendeletben előírt pénzeszköz-befagyasztás nem sérti az ember nemzetközi szinten elismert alapvető jogait (jus cogens) az Elsőfokú Bíróság elismerte, hogy ez ugyanakkor különösen drasztikus intézkedés. Hozzáfűzte, hogy a szóban forgó szabályozás által követett célok jelentősége azonban olyan természetű, amely igazolja az ilyen negatív következményeket, valamint hogy a pénzeszköz-befagyasztás nem akadályozza meg az érintett egyéneket abban, hogy a körülményekre tekintettel kielégítő magán-, családi és társadalmi életet éljenek. Különösen nem tiltja meg számukra valamely szakmai tevékenység folytatását, ugyanakkor szabályozza az e tevékenységért kapott jövedelem megszerzését.

A listáról való törlésre vonatkozó eljárást illetően az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a szankcióbizottság irányelvei és a megtámadott tanácsi rendelet jogot biztosít az érdekelteknek, hogy a lakóhelyük/székhelyük vagy állampolgárságuk szerinti ország kormányának közvetítésével az esetük felülvizsgálata iránti kérelmet nyújtsanak be a szankcióbizottsághoz a vitatott listáról való törlés végett. Ezt a jogot tehát a közösségi jogrend is biztosítja. Az ilyen kérelem vizsgálatakor a tagállamok kötelesek az érdekeltek alapvető jogait tiszteletben tartani, mivel azok nem akadályozzák az Egyesült Nemzetek

⁵⁴ Az Elsőfokú Bíróság T-306/01. sz., Yusuf és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ügyben 2005. szeptember 21-én hozott ítélet (fellebbezett: C-45/05. P. sz. ügy) (EBHT 2005., II-3533. o.), valamint a T-315/01. sz., Kadi kontra Tanács és Bizottság ügyben 2005. szeptember 21-én hozott ítélet (fellebbezett: C-402/05. P. sz. ügy) (EBHT 2005., II-3649. o.).

Alapokmánya alapján fennálló kötelezettségeik megfelelő végrehajtását. A tagállamoknak különösen ügyelniük kell arra, hogy az érdekelteknek módjuk legyen érdemben érvényesíteni az álláspontjukat az illetékes nemzeti hatóságok előtt az esetük felülvizsgálata iránti kérelem keretében. A tagállamok nem tagadhatják meg a felülvizsgálati eljárás megindítását pusztán azon indok alapján, hogy az érdekeltek nem állt módjában, hogy pontos és a kérelme alátámasztása szempontjából releváns információkat nyújtson, mivel nem szerezhettek tudomást a vitatott listára való felvételét igazoló pontos indokokról azok bizalmas jellege miatt. A tagállamok kötelesek arra is törekedni, hogy az érdekeltek ügye késedelem nélkül, tisztességes és pártatlan módon kerüljön bemutatásra a szankcióbizottság előtt a felülvizsgálat végett, ha az objektívan igazoltnak tűnik, tekintettel az átadott releváns információkra.

Az érdekelteknek végül megvan a lehetőségük arra, hogy a nemzeti bíróságokhoz jogorvoslati kérelmet nyújtsanak be, amennyiben ügyüknek a szankcióbizottsághoz felülvizsgálatra való előterjesztését az illetékes nemzeti hatóság esetleg visszaélészerűen megtagadná. A közösségi jog teljes érvényesülése biztosításának követelménye azt eredményezheti, hogy, ha szükséges, a nemzeti bíróság ne alkalmazza azt a nemzeti jogszabályt, amely e jog gyakorlásának akadályát képezheti, így például az olyan szabályt, amely kizárja a bírósági felülvizsgálat köréből a nemzeti hatóságok részéről annak megtagadását, hogy fellépjenek állampolgáraik diplomáciai védelmének biztosítása érdekében. Az adott ügyben az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy Chafiq Ayadinak és Faraj Hassannak a nemzeti jogon alapuló bírósági jogorvoslati lehetőségeket kell érvényesítenie, ha az ír és brit hatóságok velük szembeni tisztességes együttműködésének állítólagos hiányát akarják vitatni.

A fent hivatkozott **Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran kontra Tanács** ügyben hozott ítélet szintén a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos, azonban különböző elvek megerősítéséből származó más jogi környezetben született. 2001. szeptember 28-án az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa határozatot fogadott el, amelyben felhívta az ENSZ valamennyi tagállamát, hogy minden lehetséges eszköz igénybe vételével küzdjenek a terrorizmus és annak finanszírozása ellen, befagyasztva azon személyek és szervezetek pénzeszközeit, akik terrorcselekményeket követnek el vagy kísérelnek meg elkövetni. E határozat különbözik a fent hivatkozott Yusuf és Al Barakat International Foundation kontra Tanács és Bizottság, illetve a Kadi kontra Tanács és Bizottság, valamint az Ayadi kontra Tanács, továbbá a Hassan kontra Tanács és Bizottság ügyekben hozott ítéletek tárgyát képező határozatoktól annyiban, hogy e határozat az államok diszkrecionális jogkörében hagyta azon személyek meghatározását, akiknek a pénzeszközeit be fogják fagyasztani. Ezt a határozatot a Közösségben a 2001. december 27-én elfogadott két közös álláspont és egy tanácsi rendelet révén hajtották végre, amelyek elrendelik a Tanács által készített és rendszeresen napra készé tett listára felvett személyek és szervezetek pénzeszközeinek befagyasztását⁵⁵. A Tanács 2002. május 2-án elfogadott

⁵⁵ A terrorizmus leküzdéséről szóló 2001/930/KKBP közös álláspont (HL L 344., 90. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 213. o.), a terrorizmus leküzdésére vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös álláspont (HL L 344., 93. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 217. o.), valamint a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló 2580/2001/EK rendelet (HL L 344., 70. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 207. o.).

közös állásponttal és határozattal tette napra késszé az érintett személyek és szervezetek listáját, felvéve arra az Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran-t (OMPI) is⁵⁶. Azóta a Tanács több közös álláspontot és határozatot hozott a vitatott lista naprakésszé tételére, azonban azon mindig fenntartotta az OMPI-t. E szervezet keresetet indított az Elsőfokú Bíróság előtt e közös álláspontok és határozatok, valamint az azokkal kapcsolatos jogi aktusok megsemmisítését kérve.

Az Elsőfokú Bíróság ítéletében megállapította, hogy bizonyos alapvető jogok és garanciák, különösen a védelemhez való jog, az indokolási kötelezettség és a hatékony bírói jogvédelemhez való jog elvileg teljes mértékben alkalmazható a pénzeszköz-befagyasztásra vonatkozó közösségi határozatnak a szóban forgó rendelet alapján történő elfogadásával összefüggésben. A védelemhez való jogot illetően az Elsőfokú Bíróság különbséget tett a jelen ügy, valamint a Yusuf és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság, valamint a Kadi kontra Tanács és Bizottság ügyekben hozott ítéletek között. Mivel a jelen ügy tárgyát képező rendszerben azon személyek és szervezetek konkrét meghatározása, akiknek a pénzeszközeit be kell fagyasztani az ENSZ-tagok mérlegelési jogkörébe tartozik, ez az azonosítás a Közösségnek az ENSZ-jog szempontjából történő diszkrecionális mérlegeléssel járó saját hatáskörének gyakorlását jelenti. E körülmények között az érdekeltek védelemhez való jogának tiszteletben tartása főszabály szerint teljes mértékben a Tanács feladata.

E jogok és garanciák terjedelmét, valamint a pénzeszköz-befagyasztást elrendelő közösségi intézkedés elfogadásával összefüggésben megvalósítható korlátozásait meghatározva az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt kimondta, a védelemhez való jog tiszteletben tartásának általános elve nem követeli meg, hogy a Tanács meghallgassa az érdekelteket a pénzeszközök befagyasztását elrendelő eredeti határozat elfogadása kapcsán, mivel annak meglepetésszerűnek kell lennie. Ellenben ez az elv megköveteli – feltéve, hogy nem ellentétes a Közösség vagy a tagállamai biztonságát vagy a nemzetközi kapcsolataik irányítását érintő kényszerítő megfontolásokkal –, hogy a pénzeszközök befagyasztását elrendelő határozat alapjául szolgáló tényeket közöljék az érdekelttel, amennyire lehetséges e határozat elfogadásával vagy egyidejűleg, vagy azt követően amint lehet. Ugyanilyen fenntartással, az érdekelt számára meg kell teremteni észrevételei megfelelő előterjesztésének lehetőségét valamennyi azt követő, a pénzeszközök befagyasztásának fenntartásáról rendelkező határozat meghozatala előtt.

Még mindig ugyanezen fenntartás mellett a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó eredeti vagy azt követő határozat indokolásának külön és konkrétan meg kell jelölnie a pénzeszközök befagyasztásának alapjául szolgáló tényeket, azaz különösen az ügyiratok olyan pontos információit, illetve anyagait, amelyek arra utalnak, hogy valamely tagállam illetékes hatósága határozatot hozott az érdekeltekkel szemben. Az indokolásnak meg kell jelölnie azon okokat is, amelyek alapján a Tanács – mérlegelési jogkörében eljárva – úgy vélte, hogy az érdekeltekkel szemben ezen intézkedést kell alkalmazni.

⁵⁶ A terrorizmus leküzdésére vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös álláspont naprakésszé tételéről szóló 2002/340/KKBP tanácsi közös álláspont (HL L 116., 75. o.), valamint a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról és a 2001/927/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2002/334/EK határozat (HL L 116., 33. o.).

Végül a hatékony bírói jogvédelemhez való jogot hatékonyan biztosítja az érintettek azon joga, hogy jogorvoslással élhetnek az Elsőfokú Bíróság előtt a pénzeszközök befagyasztását elrendelő vagy azt fenntartó valamennyi határozattal szemben. Ugyanakkor, a Tanács e területen meglévő széles mérlegelési jogkörére tekintettel az Elsőfokú Bíróság által ezen határozatok jogszerűsége felett gyakorolt felülvizsgálatnak az eljárási és indokolási szabályok betartásának, a tényállás objektív pontosságának, valamint a tények értékelésében rejlő nyilvánvaló hiba és hatáskörrel való visszaélés hiányának vizsgálatára kell korlátozódnia.

Az Elsőfokú Bíróság az adott ügyben ezen elveket alkalmazva megállapította, hogy a releváns szabályozás egyáltalán nem ír elő kifejezetten a terhelő bizonyítékok közlésére és az érdekeltek meghallgatására vonatkozó eljárást, kerüljön arra sor akár a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó eredeti határozat elfogadását megelőzően vagy azzal egyidejűleg, vagy a pénzeszközök befagyasztását fenntartó, későbbi határozatok elfogadásával összefüggésben a vitatott listáról való levétel érdekében. Az Elsőfokú Bíróság továbbá megállapította, hogy a kereset benyújtását megelőzően semmikor nem közölték az OMPI-val a pénzeszközök befagyasztásának alapjául szolgáló tényeket. Sem a pénzeszközök befagyasztását elrendelő eredeti határozat, sem a pénzeszközök ezen befagyasztását fenntartó, későbbi határozatok nem jelölik meg az ügyiratok azon pontos információit, illetve anyagait, amelyek arra utalnak, hogy valamely illetékes nemzeti hatóság a vitatott listára való felvételét igazoló határozatot hozott volna. Az Elsőfokú Bíróság mindezekből a Tanácsot terhelő indokolási kötelezettség megsértésére következtetett. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság a megtámadott határozatot az OMPI-ra vonatkozó részében megsemmisítette.

II. Kártérítési jogviták

A. A kártérítési kereset elfogadhatóságára vonatkozó feltételek

Az EK 288. cikk (2) bekezdésében meghatározott kártérítési kereset önálló eljárás, amely abban különbözik a megsemmisítés iránti keresettől, hogy nem egy meghatározott intézkedés megsemmisítésére irányul, hanem a valamely közösségi intézmény által okozott kár megtérítésére. A kártérítési kereset e sajátosságának az a következménye, hogy a keresetet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, ha az valójában valamely jogerős jogi aktus visszavonására irányul, és ha a kereset – amennyiben elfogadnák – e jogi aktus joghatásainak megsemmisítéséhez vezetne. Az ítélkezési gyakorlat szerint ez az eset áll fenn akkor, ha a kártérítési kereset olyan összeg megfizetésére irányul, amelynek összege pontosan megfelel a felperes által a jogerős határozat végrehajtásaként megfizetett összegnek⁵⁷.

A **Danzer kontra Tanács** ügyben⁵⁸ a felperesek által benyújtott kereset azon károk megtérítésére irányult, amelyeket előadásuk szerint a társaságokra vonatkozó

⁵⁷ A Bíróság 175/84. sz., Krohn kontra Bizottság ügyben 1986. február 26-án hozott ítéletének [EBHT 1986., 753. o.] 30., 32. és 33. pontja.

⁵⁸ Az Elsőfokú Bíróság T-47/02. sz., Danzer kontra Tanács ügyben 2006. június 21-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

szabályozásokat összehangoló két irányelv rendelkezéseit átültető nemzeti jog alapján az illetékes osztrák hatóságok által kiszabott kényszerítő bírság miatt szenvedtek el⁵⁹. A felperesek nem érvényesítették a kényszerítő bírságokat kiszabó határozatok végrehajtásából közvetlenül és kizárólagosan adódó egyedüli hatásoktól eltérő károkat. Az Elsőfokú Bíróság ebből arra következtetett, hogy a felperesek kártérítési keresetük segítségével azokat a hatásokat szeretnék elérni, amelyeket az említett határozatok erre felhatalmazott nemzeti hatóságok általi megsemmisítése foglalt volna magában, következésképpen a keresetüket elfogadhatatlannak nyilvánították.

Az Elsőfokú Bíróság ezt a következtetést a közösségi jogi jogorvoslatok rendszerére vonatkozó több megfontolásból vonta le. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy még ha a vitatott irányelvek a kényszerítő bírságokról szóló nemzeti határozatok közvetlen alapjának tekinthetők is, és így a felpereseknek érdekük fűződik e vitatott rendelkezések jogellenességének megállapításához, a kártérítési keresetük nem képez erre alkalmas jogi keretet. A Szerződés jogorvoslati rendszerében ugyanis a megfelelő jogi út az, hogy a határozatokkal szemben indított keresetet elbíráló nemzeti bíróságnál indítványozzák, hogy a vitatott rendelkezések érvényessége tekintetében előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé. Az Elsőfokú Bíróság ebből a szempontból nem tulajdonított jelentőséget annak a ténynek, hogy az eljáró nemzeti bíróságok elutasították az erre irányuló kérelmeiket. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy az érintett tagállam felelősségének esetleges megállapítását nem érintve⁶⁰, a Bíróság ítélezési gyakorlata ugyanis nem ismeri el az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének feltétlen kötelezettségét⁶¹. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, nem az ő feladata, hogy a kártérítési kereset keretein belül felülvizsgálja az említett irányelvek vitatott rendelkezéseinek érvényességére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének az osztrák bíróságok általi elutasításának célszerűségét. Az Elsőfokú Bíróság szerint a kártérítési kereset elfogadhatósága ezenkívül lehetővé tenné a felperesek számára, hogy megkerüljék a kényszerítő bírságokról szóló határozatok megsemmisítésére irányuló kérelmeknek az erre egyedül hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok általi elutasítását, valamint a jogvita Bíróság elé történő terjesztésének a megtagadását, ami sérti az előzetes döntéshozatali eljárás alapját képező elvet: a bíróságok együttműködésének elvét.

B. A meghagyás elrendelésére irányuló kérelmek elfogadhatósága

A **Galileo kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében⁶² az Elsőfokú Bíróság kártérítési kereset keretében a Bizottság állítólagos vétkes magatartásának abbahagyására irányuló

⁵⁹ A tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében az [EK 48. cikk (2) bekezdése] szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló első, 1968. március 9-i 68/151/EGK tanácsi irányelv (HL L 65., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 3. o.); az [EK 44. cikk (2) bekezdésének g) pontja] alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló negyedik, 1978. július 25-i 78/660/EGK tanácsi irányelv (HL L 222., 11. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 21. o.).

⁶⁰ A Bíróság C-224/01. sz. Köbler-ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélete (EBHT 2003., I-10239. o.).

⁶¹ A Bíróság 283/81. sz. CILFIT-ügyben 1982. október 6-án hozott ítéletének (EBHT 1982., 3415. o.) 21. pontja, és a 314/85. sz., Foto-Frost ügyben 1987. október 22-én hozott ítéletének (EBHT 1987., 4199. o.) 14. pontja.

⁶² Az Elsőfokú Bíróság T-279/03. sz., Galileo International Technology és társai kontra Bizottság ügyben 2006. május 10-én hozott ítélete (fellebbezett: C-325/06. P. sz. ügy) (az EBHT-ban még nem tették közzé).

kérelmek elfogadhatósága tárgyában hozott határozatot. Az adott ügyben a felperesek, akik a Galileo megjelölést tartalmazó számos közösségi védjegy jogosultjai voltak, vitatták e kifejezésnek a műholdas rádiónavigációs rendszer európai projektjével kapcsolatos mindennemű használatát, és e kifejezés Bizottság általi használatának megtiltását kérték az Elsőfokú Bíróságtól. A Bizottság szerint a felperesek ezen kérelme elfogadhatatlan, álláspontja szerint ugyanis az EK-Szerződés a közösségi bíróságot nem ruházta fel erre kiterjedő hatáskörrel még kártérítési eljárás keretében sem.

Az Elsőfokú Bíróság szerint ugyanakkor a közösségi bíróság az EK 288. cikk második bekezdése és az EK 235. cikk alapján hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a Közösséget minden olyan kártérítési formára kötelezze, amely a szerződésen kívüli felelősség terén megfelel a tagállamok jogában közös általános elveknek, beleértve – amennyiben az ezen elveknek megfelelőnek tűnik – a természetbeni, adott esetben valamely cselekvésre vagy az attól való tartózkodásra felszólító meghagyás formájában megvalósuló kártérítést is. A védjegyek területén a 89/104 irányelv⁶³ olyan harmonizációt valósít meg, amelynek keretében feljogosítja a védjegy jogosultját, hogy „bárkivel szemben fellépjen”, aki a védjegyet használja. Az Elsőfokú Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a védjegyjogosultak egységes védelme a tagállamok jogában közös általános elvek részét képezi oly módon, hogy a Közösség főszabály szerint nem mentesülhet a közösségi bíróságtól származó, hasonló eljárási intézkedés alól, mint ahogyan a közösségi intézményeknek is tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jog egészét, amelynek a másodlagos jog is részét képezi.

C. Okozati összefüggés

A Közösség szerződésen kívüli felelősségének – akár jogellenes magatartás miatt, akár ilyen magatartás hiányában – feltétele az előidéző tény és az okozott kár közötti okozati összefüggés⁶⁴. Az **Abad Pérez és társai kontra Tanács és Bizottság**, valamint az **É.R. és társai kontra Tanács és Bizottság** ügyben hozott ítéletekben⁶⁵, az Elsőfokú Bíróság pontosította az okozati összefüggés fogalmát a spanyol állattartók, a közvetett sértettek, illetve a Franciaországban elhunyt öt személy örökösei által indított keresetek kapcsán, akik a kergemarhakór és a Creutzfeldt-Jakob kór új változatának európai elterjedése kapcsán a Tanács és a Bizottság jogi aktusai, illetve mulasztása miatt elszenvedett állítólagos károk megtérítését kérték.

⁶³ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.).

⁶⁴ A jogellenes magatartás miatti felelősség kapcsán lásd a Bíróság C-46/93. és C-48/93. sz., Brasserie du pêcheur és Factortame ügyben 1996. március 5-én hozott ítéletének (EBHT 1996., I-1029. o.) 51. pontját, valamint az ilyen magatartás hiányában való felelősség kapcsán az Elsőfokú Bíróság T-69/00. sz., FIAMM és FIAMM Technologies kontra Tanács és Bizottság ügyben 2005. december 14-én hozott ítéletének (fellebbezett: C-120/06. P. sz. ügy) 160. pontja (EBHT-ban még nem tették közzé).

⁶⁵ Az Elsőfokú Bíróság T-304/01. sz., Abad Pérez és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben, valamint a T-138/03. sz., É.R. és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben 2006. december 13-án hozott ítéletei (az EBHT-ban még nem tették közzé őket).

Ebben az összefüggésben az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy az olyan területen, mint az állategészségügy és a humánegészségügy, a magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennállt az adott időpontban meglévő tudományos ismeretek alapján az intézményektől elvárható magatartás elemzésére támaszkodva kell meghatározni. Mindezekon felül, abban az esetben, ha a hivatkozott kárt állítólagosan okozó magatartás cselekvéstől való tartózkodást jelent, akkor különösen azt szükséges bizonyossággal megállapítani, hogy az említett kárt ténylegesen a felrótt mulasztás okozta, és azt nem idézhették elő az alperes intézmények felrótt magatartásaitól különböző magatartások. Ezen elvekre támaszkodva az Elsőfokú Bíróság végül kimondta, nem bizonyított, hogy a Tanács és a Bizottság állítólagos jogellenes intézkedései és mulasztásai olyanak minősülhetnek, mint amelyek kétségtelen és közvetlen okát képezték volna a hivatkozott károknak. Valójában nem nyert bizonyítást, hogy a szóban forgó károk nem következtek volna be, ha a felperesek kifogása szerint el nem fogadott intézkedéseket az alperes intézmények meghozták volna, vagy korábban hozták volna meg.

D. A jogellenes magatartásért való felelősség

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jog valamely közösségi intézménynek vagy szervnek betudható megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért való felelősség terén a közösségi jog három feltétel együttes fennállásakor biztosítja a kártérítéshez való jogot, nevezetesen, ha a megsértett jogszabály célja, hogy a magánszemélyek számára jogokat keletkeztessen, a jogsértés kellően egyértelmű, és közvetlen okozati összefüggés áll fenn a kötelezettségnek az aktus meghozója általi megsértése és a jogsérelmet szenvedett személyek kára között⁶⁶. Az Elsőfokú Bíróság két ügyben pontosította, hogy mit kell érteni azon jogszabály alatt, amelynek célja, hogy magánszemélyek számára jogot keletkeztessen.

Először a már hivatkozott **Camós Grau kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a pártatlanság szabálya, amely az intézményeket az olyan természetű vizsgálati feladatok teljesítése során kötelezi, mint amellyel az OLAF-ot bízták meg, a közérdeken kívül az érintett személyek védelmére irányul, és a megfelelő garanciák tiszteletben tartásához való alanyi joggal ruházza fel őket⁶⁷. E szabályt következőképpen magánszemélyek számára jogot keletkeztető szabálynak kell tekinteni. Az adott ügyben e szabály OLAF általi megsértése nyilvánvaló és súlyos jelleget öltött. Mindezekon felül közvetlen okozati összefüggés állt fenn a felperes által elszenvedett kár, amely a becsületén és a szakmai hírnevén esett sérelem volt, valamint az életviszonyainak megzavarása között. Az Elsőfokú Bíróság következőképpen Camós Graunak 10 000 euró összegű kártérítést ítélt meg.

Másodszor, a **Tillack kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett arra, korábban már kimondta, hogy a gondos ügyintézés elve önmagában

⁶⁶ Lásd különösen a fent hivatkozott *Brasserie du pêcheur* és *Factortame* ügyben hozott ítélet 51. pontját.

⁶⁷ Az Elsőfokú Bíróság T-309/03. sz., *Camós Grau kontra Bizottság* ügyben 2006. április 6-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

nem keletkeztet jogokat magánszemélyek számára⁶⁸. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor pontosította, hogy más a helyzet akkor, ha ezen elv különös jogok kifejezésének minősül, mint például az Európai Unió alapjogi chartájának 41. cikke értelmében minden személy joga arra, hogy ügyeit részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék, a meghallgatáshoz való jog, az iratokba történő betekintés joga, illetve az igazgatási szervek azon kötelezettsége, hogy döntéseiket megindokolják⁶⁹.

E. Felelősség jogellenes magatartás hiányában

Mint azt az Elsőfokú Bíróság nagytanácsban eljárva 2005-ben kimondta, az EK 288. cikk második bekezdése lehetővé teszi a magánszemélyek számára, hogy bizonyos feltételek mellett a közösségi bíróság előtt elérjék káraik megtérítését a károkozó jogellenes magatartásának hiányában is⁷⁰. 2006-ban az Elsőfokú Bíróságnak többször nyílt alkalma, hogy e felelősségi rendszert illetően hozzon határozatot. Ezt két példával illusztráljuk.

Egyrészt, a fent hivatkozott **Galileo kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett arra, hogy a Közösség felelőssége jogellenes magatartás hiányában csak rendkívüli és különleges kár esetén állhat fenn. A kár abban az esetben minősül rendkívülinek, ha meghaladja az érintett ágazat tevékenységeihez fűződő gazdasági kockázatok korlátait. Márpedig az adott ügyben valamely kifejezésnek valamely közösségi intézmény által egy projekt megjelölésére történő használatával okozott kár nem tekinthető olyanoknak, mint amely meghaladja ugyanezen kifejezésnek mint védjegynek a használatával járó kockázatok határait, amennyiben a választott kifejezés jellegzetességénél fogva – híres olasz matematikus, fizikus és csillagász keresztnévéből vették az ötletet – a védjegy jogosult önként tette ki magát annak a veszélynek, hogy valaki más, jogszerűen – azaz az ő védjegyjogainak sérelme nélkül – használhatja ezt a nevet egyik programjának megnevezésére.

Másrészt, a **Masdar kontra Bizottság** ügyben hozott ítéletében⁷¹ az Elsőfokú Bíróság elismerte a felperes számára a jogalap nélküli gazdagodásra és a megbízás nélküli ügyvitelre való hivatkozás jogát az intézmények szerződésen kívüli felelősségének megállapítása érdekében, még ez utóbbiak jogellenes magatartásának hiányában is. Az ügy alapja a felperes által egy, a Bizottsággal szerződéses viszonyban lévő társasággal kötött alvállalkozói szerződés volt. E társaság soha nem fizette ki a felperest, aki a Bizottság ellen fordult, amely megtagadta a felperes közvetlen kifizetését. A felperes ezt követően kártérítési keresetet indított, amelyben arra hivatkozott, hogy a Bizottság megsértette a szerződésen kívüli felelősségnek a tagállamok nagy részében elismert bizonyos elveit.

⁶⁸ Az Elsőfokú Bíróság T-193/04. sz., Tillack kontra Bizottság ügyben 2006. október 4-én hozott ítélete, amely hivatkozik az Elsőfokú Bíróság T-196/99. sz., Area Cova és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben 2001. december 6-án hozott ítélet (EBHT 2006., II-3597. o.) 43. pontjára.

⁶⁹ Az Európai Unió 2000. december 7-én Nizzában kihirdetett alapjogi chartája (HL 2000. C 364. , 1. o.).

⁷⁰ A fent hivatkozott FIAMM és FIAMM Technologies kontra Tanács és Bizottság ügyben hozott ítélet 158–160. pontja.

⁷¹ Az Elsőfokú Bíróság T-333/03. sz., Masdar kontra Bizottság ügyben 2006. november 16-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

A felperes különösen a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának elvén alapuló polgári jogi jogalapra (principe de in rem verso) és a megbízás nélküli ügyvitelen alapuló polgári jogi jogalapra (principe negotiorum gestio) hivatkozott.

Az Elsőfokú Bíróság miután emlékeztetett arra, hogy a Közösség felelőssége még jogellenes magatartás hiányában is megállapítható, kimondta, hogy a jogalap nélküli gazdagodáson vagy a megbízás nélküli ügyvitelen alapuló jogalapok lényege, hogy sajátos polgári jogi körülmények között azok számára keletkeztesse szerződésen kívüli kötelezettséget, akik a gazdagodott vagy az ügy ura helyzetében vannak, és amely kötelezettség általában ajogosulatlan gazdagodás visszatérítése, illetve az ügyvivő kártalanítása. Következésképpen a jogalap nélküli gazdagodáson és a megbízás nélküli ügyvitelen alapuló, a felperes által hivatkozott jogalapokat kizárólag azon indokból lehet elutasítani, hogy az intézmény magatartása jogellenességének feltétele nem teljesül. Mivel a közösségi bíróságok, különösen a jogalap nélküli gazdagodás tárgyában, amelynek tilalma a közösségi jog egyik alapelve, már alkalmazták a jogalap nélkül megfizetett összeg visszatérítésének egyes elveit, az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy meg kell vizsgálni, hogy a jelen ügyben fennállnak-e a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának elvén, illetve a megbízás nélküli ügyvitelen alapuló jogalap feltételei.

Ebből a szempontból az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett a jogalapok alkalmazásának a tagállamok jogaiban közös általános elvek szerinti részletes szabályaira, amely egyrészt az, hogy a jogalapok nem alkalmazhatók akkor, ha a gazdagodottnak vagy az ügy urának hasznát szerződés vagy jogi kötelezettség igazolja, másrészt ezek a jogalapok csak másodlagosan alkalmazhatók, tehát olyan esetben, amikor a jogsértést szenvedett személynek az őt illető javak megszerzése tekintetében nem áll rendelkezésére más jogalap. Ebből azt a következtetést vonta le az Elsőfokú Bíróság, hogy az adott ügyben a felperes által felhozott jogalapok megalapozatlanok.

III. *Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek*

Az Elsőfokú Bíróság elnökéhez ebben az évben 25 ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtottak be, amely csekély növekedést mutat az előző évben benyújtott kérelmek számához (21) képest. 2006-ban az ideiglenes intézkedésről határozó bíró 24 ügyet bírált el, és 2 esetben adott helyt végzésben az ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek a **Globe kontra Bizottság** és a **Romana Tabacchi kontra Bizottság** ügyben⁷².

A **Globe kontra Bizottság** ügyben hozott végzés a Deloitte kontra Bizottság ügyben⁷³ 2005-ben hozott végzés folytatása, ám az ez utóbbi ügyben hozott határozattal ellentétben elrendeli az ideiglenes intézkedést. A kérelmező az adott ügyben bizonyos közép-ázsiai országokba irányuló árubeszerzési közbeszerzési eljárás során a felperes ajánlatát elutasító bizottsági határozat végrehajtásának felfüggesztését kérte.

⁷² Az Elsőfokú Bíróság elnökének a T-114/06. R. sz., Globe kontra Bizottság ügyben 2006. július 20-án hozott végzése és a T-11/06. R. sz., Romana Tabacchi kontra Bizottság ügyben 2006. július 13-án hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé őket).

⁷³ Az Elsőfokú Bíróság elnökének a T-195/05 R. sz., Deloitte Business Advisory kontra Bizottság ügyben 2005. szeptember 20-án hozott végzése (EBHT 2005., II-3485. o.).

Mindenekelőtt a *fumus boni juris* fennálltának feltételét illetően az ideiglenes intézkedésről határozó bíró úgy határozott, hogy a kérelmező által felhozott egyik jogalap komoly kétséget ébresztett a szerződés jogszerűségét illetően. Tehát miután megvizsgálta a végrehajtás kért felfüggesztése elrendelésének sürgősségét az ideiglenes intézkedésről határozó bíró megállapította, hogy nem feladata előre megítélni azokat az intézkedéseket, amelyeket a Bizottság egy esetleges megsemmisítést kimondó ítélet teljesítése keretében hozhat. Mindazonáltal, tette hozzá, a teljes körű és hatékony bírói jogvédelemhez való jog általános elve eredményeként biztosítani kell a jogalanyok ideiglenes védelmét, ha arra a jövőbeli végleges határozat teljes érvényesülése érdekében szükség van a közösségi bíróságok által biztosított jogvédelemben meglévő hiányosság elkerülése érdekében. Meg kellett tehát vizsgálni, hogy egy esetleges megsemmisítést kimondó ítéletet követően van-e lehetősége a Bizottságnak egy új, a kérelmező által állított kár megtérítését lehetővé tévő közbeszerzési eljárás lefolytatására, és – nemleges válasz esetén – annak megítélésére, hogy ez utóbbi kárát meg lehet-e téríteni.

Márpedig ebben az ügyben csekély volt a valószínűsége annak, hogy egy esetleges megsemmisítést kimondó, feltehetően a szerződésteljesítés után meghozandó ítéletet követően a Bizottság új közbeszerzési eljárást folytasson le. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíró tehát azt vizsgálta meg, hogy a Globe-nak lehet-e kártérítést fizetni azért, mert elvesztette annak esélyét, hogy a közösségi közbeszerzés tárgyát képező szerződést ítéljenek neki oda. Noha ezen esély rendkívül valószínű volt, nehéz, mondhatni lehetetlen volt azt számszerűsíteni, következésképpen az elvárt pontossággal meghatározni az ennek elvesztéséből eredő kárt. Mivel a kárt nem lehetett kellő pontossággal számszerűsíteni, azt rendkívül nehezen megtéríthetőnek kellett tekinteni. Az Elsőfokú Bíróság elnöke azt is megállapította, hogy az adott ügy különleges körülményeire, valamint a kérelmező és azon vállalkozás, amelynek a szerződést odaítélték, által végzett tevékenység szerinti piac jellemzőire tekintettel az említett kár súlyos volt.

Végül a fennálló érdekek mérlegelésének elvégzése során az ideiglenes intézkedésről határozó bíró emlékeztetett arra, hogy komoly okok alapján feltételezhető, hogy a Bizottság jogellenesen járt el. Figyelemmel egyébként azon kártérítésre, amit a szerződést elnyerő a Bizottságtól a közösségi bíróságok előtt kérhet, az érdekek mérlegelése csak a kérelmező hátrányára kedvezhetett a szerződést elnyerőnek. Mivel a Bizottság nem hivatkozhatott semmilyen olyan jellegű érvre, amely módosíthatná ezen álláspontot, az ideiglenes intézkedésről határozó bíró elrendelte a szerződés odaítélése végrehajtásának felfüggesztését.

A Romana Tabacchi kontra Bizottság ügyben az Elsőfokú Bíróság elnöke olyan vállalkozás által benyújtott kérelemről határozott, amely felmentést remélt a bankgarancia-adási kötelezettség alól, amely a vele szemben kiszabott bírság azonnali megfizetése mellőzésének volt a feltétele. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíró megállapította, hogy az adott esetben olyan kivételes körülmények álltak fenn, amelyek indokolták a kérelmező bankgarancia-adási kötelezettségének részleges felfüggesztését. A kérelmező ugyanis a *fumus boni juris* fennállásán kívül bizonyította, hogy saját és részvényesei bizonytalan anyagi helyzete miatt tagadta meg néhány bank a kért garancia nyújtását. Az adott ügyben fennálló érdekeket mérlegelve az ideiglenes intézkedésről határozó bíró megállapította azt is, hogy a Bizottság pénzügyi érdekeit nem védi jobban az, ha a

határozatot azonnal végrehajtják, mivel valószínűtlen, hogy megkapja a bíróságnak megfelelő összeget. Ebben az esetben is elrendelték az ideiglenes intézkedéseket.

Végezetül megemlítjük azt a tényt, hogy a már az összefonódások ellenőrzése kapcsán említett **Endesa kontra Bizottság** ügyben⁷⁴ a felperes arra irányuló ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtott be, hogy függesszék fel az Endesa panaszát elutasító bizottsági határozat végrehajtását⁷⁵. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíró végzésében emlékeztetett arra, hogy valamely ideiglenes intézkedés iránti kérelem sürgős jellegét annak szükségességéhez viszonyítva kell megítélni, hogy ideiglenesen döntést kell hozni annak elkerülése végett, hogy az ideiglenes intézkedést kérő fél súlyos és helyrehozhatatlan kárt szenvedjen. Egy ilyen kárnak különösen az ideiglenes intézkedést kérő fél érdekeiben kell bekövetkeznie. E tekintetben az Endesa különösen arra a kockázatra hivatkozott, hogy az ideiglenes intézkedések hiányában a Gas Natural ellenőrzést szerezze felette és felszámolja, ez a kár szerinte részvényeseit is érintené. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíró szerint azonban az Endesa nem hivatkozhat eredményesen sürgősség címén a részvényeseinél bekövetkező kárra, mivel ez utóbbiak tőle elkülönülő jogi személyiséggel rendelkeznek. Az Endesa által személyét érintőként hivatkozott kárt illetően az Elsőfokú Bíróság elnöke megállapította, hogy az hipotetikus, mivel a nyilvános ajánlat kiírásától és sikerétől függ, és ennek sikere e szakaszban még nem bizonyított. Végezetül az ideiglenes intézkedésről határozó bíró úgy vélte, hogy nem bizonyított, hogy a spanyol jog által biztosított jogorvoslati lehetőségek nem teszik lehetővé az Endesa számára az általa állított súlyos és helyrehozhatatlan kár elkerülését. Az Elsőfokú Bíróság elnöke tehát elutasította az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet.

⁷⁴ Az Elsőfokú Bíróság T-417/05. sz., Endesa kontra Bizottság ügyben 2006. július 14-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁷⁵ Az Elsőfokú Bíróság elnökének a T-417/05. R. sz., Endesa kontra Bizottság ügyben 2006. február 1-jén hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

B – Az Elsőfokú Bíróság összetétele

(A 2006. október 6-i protokolláris sorrend)

Első sor, balról jobbra:

V. Tiili bíró; J. D. Cooke, M. Vilaras és M. Jaeger tanácselnökök; B. Vesterdorf, az Elsőfokú Bíróság elnöke; J. Pirrung és H. Legal tanácselnökök; R. García-Valdecasas bíró és J. Azizi bíró.

Második sor, balról jobbra:

I. Wiszniewska-Białecka, E. Cremona és M. E. Martins Ribeiro; A. W. H. Meij, N. J. Forwood, F. Dehousse és Czúcz O.; I. Pelikánová bírák.

Harmadik sor, balról jobbra:

N. Wahl és S. Papasavvas; K. Jürimäe; D. Šváby és V. Vadapalas; I. Labucka; E. Moavero Milanesi és M. Prek bírák; E. Coulon hivatalvezető.

1. Az Elsőfokú Bíróság tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Bo Vesterdorf

Született 1945-ben; az Elsőfokú Bíróságon jogász-nyelvész; tisztviselő az Igazságügyi Minisztériumban; a bírói tanács tagja; Dánia Európai Községek melletti állandó képviseletén jogi attasé; bíró az Østre Landsreten (fellebbviteli bíróság); az Igazságügyi Minisztériumban az alkotmány- és közigazgatási jogi osztály vezetője; igazgató az Igazságügyi Minisztériumban; egyetemi docens; az Európa Tanács emberi jogi irányító bizottságának (EJIB) tagja, majd az EJIB Igazgatóságának tagja; 2004-től a Trieri Európai Jogi Akadémia „Jogi továbbképzési ad hoc bizottság” tagja Németországban; 1989. szeptember 25-től az Elsőfokú Bíróság bírója; 1998. március 4-től az Elsőfokú Bíróság elnöke.

Rafael García-Valdecasas y Fernández

Született 1946-ban; Abogado del Estado (Jaén és Granada); a Jaéni majd a Córdobai Közigazgatási Gazdasági Bíróság hivatalvezetője; az ügyvédi kar tagja (Jaén, Granada); a Külügyminisztériumban a közösségi jogi peres ügyek szolgálatának vezetője; az Elsőfokú Bíróság létrehozásával foglalkozó tanácsi munkacsoportban a spanyol küldöttség vezetője; 1989. szeptember 25-től az Elsőfokú Bíróság bírója.

Virpi Tiili

Született 1942-ben; a Helsinki Egyetemen szerez jogi doktorátust; tanársegéd a Helsinki Egyetemen a polgári és kereskedelmi jogi tanszéken, a finnországi Központi Kereskedelmi Kamara jogi és kereskedelempolitikai igazgatója; a finn Fogyasztóvédelmi Felügyelet főigazgatója; 1995. január 18-tól az Elsőfokú Bíróság bírója.

Pernilla Lindh

Született 1945-ben; a Lundi Egyetemen szerez jogi diplomát; bíró (assessor) a Stockholmi Fellebbviteli Bíróságon; a Külügyminisztérium kereskedelmi főosztályán a jogi szolgálat munkatársa és főigazgatója; 1995. január 18-tól 2006. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírása.

Josef Azizi

Született 1948-ban; a Bécsi Egyetemen szerez jogi, közgazdasági és társadalomtudományi diplomát; a Bécsi Közgazdaságtudományi Egyetemen és a Bécsi Egyetem jogi karán tanít; Ministerialrat és osztályvezető a Szövetségi Kancellárián; az Európa Tanács Igazságügyi Együttműködés (ETIE) irányító bizottságának tagja; *ad litem* meghatalmazott a Verfassungsgerichtshof (Alkotmánybíróság) előtt a szövetségi törvények alkotmányossági vizsgálatára irányuló eljárásokban; a közösségi jognak az osztrák szövetségi jogba történő átültetéséért felelős koordinátor; 1995. január 18-tól az Elsőfokú Bíróság bírása.

John D. Cooke

Született 1944-ben; 1966-tól az Ír Ügyvédi Kamara tagja; tagja az angliai és wales-i, az észak-írországi, az új-dél-wales-i ügyvédi kamaráknak; 1966-tól 1996-ig barrister; 1980-tól Írországból (Senior Counsel), 1991-től Új-Dél Walesben az Inner Bar tagja; 1985-től 1986-ig az Európai Községek Ügyvédi Kamarái (EKÜK) Tanácsának elnöke; vendégprofesszor a dublini University College jogi karán; a Chartered Institute of Arbitrators tagja; 1987-től 1990-ig az írországi Royal Zoological Society elnöke; bencher a dublini Honorable Society of Kings Innsben; honorary bencher a londoni Lincoln's Innben; 1996. január 10-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Marc Jaeger

Született 1954-ben; ügyvéd; igazságügyi attasé a főügyésznél; bíró, a luxembourgi kerületi bíróság elnökhelyettese; a Centre Universitaire de Luxembourg tanára; beosztott bíró, 1986-tól jogi referens az Elsőfokú Bíróságon; 1996. július 11-től az Elsőfokú Bíróság bírója.

Jörg Pirrung

Született 1940-ben; tudományos munkatárs a Marburgi Egyetemen; a jogtudomány doktora (Marburgi Egyetem); nemzetközi magánjoggal foglalkozó tisztviselő (Referent), majd a nemzetközi magánjogi osztály (Referat) vezetője, végül az egyik polgári jogi főosztály (Unterabteilung) vezetője a Szövetségi Igazságügyi Minisztériumban; az Unidroit igazgatótanácsának tagja (1993–1998); a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia gyermekvédelmi egyezmény kidolgozásáért felelős bizottságának elnöke (1996); a Trieri Egyetem tiszteletbeli egyetemi tanára (nemzetközi magán- és eljárásjog, európai jog); 2002 óta a hamburgi összehasonlító és nemzetközi magánjogi Max Planck Intézet szaktanácsadói testületének tagja; 1997. június 11-től az Elsőfokú Bíróság bírója.

Paolo Mengozzi

Született 1938-ban; a Bolognai Egyetemen a nemzetközi jog professzora és az európai közösségi jogi Jean Monnet Tanszék vezetője; doctor honoris causa a madridi Carlos III egyetemen; vendégprofesszor a Johns Hopkins (Bologna Center), a St. Johns (New York), a Georgetown, a Paris II, a Georgia (Athén) és az Institut Universitaire International (Luxembourg) egyetemeken; a Nijmegeni Egyetemen szervezett European Business Law Pallas Program koordinátora; az Európai Közösségek Bizottsága Közbeszerzési Tanácsadó Bizottságának tagja; kereskedelmi és ipari helyettes államtitkár a Tanács soros olasz elnöksége alatt; a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) foglalkozó európai közösségi munkacsoport tagja és a WTO-val foglalkozó hágai Nemzetközi Jogi Akadémia Kutatóközpontja 1997-es ülésének igazgatója; 1998. március 4-től 2006. május 3-ig az Elsőfokú Bíróság bírója; 2006. május 4-től főtanácsnok a Bíróságon.

Arjen W. H. Meij

Született 1944-ben; bíró a Holland Legfelsőbb Bíróságon (1996); a College van Beroep voor het bedrijfsleven (kereskedelmi és ipari közigazgatási bíróság) bírója és elnökhelyettese (1986); bíró a társadalombiztosítási ügyekben eljáró Fellebbviteli Bíróságon és a vámtarifákkal kapcsolatos ügyekben eljáró a Közigazgatási Bíróságon; 1980-tól a Bíróságon jogi referens; a Groningeni Egyetem jogi karán európai jogot tanít és segédkutató a University of Michigan Law Schoolon; az Amszterdami Kereskedelmi Kamara nemzetközi titkárságának tagja (1970); 1998. szeptember 17-től az Elsőfokú Bíróság bírója.

Mihalis Vilaras

Született 1950-ben; ügyvéd (1974–1980); az Európai Közösségek Bizottsága Jogi Szolgálatának nemzeti szakértője, majd az V. Főigazgatóság (Foglalkoztatás, Ipari Kapcsolatok, Szociális Ügyek) vezető tisztviselője; a görög Államtanács ülnöke, előadója majd 1999-től tanácsosa; a görög Legfelsőbb Különbíró tagja; a görög jogszabály-előkészítő központi bizottság tagja (1996–1998); a görög kormány főtítkársága mellett működő jogi szolgálat igazgatója; 1998. szeptember 17-től az Elsőfokú Bíróság bírója.

Nicholas James Forwood

Született 1948-ban; a Cambridge-i Egyetemen szerzi meg diplomáit: BA 1969., MA 1973. (gépészet és jog); 1970-től tagja az Angliai Ügyvédi Kamarának, majd ügyvéd Londonban (1971–1999) és Brüsszelben (1979–1999); 1981-től tagja az Ír Ügyvédi Kamarának; 1987-től Queen's Counsel; 1998-ban benchet a Middle Temple-ben; az Angliai és Wales-i Ügyvédi Kamara képviselője az Európai Közösségek Ügyvédi Kamarái (EKÜK) Tanácsa előtt és az EKÜK Európai Közösségek Bírósága melletti állandó képviseletének elnöke (1995–1999); a World Trade Law Association irodájának és a European Maritime Law Organization tagja (1993–2002); 1999. december 15-től az Elsőfokú Bíróság bírója.

Hubert Legal

Született 1954-ben; államtanácsos (Franciaország); tanulmányok: École Normale Supérieure de Saint-Cloud és École Nationale d'Administration; angol nyelvtanár (1979–1985); rapporteur, majd a kormány megbízottja az Államtanács ítélkező testületei előtt folyó eljárásokban (1988–1993); jogtanácsos Franciaország New York-i állandó ENSZ-képviselőjénél (1993–1997); az Elsőfokú Bíróságon jogi referens Puissochet bírósági tanácsos kabinetjében (1997–2001); 2001. szeptember 19-től az Elsőfokú Bíróság bírójának.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

Született 1956-ban; tanulmányait Lisszabonban, Brüsszelben és Strasbourghban végzi; advogada (ügyvéd) Portugáliában és Brüsszelben; az Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles kutatója; az Elsőfokú Bíróságon jogi referens Moitinho de Almeida portugál bírósági tanácsos (1986–2000), majd Vesterdorf bírósági tanácsos, az Elsőfokú Bíróság elnöke mellett (2000–2003); 2003. március 31-étől az Elsőfokú Bíróság bírójának.

Franklin Dehousse

Született 1959-ben; jogot végzett (Liège-i Egyetem, 1981), aspiráns (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); jogtanácsos a képviselőházban (1981–1990); jogi doktor (Strasbourg-i Egyetem, 1990); egyetemi tanár (Liège-i Egyetem, Strasbourg-i Egyetem, College of Europe, Institut royal supérieur de Défense, Bordeaux-i Montesquieu Egyetem, Collège Michel Servet des universités de Paris; Namur-i Faculté Notre-Dame de la Paix); a Külügyminiszter rendkívüli képviselője (1995–1999); az európai tanulmányok igazgatója az Institut royal des relations internationales-ban (1998–2003); az Államtanácsban ülnök (2001–2003); tanácsadó az Európai Bizottságban (1990–2003); az Observatoire Internet tagja (2001–2003); 2003. október 7-től az Elsőfokú Bíróság bírójának.

Ena Cremona

Született 1936-ban; bölcsészdiplomát szerez a Máltai Királyi Egyetemen (1955); 1958-ban jogi diplomát szerez a Máltai Királyi Egyetemen; 1959 óta a Máltai Ügyvédi Kamara tagja; jogtanácsos a nemzeti nőtanácsnál (1964–1979); a közszolgálati bizottság tagja (1987–1989); az állam mint részvényes képviselőjeként a Lombard Bank (Málta) vezetésének tagja (1987–1993); 1993-tól tagja a máltai választási bizottságnak; a Máltai Királyi Egyetem jogi kara doktori vizsgabizottságának tagja; a Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság (ECRI) tagja (2003–2004); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Czúcz Ottó

Született 1946-ban; a Szegedi Tudományegyetemen szerez jogi diplomát (1971); előadó a Munkaügyi Minisztériumban (1971–1974); oktató és professzor (1974–1989), a jogi kar dékánja (1989–1990), majd rektorhelyettes (1992–1997) a Szegedi Tudományegyetemen; ügyvéd; az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság igazgatótanácsának tagja; a European Institute for Social Security alelnöke (1998–2002); a Nemzetközi Társadalombiztosítási Szövetség (ISSA) Tudományos Tanácsának tagja; alkotmánybíró (1998–2004); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Irena Wiszniewska-Bialecka

Született 1947-ben; a Varsói Egyetemen szerez jogi diplomát (1965–1969); a Jogtudományi Intézet kutatója, tanársegéd, vendégelőadó, professzor a Tudományos Akadémián (1969–2004); a müncheni Max Planck Intézet külföldi és nemzetközi szabadalmi joggal, szerzői joggal és versenyjoggal foglalkozó kutatója (Foundation AvH ösztöndíj 1985–1986); ügyvéd (1992–2000); a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság bírása (2001–2004); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Irena Pelikánová

Született 1949-ben; a prágai Károly Egyetemen szerez jogi diplomát, gazdasági jogi tanársegéd (1989 előtt), majd a tudományok doktora, végül 1993 óta a gazdasági jog professzora; az Értékpapír Bizottság igazgatóságának tagja (1999–2002); ügyvéd; a cseh kormány törvény-előkészítő tanácsának tagja (1998–2004); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Daniel Šváby

Született 1951-ben; jogi tanulmányok (Pozsonyi Egyetem); a Pozsonyi Elsőfokú Bíróság bírása; a polgári jogi ügyekben eljáró fellebbviteli bíróság bírása, a Pozsonyi Fellebbviteli Bíróság alelnöke; az Igazságügyi Minisztérium Jogi Intézete polgári és családjogi tagozatának tagja; a kereskedelmi jogi ügyekben eljáró Legfelsőbb Bíróság bírása; az emberi jogok európai bizottságának tagja (Strasbourg); alkotmánybíró (2000–2004); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Vilenas Vadapalas

Született 1954-ben; jogi diploma (Moszkvai Egyetem); doctor habilitus (Varsói Egyetem); a Vilnusi Egyetem professzora: nemzetközi jog (1981 óta), emberi jogok (1991 óta) és közösségi jog (2000 óta); a kormány külügyi tanácsadója (1991–1993); az európai uniós csatlakozási tárgyalásokkal megbízott küldöttség koordinációs munkacsoportjának tagja; a kormány európai jogi igazgatóságának főigazgatója (1997–2004); a Vilnusi Egyetem Jean Monnet Tanszékén az európai jog professzora; az európai uniós tanulmányok litván egyesületének elnöke; Litvánia csatlakozásával kapcsolatos alkotmányjogi reform parlamenti munkacsoportjának elnöke; a nemzetközi jogászegyesület tagja (2003. április); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Küllike Jürimäe

Született 1962-ben; a Tartui Egyetemen szerez jogi diplomát (1981–1986); az államügyész mellett dolgozik Tallinban (1986–1991); észti diplomataképző diplomát szerez (1991–1992); jogtanácsos (1991–1993) és főtanácsos a Kereskedelmi és Iparkamarában (1992–1993); a Tallini Fellebbviteli Bíróság bírása (1993–2004); European Master az emberi jogok és demokratizálás témakörében a Padovai Egyetemen és a Nottinghami Egyetemen (2002–2003); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Ingrida Labucka

Született 1963-ban; a Lettországi Egyetemen szerez jogi diplomát (1986); a Belügyminisztérium revizora Kirov térségében és Riga városában (1986–1989); a Rigai Elsőfokú Bíróság bírása (1990–1994); ügyvéd (1994 és 1998 között, majd 1999 júliusától 2000 májusáig); igazságügy-miniszter (1998 novemberétől 1999 júliusáig és 2000 májusától 2002 októberéig); a Hágai Állandó Választottbírótag tagja (2001–2004); a parlament tagja (2002–2004); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Savvas S. Papasavvas

Született 1969-ben; az Athéni Egyetemen folytat tanulmányokat (Ptychion, 1991); posztgraduális tanulmányokat folytat a Paris II Egyetemen (DEA közjog 1992-ben) és az Aix-Marseille III Egyetemen (jogi doktor 1995-ben); 1993 óta a Ciprusi Ügyvédi Kamara tagja, a Nicosiai Ügyvédi Kamara tagja; a Ciprusi Egyetem oktatója (1997–2002), alkotmányjogot oktat, docens 2002 szeptembere óta, a Centre européen de droit public kutatója (2001–2002); 2004. május 12-től az Elsőfokú Bíróság bírása.

Verica Trstenjak

Született 1962-ben; bírói szakvizsga (1987); a Ljubljana-i Egyetemen szerez jogi doktorátust (1995); jogelméletet, államelméletet és magánjogot oktató egyetemi tanár (1996 óta); kutató; doktori tanulmányokat folytat a Zürichi Egyetemen, a Bécsi Egyetem összehasonlító jogi intézetében, a hamburgi nemzetközi magánjogi Max Planck Intézetben, az Amszterdami Szabadegyetemen; a Bécsi és a németországi Freiburgi Egyetem, valamint a hamburgi Bucerius Law School vendégprofesszora; a Tudományos és Technológiai Minisztérium jogi szolgálatának vezetője (1994–1996), majd államtitkára (1996–2000); a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter (2000); 2003 óta az európai polgári törvénykönyv munkacsoport (Study Group on European Civil Code) tagja; a Humboldt kutatási projekt (Humboldt Stiftung) felelőse; az európai joggal és a magánjoggal kapcsolatos több mint száz jogi cikk és számos könyv szerzője; a Szlovén jogászok egyesülete által odaítélt, a „2003-as év jogásza” díj nyertese; több jogi folyóirat kiadótanácsának tagja; a szlovén jogászok egyesületének főtárgya, számos jogászegyesület, többek között a Gesellschaft für Rechtsvergleichung tagja; 2004. július 7-től 2006. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírójá; 2006. október 7-től a Bíróság bírójá.

Enzo Moavero Milanese

Született 1954-ben; jogi diplomát szerez (La Sapienza Egyetem, Róma); közösségi jogi tanulmányok (Collège d'Europe, Bruges); az ügyvédi kamara tagja, ügyvédi tevékenységet folytat (1978–1983); közösségi jogot tanít a La Sapienza Egyetemen Rómában (1993–1996), a Luiss Egyetemen, Rómában (1993–1996 és 2002–2006) és a Bocconi Egyetemen, Milánóban (1996–2000); a közösségi ügyek tanácsadója az olasz miniszterelnök mellett (1993–1995); tisztviselő az Európai Bizottságnál: jogi tanácsadó, majd az alelnök kabinetfőnöke (1989–1992), a „belső piacért” (1995–1999) és a „versenyért” (1999) felelős biztos kabinetfőnöke, igazgató a Verseny Főigazgatóságon (2000–2002), az Európai Bizottság főtárgyhelyettese (2002–2005), a Politikai Tanácsadói Iroda főigazgatója (2006); 2006. május 3-tól az Elsőfokú Bíróság bírójá.

Nils Wahl

Született 1961-ben; jogi diploma, Stockholmi Egyetem (1987); jogi doktorátus, Stockholmi Egyetem (1995); docens, az európai jog Jean Monet professzora (1995); az európai jog professzora, Stockholmi Egyetem (2001); ügyvédjelölt (biträdande jurist, 1987–1989); oktatási alapítvány igazgatási igazgatója (1993–2004); a közösségi jogi tanulmányokért svéd egyesület (Nätverket för europarättslig forskning) elnöke (2000–2006); a Versenyjogi kérdésekért felelős tanács (Rådet för konkurrensfrågor) tagja (2001–2006); kereskedelmi bíró a fellebbviteli bíróságon (Hovrätten över Skåne och Blekinge, 2005); 2006. október 7-től az Elsőfokú Bíróság bírāja.

Miro Prek

Született 1965-ben; jogi diploma (1989); felvétel az ügyvédi kamarába (1994); különböző feladatok és tisztségek a közigazgatásban, főként a jogalkotással megbízott kormányzati iroda (helyettes államtitkár és igazgató helyettes, az európai jogi és összehasonlító jogi főosztály vezetője) és az európai ügyek irodája (helyettes államtitkár) keretein belül; az európai uniós társulási megállapodással kapcsolatos tárgyalásokkal (1994–1996) és a csatlakozási tárgyalásokkal megbízott (1998–2003) csoport tagja, a jogi ügyek felelőse; ügyvéd; az európai joganyag átvételével és az európai integrációval kapcsolatos, főként nyugat-balkáni, projektek felelőse; osztályvezető az Európai Közösségek Bíróságán (2004–2006); 2006. október 7-től az Elsőfokú Bíróság bírāja.

Emmanuel Coulon

Született 1968-ban; jogi tanulmányok (Panthéon-Assas Egyetem, Párizs); igazgatási tanulmányok (Paris-Dauphine Egyetem); Európa-Kollégium (1992); felvételi vizsga a párizsi területi ügyvédképző központba; brüsszeli ügyvédi szakvizsga; ügyvédi tevékenység Brüsszelben; az Európai Közösségek Bizottsága által kiírt nyílt versenyvizsga győztese; jogi referens az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságán (1996–1998 Saggio elnök kabinetje; 1998–2002 Vesterdorf elnök kabinetje); az Elsőfokú Bíróság elnökének kabinetfőnöke (2003–2005); 2005. október 6-tól az Elsőfokú Bíróság hivatalvezetője.

2. Az Elsőfokú Bíróság összetételének változásai 2006-ban

2006. május 3-i ünnepélyes ülés

Az Európai Közösségek tagállamai kormányainak képviselői 2006. április 6-i határozatukkal **Enzo Moavero Milanest** 2007. augusztus 31-ig bírónak nevezték ki az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságára. Enzo Moavero Milanesi Paolo Mengozzi bíró helyébe lépett.

2006. október 6-i ünnepélyes ülés

A Bíróság tagjainak részleges megújítása alkalmával és az Elsőfokú Bíróság két bírójának a Bíróság tagjává történő kinevezése nyomán Nils Wahl, aki Pernilla Lindh helyébe lépett, és Miro Preket, aki Verica Trstenjak helyébe lépett, bírónak nevezték ki az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságára.

3. Protokolláris sorrend

2006. január 1-jétől május 3-ig

B. VESTERDORF, az Elsőfokú Bíróság elnöke
 M. JAEGER tanácselnök
 J. PIRRUNG tanácselnök
 M. VILARAS tanácselnök
 H. LEGAL tanácselnök
 R. GARCÍA-VALDECASAS tanácselnök
 V. TIILI bíró
 P. LINDH bíró
 J. AZIZI bíró
 J. D. COOKE bíró
 P. MENGOZZI bíró
 A. W. H. MEIJ bíró
 N. J. FORWOOD bíró
 M. E. MARTINS RIBEIRO bíró
 F. DEHOUSSE bíró
 E. CREMONA bíró
 CZÚCZ O. bíró
 I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA bíró
 I. PELIKÁNOVÁ bíró
 D. ŠVÁBY bíró
 V. VADAPALAS bíró
 K. JÜRIMÄE bíró
 I. LABUCKA bíró
 S. PAPASAVVAS bíró
 V. TRSTENJAK bíró

 E. COULON hivatalvezető

2006. május 4-től szeptember 30-ig

B. VESTERDORF, az Elsőfokú Bíróság elnöke
 M. JAEGER tanácselnök
 J. PIRRUNG tanácselnök
 M. VILARAS tanácselnök
 H. LEGAL tanácselnök
 R. GARCÍA-VALDECASAS tanácselnök
 V. TIILI bíró
 P. LINDH bíró
 J. AZIZI bíró
 J. D. COOKE bíró
 A. W. H. MEIJ bíró
 N. J. FORWOOD bíró
 M. E. MARTINS RIBEIRO bíró
 F. DEHOUSSE bíró
 E. CREMONA bíró
 CZÚCZ O. bíró
 I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA bíró
 I. PELIKÁNOVÁ bíró
 D. ŠVÁBY bíró
 V. VADAPALAS bíró
 K. JÜRIMÄE bíró
 I. LABUCKA bíró
 S. PAPASAVVAS bíró
 V. TRSTENJAK bíró
 E. MOAVERO MILANESI bíró

 E. COULON hivatalvezető

2006. október 1-jétől október 5-ig

B. VESTERDORF, az Elsőfokú Bíróság elnöke
M. JAEGER tanácselnök
J. PIRRUNG tanácselnök
M. VILARAS tanácselnök
H. LEGAL tanácselnök
J. D. COOKE tanácselnök
R. GARCÍA-VALDECASAS bíró
V. TIILI bíró
P. LINDH bíró
J. AZIZI bíró
A. W. H. MEIJ bíró
N. J. FORWOOD bíró
M. E. MARTINS RIBEIRO bíró
F. DEHOUSSE bíró
E. CREMONA bíró
CZÚCZ O. bíró
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
I. PELIKÁNOVÁ bíró
D. ŠVÁBY bíró
V. VADAPALAS bíró
K. JÜRIMÄE bíró
I. LABUCKA bíró
S. PAPASAVVAS bíró
V. TRSTENJAK bíró
E. MOAVERO MILANESI, bíró

E. COULON hivatalvezető

2006. október 6-tól december 31-ig

B. VESTERDORF, az Elsőfokú Bíróság elnöke
M. JAEGER tanácselnök
J. PIRRUNG tanácselnök
M. VILARAS tanácselnök
H. LEGAL tanácselnök
J. D. COOKE tanácselnök
R. GARCÍA-VALDECASAS bíró
V. TIILI bíró
J. AZIZI bíró
A. W. H. MEIJ bíró
N. J. FORWOOD bíró
M. E. MARTINS RIBEIRO bíró
F. DEHOUSSE bíró
E. CREMONA bíró
CZÚCZ O. bíró
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA bíró
I. PELIKÁNOVÁ bíró
D. ŠVÁBY bíró
V. VADAPALAS bíró
K. JÜRIMÄE bíró
I. LABUCKA bíró
S. PAPASAVVAS bíró
E. MOAVERO MILANESI bíró
N. WAHL bíró
M. PREK bíró

E. COULON hivatalvezető

4. Az Elsőfokú Bíróság korábbi tagjai

José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995), 1989-től 1995-ig elnök
Donal Patrick Michael Barrington (1989–1996)
Antonio Saggio (1989–1998), 1995-től 1998-ig elnök
Edward David Alexander Ogilvy (1989–1992)
Heinrich Kirschner (1989–1997)
Christos Yeraris (1989–1992)
Romain Alphonse Schintgen (1989–1996)
Cornelis Paulus Briët (1989–1998)
Jacques Biancarelli (1989–1995)
Koen Lenaerts (1989–2003)
Christopher William Bellamy (1992–1999)
Andreas Kalogeropoulos (1992–1998)
André Potocki (1995–2001)
Rui Manuel Gens de Moura Ramos (1995–2003)

Elnökök

José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995)
Antonio Saggio (1995–1998)

Hivatalvezető

Hans Jung (1989–2005)

C – Az Elsőfokú Bíróság igazságügyi statisztikái

Az Elsőfokú Bíróság tevékenysége általában

1. Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2000–2006)

Érkezett ügyek

2. Az eljárások jellege (2000–2006)
3. A kereset jellege (2000–2006)
4. A kereset tárgya (2000–2006)

Befejezett ügyek

5. Az eljárások jellege (2000–2006)
6. A kereset tárgya (2006)
7. A kereset tárgya (2000–2006) (ítéletek és végzések)
8. Ítélező testületek (2000–2006)
9. Az eljárások időtartama hónapokban (2000–2006) (ítéletek és végzések)

December 31-én folyamatban maradt ügyek

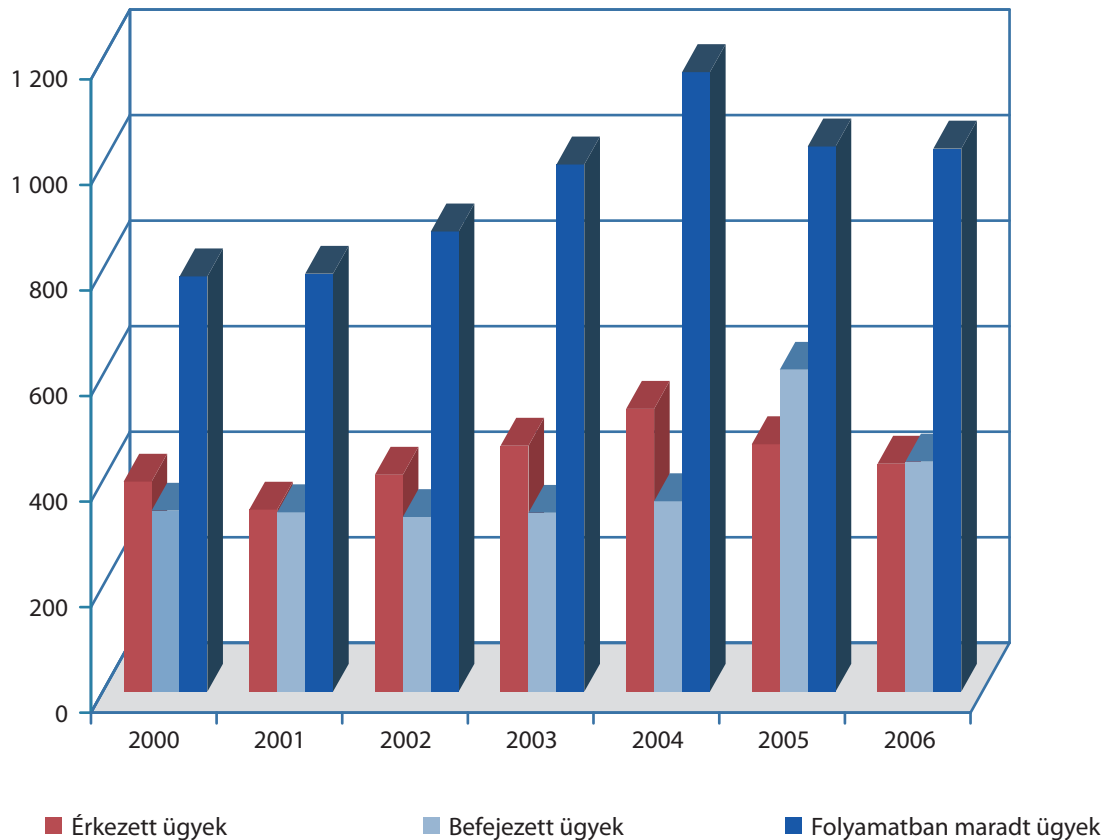
10. Az eljárások jellege (2000–2006)
11. A kereset tárgya (2000–2006)
12. Ítélező testület (2000–2006)

Egyéb

13. Ideiglenes intézkedés iránti ügyek (2000–2006)
14. Gyorsított eljárások (2001–2006)
15. Az Elsőfokú Bíróság fellebbezéssel megtámadott határozatai (1989–2006)
16. A fellebbezéseknek az eljárás jellege szerinti megoszlása (1989–2006)
17. A fellebbezések eredménye (2006) (ítéletek és végzések)
18. Általános fejlődés (1989–2006)
Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek

1. Az Elsőfokú Bíróság tevékenysége általában –

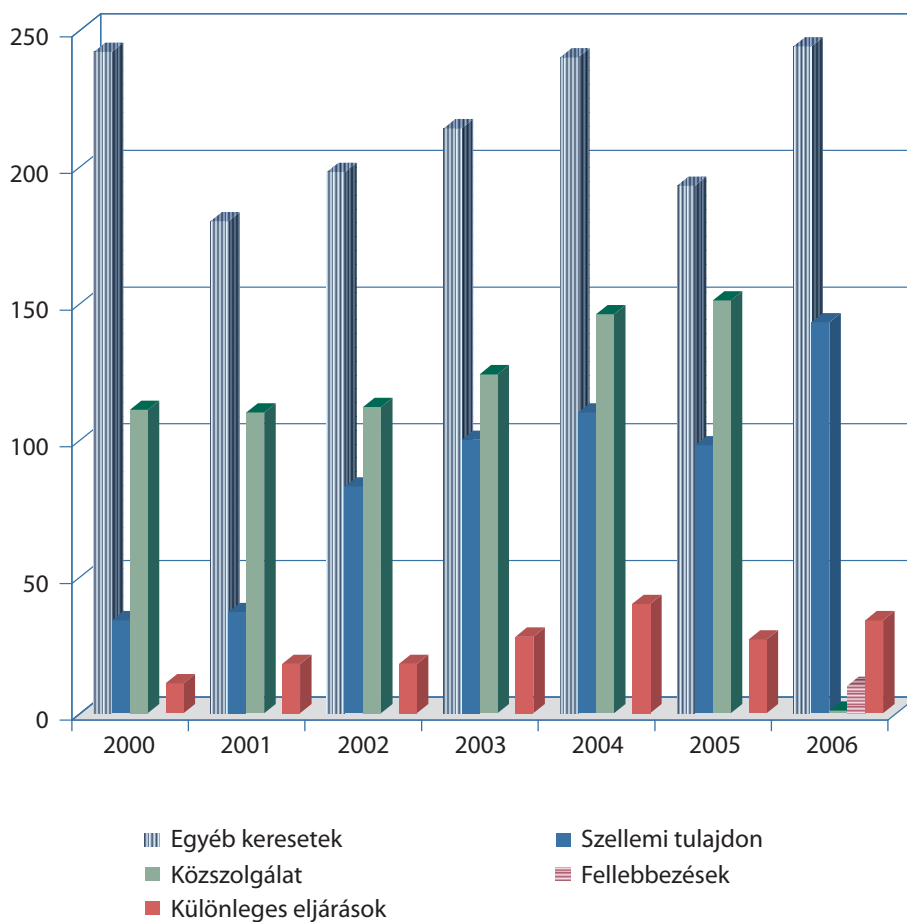
Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2000–2006)¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Érkezett ügyek	398	345	411	466	536	469	432
Befejezett ügyek	343	340	331	339	361	610	436
Folyamatban maradt ügyek	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

¹ A jelen táblázat és a következő oldalak táblázatai – ha nincs más jelzés – tartalmazzák a különleges eljárásokat. „Különleges eljárásnak” minősül: az ítélet elleni ellentmondás (a Bíróság alapokmányának 41. cikke; az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 122. cikke); a harmadik személy jogorvoslata (a Bíróság alapokmányának 42. cikke; az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 123. cikke); az ítélet elleni perújítás (a Bíróság alapokmányának 44. cikke; az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 125. cikke); az ítélet értelmezése (a Bíróság alapokmányának 43. cikke; az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 129. cikke); a költségek megállapítása (az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 92. cikke); a költségmentesség (az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikke) és az ítélet kijavítása (az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 84. cikke).

2. Érkezett ügyek – Az eljárások jellege (2000–2006)¹

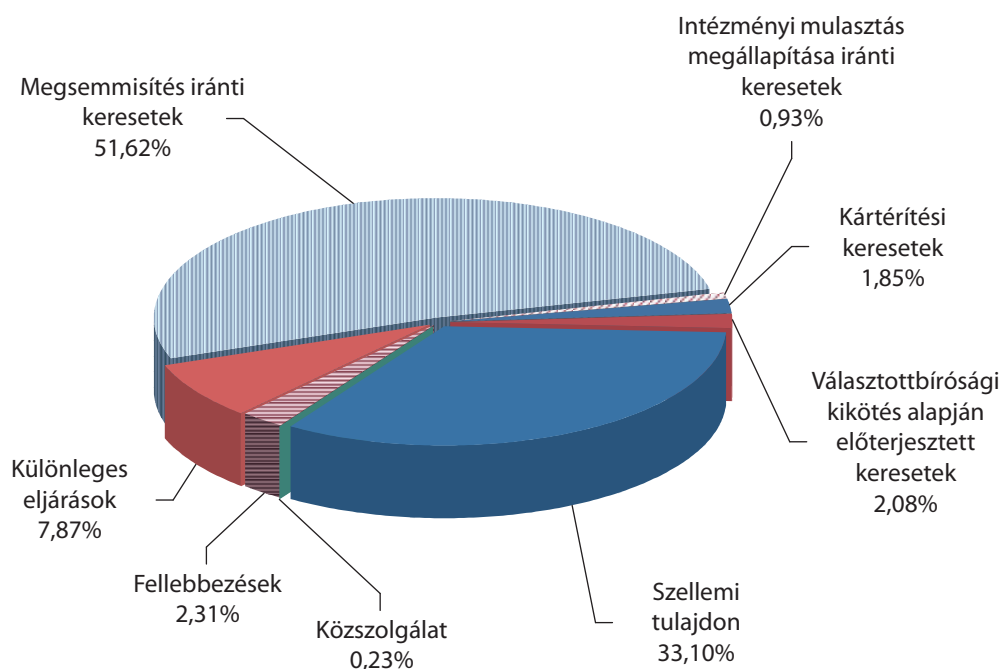

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Egyéb keresetek	242	180	198	214	240	193	244
Szellemi tulajdon	34	37	83	100	110	98	143
Közzszolgálat	111	110	112	124	146	151	1
Fellebbezések							10
Különleges eljárások	11	18	18	28	40	27	34
Összesen	398	345	411	466	536	469	432

¹ A jelen táblázatban és a következő oldalak táblázataiban szereplő „egyéb keresetek” kifejezés a szellemi tulajdon tárgyában indított, valamint az Európai Közösségek tisztviselői által benyújtott kereseteken kívül valamennyi közvetlen keresetet felöleli.

3. Érkezett ügyek – A kereset jellege (2000–2006)

Megoszlás 2006-ban

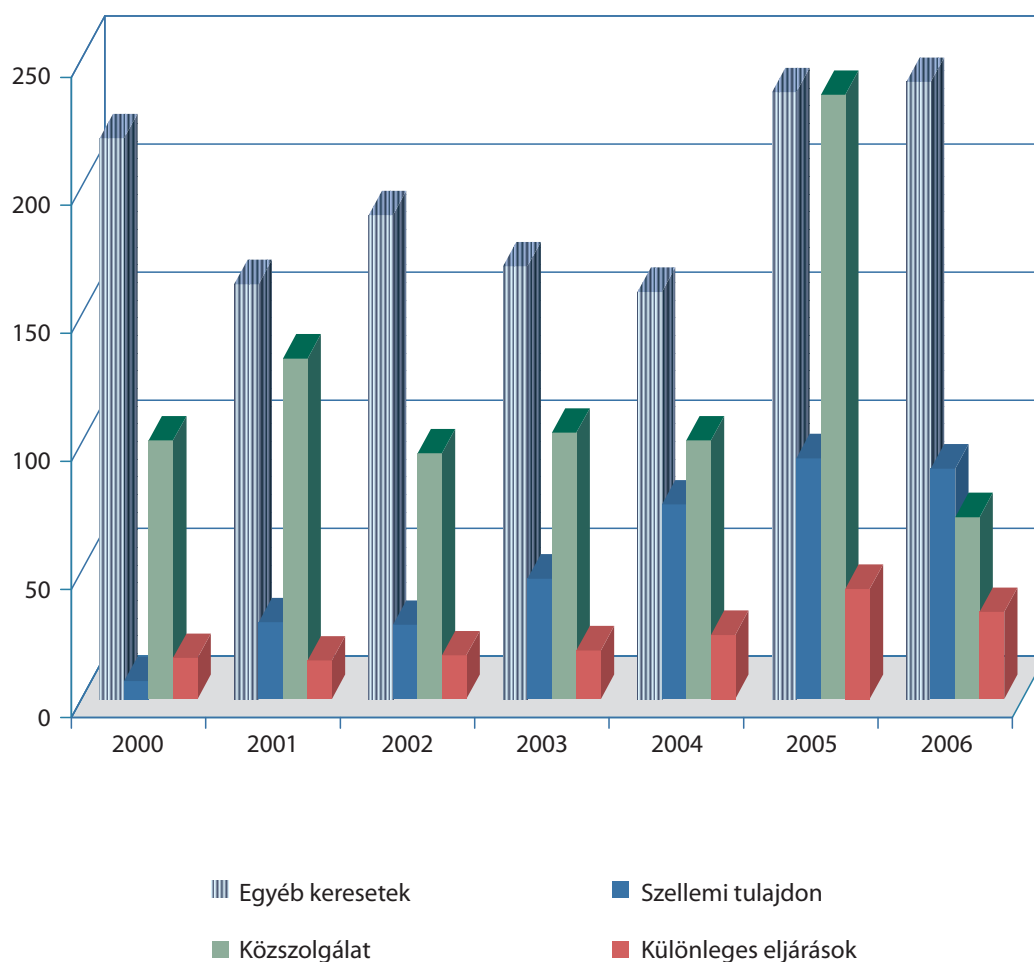

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Megsemmisítés iránti keresetek	219	134	172	174	199	160	223
Intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetek	6	17	12	13	15	9	4
Kártérítési keresetek	17	21	12	24	18	16	8
Választottbíróági kikötés alapján előterjesztett keresetek		8	2	3	8	8	9
Szellemi tulajdon	34	37	83	100	110	98	143
Közszolgálat	111	110	112	124	146	151	1
Fellebbezések							10
Különleges eljárások	11	18	18	28	40	27	34
Összesen	398	345	411	466	536	469	432

4. Érkezett ügyek – A kereset tárgya (2000–2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Adózás			1	5			1
Állami támogatások	80	42	51	25	46	25	28
Áruk szabad mozgása	2	1			1		
Energia		2		2			1
Európai polgárság	2						
Gazdaság- és monetáris politika						1	2
Halászati politika	5	6	3	25	3	2	
Igazságügy és belügy		1	1			1	
Intézményi jog	24	16	17	26	33	28	15
Jogsabályok közelítése		2	1	3	1		
Kereskedelempolitika	8	4	5	6	12	5	18
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	14	2	8	14	30	18	21
Közös kül- és biztonságpolitika	1	3	6	2	4		5
Közös vámtarifa	1	2			1		2
Közösségek saját forrásai						2	
Külkapcsolatok	8	14	8	10	3	2	2
Kultúra	2	1					3
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika	1	3	1	3	6	9	5
Letelepedés szabadsága	7	1			1		
Mezőgazdaság	18	17	9	11	25	21	18
Regionális politika		1	6	7	10	12	16
Szállítás		2	1	1	3		1
Szellemi tulajdon	34	37	83	101	110	98	145
Személyek szabad mozgása	1	3	2	7	1	2	4
Szociálpolitika	7	1	3	2	5	9	3
Szolgáltatásnyújtás szabadsága							1
Tengerentúli országok és területek társulása	6	6		1			
Új államok csatlakozása				1	1		
Választottbírósági kikötés		2	1			2	3
Vállalkozások joga	4	6	3	3	6	12	11
Vámunió	14	2	6	5	11	2	
Versenyjog	36	36	61	43	36	40	81
Összesen EK-Szerződés	275	213	276	303	349	291	386
Összesen ESZAK-Szerződés	1	4	2	11			
Összesen EAK-Szerződés			2		1		1
Tisztviselők személyzeti szabályzata	111	110	112	124	146	151	11
Különleges eljárások	11	18	18	28	40	27	34
ÖSSZESEN	398	345	411	466	536	469	432

5. Befejezett ügyek – Az eljárások jellege (2000–2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Egyéb keresetek	219	162	189	169	159	237	241
Szellemi tulajdon	7	30	29	47	76	94	90
Közzolgálat	101	133	96	104	101	236	71
Különleges eljárások	16	15	17	19	25	43	34
Összesen	343	340	331	339	361	610	436

6. Befejezett ügyek – A kereset tárgya (2006)

	Ítéletek	Végzések	Összesen
Adózás		1	1
Állami támogatások	14	40	54
Energia		3	3
Gazdaság- és monetáris politika		1	1
Halászati politika	24		24
Intézményi jog	4	10	14
Kereskedelempolitika	5	8	13
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	3	16	19
Közös kül- és biztonságpolitika	3	1	4
Közösségek saját forrásai		2	2
Külkapcsolatok	3	2	5
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika	1	2	3
Mezőgazdaság	11	14	25
Regionális politika	3	4	7
Szállítás		2	2
Szellemi tulajdon	50	41	91
Személyek szabad mozgása		4	4
Szociálpolitika	1	4	5
Tengerentúli országok és területek társulása		2	2
Új államok csatlakozása		1	1
Vállalkozások joga	3	3	6
Vámunió	2		2
Versenyjog	33	9	42
Összesen EK-Szerződés	160	170	330
Összesen ESZAK-Szerződés	1		1
Tisztviselők személyzeti szabályzata	61	10	71
Különleges eljárások	5	29	34
ÖSSZESEN	227	209	436

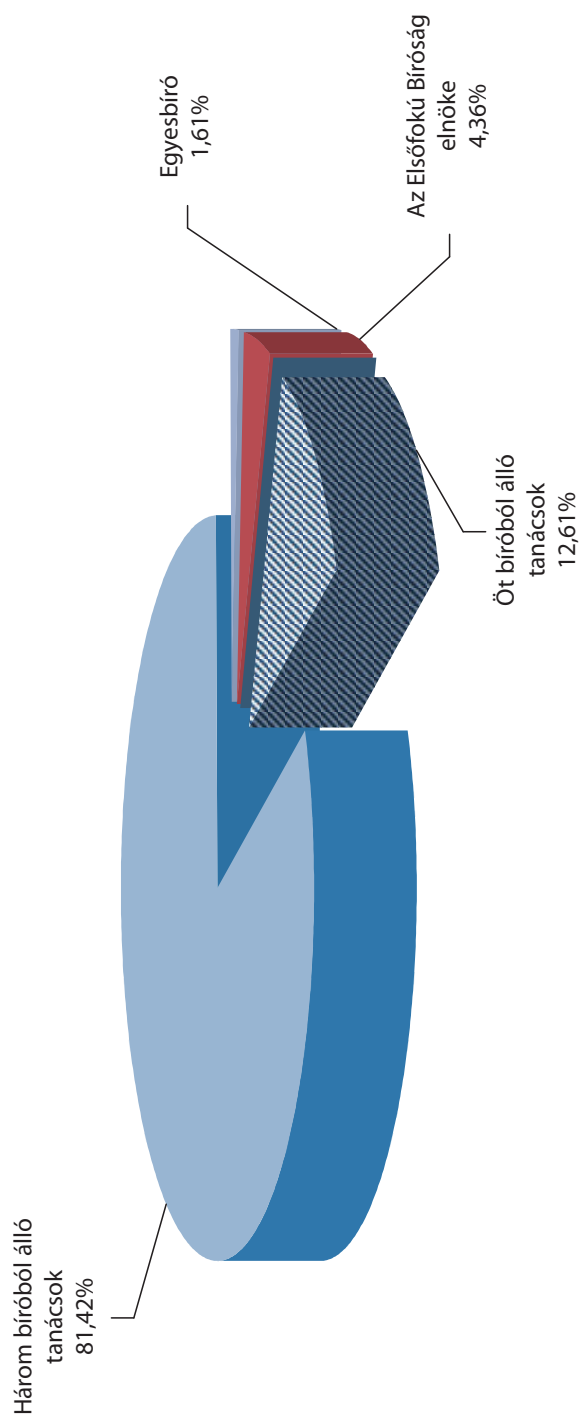
7. Befejezett ügyek – A kereset tárgya (2000–2006)

(ítéletek és végzések)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Adózás				5	1		1
Állami támogatások	35	12	31	26	54	53	54
Áruk szabad mozgása			2		1	1	
Energia							3
Európai polgárság	1	1					
Gazdaság- és monetáris politika							1
Halászati politika	1	7	2	2	6	2	24
Igazságügy és belügy			1	1		1	
Intézményi jog	31	19	15	20	16	35	14
Jogszabályok közelítése			2	1	3		
Kereskedelempolitika	17	5	6	6	1	7	13
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	7		12	9	4	19	19
Közös kül- és biztonságpolitika		3			2	5	4
Közös vámtarifa		3		2			
Közösségek saját forrásai							2
Külkapcsolatok	6	2	6	11	7	11	5
Kultúra			2	1			
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika	1		2	4		1	3
Letelepedés szabadsága	3	4	2			1	
Mezőgazdaság	14	47	28	21	15	34	25
Regionális politika	5		1		4	4	7
Szállítás	2		2	2	1	1	2
Szellemi tulajdon	7	30	29	47	76	94	91
Személyek szabad mozgása	1	2		8	2	1	4
Szociálpolitika	18	2	2	1	4	6	5
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	1						
Tengerentúli országok és területek társulása	1	2	6	4		4	2
Új államok csatlakozása				1			1
Választottbírói kikötés	2			1	2	1	
Vállalkozások joga	4	4	4	2	2	6	6
Vámunió	5	15	18	3	3	7	2
Versenyjog	61	21	40	38	26	35	42
Összesen EK-Szerződés	223	179	213	216	230	329	330
Összesen ESZAK-Szerződés	3	10	4		5	1	1
Összesen EAK-Szerződés		1	1			1	
Tisztviselők személyzeti szabályzata	101	135	96	104	101	236	71
Különleges eljárások	16	15	17	19	25	43	34
ÖSSZESEN	343	340	331	339	361	610	436

8. Befejezett ügyek – Ítélező testületek (2000–2006)

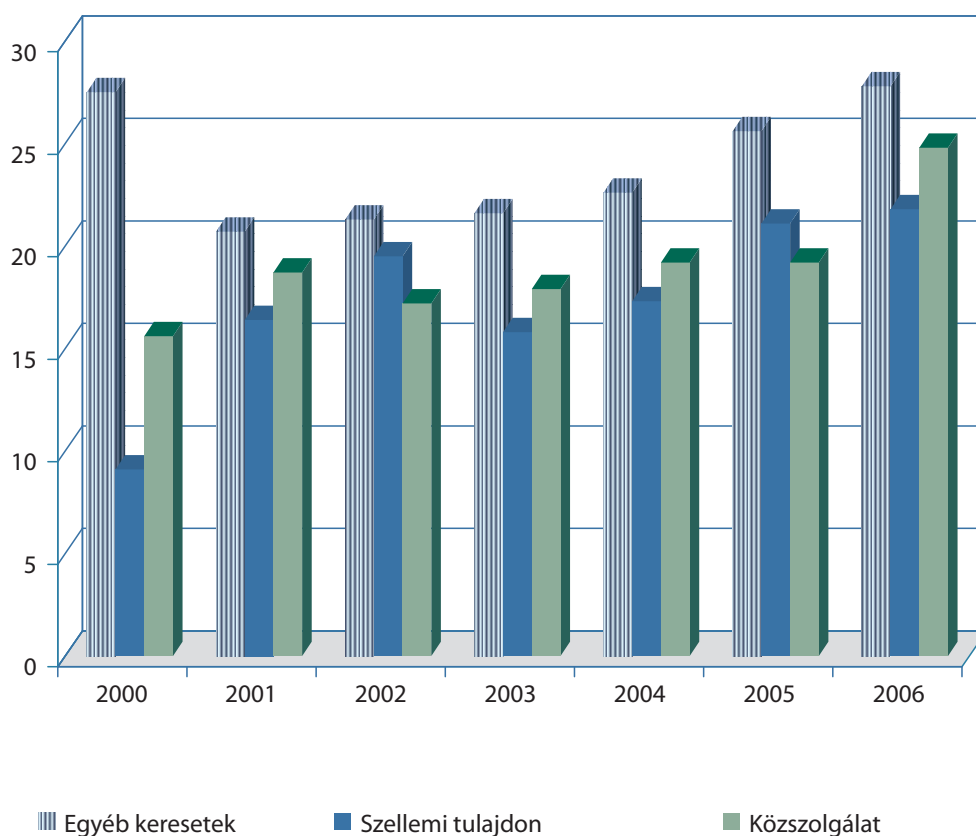
Megoszlás 2006-ban

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen
Nagytanács																6					
Öt bíróból álló tanácsok	84	28	112	17	25	42	48	16	64	18	21	39	18	46	64	28	34	62	22	33	55
Három bíróból álló tanácsok	96	117	213	135	145	280	144	113	257	146	131	277	141	135	276	181	329	510	198	157	355
Egyesbíró	11	4	15	10	2	12	5	1	6	14	1	15	13	1	14	7		7	7		7
Az Elsőfokú Bíróság elnöke		3	3		6	6		4	4		8	8		7	7		25	25		19	19
Összesen	191	152	343	162	178	340	197	134	331	178	161	339	172	189	361	222	388	610	227	209	436

9. Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama hónapokban (2000–2006)¹

(ítéletek és végzések)

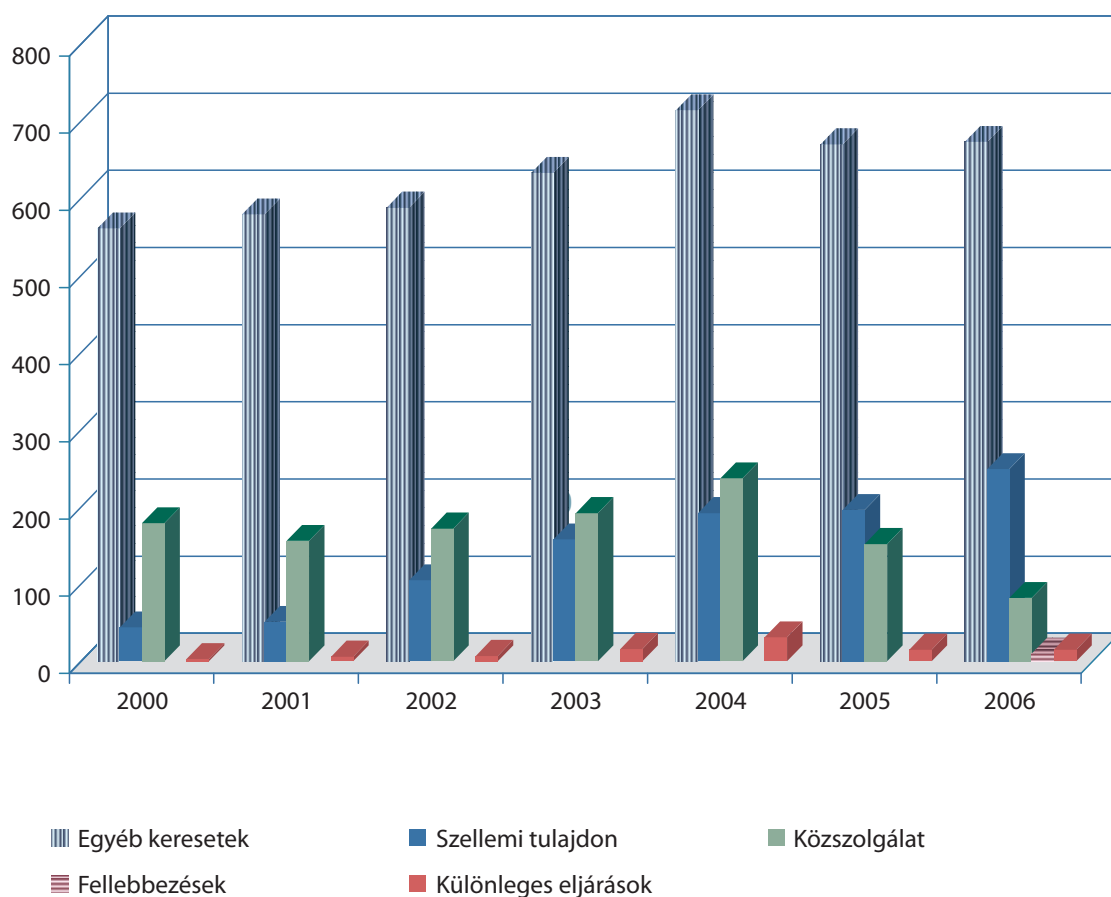

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Egyéb keresetek	27,5	20,7	21,3	21,6	22,6	25,6	27,8
Szellemi tulajdon	9,1	16,4	19,5	15,8	17,3	21,1	21,8
Közzszolgálat	15,6	18,7	17,2	17,9	19,2	19,2	24,8

¹ Az eljárások átlagos időtartamára vonatkozó számításnál nem vették figyelembe azokat az ügyeket, amelyek során közbenső ítéletet hoztak; a különleges eljárásokat; a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság közötti hatáskörmegosztás módosítása miatt a Bíróság által az Elsőfokú Bírósághoz áttett ügyeket; a Közzszolgálati Törvényszék megalakítását követően az Elsőfokú Bíróság által a Törvényszékhez áttett ügyeket.

Az időtartamot hónapokban és hónaptizedekben fejezik ki.

10. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Az eljárások jellege (2000–2006)

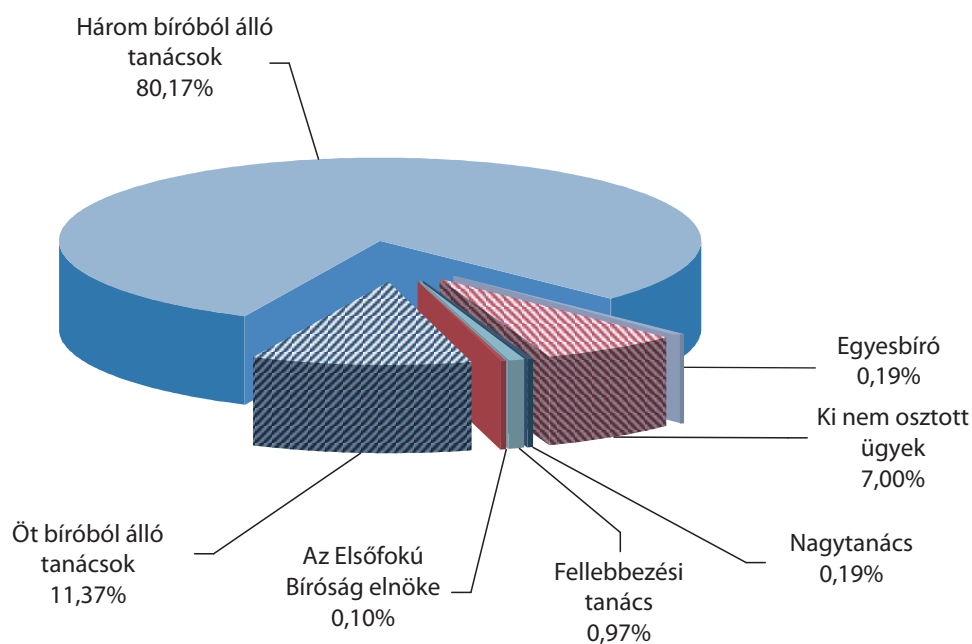
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Egyéb keresetek	561	579	588	633	714	670	673
Szellemi tulajdon	44	51	105	158	192	196	249
Közzolgálat	179	156	172	192	237	152	82
Fellebbezések							10
Különleges eljárások	3	6	7	16	31	15	15
Összesen	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

11. December 31-én folyamatban maradt ügyek – A kereset tárgya (2000–2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Adózás			1	1			
Állami támogatások	177	207	227	226	218	190	164
Áruk szabad mozgása	2	3	1	1	1		
Energia		2	2	4	4	4	2
Európai polgárság	1						
Gazdaság- és monetáris politika						1	2
Halászati politika	8	7	8	31	28	28	4
Igazságügy és belügy		1	1				
Intézményi jog	27	24	26	32	49	42	43
Jogsabályok közelítése		2	1	3	1	1	1
Kereskedelempolitika	16	15	14	14	25	23	28
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	15	17	13	18	44	43	44
Közös kül- és biztonságpolitika	3	3	9	11	13	8	9
Közös vámtarifa	3	2	2		1	1	3
Közösségek saját forrásai						2	
Külkapcsolatok	9	21	23	22	18	9	6
Kultúra	2	3	1				3
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika	1	4	3	2	8	16	18
Letelepedés szabadsága	5	2			1		
Mezőgazdaság	144	114	95	85	95	82	74
Regionális politika		1	6	13	19	27	36
Szállítás	1	3	2	1	3	2	1
Szellemi tulajdon	44	51	105	159	193	197	251
Személyek szabad mozgása		1	3	2	1	2	3
Szociálpolitika	4	3	4	5	6	9	7
Szolgáltatásnyújtás szabadsága							1
Tengerentúli országok és területek társulása	11	15	9	6	6	2	
Új államok csatlakozása					1	1	
Választottbírói kikötés		2	3	2		1	3
Vállalkozások joga	4	6	5	6	10	16	23
Vámunió	33	20	8	10	18	13	11
Versenjog	78	93	114	119	129	134	173
Összesen EK-Szerződés	588	622	686	773	892	854	910
Összesen ESZAK-Szerződés	14	8	6	17	12	11	10
Összesen EAK-Szerződés	1		1	1	2	1	2
Tisztviselők személyzeti szabályzata	181	156	172	192	237	152	92
Különleges eljárások	3	6	7	16	31	15	15
ÖSSZESEN	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

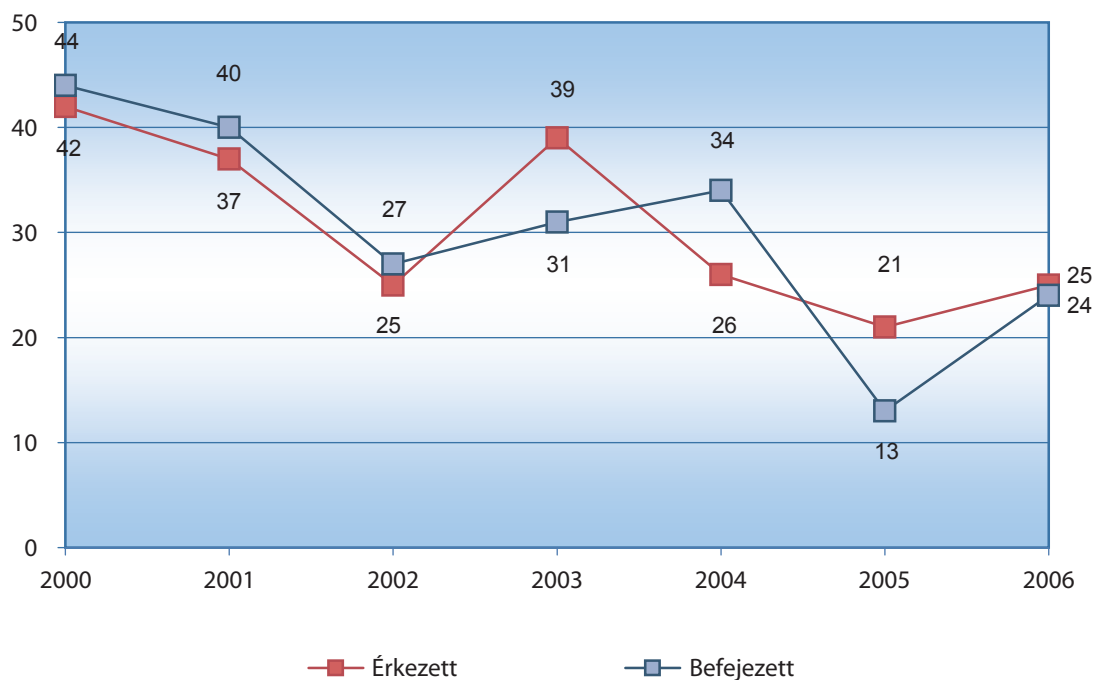
12. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testület (2000–2006)

Megoszlás 2006-ban

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nagytanács					6	1	2
Fellebbezési tanács							10
Az Elsőfokú Bíróság elnöke							1
Öt bíróból álló tanácsok	247	264	276	251	187	146	117
Három bíróból álló tanácsok	512	479	532	691	914	846	825
Egyesbíró	5	3	8	6	1	4	2
Ki nem osztott ügyek	23	46	56	51	66	36	72
Összesen	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

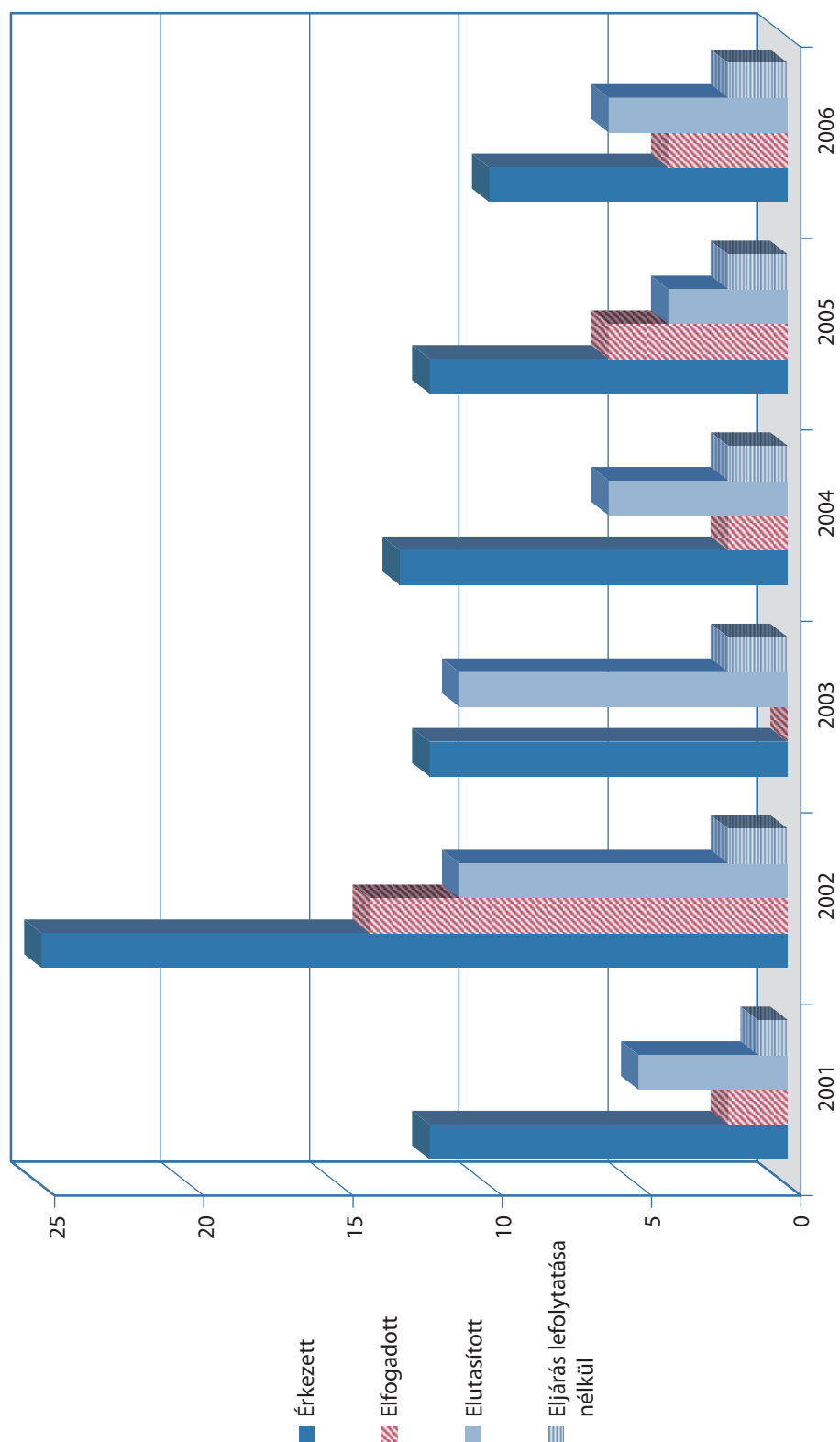
13. Egyéb – Ideiglenes intézkedés iránti ügyek (2000–2006)

Megoszlás 2006-ban

	Érkezett ideiglenes intézkedés iránti ügyek	Befejezett ideiglenes intézkedés iránti ügyek	A döntés tartalma		
			Elutasítás	Helytadás	Törlés/ a kérelem okafogyottá válása
Állami támogatások	4	4	4		
Intézményi jog	2	1	1		
Kereskedelempolitika	1	1	1		
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	7	6	5		1
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika	1				
Mezőgazdaság	5	1	1		
Szállítás	1	1	1		
Szociálpolitika	1				
Vállalkozások joga	2	5	1	1	3
Versenyyog	1	3	2	1	
Összesen EK-Szerződés	25	22	16	2	4
Tisztviselők személyzeti szabályzata		2	1		1
ÖSSZESEN	25	24	17	2	5

14. Egyéb – Gyorsított eljárások (2001–2005)

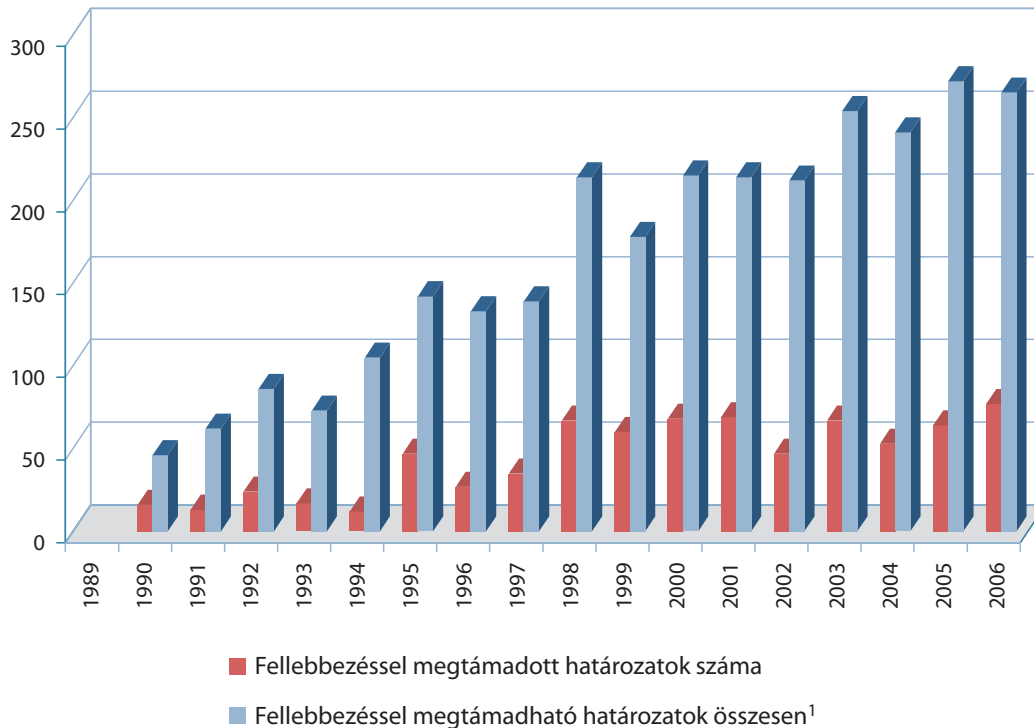

	2001				2002				2003				2004				2005				2006			
	A határozat tartalma				A határozat tartalma				A határozat tartalma				A határozat tartalma				A határozat tartalma				A határozat tartalma			
	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül	Erkezett	Elutasított	Eljárás nélkül folytatás nélkül
Állami támogatások	3	2		2	3		3	2	1							1								
Halászati politika										1	1													
Intézményi jog	3	1	1	2	3		5	4		1	2		1				1							
Kereskedelempolitika	1	1		1	1																			
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem							1	1					1	1			2	1		1	3	1	1	
Közös kül- és biztonságpolitika	1						1																	
Közösségek saját forrásai																	2							2
Külkapcsolatok				1	1		1	1																
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika				1					1															
Mezőgazdaság				1			1	2								2				2	1	3		
Szállítás												1												
Személyek szabad mozgása												1												
Tisztviselők személyzeti szabályzata	3	3		2	1	1				1	1													
Új államok csatlakozása																								
Vállalkozások joga																								
Versenj jog	1			15	13	2	1	1					4	1	2		3	2	1					
Összesen	12	2	5	1	25	14	11	2	12	0	11	2	13	2	6	2	12	6	4	2	10	4	6	2

Az ügyeknek az Elsőfokú Bíróság előtti gyorsított eljárásban való elbírálása az eljárási szabályzat 76a. cikke alapján lehetséges. Ez a rendelkezés 2001. február 1-jén lépett hatályba.

Az „eljárás lefolytatása nélkül” jelzésű csoportba a következő esetek tartoznak: a kérelem visszavonása, elállás, valamint az az eset, amikor a keresetből már a gyorsított eljárás iránti kérelemről való döntést megelőzően végzésben határoznak.

15. Egyéb – Az Elsőfokú Bíróság fellebbezéssel megtámadott határozatai (1989–2006)

	Fellebbezéssel megtámadott határozatok száma	Fellebbezéssel megtámadható határozatok összesen ¹	Fellebbezéssel megtámadott határozatok (százalékban)
1989			
1990	16	46	35%
1991	13	62	21%
1992	24	86	28%
1993	17	73	23%
1994	12	105	11%
1995	47	142	33%
1996	27	133	20%
1997	35	139	25%
1998	67	214	31%
1999	60	178	34%
2000	68	215	32%
2001	69	214	32%
2002	47	212	22%
2003	67	254	26%
2004	53	241	22%
2005	64	272	24%
2006	77	265	29%

¹ Összesen a fellebbezéssel megtámadható olyan határozatok – ítéletek, elfogadhatatlanságot kimondó végzések, ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzések, a kérelem okafogyottá válása miatt hozott végzések, beavatkozást elutasító végzések –, amelyekkel szemben lejárt a fellebbezési határidő vagy fellebbezést terjesztettek elő.

16. Egyéb – A fellebbezéseknek az eljárás jellege szerinti megoszlása (1989–2006)

	1989			1990			1991			1992			1993			1994			1995			1996			1997		
	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)
Egyéb keresetek				2	8	25 %	5	16	31 %	15	31	48 %	6	17	35 %	7	44	16 %	38	91	42 %	15	59	25 %	22	86	26 %
Szellemi tulajdon																											
Közszolgálat				14	38	37 %	8	46	17 %	8	54	15 %	10	55	18 %	5	61	8 %	9	51	18 %	12	74	16 %	13	53	25 %
Eddig összesen				16	46	35 %	13	62	21 %	23	85	27 %	16	72	22 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %
Különleges eljárások										1	1	100 %	1	1	100 %												
Összesen	16	46	35 %	13	62	21 %	24	86	28 %	17	73	23 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %	139	25 %	25 %

	1998			1999			2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezések	Fellebbezéssel megítámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)
Egyéb keresetek	48	120	40 %	45	118	38 %	58	132	44 %	40	115	35 %	32	134	24 %	51	134	38 %	41	114	36 %	37	120	31 %	46	146	32 %
Szellemi tulajdon				1	1	100 %	1	7	14 %	13	25	52 %	6	20	30 %	7	33	21 %	7	45	16 %	16	71	23 %	18	59	31 %
Közszolgálat	18	93	19 %	14	59	24 %	8	75	11 %	15	73	21 %	9	58	16 %	9	87	10 %	5	82	6 %	11	81	14 %	13	60	22 %
Eddig összesen	66	213	31 %	60	178	34 %	67	214	31 %	68	213	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %
Különleges eljárások	1	1	100 %				1	1	100 %	1	1	100 %															
Összesen	67	214	31 %	60	178	34 %	68	215	32 %	69	214	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %

17. Egyéb – A fellebbezések eredménye (2006)

(ítéletek és végzések)

	Elutasított fellebbezés	Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszaautalása nélkül	Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszaautalásával	Törlés/ a kérelem okafogyottá válása	Összesen
Állami támogatások	3				3
Eljárás				1	1
Igazságügy és belügy	1				1
Intézményi jog	5				5
Jogszabályok közelítése	1				1
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem	1				1
Külkapcsolatok	1				1
Mezőgazdaság	3		1		4
Regionális politika	1				1
Szellemi tulajdon	12			2	14
Személyek szabad mozgása	1				1
Szociálpolitika	4				4
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	1				1
Tisztviselők személyzeti szabályzata	6	3		1	10
Vámunió	1				1
Versenyyog	10	5		1	16
Összesen	51	8	1	5	65

18. Egyéb – Általános fejlődés (1989–2006)**Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek**

	Érkezett ügyek ¹	Befejezett ügyek ²	December 31-én folyamatban maradt ügyek
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
Összesen	6 256	5 227	

¹ 1989: A Bíróság 153 ügyet tett át az akkor létrehozott Elsőfokú Bírósághoz.

1993: A Bíróság 451 ügyet tett át az Elsőfokú Bírósághoz ez utóbbi hatáskörének első kiterjesztése nyomán.

1994: A Bíróság 14 ügyet tett át az Elsőfokú Bírósághoz ez utóbbi hatáskörének második kiterjesztése nyomán.

2004/2005: A Bíróság 25 ügyet tett át az Elsőfokú Bírósághoz ez utóbbi hatáskörének harmadik kiterjesztése nyomán.

² 2005–2006: Az Elsőfokú Bíróság 118 ügyet tett át a nemrég létrehozott Közzolgálati Törvényszékhez.

III. fejezet

Az Európai Unió
Közszolgálati Törvényszéke

A – A Közszolgálati Törvényszék tevékenysége 2006-ban

Paul J. Mahoney elnök

2006 volt az első teljes év az Európai Unió Közszolgálati Törvényszékének működésében.

Ennek során a Közszolgálati Törvényszék tevékenysége jelentős részét az eljárási szabályzata tervezete kidolgozásának szentelte, amelyet 2005-ben, működésének első hónapjaiban kezdett el. A Közszolgálati Törvényszék elképzelései alapján és az általa folytatott egyeztetések¹ eredményeként létrejött tervezetet az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságával történő együttműködés időszakát követően, az Európai Közösségek Bíróságával egyetértésben 2006. december 19-én terjesztették az Európai Unió Tanácsa elé jóváhagyásra. Így a Közszolgálati Törvényszéknek várhatóan 2007 második felétől saját eljárási szabályzata lesz.

A Közszolgálati Törvényszék tevékenységének igazságszolgáltatási részét illetően a statisztikákból kiderül, hogy a Törvényszékhez 148 keresetet nyújtottak be, amely kisebb csökkenést jelent a közszolgálati jogvitákkal kapcsolatban 2005 folyamán előterjesztett keresetek számát tekintve, amikor 164 kereset érkezett (151 az Elsőfokú Bírósághoz, és 13 a Közszolgálati Törvényszékhez a 2005. december 12-e és 31-e közötti időszakban). Létrehozása óta 161 keresetet terjesztettek közvetlenül a Közszolgálati Törvényszék elé, amely számhoz hozzá kell adni 118, az Elsőfokú Bíróságtól áttett ügyet. A Közszolgálati Törvényszékhez így összesen 279 keresetet nyújtottak be tevékenységének megkezdése óta.

A Közszolgálati Törvényszék 53 ügyet fejezett be 2006-ban, ezek közül kettőben a teljes ülés hozott ítéletet. Meg kell jegyezni, hogy az év második felében az eljárást befejező határozatok meghozatala egyértelműen felgyorsult, ahogy az Elsőfokú Bíróság által áttett ügyek írásbeli szakasza véget ért. Másfelől az arányokat tekintve jelentős a megsemmisítést kimondó határozatok száma, ugyanis 10 ilyen értelmű ítélet született. A Közszolgálati Törvényszék 10 határozata ellen nyújtottak be fellebbezést az Elsőfokú Bírósághoz.

Érdemes megemlíteni, hogy a Közszolgálati Törvényszék jelentős számú eljárást függesztett fel végzéssel a Bíróság alapokmánya I. melléklete 8. cikke (3) bekezdésének első albekezdése alapján, nevezetesen a tisztviselők új személyzeti szabályzatának hatálybalépését követő besorolásra/átsorolásra vonatkozó, T-58/05. sz., Centeno Mediavilla kontra Bizottság, valamint a T-47/05. sz., Angé Serrano és társai kontra Parlament ügyekben az Elsőfokú Bíróság határozatainak kihirdetésére várva. A Közszolgálati Törvényszék így 68 felfüggesztő végzést hozott 2006-ban.

A Közszolgálati Törvényszék működésének első évét az annak érdekében tett erőfeszítések is jellemezték, hogy eleget tegyen a Tanács 2004/752/EK határozatának (7) preambulum-bekezdésében megfogalmazott – és a Bíróság alapokmánya I. melléklete 7. cikkének (4) bekezdésében is átvett – azon kérésnek, hogy segítse elő a jogvitáknak az eljárás bármely

¹ Az előkészítő munka során a Közszolgálati Törvényszék konzultációkat folytatott többek között az intézmények, a személyzeti bizottságok és a szakszervezetek képviselőivel. E célból 2006. január 26-án megbeszélésre került sor az igazgatási vezetőkkel. Ezt követte 2006. február 8-án a szakszervezetekkel és szakmai szervezetekkel, valamint ügyvédekkel folytatott megbeszélés.

szakaszában egyezség útján történő rendezését. Így több ügyben is az előadó bírák a jogviták egyezség útján történő rendezésére irányuló javaslatuk megfontolására kérték fel a feleket. Négy jogvitát sikerült a Közzszolgálati Törvényszék által kezdeményezett egyezség létrejöttét megállapítva, az ügy törlését elrendelő végzéssel befejezni.

Természetesen korai lenne még az egyezség útján történő rendezés gyakorlatáról mérleget felállítani vagy a Közzszolgálati Törvényszék ítélezési gyakorlatának ilyen irányára vonatkozó következtetéseket levonni. Az alábbi ismertető csupán rövid áttekintést ad a Közzszolgálati Törvényszék jelentősebb határozatairól, egymás után sorra véve néhány általános eljárási szempontot (I), a jogszerűséggel kapcsolatos jogvitákat (II), az ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket (III) és végül a költségmentesség iránti kérelmeket (IV).

I. Eljárási szempontok

A Közzszolgálati Törvényszék első, a Falconie kontra Bizottság² ügyben 2006. április 26-án, teljes ülésben hozott ítéletében úgy döntött, hogy a költségviselés szabályaira vonatkozóan a saját eljárási szabályzatának hatálybalépéséig az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatában foglaltakat kell alkalmazni, így biztosítva a jogalanyoknak a gondos igazságszolgáltatás elvének megfelelően a kellő előreláthatóságot az eljárás költségeire vonatkozó szabályok alkalmazását tekintve.

Érdemes kiemelni két, a Bíróság alapokmánya I. mellékletének 8. cikke alapján hozott határozatot. A Marcuccio kontra Bizottság ügyben³ a Közzszolgálati Törvényszék a Bíróság alapokmánya I. melléklete 8. cikke (3) bekezdésének második albekezdése értelmében hatáskörének hiányát állapította meg, tekintettel arra, hogy az ügy tárgya azonos volt az Elsőfokú Bíróság előtt indult két ügyével. A Közzszolgálati Törvényszék a Gualtieri kontra Bizottság ügyben⁴ hozott végzésében úgy ítélte meg, hogy az Európai Közösségek Bizottsága és egy kirendelt nemzeti szakértő közötti jogvita nem minősül az EK 236. cikk szerinti, a Közösség és alkalmazottai között felmerült vitás ügynek. Ennél fogva a Közzszolgálati Törvényszék megállapította, hogy nincs hatásköre e kereset elbírálására, ezért azt a Bíróság alapokmánya I. melléklete 8. cikke (2) bekezdésének megfelelően az Elsőfokú Bírósághoz tette át.

² A Közzszolgálati Törvényszék F-16/05. sz., Falcione kontra Bizottság ügyben 2006. április 26-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

³ A Közzszolgálati Törvényszék F-109/05. sz., Marcuccio kontra Bizottság ügyben 2006. április 25-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁴ A Közzszolgálati Törvényszék F-53/06. sz., Gualtieri kontra Bizottság ügyben 2006. október 9-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett: T-413/06. P. sz. ügy).

II. A jogszerűséggel kapcsolatos jogviták

A. Az EK 236. és az EAK 152. cikk alapján benyújtott keresetek elfogadhatósága

1. A keresettel megtámadható jogi aktusok

A Lebedef és társai kontra Bizottság⁵ ügyben hozott végzésében a Közzszolgálati Törvényszék kifejtette a személyi számítógépek operációs rendszerének és programjainak nyelvére vonatkozóan, hogy a hivatali informatikai eszközök használatának módja az adott szervezeti egység olyan belső szervezési intézkedése, amely nem minősül a személyzeti szabályzat 90. cikke (2) bekezdése és a 91. cikke (1) bekezdése értelmében vett sérelmet okozó aktusnak.

2. A keresetindítási határidő

A Grünheid kontra Bizottság⁶ ügyben hozott ítéletében a Közzszolgálati Törvényszék abból a célból, hogy elfogadhatónak nyilváníthasson egy végleges besorolási fokozatba soroló határozat ellen benyújtott keresetet, elutasította az arra alapított elfogadhatatlansági kifogást, hogy a személyzeti szabályzat 90. cikkének (2) bekezdése alapján benyújtott panaszt több mint három hónappal azt követően terjesztették elő, hogy a felperes a havi illetményelszámolás kézbesítése révén tudomást szerzett e határozat létezéséről. E tekintetben a Közzszolgálati Törvényszék úgy ítélte meg, hogy jöllehet a havi illetményelszámolás közzlésének hatására a közigazgatási határozat elleni panasz, illetve kereset benyújtására nyitva álló határidő folyni kezd, ha az elszámolásból e határozat létezése és tartalma egyértelműen kitűnik, azonban ettől eltér az a helyzet, amikor a kinevezésre jogosult hatóság az újonnan felvett tisztviselő végleges besorolásáról hoz határozatot, amelynek terjedelme jócskán meghaladja a tisztán vagyoni jellegű jogosultságok megállapítását, amelyeknek az adott időszakra vonatkozó meghatározása az illetményelszámolás célja. A végleges besorolásról rendelkező határozatnak a személyzeti szabályzat 25. cikkének megfelelően történő – írásban és indokolással ellátott – közzlésének hiányában ugyanis az érintett tisztviselő kötelezése arra, hogy panaszát az ezen besorolást tartalmazó első illetményelszámolás kézhezvételétől számított három hónapon belül nyújtsa be, lényegétől fosztaná meg a személyzeti szabályzat 25. cikkének második bekezdését, valamint 26. cikkének második és harmadik bekezdését, amelyek célja éppen annak lehetővé tétele, hogy a tisztviselő az őt érintő, különösen az adminisztrációban elfoglalt helyzetére vonatkozó, határozatokról ténylegesen tudomást szerezzen, és a személyzeti szabályzatban biztosított jogokat érvényesíthesse.

⁵ A Közzszolgálati Törvényszék F-34/05. sz., Lebedef és társai ügyben 2006. június 14-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁶ A Közzszolgálati Törvényszék F-101/05. sz., Grünheid kontra Bizottság ügyben 2006. június 28-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

A Combescot kontra Bizottság⁷ ügyben hozott ítéletében a Közzszolgálati Törvénysszék úgy ítélte meg, hogy a panaszt kifejezetten elutasító azon határozat, amelyet a panasz benyújtásától számított négy hónapon belül hoztak meg, azonban a keresetindításra nyitva álló határidőn belül nem közöltek, nem akadályozhatja – a személyzeti szabályzat 90. cikke (2) bekezdése második albekezdésének megfelelően – a panaszt elutasító hallgatólágos határozat létrejöttét. Ha a panaszt elutasító kifejezett határozatnak a panasz benyújtásától számított négy hónapos határidőn belül történő elfogadását ugyanis úgy kellene tekinteni, mint amely akadályát képezi a panaszt elutasító hallgatólágos határozat létrejöttének még akkor is, ha azt nem közölték e határidőn belül az érintett tisztviselővel, ez utóbbi nem kérhetné a megsemmisítést a személyzeti szabályzat 91. cikke (3) bekezdése második franciabekezdésének első mondata alapján. Ez a következtetés ellentétes lenne az említett rendelkezés céljával, amely a tisztviselők számára az adminisztráció hallgatása vagy tétlensége esetére biztosít bírói jogvédelmet. Így a meghozott, de nem közölt elutasító határozat nem minősülhet a személyzeti szabályzat 90. cikkének (2) bekezdése szerinti „válasznak”.

A Schmit kontra Bizottság⁸ ügyben hozott végzésében, a Közzszolgálati Törvénysszék – miután emlékeztetett arra az ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a sérelmet okozó aktus elleni panasz benyújtására nyitva álló határidő számítására vonatkozóan a személyzeti szabályzat 90. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az említett panasz akkor tekintendő „benyújtottnak”, amikor az az intézményhez megérkezik – kifejtette: igaz ugyan, hogy az a tény, hogy az adminisztráció a hozzá érkező iratot érkeztető bélyegzővel látja el, nem teszi lehetővé, hogy ezen irat benyújtásának időpontját bizonyosnak tekinssük, azonban a gondos ügyintézés elve alapján olyan jogalapként szolgál, amely, az ellenkező bizonyításáig, vélelmezhetővé teszi, hogy az említett irat a megjelölt időpontban érkezett az adminisztrációhoz. Az időpont vitatása esetén a tisztviselőre hárul azon bizonyítékok – mint például az adminisztrációtól származó elismervény vagy ajánlott levél tértivevénye – szolgáltatásának kötelezettsége, amelyek alkalmasak arra, hogy megdöntsék az érkeztető bélyegző által felállított vélelmet, és ezáltal igazolják, hogy a panaszt valójában más időpontban nyújtották be.

B. Az ügyek érdeméről

Bevezetesként kiemelendő azon kérdések változatossága, amelyeket a Közzszolgálati Törvénysszék elbírált. Vizsgálnia kellett nevezetesen az euró bevezetésének a tisztviselők nyugdíjjogosultságaira gyakorolt következményeit, amikor a tisztviselők a nemzeti nyugdíjrendszerükben megszerzett jogosultságukat a közösségi rendszerbe viszik át⁹, azon feltételeket, amelyek alapján bizonyos tisztviselők a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 9. cikkének (2) bekezdése szerint nyugdíjjaik csökkentése nélkül válnak

⁷ A Közzszolgálati Törvénysszék F-114/05 sz., Combescot kontra Bizottság ügyben 2006. október 19-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett: T-414/06. P. sz. ügy).

⁸ A Közzszolgálati Törvénysszék F-3/05. sz., Schmit kontra Bizottság ügyben 2006. május 15-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁹ A Közzszolgálati Törvénysszék F-100/05. sz., Chatziioannidou kontra Bizottság ügyben 2006. november 14-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

előrehozott nyugdíjra jogosulttá¹⁰, a Bizottság egy tisztviselőjének pszichiátriai okokból történő, hivatalból betegszabadságra helyezésének ügyét¹¹, valamely betegség foglalkozási eredetének elismerésével kapcsolatos több ügyet¹², a konferenciatolmács-alkalmazottakra vonatkozó pénzügyi előírásokról és munkafeltételekről szóló egyezmény rendelkezéseit¹³. Szintén érdemes kiemelni, hogy egy A besorolási fokozatú alkalmazott túlóráinak kifizetésére vonatkozó ügyet a teljes ülés elé utaltak, végül azonban az ügy törlesztésére került sor a felek közti megállapodás létrejöttét követően¹⁴. A Közzszolgálati Törvényszéknek szintén döntenie kellett az ideiglenes alkalmazottak szerződéseit megszüntető¹⁵; a versenyvizsga-bizottságoknak a pályázók vizsgára bocsátását megtagadó¹⁶ vagy valamely pályázó tartaléklistára vételét megtagadó¹⁷; a kinevezési eljárások keretében hozott határozatok¹⁸, a szakmai előmeneteli jelentések¹⁹, illetve az előléptetést elmulasztó²⁰ határozatok jogszerűségét vitató keresetekről. Ezzel összefüggésben a Közzszolgálati Törvényszék két ítélete érdemel különös figyelmet.

A Közzszolgálati Törvényszék Landgren kontra ETF²¹ ügyben teljes ülésben meghozott ítéletében úgy döntött, hogy valamely ideiglenes alkalmazott határozott időre szóló szerződésének egyoldalú megszüntetésére nem pusztán az egyéb alkalmazottak alkalmazási feltételei 47. cikkének (2) bekezdése szerinti felmondási idő alkalmazandó, de annak indokoltnak is kell lennie. Az indokolatlan elbocsátásokkal szembeni megfelelő védelem biztosítása érdekében ugyanis – különösen amikor határozatlan idejű szerződésről van szó vagy határozott idejű szerződés esetén a határozott idő lejártá előtt bekövetkező elbocsátás esetén – fontos egyrészt, hogy az érdekeltnek lehetősége nyíljon megvizsgálni,

¹⁰ A Közzszolgálati Törvényszék F-86/05. sz., Soeten kontra Tanács ügyben 2006. szeptember 12-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹¹ A Közzszolgálati Törvényszék F-17/05. sz., De Brito Sequeira kontra Bizottság ügyben 2006. december 13-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹² Lásd különösen a Közzszolgálati Törvényszék F-18/05. sz., D kontra Bizottság ügyben 2006. július 12-én hozott ítéletét (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett: T-262/06. P. sz. ügy).

¹³ A Közzszolgálati Törvényszék F-10/06. sz., André kontra Bizottság ügyben 2006. december 14-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁴ A Közzszolgálati Törvényszék F-9/05. sz., Lacombe kontra Bizottság ügyben 2006. július 13-án hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁵ Lásd különösen a Közzszolgálati Törvényszék F-1/05. sz., Landgren kontra ETF ügyben 2006. október 26-án (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett: T-404/06. P. sz. ügy) és az F-88/05. sz., Kubanski kontra Bizottság ügyben 2006. december 14-én hozott ítéletét (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁶ A Közzszolgálati Törvényszék F-25/05. sz., Mc Sweeney és Armstrong kontra Bizottság ügyben 2006. június 15-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁷ A Közzszolgálati Törvényszék F-22/05. sz., Neophytou kontra Bizottság ügyben 2006. december 13-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁸ A Közzszolgálati Törvényszék F-122/05. sz., Economidis kontra Bizottság ügyben 2006. december 14-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁹ Lásd különösen a Közzszolgálati Törvényszék F-74/05. sz., Caldarone kontra Bizottság ügyben 2006. december 14-én hozott ítéletét (az EBHT-ban még nem tették közzé).

²⁰ Lásd például a Közzszolgálati Törvényszék F-77/05. sz., Balabanis és Le Dour kontra Bizottság ügyben 2006. november 30-án hozott ítéletét (az EBHT-ban még nem tették közzé).

²¹ A fent hivatkozott Landgren kontra ETF ügyben hozott ítélet.

hogyan jogos érdekeit tiszteletben tartották-e avagy megsértették, valamint a bírósághoz fordulás lehetőségét mérlegelhesse, másrészt pedig a bíróság felülvizsgálatot gyakorolhasson, amely az illetékes hatóságot terhelő indokolási kötelezettség elismerését eredményezi. E kötelezettség elismerése nem zárja ki, hogy az illetékes hatóság széles mérlegelési jogkörrel rendelkezzen az elbocsátást illetően, és hogy ennél fogva a közösségi bíróság felülvizsgálati jogköre a nyilvánvaló mérlegelési hiba vagy a hatáskörrel való visszaélés kizárására korlátozódjék. Jelen esetben az elbocsátó határozat megsemmisítésére azért került sor, mert az nyilvánvaló mérlegelési hibán alapult.

Az Economidis kontra Bizottság ügyben²² hozott ítéletében a Közzszolgálati Törvényszék egy AD9/AD12 besorolási fokozatú egységvezető felvétele kapcsán úgy ítélte meg, hogy jogellenes a Bizottság középvezetői személyzetre vonatkozó határozata, amely lehetővé teszi, hogy a betöltendő álláshely szintjét a pályázatok összehasonlító vizsgálatát követően határozzák meg, és ezáltal sérti az eljárás kötelezően objektív jellegét.

III. Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek

Két ideiglenes intézkedés iránti kérelem érkezett 2006 során. A Bianchi kontra ETF ügyben²³ a kérelem elutasítására sürgősség hiányában került sor, míg a Dálnoky kontra Bizottság ügyben²⁴ a kereset érdemi részének első látásra megállapítható, nyilvánvaló elfogadhatatlansága miatt.

IV. Költségmentesség iránti kérelmek

A Közzszolgálati Törvényszék elnöke három költségmentesség iránti kérelmet bíralt el 2006 folyamán, amelyek mindegyikét a kereset benyújtása előtt terjesztették elő, az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata – amely *mutatis mutandis* alkalmazandó – 95. cikke 1. §-ának első bekezdése által biztosított lehetőség alkalmazásával. E kérelmeket nem fogadták el²⁵.

²² A fent hivatkozott Economidis kontra Bizottság ügyben hozott ítélet.

²³ A Közzszolgálati Törvényszék elnökének az F-38/06. R. sz., Bianchi kontra Bizottság ügyben 2006. május 31-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

²⁴ A Közzszolgálati Törvényszék elnökének az F-120/06. R. sz., Dálnoky kontra Bizottság ügyben 2006. december 14-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

²⁵ A Közzszolgálati Törvényszék elnökének az F-90/06. AJ. sz., Nolan kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 27-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).
A Közzszolgálati Törvényszék elnökének az F-101/06. AJ. sz., Atanasov kontra Bizottság ügyben 2006. december 1-jén hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).
A Közzszolgálati Törvényszék elnökének az F-128/06. AJ. sz., Noworyta kontra Bizottság ügyben 2006. december 11-én hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

B – A Közszolgálati Törvényszék összetétele

(A 2006. január 1-i protokolláris sorrend)

Balról jobbra:

H. Tagaras bíró; I. Boruta bíró; H. Kreppel tanácselnök; P. Mahoney, a Közszolgálati Törvényszék elnöke; S. Van Raepenbusch tanácselnök; H. Kanninen bíró; S. Gervasoni bíró; W. Hakenberg hivatalvezető.

1. A Közszolgálati Törvényszék tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Paul J. Mahoney

Született 1946-ban; jogi tanulmányokat végez (Master of Arts, Oxfordi Egyetem, 1967; Master of Laws, University College London, 1969); oktató a University College Londonon (1967–1973); barrister (London, 1972–1974); az Emberi Jogok Európai Bíróságán tanácsos, majd főtanácsos (1974–1990); jogász vendégprofesszor a Saskatchewan Egyetemen (Saskatoon, Kanada, 1988); az Európa Tanács személyzeti vezetője (1990–1993); osztályvezető (1993–1995), hivatalvezető-helyettes (1995–2001), majd hivatalvezető az Emberi Jogok Európai Bíróságán (2001-től 2005 szeptemberéig); 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék elnöke.

Horstpeter Kreppel

Született 1945-ben; Berlinben, Münchenben és Frankfurt am Mainban folytat egyetemi tanulmányokat (1966–1972), államvizsga (1972); bírósági fogalmazó Frankfurt am Mainban (1972–1973 és 1974–1975); bruges-i Collège d'Europe (1973–1974); szakvizsga (Frankfurt am Main, 1976); a Szövetségi Munkaügyi Hivatal alkalmazottja és ügyvéd (1976); a munkaügyi bíróság bírója (Hessen tartomány, 1977–1993); oktató a Frankfurt am Main-i Fachhochschule für Sozialarbeitswissenschaft és a wiesbadeni Verwaltungsfachhochschulén (1979–1990); nemzeti szakértő az Európai Közösségek Bizottságának jogi szolgálatánál (1993–1996 és 2001–2005); a Németországi Szövetségi Köztársaság madridi nagykövetségén szociális ügyi attasé (1996–2001); bíró a Frankfurt am Main-i Munkaügyi Bíróságon (2005. február–szeptember); 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírója.

Irena Boruta

Született 1950-ben; jogi diploma a Wrocław-i Egyetemen (1972); a jogtudományok doktora (Łódź, 1982); ügyvéd a Lengyel Köztársaság Ügyvédi Kamarájában (1977 óta); vendégkutató (Paris X Egyetem, 1987–88; Nantes-i Egyetem, 1993–1994); a „Solidarność” szakértője (1995–2000); munkajogi és európai szociális jogi professzor a Łódź-i Egyetemen (1997–1998 és 2001–2005), akkreditált professzor a Varsói Kereskedelmi Főiskolán (2002), munkajogi és társadalombiztosítási jogi professzor a Cardinal Stefan Wyszyński Egyetemen Varsóban (2002–2005); munkaügyi és szociális miniszterhelyettes (1998–2001); a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozásának tárgyalásaival megbízott tárgyalóbizottság tagja (1998–2001); a lengyel kormány képviselője a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetben (1998–2001); számos munkajogi és európai szociális jogi kiadvány szerzője; 2005. október 6-tól a Közzszolgálati Törvénysszék bírāja.

Heikki Kanninen

Született 1952-ben; a Helsinki Kereskedelmi Főiskolán és a Helsinki Egyetem jogi karán szerez diplomát; jogi referens Finnország Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságán; a közigazgatásbeli jogvédelem reformjával foglalkozó bizottság főtitkára; főtanácsos a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságán; a közigazgatási eljárás reformjával foglalkozó bizottság főtitkára, tanácsadó az Igazságügyi Minisztérium Jogalkotási Igazgatóságán; hivatalvezető-helyettes az EFTA-Bíróságán; jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán; bíró a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságán (1998–2005); a menekültek fellebbviteli bizottságának tagja; a finn igazságszolgáltatási intézmények fejlesztésével foglalkozó bizottság alelnöke; 2005. október 6-tól a Közzszolgálati Törvénysszék bírāja.

Haris Tagaras

Született 1955-ben; jogot végez (Thessaloniki Egyetem, 1977); európai jogi tanulmányok (Brüsszeli Szabadegyetem Európai Tanulmányok Intézete, 1980); a jogtudományok doktora (Thessaloniki Egyetem, 1984); jogász-nyelvész az Európai Közösségek Tanácsánál (1980–1982); kutató a thessaloniki Nemzetközi és Európai Gazdasági Jogi Központban (1982–1984); tanácsos az Európai Közösségek Bíróságán és az Európai Közösségek Bizottságánál (1986–1990); a közösségi jog, a nemzetközi magánjog és az emberi jogok professzora az Athéni Panteion Egyetemen (1990 óta); az európai ügyekkel foglalkozó külső munkatárs az Igazságügyi Minisztériumnál, a Lugánói Egyezmény állandó bizottságának tagja (1991–2004); a Nemzeti Versenybizottság tagja (1999–2005); a Nemzeti Távközlési és Postai Bizottság tagja (2000–2002); a Thessaloniki Ügyvédi Kamara tagja, a Semmítőszéken eljáró ügyvéd; az Európai Ügyvédek Uniójának (UAE) alapító tagja; a Nemzetközi Összehasonlító Jogi Akadémia társult tagja; 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

Sean Van Raepenbusch

Született 1956-ban; jogot (Brüsszeli Szabadegyetem, 1979), majd nemzetközi jogot végez (Brüsszel, 1980); a jogtudományok doktora (1989); a Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles jogi szolgálatának vezetője (1979–1984); tisztviselő az Európai Közösségek Bizottságánál (Szociális Főigazgatóság, 1984–1988); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának tagja (1988–1994); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1994–2005); oktató a Charleroi-i Egyetemi Központban (nemzetközi és európai szociális jog, 1989–1991), a Mons-Hainaut-i Egyetemen (európai jog, 1991–1997), a Liège-i Egyetemen (európai közzolgálati jog, 1989–1991; az Európai Unió intézményi joga, 1995–2005; európai szociális jog, 2004–2005); számos, az európai szociális joggal, illetve az Európai Unió alkotmányjogával foglalkozó kiadvány szerzője; 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

Stéphane Gervasoni

Született 1967-ben; a Grenoble-i Politikai Tanulmányok Intézetében (1988) és az École nationale d'administrationon (1993) szerez diplomát; az Államtanács tagja (peres ügyek osztálya, 1993–1997, szociális osztály, 1996–1997; 1996 óta ülnök); docens a Párizsi Politikai Tanulmányok Intézetében (1993–1995); a kormány megbízottja a nyugdíjjogosultságokat megsemmisítő különleges bizottságnál (1994–1996); jogi tanácsadó a Közzszolgálati Minisztériumban és Párizs Város Önkormányzatánál (1995–1997); főtitkár az l'Yonne megyei prefektúrán, az Auxerre-i Kerület alprefektusa (1997–1999); főtitkár a Savoie megyei prefektúrán, a Chambéry-i Kerület alprefektusa (1999–2001); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (2001 szeptemberétől 2005 szeptemberéig); a NATO fellebbviteli bizottságának címzetes tagja (2001 óta); 2005. október 6-tól a Közzszolgálati Törvényszék bírója.

Waltraud Hakenberg

Született 1955-ben; Regensburgban és Genfben folytat jogi tanulmányokat (1974–1979); államvizsga (1979); közösségi jogi posztgraduális tanulmányok a bruges-i Collège d'Europe-ban (1979–1980); bírósági fogalmazó Regensburgban (1980–1983); a jogtudományok doktora (1982); szakvizsga (1983); ügyvéd Münchenben és Párizsban (1983–1989); az Európai Közösségek Bíróságának tisztviselője (1990–2005); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (P. Jann bíró kabinetje, 1995–2005); különféle egyetemen tart előadásokat Németországban, Ausztriában, Svájcban és Oroszországban; a Saar-vidéki Egyetem tiszteletbeli professzora (1999 óta); több jogi bizottság, egyesület és tanács tagja; számos közösségi jogi és eljárásjogi kiadvány szerzője; 2005. november 30-tól az Európai Közzszolgálati Törvényszék hivatalvezetője.

2. Protokolláris sorrendek

2006. január 1-jétől 2006. december 31-ig

P. Mahoney, a Közzszolgálati Törvényssék elnöke

H. Kreppel tanácselnök

S. Van Raepenbusch tanácselnök

I. Boruta bíró

H. Kanninen bíró

H. Tagaras bíró

S. Gervasoni bíró

W. Hakenberg hivatalvezető

C – A Közzszolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái

A Közzszolgálati Törvényszék tevékenysége általában

1. Befejezett, érkezett és folyamatban maradt ügyek (2005–2006)

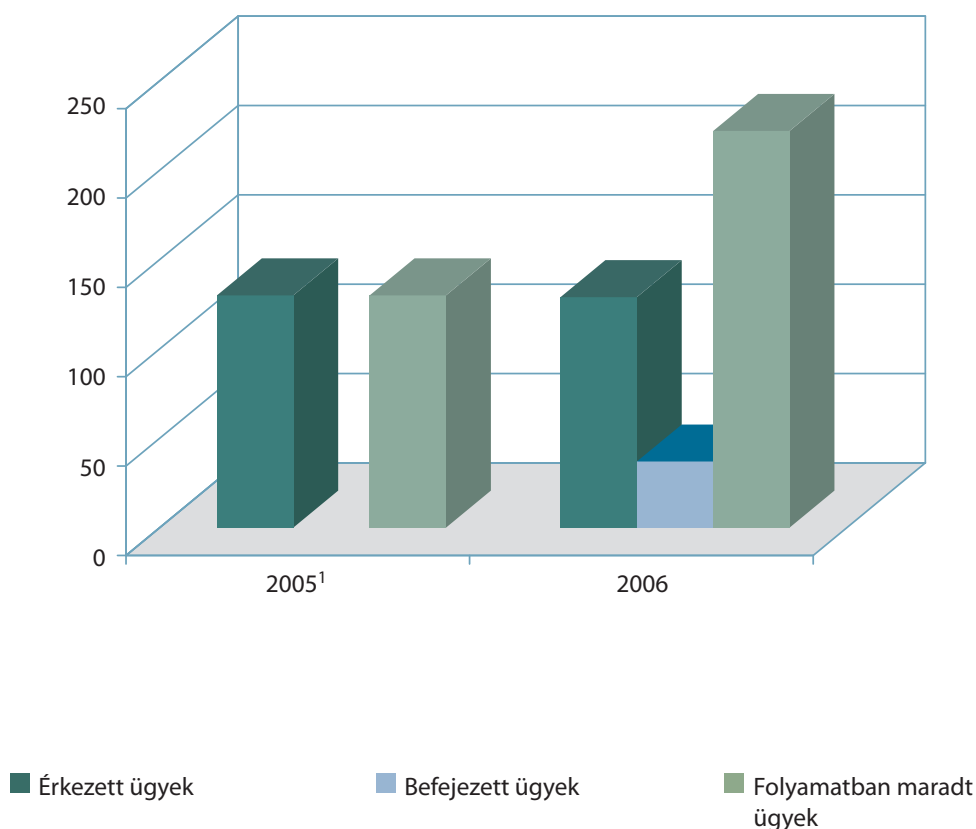
Érkezett ügyek

2. Az ügyeknek a főbb alperes intézmények szerinti százalékos megoszlása
3. Az eljárás nyelve
4. A felperesek száma (2005–2006)

Befejezett ügyek

5. Határozat tartalma
6. Ítéletek és végzések – ítélkező testületek

1. A Közzolgálati Törvényszék tevékenysége általában – Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2005–2006)

	2005 ¹	2006
Érkezett ügyek	130	148
Befejezett ügyek	0	53
Folyamatban maradt ügyek	130	225

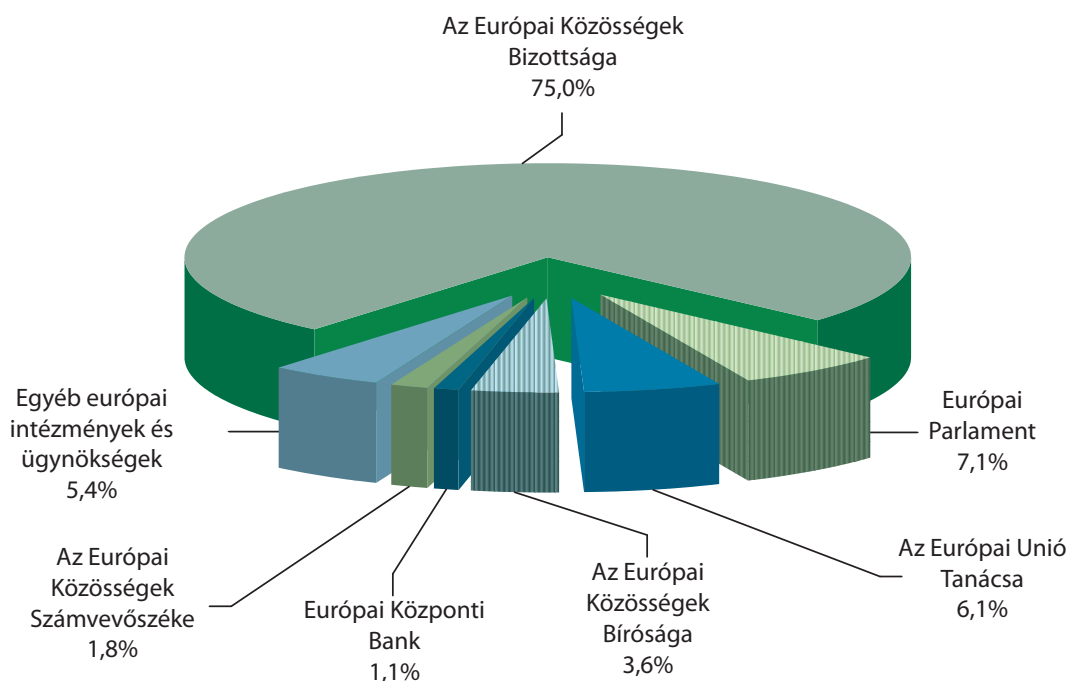
¹ Az Európai Unió Közzolgálati Törvényszékének felállításáról szóló, 2004. november 2-i 2004/752/EK, Euratom tanácsi határozattal (HL L 333., 7. o.) létrehozták az Európai Unió Közzolgálati Törvényszékét.

Tényleges igazságszolgáltatási tevékenységét 2005. december 12-én kezdte meg, azon a napon, amikor az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétették a Bíróság elnökének az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke szabályszerű megalakítását megállapító határozatát (HL L 325., 2. o.).

A 2005. év végén 117 ügyet tettek át az Elsőfokú Bíróságról (EFB) a Közzolgálati Törvényszékhez (KSZT), és 13 eljárást már közvetlenül ez utóbbi előtt indítottak.

2. Értkezett ügyek – Az ügyeknek a főbb alperes intézmények szerinti százalékos megoszlása

Az értkezett ügyek százalékos megoszlása

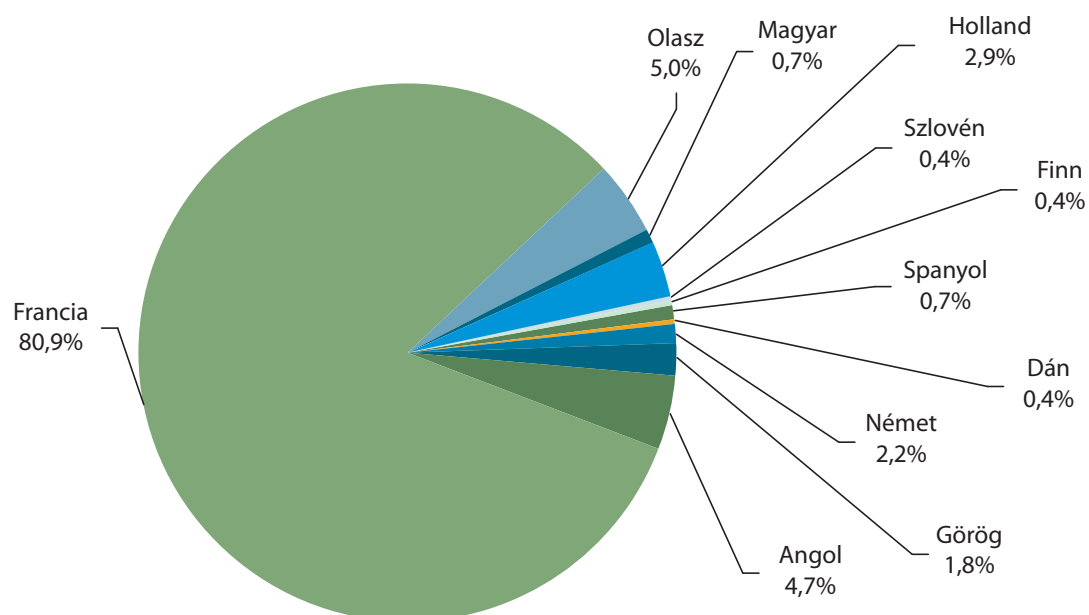

	Az értkezett ügyek százalékos megoszlása	A teljes személyi állomány intézmények szerinti százalékos megoszlása ¹
Az Európai Közösségek Bizottsága	75% ²	62,9%
Európai Parlament	7,1%	15,0%
Az Európai Unió Tanácsa	6,1%	8,9%
Az Európai Közösségek Bírósága	3,6%	4,5%
Európai Központi Bank	1,1%	3,5%
Az Európai Közösségek Számvevőszéke	1,8%	2,0%
Egyéb európai intézmények és ügynökségek	5,4%	3,1%
Összesen	100,0%	100,0%

¹ Forrás: http://eur-lex.europa.eu/budget/data/D2006_VOL1/HU/nmc-grseqAP2000182/index.html.

² E százalékos megoszlás tartalmazza az EPSO (Európai Személyzeti Felvételi Hivatal, amely szervezeti szinten a Bizottsághoz kapcsolódik) ellen indított eljárásokat is, amelyek a felvételi eljárásokon részt vevő pályázók keresetei alapján indultak. Következésképpen olyan személyekről van szó, akik (még) nem tagjai az intézmények személyi állományának.

3. Érkezett ügyek – Az eljárás nyelve

Az eljárás nyelve	Az ügyek száma
Spanyol	2
Dán	1
Német	6
Görög	5
Angol	13
Francia	225
Olasz	14
Magyar	2
Holland	8
Szlovén	1
Finn	1
Összesen	278

Az eljárás nyelve arra a nyelvre utal, amelyen a keresetet benyújtották, nem pedig a felperes anyanyelvére vagy nemzetiségére.

4. Értkezett ügyek – A felperesek száma (2005–2006)

Értkezett ügyek, amelyekben ügyenként a legtöbb felperes vett részt

A felperesek száma ügyenként ¹	Terület ²
484	Személyzeti szabályzat – Nyugdíj – A Belgiumban megszerzett nyugdíjjogosultság átvitele
483	Személyzeti szabályzat – Nyugdíj – A Belgiumban megszerzett nyugdíjjogosultság átvitele
309	Személyzeti szabályzat – Nyugdíj – A lakóhely szerinti országban mért átlagos megélhetési költségek alapján számított korrekciós együttható alkalmazása
164	Személyzeti szabályzat – Nyugdíj – A Belgiumban megszerzett nyugdíjjogosultság átvitele
164	Személyzeti szabályzat – Nyugdíj – A Belgiumban megszerzett nyugdíjjogosultság átvitele
143	Személyzeti szabályzat – Kinevezések – Az új személyzeti szabályzat hatálybalépése előtt tartaléklistára felvett pályázók
59	Személyzeti szabályzat – Előléptetés – 2005. évi előléptetési időszak – Az új személyzeti szabályzatban meghatározott további besorolási fokozatok
36	Személyzeti szabályzat – Előléptetés – 2005. évi előléptetési időszak – Az új személyzeti szabályzatban meghatározott további besorolási fokozatok
29	Személyzeti szabályzat – Kinevezések – Az új személyzeti szabályzat hatálybalépése előtt tartaléklistára felvett pályázók
21	Személyzeti szabályzat – Szerződéses alkalmazottak – A besorolás és a díjazás felülvizsgálata

A felperesek teljes száma az összes értkezett ügy viszonylatában

Felperesek összesen	Értkezett ügyek összesen
2 403	278

¹ A több keresetet is előterjesztő felpereseket minden egyes kereset viszonylatában figyelembe vettük.

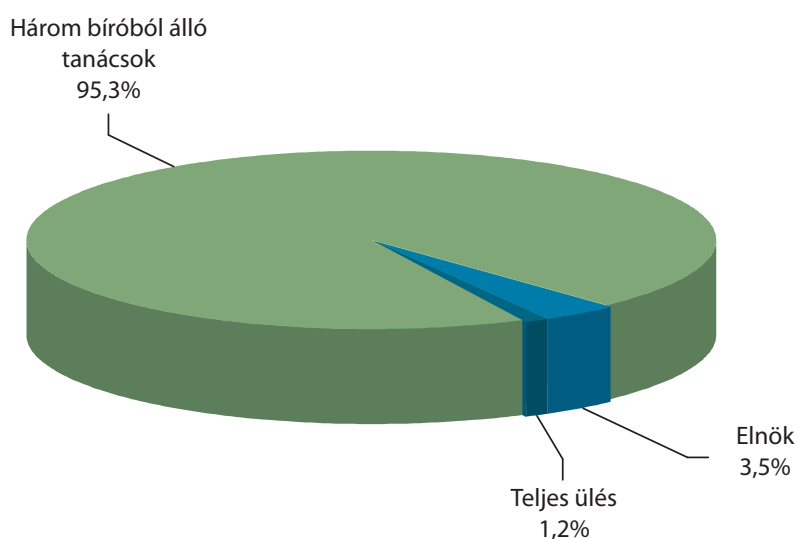
² A következőkben a „Személyzeti szabályzat” kifejezés alatt az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatát és az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeit kell érteni.

5. Befejezett ügyek – A határozat tartalma¹

A tisztviselők személyzeti szabályzata és az intézmények egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételei	Ítéletek A határozat tartalma		Végzések (elfogadhatatlan, nyilvánvalóan elfogadhatatlan vagy megalapozatlan keresetek)	A Közzszolgálati Törvényszék fellépését követően létrejött egyezségek	Törlések egyéb okból	Az Elsőfokú Bíróság elé utalás	Összesen
	A határozat megsemmisítése vagy az alperes marasztalása	A kereset elutasítása					
Beosztás/újrabeosztás		1					1
Díjazás és támogatások	1	2	1	4	3		11
Értékelés/előléptetés	2	1	4		2		9
Versenyzvizga	1	2					3
Nyugdíjak és rokkantsági ellátások	2	1	2		1		6
Szociális biztonság/foglalkozási megbetegedés/balesetek	1	1	2			1	5
Alkalmazotti szerződés felmondása	1						1
Munkafeltételek			1				1
Fegyelmi eljárások			1				1
Felvétel/Kinevezés/besorolási fokozatba sorolás	2	2	2		2		8
Munkafeltételek/szabadságok	1						1
A közzszolgálatról EILTÉRŐ területek						1	1
Összesen	11	10	13	4	8	2	48*

¹ Ehhez a számhoz hozzá kell adni a költségmentesség területén befejezett 3 ügyet, valamint az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott 2 végzést.

6. Befejezett ügyek – Ítéletek és végzések – Ítélező testületek

	Ítéletek	Eljárást befejező végzések ¹	Egyéb végzések	Összesen
Teljes ülés	2	0	0	2
Három bíróból álló tanácsok	19	26	118	163
Elnök	0	6	0	6
Összesen	21	32	118	171

¹ Az eljárást befejező, ügydöntő végzések, ideértve a Közzszolgálati Törvényszék fellépését követően a felek között létrejött egyezség nyomán meghozott, törlést elrendelő végzéseket is (az eljárást egyéb okból törléssel befejező végzésektől eltérő végzések).

IV. fejezet

Találkozók és látogatások

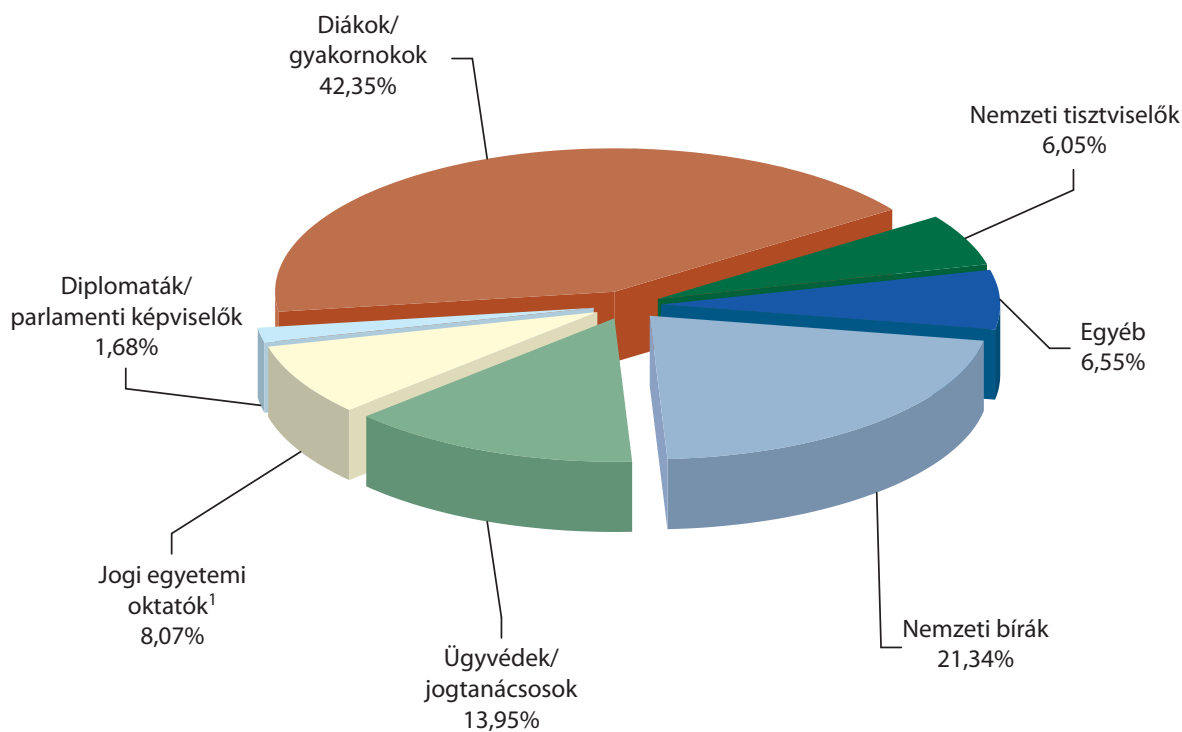
A – Hivatalos látogatások és rendezvények a Bíróságon, az Elsőfokú Bíróságon és a Közzolgálati Törvényszéken

Január 16.	A „Steering Committee of the European Network of Councils for the Judiciary” (ENCJ) küldöttsége
Január 19.	Őexcellenciája Edouard Malayan, az Orosz Föderáció luxemburgi nagykövete
Január 26.	Őexcellenciája Pavol Šepelák, a Cseh Köztársaság luxemburgi nagykövete
Február 3.	Acevedo Peralta, ügyvéd és közjegyző a Salvadori Köztársaságban
Február 6–7.	A Litván Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának küldöttsége
Február 9.	Őexcellenciája Mitsuaki Kojima, Japán luxemburgi nagykövete és Hisashi Owada, a Nemzetközi Bíróság bírása
Február 9.	Őexcellenciája Konstantin Zhigalov, a Kazah Köztársaság belgiumi és luxemburgi nagykövete
Március 6.	Nikiforosz Diamanduros, Európai Ombudsman
Március 9.	Őexcellenciája Václav Klaus, a Cseh Köztársaság elnöke
Március 13–14	A Centrale Raad van Beroep küldöttsége, Holland Királyság
Március 22.	Andris Guljāns, a Lett Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának elnöke
Április 3.	Az Emberi Jogok Európai Bíróságának küldöttsége
Május 4.	A Vietnami Szocialista Köztársaság Igazságügyi Minisztériumának küldöttsége
Május 15–16.	A Spanyol Királyság Alkotmánybíróságának küldöttsége
Május 18.	A Litván Köztársaság Országgyűlésének küldöttsége
Június 1.	Őexcellenciája Ann Louise Wagner, az Amerikai Egyesült Államok luxemburgi nagykövete
Június 7.	A Caribbean Community Secretariat küldöttsége
Június 12.	Günter Gloser, a Németországi Szövetségi Köztársaság európai ügyekkel megbízott minisztere
Június 16–17.	Az Európai Ügyvédek Egyesületének 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepség a Bíróságon
Június 19–20.	Az Európai Parlament küldöttsége (magyar képviselők)
Július 4.	Monika Harms, Generalbundesanwältin beim Bundesgerichtshof

Július 14.	Őexcellenciája Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke
Szeptember 22.	Claude Wiseler, közmunkákért felelős miniszter, Luxemburgi Nagyhercegség
Szeptember 27–28.	A Közép-amerikai Bíróság küldöttsége
Szeptember 28.	Őexcellenciája Hubertus von Morr, a Németországi Szövetségi Köztársaság luxemburgi nagykövete
Október 2.	Őexcellenciája Dionüsziosz Kodellasz, a Görög Köztársaság luxemburgi nagykövete
Október 3.	Az alicantei Belső Piaci Harmonizációs Hivatal küldöttsége
Október 11.	Őexcellenciája Rocco Antonio Cangelosi, az Olasz Köztársaság Európai Unió melletti állandó képviselője
Október 12.	Gregorio Garzón Clariana, az Európai Parlament jogtanácsosa
Október 19.	Az EFTA Bíróságának látogatása
Október 23.	A Magyarországon 1956 októberében bekövetkezett eseményeket bemutató emlékkiállítás megnyitója
Október 26.	Őexcellenciája Kazuhito Tatebe, Japán luxemburgi nagykövete
November 17.	Őexcellenciája Heinz Fischer, az Osztrák Köztársaság elnöke
November 22.	Hansine Napwaniyo Donli, a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége Bíróságának elnöke
November 23.	Őexcellenciája Alain Kundycki, a Belga Királyság luxemburgi nagykövete
November 27.	Guy Canivet, a francia Semmítőszék első elnöke
December 5–6.	Tájékoztató napok a Bíróság új tagjai számára
December 7.	Őexcellenciája Vaira Vīķe-Freiberga, a Lett Köztársaság elnöke
December 7.	Dimitrisz Dimitriadisz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke
December 7–8.	Tájékoztató napok az Elsőfokú Bíróság új tagjai számára
December 7–8.	Albertine Anne Honorine Lipou Massala, az Afrikai Fejlesztési Bank Közigazgatási Bíróságának vezető titkára

B – Tanulmányi látogatások

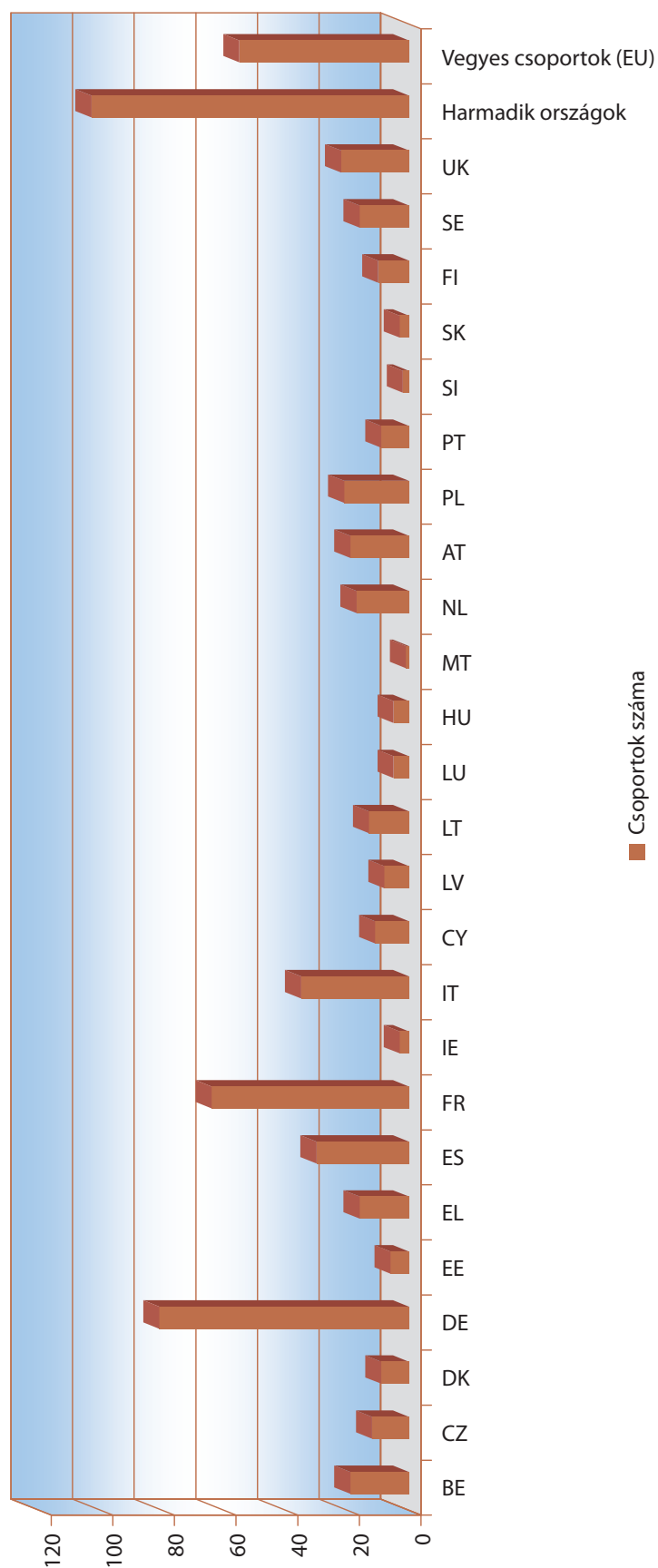
Csoporttípusok szerinti bontásban

	Nemzeti bírák	Ügyvédek/ jogtanácsosok	Jogi egyetemi oktatók¹	Diplomaták/ parlamenti képviselek	Diákok/ gyakornokok	Nemzeti tisztviselők	Egyéb	Összesen
Csoportok száma	127	83	48	10	252	36	39	595

¹ A diákcsoportokat kísérő tanárokon kívül.

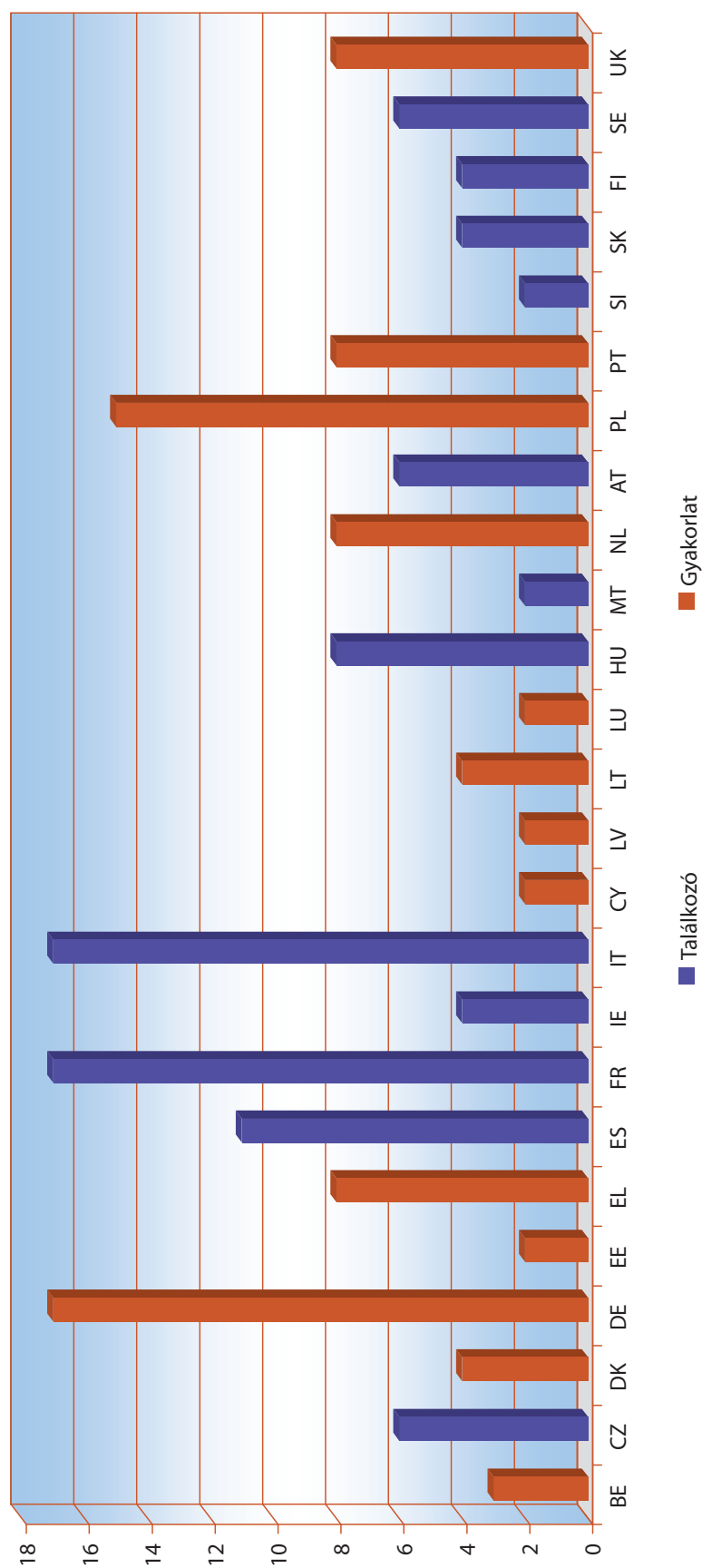
Tanulmányi látogatások – Tagállamok szerinti bontásban¹

	Látogatók száma							Csoportok száma
	Nemzeti bírák	Ügyvédek/ jogtanácsosok	Jogi egyetemi oktatók ¹	Diplomataák/ parlamenti képviselők	Diákok/ gyakornokok	Nemzeti tisztviselők	Egyéb	Összesen
BE	20	43	10		227		56	356
CZ			15	12	32		20	79
DK	16		14		207	28		265
DE	270	362	2	17	1 030	105	320	2 106
EE	66							66
EL	160	34			101	43		338
ES	422	52			143	68		685
FR	225	192			1 142		217	1 776
IE	7				58			65
IT		55	25	25	364		28	497
CY	8	9	3		6			26
LV	21			7				28
LT			13		15			28
LU			2		65			67
HU		11			53			64
MT	2							2
NL		109			330		19	458
AT	7	77	1	29	210	23	41	388
PL	234	336	3		117			690
PT			5		53			58
SI				6				6
SK	2				30			32
FI	21	49			61	22	9	162
SE	114	61		2	67	13		257
UK	112	69			274	3		458
Harmadik országok	181	74	15	3	1 516	84	49	1 922
Vegyes csoportok (EU)	156	140			955	325	81	1 657
Összesen	2 044	1 673	108	101	7 056	714	840	12 536
								595

¹ A diákcsoportokat kísérő tanárokon kívül.

Tanulmányi látogatások – Nemzeti bírák

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Összesen
Találkozó		6					11	17	4	17					8	2		6			2	4	4	6		87
Gyakorlat	3		4	17	2	8					2	2	4	2			8		15	8					8	83

C – Ünnepélyes ülések

Január 10.	F. Jacobs főtanácsnok és C. Gulmann bíró távozása, valamint L. Bay Larsen bíróként és E. Sharpston főtanácsnokként történő hivatalba lépése alkalmából tartott ünnepélyes ülés
Március 17.	Az Európai Községek Számvevőszéke tagjainak részleges megújítása alkalmából tartott ünnepélyes ülés
Május 3.	A. La Pergola bíró távozása és A. Tizzanònak a Bíróság bírájaként történő hivatalba lépése, P. Mengozzinak a Bíróság főtanácsnokaként történő hivatalba lépése, valamint E. Moavero Milaneseinek az Elsőfokú Bíróság bírájaként történő hivatalba lépése alkalmából tartott ünnepélyes ülés
Október 6.	A Bíróság tagjainak részleges megújítása, valamint az Elsőfokú Bíróság új bíráinak hivatalba lépése alkalmából tartott ünnepélyes ülés

D – Látogatások és hivatalos rendezvényeken való részvételek

Bíróság

Január 2.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Belga Semmítőszék által szervezett újévi fogadáson Brüsszelben
Január 6.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Semmítőszék ünnepélyes ülésén Párizsban
Január 18.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Rechtspolitischen Neujahrsempfang 2006” elnevezésű rendezvényen Berlinben, Brigitte Zypries igazságügy-miniszter meghívására
Január 20.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Hoge Raad” által a főügyész távozása alkalmából tartott ünnepélyes ülésen Hágában
Január 20.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Emberi Jogok Európai Bíróságának ünnepélyes ülésén és „az Emberi Jogok Európai Bírósága határozatainak végrehajtása és azok hatásai: az igazságszolgáltatás szerepe” témájú előadáson Strasbourgban
Január 27.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Corta Suprema di cassazione törvénykezési időszakot megnyitó ünnepélyes ülésén Rómában
Február 2–4.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Bundesverfassungsgerichten Karlsruheban
Február 7.	A Bíróság küldöttségének részvétele Johannes Rau, a Németországi Szövetségi Köztársaság volt elnökének emlékére rendezett egyházi szertartáson és hivatalos megemlékezésen Berlinben
Február 22.	A Bíróság elnökének részvétele az Európai Községek Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága közötti együttműködés kérdéseiről tartott találkozón Jean-Claude Juncker miniszterelnökkel Luxembourgban
Március 16–17.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „European Commercial Judges Forum” 3. kongresszusán Hamburgban
Április 5.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Lengyel Köztársaság Alkotmánybíróságának teljes ülésén Varsóban
Április 10–11.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága által, az Európa Tanács Velencei Bizottságával és a Budapest Fórum Európáért Alapítvánnyal együttműködésben szervezett, „Az alkotmányjog és az európai jog kapcsolata az Európai Unióban” témájú nemzetközi kerekasztal-konferencián Budapesten

Április 18–19.	A Bíróság elnökének részvétele az Európai Unió Tanácsának osztrák elnöksége, az osztrák Parlament és Alsó-Ausztria tartomány társszervezésében létrejött, „Európa otthon kezdődik” című, a szubszidiaritásról szóló konferencián Sankt Pöltenben (Alsó-Ausztria)
Április 22.	A Bíróság elnökének részvétele az Olasz Köztársaság Alkotmánybíróságának 50. évfordulója alkalmából szervezett hivatalos ünnepségen Rómában
Május 21–24.	A Bíróság küldöttségének hivatalos látogatása Finnországban
Május 22.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Asociación Española para el Estudio del Derecho Europeo által Díez de Velasco, a Bíróság korábbi bírójának 80. születésnapja alkalmából szervezett, „Veinte años de España en las Comunidades Europeas. La evolución jurisprudencial del derecho” című konferencián Madridban
Május 28.	A Bíróság elnökének részvétele a miniszterelnök meghívására a Görögország Európai Unióhoz való csatlakozásának 25. évfordulója alkalmából szervezett rendezvényen Athénban
Május 28–30.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió Államtanácsainak és Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságainak Szövetsége által szervezett konferencián és annak igazgatótanácsa ülésén Lipcsében
Június 1.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Olasz Köztársaság elnökének meghívására a nemzeti ünnep alkalmából szervezett rendezvényen Rómában
Június 12–13.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió Legfelsőbb Bíróságai elnökei hálózatának második konferenciáján Varsóban
Június 16–17.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Association of European Competition Law Judges 5. konferenciáján Wustrauban
Június 29. – július 1.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Bolgár Köztársaság Alkotmánybíróságának 15. évfordulója alkalmából tartott ünnepségen Szófiában
Július 24.	A Bíróság elnökének részvétele a Görög Köztársaság elnöke által a köztársaság visszaállításának 32. évfordulója alkalmából adott fogadáson Athénban
Szeptember 18.	A Bíróság elnökének részvétele a Németországi Szövetségi Köztársaság elnöke, H. Köhler által a Görög Köztársaság elnöke, K. Papuliasz tiszteletére adott vacsorán Berlinben
Szeptember 28.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Colegio oficial de Graduados Sociales de Madrid létrehozásának 50. évfordulójára készült aranymedálnak a Bíróság részére történő átadása hivatalos ünnepségén Madridban

Szeptember 28–30.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság felállításának 10. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen Hamburgban
Október 1–2.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Lord Chancellor által szervezett „Opening of the Legal Year” elnevezésű rendezvényen Londonban
Október 2.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Verfassungstagon (Ausztria Alkotmánybíróságának felállítása alkalmából tartott ünnepélyes megemlékezés az Osztrák Köztársaság elnökének jelenlétében) Bécsben
Október 2.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Ciprusi Köztársaság függetlenségének 46. évfordulója alkalmából a Ciprusi Köztársaság Európai Unió melletti Állandó Képviselte által szervezett fogadáson Brüsszelben
Október 3.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Tag der Deutschen Einheit” alkalmából szervezett hivatalos ünnepségen Kielben
Október 17.	A Bíróság küldöttségének részvétele az osztrák Alkotmánybíróság elnökének meghívására a Lengyelország, Magyarország, Szlovénia, Horvátország, Csehország és Szlovákia Alkotmánybíróságainak elnökeit egyesítő, „Az európai uniós tagságnak az alkotmánybíróságokra vonatkozó következményei” témájú kerekasztal-konferencián Bécsben
Október 25–27.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európa Tanács Velencei Bizottsága és az Orosz Föderáció Alkotmánybírósága által rendezett konferencián Moszkvában
November 1.	A Bíróság elnöke átveszi Őexcellenciája a Ciprusi Köztársaság elnökétől a III. Makariosz Rend Nagykeresztjét Nicosiában
November 1–4.	A Bíróság elnökének és küldöttségének részvétele az Európai Jog Nemzetközi Szövetségének (FIDE) kongresszusán Cipruson
November 20.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió Államtanácsainak és Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságainak Szövetsége igazgatótanácsának ülésén Brüsszelben
November 6.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Finn Köztársaság elnöke által a függetlenség ünnepe alkalmából rendezett fogadáson Helsinkiben
December 7–10.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Lett Köztársaság Alkotmánybírósága általa fennállásának 10. évfordulója alkalmából tartott nemzeti ünnepség keretében rendezett konferencián Rigában

Elsőfokú Bíróság

Január 27.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele Claus Gulmann, a Bíróság bírāja tiszteletére rendezett hivatalos fogadáson Koppenhágában
Február 8–9.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele és felszólalása az International Bar Association's Legal Practice Division and Antitrust Section által a „2006 International Cartel Workshop” elnevezésű rendezvény keretében szervezett kerekasztal-beszélgetésen Londonban
Március 30.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének beszéde az Európai Közjogi Központ által rendezett „Manuel Chrysoloras” konferencián Athénban
Május 4–5.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele és felszólalása az Északi Jogászok Akadémiája által rendezett „Challenges in Nordic Cases” című konferencián Helsinkiben
Május 10–11.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele és felszólalása a St. Galleni Egyetem által rendezett „XIII th St. Gallen International Competition Law Forum ICF” című konferencián
Május 19.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele az Európai Közösségek Bizottsága és az Európai Parlament által az európai kilátásokról rendezett 2006-os európai konferencián
Június 27.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele a dán igazságügy-miniszter által Claus Gulmann távozása alkalmából adott hivatalos vacsorán
Július 3.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele az Európai Jogi Akadémia nyári fogadásán Trierben
Augusztus 7.	Az Elsőfokú Bíróság elnöke átveszi Koppenhágában Őfelsége Dánia Királynőjétől a „Commandeur 1 ^{er} grade” kitüntetést
Október 23.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele a Rt Hon the Lord Brown of Eaton-under-Heywood (Chairman) és Dr. Chris K. Kerse (Legal Adviser) társaságában a House of Lords által az „Európai Versenyjogi Bíróság” felállításának lehetőségéről folytatott kutatás keretében Londonban szervezett találkozón
Október 23.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele a The Jevons Institute által az „A Competition Court of the EU?” témában a University College Londonban rendezett vitán és megbeszélésen Londonban
Október 31.	Az Elsőfokú Bíróság elnökének beszéde a dán versenyjogi társaságnál („Dansk Forening for Konkurrenceret”) a „ne bis in idem” témában, Koppenhágában

- November 13. Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele Trierben az Európai Jogi Akadémia (ERA) által az ERA konferenciaközpontjában szervezett konferencia keretében egy kerekasztal-megbeszélésen a „State Aid and Taxation: Regional Devolution in Tax Matters in the Perspective of State Aid” témában
- November 23–24. Az Elsőfokú Bíróság elnökének részvétele és felszólalása a „The Impact of the Jurisprudence of the European Court of Justice and the Court of First Instance on European and National Legal Orders” témában a Litván Köztársaság Seimasának európai ügyekért felelős bizottsága által szervezett konferencián Vilniusban

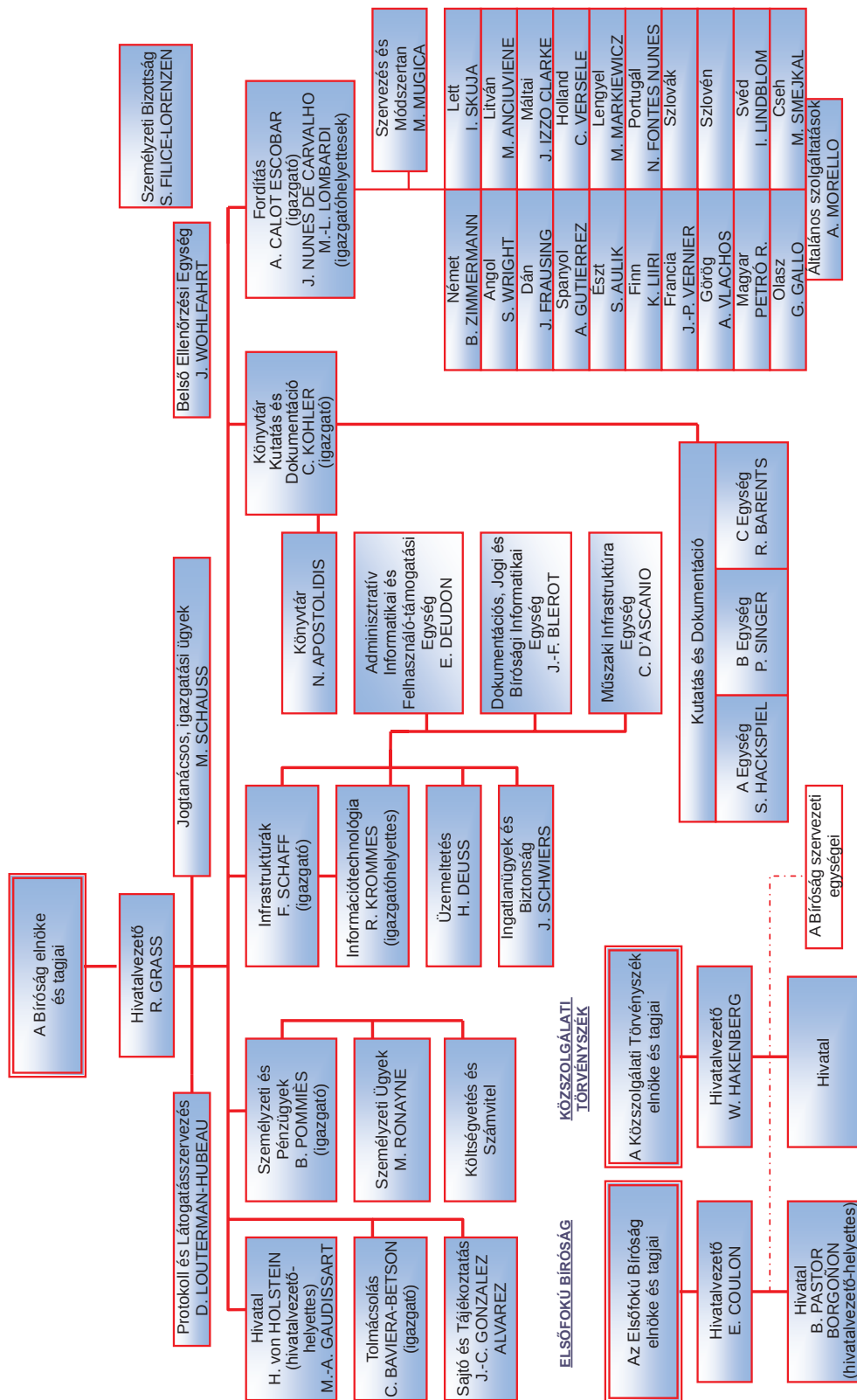
Közzszolgálati Törvényszék

- November 23–25. P. Mahoney elnök és H. Tagaras bíró részvétele az Európai Ügyvédek Egyesületének „Az Európai Unió továbbfejlesztésének új határai: az igazságszolgáltatási rendszer ténylegessége és hatékonysága” témában tartott konferenciáján Velencében

Egyszerűsített szervezeti ábra

BÍRÓSÁG

2006. december

A Bíróság elérhetőségei

A Bíróság elérhetőségei a következők:

Európai Közösségek Bírósága

Postacím: L-2925 Luxembourg

Telefon: (352) 43 03-1

A Hivatal telexszáma: 2510 CURIA LU

Távirati cím: CURIA

A Bíróság faxszáma: (352) 43 03-2600

A Sajtó és Tájékoztatási Osztály faxszáma: (352) 43 03-2500

Az Üzemeltetési Osztály faxszáma – Kiadványok Részlege: (352) 43 03-2650

A Bíróság honlapja: www.curia.europa.eu

Az Európai Közösségek Bírósága

**Éves jelentés 2006 – Az Európai Közösségek Bírósága és Elsőfokú Bírósága,
valamint az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke tevékenységének áttekintése**

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala

2007 – 241 o. – 21 x 29,7 cm

Katalógusszám: QD-AG-07-001-HU-C

ISBN 92-829-0849-6

ISSN 1830-1908

